

Vergaderjaar 2012–2013

33 400 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2013

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt/uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat (artikel 26, vijfde lid, van de Wet op de Raad van State).

INHOUDSOPGAVE

	blz.
A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGROTINGSWETS-VOORSTEL	3
B. DE BEGROTINGSTOELICHTING	4
1. Leeswijzer	4
2. Beleidsagenda	6
Tabel belangrijkste mutaties	14
Tabel beleidsdoorlichtingen	15
3. Beleidsartikelen	17
1. Openbaar bestuur en democratie	17
2. Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	22
3. Woningmarkt	25
4. Woonomgeving en bouw	34
5. Integratie en maatschappelijke samenhang	40
6. Dienstverlenende en innovatieve overheid	46
7. Arbeidszaken overheid	52
8. Kwaliteit Rijksdienst	57
9. Uitvoering Rijkshuisvesting	60
10. Vreemdelingen	63
4. Niet-beleidsartikelen	70
11. Centraal apparaat	70
12. Algemeen	73
13. Nominaal en onvoorzien	75
14. VUT-fonds	76
5. De baten-lastendiensten	77
5.1 Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)	77
5.2 Doc-Direkt	80
5.3 Logius	83
5.4 P-Direkt	89
5.5 De Werkmaatschappij (DWM)	95
5.6 FMHaaglanden	98
5.7 Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)	102

5.8	Rijksgebouwendienst (Rgd)	106
5.9	Dienst van de Huurcommissie (DHC)	113
6.	Bijlagen	118
6.1	Verdiepingsbijlage	118
6.2	Moties en toezeggingen	133
6.3	Evaluatie- en overig onderzoek	193
6.4	ZBO's en RWT's	196
6.5	Horizontale overzichtconstructie integratiebeleid etnische minderheden	197
6.6	Extra-comptabel overzicht stedenbeleid 2013	199
6.7	Subsidiebijlage	201
6.8	Afkortingen	209
6.9	Trefwoordenlijst	211

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ BEGROTINGSWETS- VOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het jaar 2013 vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor het jaar 2013. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota 2013.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven, verplichtingen en de ontvangsten voor het jaar 2013 vastgesteld. De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. Begrotingstoelichting).

Wetsartikel 2

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de baten en de lasten, het saldo van de baten en de lasten, en de kapitaaluitgaven en -ontvangsten van de in de staat opgenomen baten-lastendiensten Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR), Logius, P-Direkt, FMHaaglanden (FMH), De Werkmaatschappij (DWM), Dienst van de Huurcommissie (DHC), Rijksgebouwendienst (Rgd), Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en Doc-Direkt voor het jaar 2013 vastgesteld. De in die begrotingen opgenomen begrotingsartikelen worden toegelicht in onderdeel B (Begrotingstoelichting) van deze memorie van toelichting en wel in de paragraaf inzake baten-lastendiensten voeren.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J. W. E. Spies

De Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,

G. B. M. Leers

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. LEESWIJZER

Algemeen

Op 20 april 2011 is de aanpassing van de presentatie van de Rijksbegroting onder de naam «Verantwoord Begroten» in de Tweede Kamer behandeld (Kamerstukken II, 31 865, nr. 26). De nieuwe presentatie geeft meer inzicht in de financiële informatie, de rol en verantwoordelijkheid van de minister en laat een duidelijke splitsing tussen apparaat en programma zien. In deze begroting zijn nagenoeg alle begrotingsartikelen ingevuld volgens de nieuwe voorschriften, inclusief de aanpassing van de tabel budgettaire gevolgen van beleid. Door de nieuwe indeling kunnen in sommige tabellen geen gegevens worden opgenomen voor de jaren 2011 en 2012. Een aantal financiële gegevens over 2012 is wel opgenomen in de verdiepingsbijlage.

In deze leeswijzer wordt kort ingegaan op de beleidsagenda en de baten-lastendiensten. Daarnaast wordt stilgestaan bij enkele specifieke onderwerpen zoals de budgetflexibiliteit, meetbare gegevens en de planning beleidsdoorlichtingen.

Beleidsagenda

Vanwege de demissionaire status van het kabinet heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn ambities voor 2013 bijgesteld in lijn met de doelstellingen uit het Begrotingsakkoord. Dit akkoord is in het voorjaar tot stand gekomen om de dreiging van verder verslechterende overheidsfinanciën in 2013 en verder het hoofd te bieden, de economische groei te versterken en de werking van zowel woningmarkt als arbeidsmarkt te verbeteren.

De speerpunten van de beleidsagenda zijn:

- een goed werkende en efficiënte compacte overheid;
- een streng en rechtvaardig asiel- en immigratiebeleid;
- wonen en bouwen.

Rol en verantwoordelijkheid

BZK heeft vorig jaar als eerste departement het Verantwoord Begroten ingevoerd en daar veel tijd en capaciteit in gestoken. Gelet op deze inspanning is het BZK niet gelukt om de Rijksbegrotingsvoorschriften 2012 volledig te volgen op de gewijzigde punten bij het onderdeel «rol en verantwoordelijkheid van de minister». Ten opzichte van vorig jaar is de invulling van de verantwoordelijkheid van de minister in de begroting aangescherpt. BZK zorgt dat de rol en verantwoordelijkheid bij de ontwerpbegroting 2014 conform de dan geldende voorschriften worden opgesteld.

Begrotingsakkoord

In de tabellen budgettaire gevolgen van beleid is het beeld na Begrotingsakkoord 2013 gepresenteerd.

Diensten die een baten-lastenstelsel voeren

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kent in 2013 negen baten-lastendiensten. De paragraaf over de baten-lastendiensten presenteert de voorgeschreven financiële en doelmatigheidsoverzichten ter toelichting op de begrotingsstaat van deze diensten.

Leeswijzer

De generieke en additionele taakstellingen zijn conform de baten-lastensystematiek doorvertaald naar de opdrachtgevers. In de begrotingen van de baten-lastendiensten zijn maatregelen verwerkt om deze besparingen te realiseren. Het uitgangspunt bij de baten-lastendiensten blijft een kostendeekkende exploitatie.

Budgetflexibiliteit

In de begroting is de informatie over de budgetflexibiliteit opgenomen in de tabellen betreffende de budgettaire gevolgen van beleid. Van uitgaven wordt vermeld – in percentages – welk deel daarvan juridisch is verplicht voor het jaar 2013. Onder de tabellen staat een toelichting opgenomen.

2. BELEIDSAGENDA

Gezien de demissionaire status van het kabinet is gekozen voor een sobere invulling van de beleidsagenda 2013, waarbij wordt ingegaan op de relevante ontwikkelingen die de begroting in financiële zin raken. In de artikelen wordt, zoals in andere jaren, de relevante financiële en beleidsinformatie die samenhangt met de voorgenomen uitgaven vermeld.

Inleiding

Het ministerie van BZK is verantwoordelijk voor de bescherming van de democratische constitutionele orde, een goed en slagvaardig openbaar bestuur, een effectieve Rijksdienst en voor de vestiging, huisvesting en leefbaarheid in ons land. Deze veelzijdige opdracht vindt een overkoepelende inspiratie in de missie van het ministerie: «*samen leven en wonen, in een democratische rechtsstaat, met een slagvaardig bestuur. BZK, duidelijk voor mensen.*» Vanuit deze missie werkt het ministerie, ook in 2013, aan de ontwikkeling en realisatie van beleid en aan de uitvoering van operationele taken.

De ambitie voor 2013 spreekt uit de agenda voor een goed werkende en efficiënte compacte overheid, een streng en rechtvaardig asiel- en immigratiebeleid en een toekomstbestendig beleid voor wonen en bouwen. Op het terrein van de woning- en bouwmarkt ligt, tegen de achtergrond van de crisis, een urgente opgave. In het Begrotingsakkoord is een duidelijke koers uitgezet voor de toekomst, waarmee het vertrouwen versterkt moet worden en de woningmarkt weer in beweging kan komen.

Een goed werkende overheid biedt burgers heldere kaders. BZK geeft mensen duidelijkheid over regels, verplichtingen en voorwaarden. Leidend principe is het vertrouwen op de kracht van de samenleving. Hierbij heeft iedereen een eigen verantwoordelijkheid, of het nu gaat om het integreren in de maatschappij of om de leefbaarheid van de woonomgeving. De overheid moet geen blauwdrukken opleggen, maar taken los kunnen laten. BZK wil ruimte bieden aan maatschappelijk initiatief door haar optreden vorm te geven vanuit het perspectief, de behoeften en de eigen kracht van burgers. Nut en noodzaak van ruimte voor initiatief is evident, juist omdat mensen meer regie willen en kunnen nemen en de resultaten dan vaak beter zijn. Dit vraagt een nieuwe balans in de relatie tussen overheid en samenleving. Het ministerie van BZK wil deze verandering vormgeven samen met initiatiefnemers en andere overheden.

2. Een goed werkende en efficiënte compacte overheid

Het kabinet streeft naar een slagvaardig bestuur en een compacte overheid, die krachtig én dienstverlenend kan opereren. Dit vergt een nieuwe houding en werkwijze van het openbaar bestuur en de herziening van taken van de verschillende overheden. Het ministerie van BZK onderstreept daarbij het belang van een professioneel, kundig en flexibel ambtenarenapparaat.

Een doelmatig openbaar bestuur

Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen moeten in hun samenhang functioneren als herkenbare eenheid voor burgers en bedrijven. De inzet van BZK is om taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden helder

over de bestuurslagen te verdelen. De wet Revitalisering Generiek toezicht, die op 1 oktober 2012 in werking treedt, draagt hieraan bij. Dat is ook de insteek van het wetsvoorstel afschaffing Wgr-plusregio's. Over de indiening van dit wetsvoorstel zal het kabinet nog nader beslissen. Het afgelopen jaar is een aantal decentralisaties in gang gezet, die de profielen van gemeenten, provincies en waterschappen versterken, onder andere op gebied van werk en inkomen, zorg en natuur. De demissionaire status van het kabinet heeft tot enige verschuivingen binnen dit hervormingspakket geleid. Drie fundamentele decentralisaties zijn opgeschort: de Wet werken naar vermogen, de begeleiding uit de AWBZ en de Jeugdzorg. De met de koepels afgesproken vermindering van de regeldruk vindt echter wel doorgang. Ook de beoogde afschaffing van deeltgemeenten ligt op schema. In juli heeft de Tweede Kamer ingestemd met een daartoe strekkend wetsvoorstel. Als uitvloeisel van het Begrotingsakkoord wordt per 2013 verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit ingevoerd door gemeenten, provincies en waterschappen.

Een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering Rijksoverheid

Door aanpassing van de bedrijfsvoering realiseert het Rijk aanzienlijke kostenbesparingen en een verbetering van de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening. In de periode 2013-2015 vindt de uitvoering van het programma Compacte Rijksdienst onverminderd doorgang. Het Rijk bouwt het komend jaar verder aan een gezamenlijke rijksbrede infrastructuur voor de bedrijfsvoering. Daardoor kunnen de onderdelen binnen de rijksoverheid hun taken effectiever en efficiënter uitvoeren en flexibeler samenwerken. Ook worden rijksbrede kaders vastgesteld en shared service organisaties uitgebouwd en opgericht.

In 2013 starten de nieuwe shared service organisatie 'Internationale Functie' en de 'Autoriteit Consument en Markt' (een fusie van OPTA, NMa en Consumentenautoriteit). Verschillende ministeries sluiten aan bij de facilitaire dienstverlener 'FM Haaglanden' en de ICT-dienstverlener 'SSC ICT Den Haag'. Ook worden er twee rijksdatacenters gerealiseerd en wordt de vorming van twintig inkoopuitvoeringscentra en specifieke inkoopcentra voltooid. Daarnaast gaat het nieuwe rijkshuisvestingstelsel van start en worden verschillende masterplannen kantoorhuisvesting vastgesteld. Komend jaar wordt verder gewerkt aan de gefaseerde oprichting van het Rijksvastgoedbedrijf, een fusie tussen de Rijksgebouwendienst (Rgd) en het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB), zodat deze organisatie per 1 januari 2014 volledig van start kan. Vanaf 2013 wordt de overgang van medewerkers tussen departementen sterk vereenvoudigd door aanpassing van de processen bij dienstverlener P-Direkt. Ook wordt per 1 januari 2013 rijksbreed de nieuwe Werkkostenregeling ingevoerd. Met de nieuwe regeling wordt de systematiek van vrije vergoedingen en verstrekkingen in de loonsfeer vereenvoudigd, waardoor de administratieve lasten van het Rijk als werkgever verminderen.

Een betere verhouding tussen overheid en samenleving en minder regeldruk

Vanuit de programma's 'Regeldruk' en 'Burgerschap' werkt BZK aan een betere verhouding tussen overheid en samenleving. Regeldruk gaat over de veelheid aan regels en administratieve lasten voor burgers, bedrijven en uitvoeringsorganisaties. De afgelopen jaren zijn veel regels geschrapt of verbeterd. Sinds 2002 is een lastenvermindering voor burgers van 30% gerealiseerd. Om nog meer winst te boeken, richt de vermindering van de regeldruk zich in de komende periode op de manier waarop regels door burgers worden ervaren in hun contact met de overheid. Om deze

regeldruk aantoonbaar terug te dringen moeten regels helderder worden én efficiënt worden uitgevoerd. Door middel van het project 'Prettig contact met de overheid' wordt de benadering van burgers vanuit de overheid verbeterd. BZK bevordert dat de overheid meer aansluiting zoekt bij initiatieven van burgers en meer ruimte maakt voor de eigen kracht van mensen. Hiertoe heeft BZK zich aangesloten bij de beweging Kracht in Nederland. In het project 'Right to Challenge' faciliteert BZK burgers door het mogelijk te maken om – bij wijze van pilot – tijdelijk regels buiten werking te stellen als zij zelf een beter alternatief hebben. Gemeenten en organisaties die meer willen werken vanuit maatschappelijk initiatief worden onder meer ondersteund door middel van een kennismakelaar, het Actieprogramma Lokaal Bestuur, ProDemos en het platform Netwerk Democratie.

BZK werkt aan een nieuwe Wet financiering politieke partijen, die de transparantie over de financiële bijdragen die door politieke partijen worden ontvangen, moet bevorderen. Met de nieuwe wet wordt meer inzicht gegeven in de bijdragen aan politieke partijen, zodat burgers zich een oordeel kunnen vormen over de vraag of de standpunten van een politieke partij mogelijk zijn beïnvloed door de belangen van donateurs. Daarmee leggen de partijen in het openbaar verantwoording af. Het beeld van politieke partijen is van essentiële betekenis voor het vertrouwen van de burger in de politiek en de overheid. De parlementaire behandeling van de wet wordt naar verwachting in 2013 afgerond. Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer is het wetsvoorstel met overtuigende meerderheid aanvaard.

Een goed werkende arbeidsmarkt voor ambtenaren

Om effectief en efficiënt te kunnen werken is een kwalitatief hoogwaardig personeelsbestand essentieel. Door de bezuinigingen vinden afslankingen plaats op tal van plekken binnen de overheid. De instroom van jongeren daalt, terwijl op termijn veel medewerkers wegens pensionering zullen uitstromen. Het programma Beter Werken in het Openbaar Bestuur speelt in op deze ontwikkelingen en richt zich op een meer strategisch personeelsbeleid. BZK streeft naar bevordering van mobiliteit van personeel en een grotere flexibiliteit van de arbeidsorganisatie. Daarnaast wordt ingezet op aantrekkelijk werkgeverschap en verbetering van arbeidsproductiviteit. Het Rijk voert loopbaanbeleid waarmee talent op het juiste moment op de juiste plaats wordt ingezet, op vaste functies of op tijdelijke basis. Hierbij wordt een kostenefficiënt opleidings- en ontwikkel-aanbod beschikbaar gesteld.

Voortvloeiend uit deze ambitie, werkt BZK aan een Strategisch Personeelsbeleid Rijk 2020, zodat ook in de toekomst een goede match tussen medewerkers en taken bestaat. In samenwerking met de verschillende departementen, rijksonderdelen en andere belangrijke partijen zoals de vakbonden, voert BZK in 2013 projecten uit die zich richten op het stimuleren van mobiliteit, gezond en veilig werken en het versterken van leiderschap. Voor het borgen van een veilige werkomgeving voor mensen met een publieke taak en politieke ambtsdragers spreekt BZK overheids-werkgevers aan op hun verantwoordelijkheid. Het expertisecentrum Veilige Publieke Taak (VPT) ondersteunt hen hierbij door het geven van advies over het verhalen van schade, het bevorderen van kennisuitwisseling en de jaarlijkse uitreiking van een VPT-award.

In het Begrotingsakkoord is afgesproken dat voor 2012 en 2013 een nullijn geldt voor de lonen van ambtenaren (exclusief de zorgsector). Deze

maatregel is additioneel op de nullijn in 2011 uit het regeerakkoord en de nullijn in 2010 als maatregel van het vorige kabinet. De Minister van BZK ziet als coördinerend minister toe op de uitvoering van deze nullijn door de overheidssectoren.

De beoogde inwerkingtredingsdatum voor het verkorten van de uitkeringsduur van politieke ambtsdragers is 18 september 2012. Dit heeft tot gevolg dat voor politieke ambtsdragers, met inbegrip van de zittende leden van de Tweede Kamer die op 20 september aftreden, de maximumduur van de wachtgeldregeling gelijk wordt gesteld aan de duur van een uitkering op grond van de Werkloosheidswet (WW). De huidige wachtgeldregeling wordt daarmee met tien maanden verminderd naar maximaal 38 maanden.

Bescherming van de rechtsstaat en veiligheid

Het ministerie van BZK werkt aan de versterking van onze democratische rechtsstaat. Dat houdt in dat wij de grondrechtelijke en democratische waarborgen van onze Grondwet, het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden en de relevante internationale verdragen uitdragen en (helpen) toepassen in de bestuurlijke praktijk. Dat doet BZK zo veel mogelijk samen met andere ministeries en de Hoge Colleges van Staat. Op deze wijze kan ieder zijn rol in het democratische proces zo goed mogelijk vervullen. Daarnaast werkt BZK aan de actualisering en vernieuwing van het staatsrecht waar dat nodig is. Zo wordt bijvoorbeeld een voorstel tot wijziging van het grondwetsartikel voor de bescherming van het briefgeheim voorbereid, met het oog op technische ontwikkelingen zoals e-mail.

Bij de borging van de kernwaarden van de democratie speelt de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) een belangrijke rol. De AIVD draagt bij aan de bescherming van onze democratische rechtstaat en de nationale veiligheid door het tijdig onderkennen van dreigingen, risico's en politieke ontwikkelingen. Belangrijke onderzoeksprioriteiten voor 2013 zijn onder andere de internationale jihadistisch-terroristische dreiging en cyberdreigingen.

3. Een streng en rechtvaardig asiel- en immigratiebeleid

Het Nederlandse asiel- en immigratiebeleid is streng en rechtvaardig, waarbij strikte en duidelijke procedures gelden voor toelating en verblijf. De voorwaarden die gesteld worden voor komst naar Nederland, dragen bij aan een meer kansrijke en succesvolle integratie in de samenleving. Van de mensen die zich hier vestigen, wordt vervolgens verwacht dat zij meedoen in de maatschappij.

Asiel

Het beleid dat BZK voorstaat op het gebied van asiel is streng en rechtvaardig. Vluchtelingen die bedreigd worden in eigen land kunnen in Nederland bescherming vinden. De asielprocedure is helder en zorgvuldig en de mogelijkheid om meerdere procedures te stapelen wordt beperkt. Zo wordt voorkomen dat mensen na lang procederen, waarbij een zekere verbondenheid met de Nederlandse samenleving kan ontstaan, alsnog moeten vertrekken. De Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel heeft de uitwerking van het pakket aan maatregelen rondom de stroomlijning van procedures aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze voornemens leiden naar verwachting in de eerste helft van 2013 tot aanpassing van wet- en regelgeving om snellere en duidelijkere procedures mogelijk te maken. Een tijdige en positieve afronding van de parlementaire behan-

Beleidsagenda

deling en het tijdig gereed zijn van de uitvoering zijn hiervoor een voorwaarde.

Immigratie

Het immigratiebeleid beoogt kansarme immigratie tegen te gaan en mogelijkheden voor succesvolle integratie te vergroten. BZK heeft oog voor de kansen die immigranten Nederland en Europa kunnen bieden door het meebrengen van specifieke kennis of kwaliteiten. Ook bij deze vorm van immigratie staat de eigen verantwoordelijkheid voorop. Naar verwachting wordt in 2013 het Modern Migratiebeleid ingevoerd, waarmee een herziening van het reguliere toelatingsbeleid wordt gerealiseerd. De invoering van dit beleid wordt mogelijk gemaakt door de geoptimaliseerde digitale informatieverwerking en gegevensuitwisseling van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Verder zal de aanpak van kabinet en gemeenten om EU-arbeidsmigratie in goede banen te leiden worden voortgezet.

BZK zet zich in voor versterking van de sturing in de vreemdelingenketen en verbetering van de onderlinge samenwerking tussen de ketenpartners. Deze samenwerking geldt voor zowel de bedrijfsvoering als ook de uitvoering van het beleid. In 2013 wordt deze samenwerking verder geïntensiveerd door onderdelen van uitvoerende diensten samen te voegen.

Terugkeer

Wie niet voldoet aan de voorwaarden voor bescherming of verblijf, moet Nederland weer verlaten. Vertrek gebeurt bij voorkeur op vrijwillige basis, maar wordt, waar nodig, afgedwongen. De inzet voor 2013 blijft dat illegaal verblijf zoveel mogelijk wordt bestreden. Het integrale overheids-handelen dient erop gericht te zijn om de doelstellingen van het beleid te realiseren. Op deze wijze weten mensen wat van hen wordt verwacht en wordt het draagvlak voor migratie bevorderd.

Europa

Duidelijke regels en effectieve handhaving dragen bij aan het maatschappelijk draagvlak voor het handelen van de Europese Unie (EU) op dit terrein. Er dient helderheid te bestaan over het land dat verantwoordelijk is voor een asiolverzoek, de regels die gelden voor toelating en het gehanteerde voorzieningenniveau. Het is in het belang van alle Europese lidstaten dat deze regelgeving goed op elkaar aansluit om zo het 'shoppen' tussen de verschillende landen voor migranten uit te sluiten. Om dit te bereiken werkt Europa aan een tweede fase van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Dit stelsel krijgt volgens planning in 2013 zijn beslag in meerdere richtlijnen en verordeningen. Komend jaar start de implementatie van het stelsel en wordt de invoering van onder andere de Kwalificatierichtlijn en de richtlijn Langdurig ingezetenen afgerond. In zijn opstelling in Europa heeft Nederland niet alleen oog voor de voordelen van het vrije verkeer van personen, maar ook voor de nadelen daarvan. De Nederlandse inzet is er ook hier op gericht de migratie binnen Europa in goede banen te leiden.

Integratie op basis van eigen verantwoordelijkheid

De Nederlandse samenleving kenmerkt zich door diversiteit. Participatie is voor alle burgers, zowel voor nieuwkomers als voor mensen die al hun hele leven in Nederland wonen, de sleutel tot volwaardige integratie. Wie in Nederland mag blijven moet snel kunnen starten met zijn of haar integratie. Huisvesting, goed onderwijs en werk zijn daarbij van essentieel

belang voor de migrant. Van mensen die zich vestigen in Nederland verwachten wij dat zij het initiatief voor hun integratie zelf ter hand nemen, dat zij meedoen op de arbeidsmarkt en in het onderwijs. Het leren van de Nederlandse taal is de basis voor een goede integratie.

Wanneer de integratie hapert wordt binnen reguliere maatregelen en voorzieningen naar oplossingen gezocht. Specifieke subsidies voor de samenwerkingsverbanden van minderheden worden verder afgebouwd en de Wet overleg minderhedenbeleid wordt ingetrokken. Een voorstel tot wijziging van de Remigratiewet, waarmee geleidelijke afbouw van de regeling wordt voorzien, ligt ter behandeling in de Tweede Kamer.

De inburgering van nieuwe migranten, de dialoog tussen en met verschillende groepen in Nederland en de toegankelijkheid en effectiviteit van voorzieningen blijven onverminderd op de agenda staan. BZK zet zich in voor de aanpak van zaken die actief burgerschap in de weg staan, zoals discriminatie en uitsluiting. Dit geldt ook voor de aanpak van schadelijke praktijken zoals huwelijksdwang, waarbij mensen ernstig in hun zelfbeschikkingsrecht worden beperkt.

4. Wonen en bouwen

Op de woning- en bouwmarkt worden de gevolgen van de crisis sterk gevoeld. De effectieve vraag naar nieuwe koopwoningen is aanzienlijk verminderd, omdat mensen onzeker zijn over de toekomst. Hierdoor stopt de doorstroming en lopen investeringen in de bouw terug. Met de maatregelen uit het Begrotingsakkoord is een duidelijke koers uitgezet voor de woningmarkt, waarbij risico's worden verminderd, belemmeringen voor doorstroming worden weggenomen en het vertrouwen weer kan toenemen.

In mei 2012 heeft het Bouwteam de Investerings- en innovatieagenda Bouw opgesteld. Met deze agenda wordt, op basis van de eigen verantwoordelijkheid van de sector, gewerkt aan vernieuwing in de bouw. Duurzaamheid en energiebesparing in de gebouwde omgeving zijn daarbij van belang. Mede in het licht van het einde van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) per 2014 werken het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) samen aan een aantal acties om de omslag te maken naar een nieuwe werkwijze in stedelijke vernieuwing. De Tweede Kamer is hierover in juli 2012 geïnformeerd in een Voortgangsrapportage stedelijke vernieuwing.

Een goed functionerende en betaalbare woningmarkt

Om de doorstroming te stimuleren is de overdrachtsbelasting per 1 juli 2012 permanent verlaagd van 6% naar 2%. Risicobeperking krijgt vorm door annuïtair aflossen voor te schrijven bij nieuwe hypotheekonderhoud van de hypotheekrenteaf trek. Ook zal vanaf 2013 de loan-to-value, waarin de verhouding tussen het totale leenbedrag en de waarde van de woning tot uiting komt, voor nieuwe hypotheekleningen geleidelijk worden teruggebracht naar 100%. Om met name starters tegemoet te komen en de tijd te geven om vermogen op te bouwen, gebeurt deze afbouw in zes stappen van 1 procentpunt per jaar, waardoor in 2018 100% wordt bereikt. Tegelijkertijd wordt, zoals eerder afgesproken, de bovengrens van de Nationale Hypotheekgarantie gefaseerd in drie jaarlijkse stappen op het oude niveau van € 265.000 teruggebracht.

Beleidsagenda

Daarnaast werkt BZK aan een beter werkende huursector en aan de betaalbaarheid van huren voor mensen met lagere inkomens. Op de huurmarkt komt naast de corporaties meer ruimte voor alternatieve partijen, waardoor de keuzemogelijkheid voor burgers toeneemt. Voor huishoudens met een inkomen tussen € 33.000 en € 43.000 in de gereguleerde huursector geldt vanaf juli 2013 een maximale huurverhoging van 1% boven de inflatie. Hiermee wordt aanvullend op de eerder genomen maatregelen, zoals de hogere huurverhoging voor huishoudens met een inkomen boven de € 43.000, de doorstroming en daarmee het gebruik van de sociale woningvoorraad bevorderd. Ten slotte moet de woningmarkt voldoende ruimte bieden voor mensen met een lager inkomen en andere specifieke groepen, zoals ouderen en gehandicapten. Het wetsvoorstel herziening Huisvestingswet wordt naar verwachting in 2013 in het parlement behandeld. In de afgelopen jaren is de eigen bijdrage voor de ontvangers van huurtoeslag extra gestegen en in 2013 wordt deze nog verder verhoogd. Tevens is in 2012 de kwaliteitskorting met 10% verhoogd om tekorten op het budget voor de huurtoeslag te dekken.

Mede met het oog op incidenten in de afgelopen periode is een goede basis voor adequaat toezicht op de corporaties essentieel. Als de parlementaire behandeling tijdig en positief kan worden afgerond, wordt op 1 januari 2013 de herziene Woningwet ingevoerd, die onder meer gericht is op het versterken van het toezicht op woningcorporaties. Het is wenselijk verder na te denken over een herijking van de kaderstelling en het toezicht. Daartoe is een onafhankelijke 'Commissie van Wijzen' ingesteld. De commissie is gevraagd te adviseren over eventuele prikkels in het woningcorporatiestelsel, die leiden tot ongewenste financiële risico's. Tevens is de commissie gevraagd advies uit te brengen over de vraag of de keten van financieel toezicht adequaat is georganiseerd, met daarbij voldoende verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor betrokken partijen. De commissie zal naar verwachting in het najaar van 2012 rapporteren. Het advies kan mogelijk leiden tot wijziging van regelgeving.

Conform het Begrotingsakkoord 2013 zal de in het Regeerakkoord aangekondigde heffing voor verhuurders worden vormgegeven als een verhuurdersbelasting. Over het geheel genomen zullen corporaties deze heffing goed kunnen dragen, door de extra verdien capaciteit uit onder andere de voorziene huurmaatregelen ter verbetering van het functioneren van de huurwoningmarkt.

Een duurzame en verantwoordelijke bouwsector

In de woning- en utiliteitsbouw is dringend behoefte aan meer openheid, innovatie en dynamiek. De Minister van BZK heeft daarom in januari 2012 het Bouwteam ingesteld, waarin deskundigen uit de sector, kennisinstellingen en de overheid deelnemen. In het voorjaar van 2012 heeft het Bouwteam haar actieagenda met concrete acties en routekaarten gepresenteerd. De uitvoering van de agenda kan de bouwsector een impuls geven en helpen sterker uit de crisis te komen. Dit vergt een duurzame samenwerking tussen de bedrijfstak, kennisinstellingen en overheden.

Naast de benodigde aanpassingen van de huidige bouwregelgeving, waaronder brandveiligheidsvoorschriften, geeft BZK in 2013 invulling aan de vereenvoudiging van de regels. Daarnaast wordt meer verantwoordelijkheid voor de toepassing van bouwvoorschriften belegd bij de sector

zelf. Dit gebeurt door toepassing van private kwaliteitsborging en een daarop toegesneden publieke toezichtstaak.

Investeren in de woon- en leefomgeving is noodzakelijk om de kwaliteit, leefbaarheid en duurzaamheid te versterken. In het Begrotingsakkoord is een budget van € 200 mln. per jaar opgenomen voor stimulering van de duurzame economie, onder meer door woningisolatie en duurzaam bouwen. Hiervan is in 2013 € 70 mln. bestemd voor energiebesparende maatregelen op basis van cofinanciering in zowel grootschalige projecten als bij particulieren via een revolverende fondsconstructie. Vanaf 2014 is € 58 mln. structureel beschikbaar. BZK zal in 2012 in overleg met decentrale overheden en relevante marktpartijen uit de bouw, energie en financiële sector de randvoorwaarden voor een revolverend fonds uitwerken, waar BZK financieel aan bijdraagt. De begrotingstechnische meerjarige verwerking van het revolverend fonds vindt plaats zodra de uitwerking van het fonds gereed is, via een Nota van Wijziging in 2012.

In juni 2012 heeft de Minister van BZK met marktpartijen in hernieuwde convenanten afspraken gemaakt over energiebesparing in de gebouwde omgeving, met als doelen onder meer dat minimaal 300.000 bestaande woningen en andere gebouwen per jaar energiezuiniger gemaakt worden en dat alle nieuwbouw vanaf 2020 zo goed als energieneutraal zal zijn. In 2013 zullen de marktpartijen werken aan de uitvoering van deze afspraken.

Een goede leefomgeving in buurten, steden en regio's

Het Rijk versterkt samen met lokale partners en burgers de leefbaarheid in steden, wijken en buurten. Daarbij is meer ruimte voor maatschappelijke initiatieven en het zelforganiserend vermogen van de samenleving. Zo worden de mogelijkheden verkend van alternatieve financieringsvormen voor maatschappelijke initiatieven en wordt geëxperimenteerd met wijkondernemingen voor en door burgers. Ook wordt de frontline-aanpak, die gebaseerd is op de eigen kracht van mensen, verder uitgewerkt. Het Rijk zorgt voor het bevorderen en ondersteunen van stedelijke vernieuwing door het beschikbaar stellen van informatie, het delen van ervaringen en het zo nodig aanpassen van wet- en regelgeving.

De afspraken op het terrein van wijkgericht werken zoals die tussen Rijk en gemeenten zijn gemaakt, worden conform gecontinueerd. Het Rijk ondersteunt onder meer door kennis te bundelen en te verspreiden en door instrumenten of methodieken verder te ontwikkelen. Zo is een e-book beschikbaar ten behoeve van de aanpak van multiprobleemgezinnen. Daarnaast houdt het Rijk de voortgang met betrekking tot de ontwikkeling van de leefbaarheid bij via de Leefbarometer. Omdat de problematiek in Rotterdam bijzonder complex is, ondersteunt en faciliteert het Rijk de Kwaliteitssprong Rotterdam Zuid. De focus ligt op scholing, werk en woningbouw. Voor het aanpakken van huisjesmelkerij, woonoverlast en het beperken van de instroom van kansarmen wordt waar nodig wet- en regelgeving aangepast. Het Rijk ondersteunt regio's die te maken (gaan) hebben met bevolkingsdaling door regionale bewustwording en samenwerking via zogenaamde dialogotafels te stimuleren, knelpunten in regelgeving en bekostigingssystematiek weg te nemen en expertise beschikbaar te stellen. Met de krimpprovincies Limburg, Zeeland en Groningen worden convenanten gesloten vanuit het perspectief van leefbaarheid, maatschappelijk initiatief en economische vitaliteit.

5. Belangrijkste mutaties 2013

Tabel belangrijkste mutaties

Uitgaven

Opbouw uitgaven (x € 1 000)							
	art. nr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012		4 809 317	4 858 894	4 399 917	4 326 785	4 353 698	
Mutaties 1e suppletoire begroting		123 443	- 204 489	- 21 102	- 14 539	- 14 579	- 13 560
Nieuwe mutaties:							
1. Huurtoeslag	3		118 667	169 482	170 582	220 841	245 500
2. Programma Zichtbare schakel	4		- 10 000	- 10 000			
3. Sociale leenfaciliteit integratie	5		15 000	30 000	30 000	30 000	30 000
4. Gemeente uitvoeringskosten inburgering	5		- 24 600				
5. Departementale taakstelling	diverse		- 47 000	- 47 000	- 47 000	- 47 000	- 47 000
6. VUT-fonds	14	20 000	40 000				
Overige mutaties		96 173	43 798	20 206	19 035	14 025	4 433 763
Stand ontwerpbegroting 2013		5 048 933	4 790 270	4 541 503	4 484 863	4 556 985	4 648 703

Toelichting

1. Huurtoeslag

Het budget voor de huurtoeslag wordt verhoogd om het verwachte beroep op de huurtoeslag te kunnen opvangen. De toename is onder andere het gevolg van een groter aantal bijstandsgerechtigden dat een beroep doet op de huurtoeslag en de wijze van indexeren waardoor de huurtoeslag sneller toeneemt dan de werkelijke huurprijstijging

2. Programma Zichtbare schakel

Het Rijk wil gemeenten meer sturingsmogelijkheden geven om op lokaal niveau een goede verbinding te leggen tussen preventie, wonen, welzijn en zorg. In 2009 is het programma «Zichtbare schakel: de wijkverpleegkundige voor een gezonde buurt» gestart. Uit de tussenrapportage van dit programma (Kamerstukken II, 2011–2012, 23 235 nr. 95) blijkt dat de wijkverpleegkundigen deze rol heel goed vervullen. Om de projecten uit dit programma te borgen kiest het Rijk ervoor de structurele middelen (€ 10 mln. per jaar) gedurende twee jaar via een decentralisatie-uitkering beschikbaar te stellen.

3. Sociale leenfaciliteit integratie

Met de wijziging Wet inburgering worden inburgeringsplichtigen, met ingang van 1 januari 2013, zelf (financieel) verantwoordelijk voor het inburgeren. Minder draagkrachtigen komen in aanmerking voor een sociale lening.

4. Gemeente uitvoeringskosten inburgering

Overboeking naar de algemene uitkering in het gemeentefonds voor de uitvoering van de Wet inburgering.

5. Departementale taakstelling

Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. Daartoe is voor 2013 de ontvangstenraming voor inburgering verhoogd en is de uitgavenraming verlaagd voor onder andere uitgaven voor e-overheid, inburgering, vreemdelingen, onderzoek en monitoring woningmarkt, subsidies energiebespa-

Beleidsagenda

ring, de uitvoeringskosten van diverse regelingen woningmarkt en voor het apparaat.

6. VUT-fonds

Op grond van nadere analyses blijkt de liquiditeitsbehoefte van het VUT-fonds gewijzigd te zijn. De leenbehoefte in 2012 en 2013 is hoger.

Ontvangsten

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)							
	art. nr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012		665 607	664 497	1 611 182	2 123 682	1 549 723	
Mutaties 1e suppletoire begroting		61 124	3 923	4 123	- 977	- 1 277	- 23
Nieuwe mutaties:							
1. Huurtoeslag	3	8 760	24 467	33 682	29 882	42 041	42 900
2. BDU-SIV	4		23 141				
3. VUT-fonds	14		- 300	100 000	0	- 130 000	
Overige mutaties		68 595	- 3 055	- 763 470	- 763 884	- 761 800	625 710
Stand ontwerpbegroting 2013		804 086	712 673	985 517	1 388 703	698 687	668 587

Toelichting

1. Huurtoeslag

In de ramingsnota 2013 zijn per saldo hogere ontvangsten opgenomen. Deze worden veroorzaakt door extra inspanningen van de belastingdienst om onterechte bevoorschottingen tegen te gaan.

2. Brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (BDU SIV)

In het kader van afrekening BDU SIV met de gemeenten worden er meerontvangsten verwacht. Het betreft de terugvordering van de inburgeringsmiddelen waarvoor geen tegenprestatie is geleverd. Gemeenten hebben in het verleden middelen in de vorm van een voorschot gekregen om inburgeringstrajecten aan te bieden. Achteraf wordt op basis van de werkelijk geleverde prestaties afgerekend.

3. VUT-fonds

De aflossingsreeksen zijn aangepast aan het gewijzigde ritme van de leenfaciliteit. De verwachte renteontvangsten voor 2013 zijn iets neerwaarts bijgesteld.

6. Beleidsdoorlichtingen

Agendering beleidsdoorlichtingen Artikel / operationele doelstelling	(realisatie)		(planning)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1 Openbaar bestuur en democratie							
1 Bestuurlijke en financiële verhoudingen		x					
2 Participatie ¹							
2 Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst²							
3 Woningmarkt							
1 Betaalbaarheid					x		
2 Onderzoek en kennisoverdracht ¹							
4 Woonomgeving en bouw							
1 Energie en bouwkwaliteit				x ³			
2 Woningbouwproductie						x	
3 Kwaliteit woonomgeving				x			
5 Integratie en maatschappelijke samenhang		x					
6 Dienstverlenende en innovatieve overheid							
1 Verminderen regeldruk					x		
2 Informatiebeleid en ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen					x		
3 Betrouwbare levering van e-overheidsvoorzieningen					x		
4 Burgerschap		x					
5 Reisdocumenten en basisadministratie personen				x			
7 Arbeidszaken overheid							
1 Overheid als werkgever		x ⁴					
2 Pensioenen, uitkeringen en benoemingsregelingen ¹							
8 Kwaliteit Rijksdienst				x			
1 Kwaliteit Rijksdienst							
9 Uitvoering Rijkshuisvesting							
1 Een doelmatiger uitvoeringspraktijk van de Rijkshuisvesting ¹							
10 Vreemdelingen				x			
1 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen							
2 Terugkeer en bewaring vreemdelingen							

¹ De artikelonderdelen 1.2, 3.2, 7.2 en 9.1 lenen zich niet voor onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid. Op deze onderdelen zal derhalve geen beleidsdoorlichting plaatsvinden.

² Artikel 2 leent zich niet voor onderzoek naar doeltreffendheid en doelmatigheid. Op dit artikel zal derhalve geen beleidsdoorlichting plaatsvinden.

³ De doorlichting op Energie en bouwkwaliteit wordt ten opzichte van de in de begroting 2012 gepresenteerde planning verschoven in verband met de recente inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012 en het plan van aanpak energiebesparing gebouwde omgeving. In 2014 zal de uitwerking hiervan voldoende vorm hebben gekregen om het hiermee samenhangende beleid door middel van een doorlichting te evalueren.

⁴ Op artikel 7.1 was een doorlichting voorzien in 2011. De uitvoering van deze doorlichting is nog gaande. Streven is de doorlichting nog in 2012 aan de Tweede Kamer aan te bieden.

3. DE BELEIDSARTIKELLEN

Artikel 1. Openbaar bestuur en democratie

A Algemene doelstelling

Een bijdrage leveren aan een goed functionerend openbaar bestuur en democratie.

B Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel van het openbaar bestuur, zowel op centraal als op decentraal niveau en binnen de kaders van de regelgeving van de Europese Unie. De minister is verantwoordelijk voor de bestuurlijke organisatie (de Grondwet, de Gemeente- en Provinciewet, de Financiële verhoudingswet en de Wet gemeenschappelijke regelingen), maar ook voor goede bestuurlijke en financiële verhoudingen. Daarmee schept de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties randvoorwaarden voor voldoende bestuurskrachtige gemeenten en provincies, die in staat zijn hun taken – zowel in autonomie als in medebewind – goed te kunnen uitvoeren. Dat draagt bij aan de legitimatie van ons bestuurlijke stelsel.

Een tweede pijler van de legitimatie van het Nederlandse openbaar bestuur betreft het democratische en rechtsstatelijke gehalte van de publieke besluitvorming en beleidsvoering. In dat kader waarborgt de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het functioneren van het constitutionele bestel, daaronder begrepen het stelsel van de representatieve democratie. Daarbij gaat het in de eerste plaats om de verkiezingen (de Kieswet) voor vertegenwoordigende lichamen op de verschillende bestuurlijke niveaus. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zorgt tevens voor zodanige toerusting van de Kiesraad dat deze zijn wettelijke taken adequaat kan vervullen.

C Beleidswijzigingen

Decentralisaties

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties blijft nauw betrokken bij de decentralisatie-operaties die door kabinet-Rutte in gang zijn gezet, zoals de decentralisaties Jeugdzorg, Ruimte, Natuur en Economie en Water. De uitgangspunten van deze decentralisaties zijn vastgelegd in de bestuursafspraken 2011–2015, tussen Rijk, Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO) en Unie van Waterschappen (UvW). De uitgangspunten van de bestuursafspraken zijn:

- decentraliseren is loslaten;
- uitvoeringsruimte voor decentrale overheden wordt vergroot;
- pilots en experimenten hebben geen precedentwerking;
- financiering verloopt via de algemene fondsen;
- er wordt geen specifiek interbestuurlijk toezicht ingesteld;
- er wordt door het Rijk alleen strikt noodzakelijke informatie opgevraagd.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor de voortgang en de naleving van de gemaakte afspraken.

D1. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 1.1 Openbaar bestuur en democratie						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	30 323	25 102	27 247	27 069	26 634	26 616
Uitgaven:	30 323	25 102	27 247	27 069	26 634	26 616
Waarvan juridisch verplicht		78%				
1.1 Bestuurlijke en financiële verhoudingen	10 003	7 999	10 156	10 049	9 731	9 713
Subsidies	4 227	3 349	3 224	3 025	3 025	3 017
Diverse subsidies	1 581	854	729	530	530	528
Oorlogsgravenstichting (OGS)	2 646	2 495	2 495	2 495	2 495	2 489
Opdrachten	5 776	4 650	6 932	7 024	6 706	6 696
Communicatie, kennisdeling en onderzoek	5 776	4 650	6 932	7 024	6 706	6 696
1.2 Participatie	20 320	17 103	17 091	17 020	16 903	16 903
Subsidies	15 394	16 033	16 021	16 034	16 034	16 034
Politieke partijen	15 394	16 033	16 021	16 034	16 034	16 034
Opdrachten	4 926	1 070	1 070	986	869	869
Kiesraad	304	420	420	336	219	219
Verkiezingen	4 622	650	650	650	650	650
Ontvangsten	21 965	49 465	24 865	21 965	21 965	21 965

D2 Budgetflexibiliteit

De budgetflexibiliteit van de uitgaven is beperkt. Over de uitgaven bestaan bestuurlijke afspraken of de uitgaven zijn verplicht op grond van wetgeving, bijvoorbeeld de subsidies aan de politieke partijen en de Oorlogsgravenstichting.

E Toelichting op de instrumenten**1.1 Bestuurlijke en financiële verhoudingen****Subsidies***Diverse subsidies*

Onder deze categorie vallen een aantal belangrijke bijdragen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan verschillende Europese kenniscentra. Zo draagt BZK bij aan het European Urban Knowledge Network (EUKN) dat zorgt voor ontwikkeling en verspreiding van kennis over stedelijke vraagstukken tussen zestien deelnemende lidstaten. Hetzelfde geldt voor het Programma URBACT II dat zich richt op de ontwikkeling van netwerken van Europese steden en zich in het bijzonder concentreert op duurzame stedelijke ontwikkeling. Het Kenniscentrum Europa Decentraal is een gezamenlijk initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, het IPO, de VNG en de UvW. Het initiatief richt zich op de toepassing en verspreiding van kennis en expertise over Europees recht bij de decentrale overheden. Met ingang van maart 2012 voert het Kenniscentrum Europa decentraal een aantal taken uit van het Coördinatiepunt Staatssteun Decentrale overheden. Het gaat om het voorbereiden van de jaarlijkse staatssteunrapportage en de coördinatie en begeleiding van kennisgevingen (staatssteun die

De beleidsartikelen

van melding is vrijgesteld). De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is en blijft voor deze taken verantwoordelijk.

Teneinde het lokaal bestuur te versterken en het samenspel tussen alle actoren te stimuleren draagt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij aan het Actieprogramma Lokaal Bestuur. Het betreft een platform voor kennis- en ervaringsuitwisseling tussen gemeenten. Het is een gezamenlijk project van de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het werkprogramma staan de thema's professionalisering, bestuurscultuur en vertrouwen tussen burgers en lokaal bestuur centraal. Doelgroepen zijn raadsleden, wethouders, griffiers, burgemeesters, gemeentesecretarissen en ambtenaren. Het Actieprogramma richt zich ook op Caribisch Nederland.

Oorlogsgravenstichting (OGS)

Namens de Nederlandse overheid onderhoudt de Oorlogsgravenstichting wereldwijd ongeveer 50 000 graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers. Deze graven liggen in meer dan 50 landen, verspreid over vijf continenten. Het zwaartepunt ligt daarbij in Indonesië. Tevens verzorgt de Stichting ruim 10 000 graven van militairen van de geallieerde strijdkrachten in Nederland.

Opdrachten

Communicatie, kennisdeling en onderzoek

Een belangrijk deel van de middelen op het terrein van de bestuurlijke en financiële verhoudingen zet het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in voor initiatieven op het terrein van kennisdeling en kennisvermeerdering. Met deze middelen worden verschillende publicaties, congressen en onderzoeken op het terrein van het functioneren van het openbaar bestuur gefinancierd. Ook financiert het ministerie onderzoeken door derden, zoals het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

1.2 Participatie

Politieke participatie door burgers komt met name tot stand bij verkiezingen voor vertegenwoordigende lichamen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zorgt voor een toegankelijk verkiezingsproces, faciliteert de Kiesraad en subsidieert politieke partijen.

Subsidies

Politieke partijen

Politieke partijen krijgen subsidie op grond van de Wet subsidiëring politieke partijen. Voor subsidie komen alleen partijen in aanmerking die hebben deelgenomen aan de voorgaande Kamerverkiezingen en daarbij in één van beide Kamers minimaal 1 zetel behaalden.

Tabel 1.2 Subsidies op grond van de Wet subsidiëring politieke partijen

Partij (x € 1)	Waarde 2009	Waarde 2010	Waarde 2011 ¹	Waarde 2012 ¹ (indicatief)
CDA	3 689 447	3 455 182	2 298 892	2 324 237
PvdA	3 123 645	3 084 084	2 897 348	2 952 659
SP	2 394 179	2 334 912	1 777 099	1 822 135
VVD	2 204 470	2 323 101	2 859 367	2 919 558
GL	967 414	1 003 867	1 185 831	1 204 404
CU	986 719	971 370	894 054	905 537
D66	684 230	872 433	1 331 481	1 337 659
SGP	816 707	800 842	759 937	766 189
PvdD	540 977	558 401	557 826	576 534
OSF	375 589	374 426	396 043	403 002
50+			230 763	403 745

¹ Definitieve vaststelling van de bedragen moet nog plaatsvinden.

Opdrachten

Kiesraad

De Kiesraad fungeert als centraal stembureau voor de verkiezingen van de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europese Parlement en stelt de officiële verkiezingsuitslagen voor deze verkiezingen vast. De Kiesraad is het adviesorgaan voor regering en parlement op het terrein van het kiesrecht en de organisatie en uitvoering van verkiezingen. Nieuwe politieke partijen kunnen zich laten registreren voordat ze als partij (onder die aanduiding) kunnen deelnemen aan verkiezingen. Verder verschaft de Kiesraad desgevraagd informatie aan gemeenten, provincies, politieke partijen, burgers en media. Tijdens verkiezingen wordt hiertoe in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het Informatiepunt Verkiezingen ingericht om specifieke informatievragen te beantwoorden.

Verkiezingen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor de inrichting van het verkiezingsproces en voor de daarbij behorende wet- en regelgeving. Dit heeft betrekking op de verkiezingen die in Nederland worden gehouden (dit is inclusief de verkiezingen in Caribisch Nederland). De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal de komende periode met name op twee sporen werken aan veranderingen in de inrichting van het verkiezingsproces. Dat betreft allereerst de ontwikkeling van een nieuw stembiljet dat sneller en betrouwbaarder kan worden geteld, mogelijk met inzet van elektronische hulpmiddelen. Het nieuwe stembiljet moet bovendien beter geschikt zijn voor gebruik door laaggeletterde of anderstalige kiezers en voor zelfstandig gebruik door blinden en slechtzienden. Ook moet het nieuwe model geschikt zijn om eerder of via de mail aan kiezers buiten Nederland toegezonden te worden. Ten tweede betreft het de vereenvoudiging van de procedures voor deelname van kiezers die vanuit het buitenland mogen stemmen, voor de verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer en het Europees Parlement. De inspanningen daarbij richten zich met name op de verplichte registratie voor elke verkiezing af te schaffen.

Ook zal het voor kiezers in Aruba, Curaçao en Sint Maarten mogelijk worden zich ter plekke te registreren voor deelname aan verkiezingen (nu moeten zij zich bij de Gemeente Den Haag registreren). Alle maatregelen

De beleidsartikelen

zijn bedoeld om enerzijds het bepalen van de uitslag van de verkiezing zo betrouwbaar mogelijk te laten verlopen en anderzijds om de participatie van kiezers aan de verkiezingen te vergroten.

Artikel 2. Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

A Algemene doelstelling

Tijdige onderkenning van niet direct waarneembare dreigingen en risico's voor de (inter)nationale veiligheidsbelangen van de Nederlandse staat en samenleving, en daarop gebaseerde informatieverstrekking aan de partners van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), die daardoor worden aangezet om passende maatregelen te nemen.

B Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor de taakuitvoering van de AIVD. De minister legt zo veel als mogelijk in het openbaar verantwoording af aan de Tweede Kamer. Waar dat niet kan, vanwege geheimhoudingsnoodzaak, gebeurt dit via de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CIVD) van de Tweede Kamer.

De AIVD staat voor de nationale veiligheid door tijdig dreigingen, politieke ontwikkelingen en risico's te onderkennen die niet direct zichtbaar zijn. Hiervoor verricht de AIVD onderzoek in binnen- en buitenland met behulp van algemene inlichtingenmiddelen (open bronnen) en bijzondere inlichtingenmiddelen. Op basis van de onderzoeksresultaten zet de AIVD bestuurders, beleidsmakers en andere belanghebbenden op lokaal, nationaal en internationaal niveau aan tot handelen. Hiertoe informeert en adviseert de AIVD zijn afnemers met ambtsberichten en analyses (waaronder openbare publicaties) en door gericht relatiemanagement.

Tabel 2.1 Kengetallen

	Waarde 2010	Waarde 2011
Aantal openbare publicaties	7	7
Aantal ambtsberichten (aan ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie ¹)	98	59
Aantal ambtsberichten (overige afnemers)	64	41
Aantal dreigingsinformatie-producten ten behoeve van stelsel bewaken en beveiligen (art 6.2.e Wiv 2002)	140	129
Aantal dreigingsinformatie-producten ten behoeve van beveiligingsbevorderende taak (art 6.2.c Wiv 2002)	17	6
Aantal inlichtingenproducten over ontwikkelingen in de landen van het aanwijzingsbesluit buitenland	400	530
Aantal aangewezen vertrouwensfuncties	76 129	75 556
Aantal door AIVD in behandeling genomen veiligheidsonderzoeken	8 999	9 017
Aantal geweigerde Verklaringen van Geen Bezwaar (VGB)	449	621 ²

¹ Dit zijn berichten aan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, in het kader van exportcontrole op strategische goederen (o.a. dual use).

² Hiervan hebben 583 weigeringen betrekking op B-vertrouwensfuncties in de burgerluchtvaart.

Bron: AIVD

C Beleidswijzigingen

Risico's en bedreigingen voor de (inter)nationale veiligheidsbelangen van Nederland hebben steeds meer een internationaal karakter gekregen, voortkomend uit een in toenemende mate dynamische en onzekere internationale omgeving. Nieuwe terroristische dreigingen kunnen zich op onvoorspelbare wijze, in korte tijd en van buitenaf (exogeen) ontwikkelen. Daarnaast worden de risico's en bedreigingen voor de Nederlandse veiligheidsbelangen sterk beïnvloed door de snelle ontwikkelingen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. De nieuwste toepassingen vinden snel hun weg in de maatschappij, en dus ook naar de onderzoeksgebieden van de dienst.

Wil de AIVD goed toegerust blijven om tijdig nieuwe dreigingen en risico's voor de nationale veiligheid te onderkennen en aan de verwachtingen van zijn afnemers te voldoen, dan moet de dienst keuzes maken ten aanzien van de inzet van zijn mensen en middelen en strategische allianties aangaan. Daarom heeft de AIVD voor de middellange termijn een strategische agenda opgesteld langs de volgende vier speerpunten:

Verregaande samenwerking met de nationale politie aangaande de personele en technische inrichting van de tien Regionale Inlichtingendiensten en de Landelijke Inlichtingendienst om ongekende dreigingen en risico's in de regio te onderkennen.

Verregaande samenwerking met de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst op het gebied van de inlichtingentaak buitenland en op die terreinen waar specifieke expertise en grote investeringen nodig zijn, zoals Sigint (niet kabelgebonden en kabelgebonden data) en cybersecurity. Een goede informatievoorziening aan Buitenlandse Zaken en Algemene Zaken met betrekking tot de prioritaire landen en regio's genoemd in het Aanwijzingsbesluit is van essentieel belang van het buitenlandbeleid van Nederland.

Intensivering van de samenwerking binnen het netwerk van buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten op het gebied van technologieontwikkeling en onderzoeksprojecten die een sterk internationaal karakter hebben.

Uitbreiding van de specifieke personele expertise en technieken die nodig zijn om de steeds toenemende datastromen te kunnen verwerken en analyseren. Mede hiertoe wordt in 2013 een voorstel tot wijziging van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten ingediend bij de Tweede Kamer.

Over de inhoudelijke prioriteiten en accenten voor 2013 ontvangt de Tweede Kamer zoals gebruikelijk in januari een brief over de hoofdlijnen van het AIVD-jaarplan 2013. Hieronder wordt alvast één belangrijke prioriteit voor 2013 toegelicht, namelijk de implementatie van de herijking van de B-taak (uitvoeren van veiligheidsonderzoeken).

Herijking van de B-taak is nodig om ook op de lange termijn op effectieve en efficiënte wijze veiligheidsonderzoeken te kunnen uitvoeren. Hoofdlijnen van de herijking zijn het scherper aanwijzen van vertrouwensfuncties (op basis van het wettelijk uitgangspunt dat een veiligheidsonderzoek, onder meer vanwege de inbreuk op de privacy, sluitstuk van beveiliging dient te zijn en daarmee ultimum remedium is), een

hernieuwde focus op de nationale veiligheid, het optimaliseren van het onderzoeksproces (onder andere door verbeterde samenwerking tussen de betrokken partijen) en het tarifieren van de veiligheidsonderzoeken. Het tarifieren van uitgevoerde veiligheidsonderzoeken is de uitwerking van een toezegging van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer om de bekostigingsmogelijkheden door de aanvragers te onderzoeken (Kamerstukken II, 2008–2009, 30 805, nr. 12 en Kamerstukken II, 2010–2011, 30 977, nr. 39). De uitwerking krijgt in 2013 zijn beslag voor de uitgevoerde veiligheidsonderzoeken van de publieke sector, gevolgd door de private sector vanaf 2014 (voor het laatste is een wijziging van de Wet Veiligheidsonderzoeken in 2013 noodzakelijk).

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2.1 Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	204 781	199 621	196 892	194 553	194 328	194 082
Uitgaven:	204 781	199 621	196 892	194 553	194 328	194 082
Waarvan juridisch verplicht		100%				
2.1 Apparaat	195 036	190 237	187 666	185 454	185 228	184 982
2.2 Geheim	9 745	9 384	9 226	9 099	9 100	9 100
Ontvangsten	1 684	8 214	12 714	12 714	12 714	12 714

D2 Budgetflexibiliteit

Omdat het merendeel van de budgetten als apparaat wordt aangemerkt, is het gehele budget als juridisch verplicht verondersteld.

E Toelichting op de instrumenten

Vanwege het bijzondere karakter van dit begrotingsartikel en de gedeeltelijk geheime uitgaven zijn de uitgaven niet nader uitgesplitst en zijn de apparaatsuitgaven niet opgenomen in het centraal apparaatsartikel (niet-beleidsartikel 11).

Ontvangsten

De stijging van de ontvangsten wordt veroorzaakt doordat de AIVD vanaf 2013 voor het uitvoeren van veiligheidsonderzoeken tarieven in rekening zal brengen bij de aanvragers.

Artikel 3. Woningmarkt

A Algemene doelstelling

Uitgangspunt voor het kabinet is het belang van een vrij toegankelijke woningmarkt met steun voor degenen die dat nodig hebben. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt er zorg voor dat er voldoende goede en betaalbare huisvesting voor iedereen beschikbaar is, met name voor die groepen die vanwege hun inkomen of andere persoonlijke omstandigheden moeite hebben zich op eigen kracht in passende huisvesting te voorzien. Woningcorporaties spelen daarbij een belangrijke rol, waarbij het huisvesten van huishoudens met een inkomen tot € 34 085 (inkomensgrens 2012) in sociale huurwoningen tot hun kerntaak behoort.

B Rol en verantwoordelijkheid

De rol en verantwoordelijkheid van de minister op dit beleidsterrein omvat een aantal zaken:

De minister is systeemverantwoordelijk voor het via regelgeving bevorderen van een evenwichtige verdeling van de woningvoorraad, op grond van de Huisvestingswet en de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Rotterdamwet).

De minister is verantwoordelijk voor de zorg voor een heldere verdeling van rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen op het terrein van wonen.

De minister is verantwoordelijk voor het scheppen van voorwaarden voor de beschikbaarheid van voldoende betaalbare woningen, onder meer door huurprijsregulering en voorgestelde herzieningswetgeving voor woningcorporaties.

De minister is verantwoordelijk voor de zorg voor betaalbaarheid van wonen, in het bijzonder voor de lagere inkomensgroepen en middeninkomens, onder andere op grond van de Wet op de Huurtoeslag.

De minister is verantwoordelijk voor het beleidsmatig vormgeven van het instrument huurtoeslag en het budgettair beheer hiervan op grond van de Wet op de Huurtoeslag. De uitvoering van de huurtoeslag is, op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (AWIR), onder verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën, belegd bij de Belastingdienst/Toeslagen. Deze dienst is ook verantwoordelijk voor de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de toeslag.

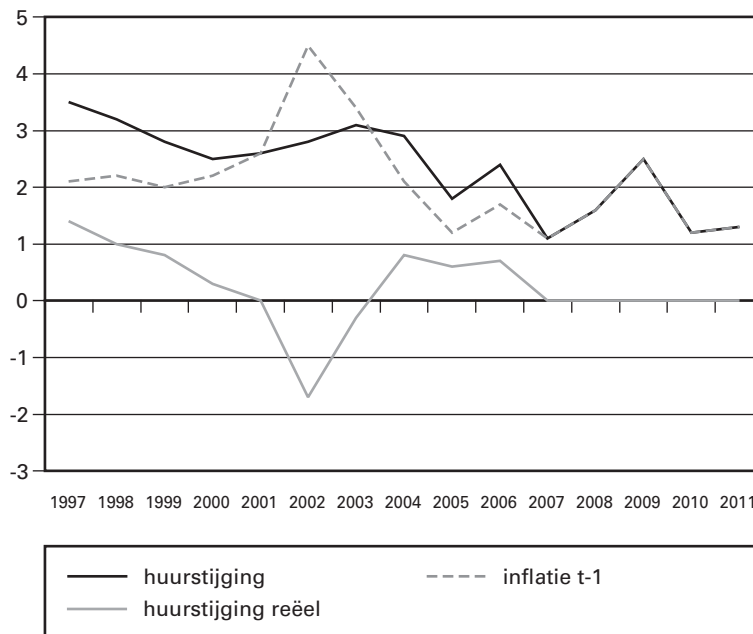
De minister is verantwoordelijk voor het beleid met betrekking tot de huisvesting van bijzondere aandachtsgroepen.

De minister is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van kaders om onrechtmatige bewoning tegen te gaan.

De minister is verantwoordelijk voor het beleidsmatig vormgeven van het toezicht op woningcorporaties en de kwaliteit hiervan, het uitoefenen van dit toezicht op grond van de Herzieningswet en de daarop gebaseerde algemene maatregel van bestuur en de verantwoording hierover.

De minister is verantwoordelijk voor het waarborgen van een laagdrempelige beslechting van huurgeschillen. In het Burgerlijk Wetboek (art. 7:249 t/m 7:261) is vastgelegd dat huurders en verhuurders een beroep kunnen doen op de Huurcommissie. De organisatie en werkwijze van de Huurcommissie, alsmede de administratieve ondersteuning door de Dienst van de Huurcommissie (DHC), is vastgelegd in de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (Uhw).

Grafiek 3.1 Kengetallen Gemiddelde huurstijging, exclusief huurharmonisatie, nominaal en reëel (1997–2011)

Uit de grafiek blijkt dat het inflatievolgend huurbeleid er toe leidt dat de reële huurstijging sinds 2007 op nul uit komt.
 bron: rapportage «feiten en achtergronden huurbeleid 2012»

C Beleidswijzigingen

In het kader van het Begrotingsakkoord 2013, opgenomen als bijlage 2 in de Voorjaarsnota 2012 (Kamerstukken II, 2011–2012, 33 280, nr. 1) is besloten tot een aantal maatregelen om de woningmarkt vlot te trekken. De verlaging van het tarief van de overdrachtsbelasting van 6% naar 2% is vanaf 1 juli 2012 structureel. Deze maatregel verlaagt de kosten van verhuizen en stimuleert daardoor de doorstroming. Tevens vermindert dit de financiële risico's voor huizenkopers, zij hoeven namelijk minder kosten mee te financieren.

Daarnaast blijft de hypotheekrente aftrekbaar maar moeten nieuwe hypotheeklen vanaf 2013 in 30 jaar volledig en ten minste annuïtair worden afgelost. Verder mag de maximale omvang van de hypotheek niet langer hoger zijn dan de marktwaarde van de woning (LTV = 100%). Vanaf 2013 wordt het huidige percentage stapsgewijs afgebouwd.

Met betrekking tot de gereguleerde huurwoningenmarkt wordt het mogelijk bij huishoudens met een inkomen tussen de € 33 000 en € 43 000 de huur jaarlijks te verhogen met de inflatie plus 1%. Voor huishoudens met een inkomen boven € 43 000 wordt dit de inflatie plus 5%.

De beleidsartikelen

Door het nemen van bovenstaande maatregelen geeft Nederland tevens invulling aan de aanbeveling die de Europese Commissie op 30 mei 2012 heeft gedaan in haar landenspecifieke aanbevelingen gericht aan Nederland over de noodzaak tot hervorming van de woningmarkt. Deze aanbevelingen doet de Europese Commissie in het kader van de Nederlandse deelname in de buitensporige tekorten procedure. De permanente verlaging van de overdrachtsbelasting tot 2%, het instellen van een annuïtair aflossingsschema voor nieuw afgesloten hypotheeklen en het verhogen van de huren van hogere inkomens resulteren in een evenwichtiger woningmarkt met minder financiële risico's. De aanbeveling over de noodzaak tot hervorming van de woningmarkt wordt dan ook beschouwd als een ondersteuning van het Begrotingsakkoord 2013.

Daarnaast heeft het kabinet in 2011 voorstellen aangeboden aan de Tweede Kamer voor een herziening van de Woningwet. De per 1 januari 2013 geplande invoering van wet- en regelgeving is gericht op het versterken van het interne en externe toezicht, op het versterken van de relatie op lokaal niveau tussen gemeenten en corporaties en op meer waarborgen dat corporaties als maatschappelijke ondernemingen goed functioneren.

Met de herziening van de Woningwet en de uitwerking in een algemene maatregel van bestuur wordt invulling gegeven aan het besluit van de Europese Commissie van 15 december 2009 over staatssteun aan woningcorporaties en zijn de condities waaronder staatssteun is toegestaan in regelgeving verankerd.

Mogelijk wordt de regelgeving nog aangevuld naar aanleiding van de bevindingen van de commissie kaderstelling en toezicht woningcorporaties die in 2012 is ingesteld.

Per 1 januari 2013 wordt de invoering beoogd van de in december 2011 door de Tweede Kamer aangenomen Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze wet zal ook op de corporaties van toepassing zijn. Op basis van deze wet zal per die datum voor de corporatiesector ook een regeling gaan gelden die een passende beloning voor directeur-bestuurders en commissarissen moet garanderen.

Het wetsvoorstel voor een nieuwe Huisvestingswet zal naar verwachting in 2013 in het parlement behandeld kunnen worden. De werking van de wet dient ter voorkoming van onrechtvaardige en onevenwichtige effecten van schaarste voor doelgroepen aan de onderkant van de woningmarkt.

In de eerste helft van 2013 zal een wetsvoorstel worden ingediend met nieuwe maatregelen gericht op het tegengaan van huisjesmelkerij.

Eind 2012 is een andere werkwijze voor de huisvesting van verblijfsge-rechtigden ingevoerd die de betreffende huisvestingsachterstanden van gemeenten dient op te heffen en de last voor COA-centra, qua verblijfstijd en kosten, dient te verlichten. In 2013 zal deze werkwijze worden geëvalueerd.

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3.2 Woningmarkt						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	2 856 269	2 902 887	3 011 460	3 046 894	3 084 847	3 182 831
Uitgaven:	2 798 939	2 832 443	2 941 321	3 004 902	3 084 847	3 182 831
Waarvan juridisch verplicht		100%				
3.1 Betaalbaarheid	2 788 242	2 827 269	2 934 143	2 999 503	3 079 748	3 177 732
Subsidies	42 647	36 193	29 958	20 344	17 452	17 283
Beleidsprogramma betaalbaarheid	821	29	29	29	29	29
Bevordering eigen woningbezit	39 812	34 096	27 323	18 026	15 134	14 965
Eigen woningenregelingen	723	802	1 365	1 068	1 068	1 068
Woonconsumentenorganisaties	1 291	1 266	1 241	1 221	1 221	1 221
Opdrachten	753	1 177	1 076	96	96	96
Beleidsprogramma betaalbaarheid	753	1 177	1 076	96	96	96
Inkomensoverdracht	2 724 178	2 773 743	2 889 344	2 966 644	3 050 353	3 148 500
Huurtoeslag	2 724 178	2 773 743	2 889 344	2 966 644	3 050 353	3 148 500
Bijdragen aan baten-lastendiensten	1 367	1 822	1 822	1 822	1 722	1 891
Beleidsprogramma betaalbaarheid (Agentschap NL)	1 367	1 822	1 822	1 822	1 722	1 891
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	19 297	13 615	10 960	9 790	9 212	9 049
Huurcommissie	18 982	13 300	10 645	9 475	8 897	8 734
Overige uitvoeringsinstanties	315	315	315	315	315	315
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	0	719	983	807	913	913
Overige uitvoeringsinstanties	0	719	983	807	913	913
3.2 Onderzoek en kennisoverdracht	10 697	5 174	7 178	5 399	5 099	5 099
Subsidies	3 788	2 069	1 811	1 733	1 733	1 733
Samenwerkende kennisinstellingen e.a.	3 788	2 069	1 811	1 733	1 733	1 733
Opdrachten	6 909	3 105	5 367	3 666	3 366	3 366
Onderzoek en kennisoverdracht	6 909	3 105	5 367	3 666	3 366	3 366
Ontvangsten	564 900	578 445	585 130	580 516	576 700	595 000

D2 Budgetflexibiliteit

Het uitgavenbudget 2013 op dit artikel is nagenoeg volledig juridisch verplicht. Jaarlijks wordt een verplichting aangegaan voor het gehele huurtoeslagbudget voor het begrotingsjaar. De subsidies betreffen de kasuitgaven als gevolg van in het verleden of in 2012 aangegane verplichtingen. De verschillende bijdragen zijn bestuurlijk verplicht en in het begrotingsjaar juridisch gebonden. Voor een beperkt deel van de uitgaven voor onderzoek en kennisoverdracht zijn nog geen verplichtingen aangegaan. Deze middelen worden gedurende het jaar aangewend en zijn deels alternatief aanwendbaar, voor zover niet benodigd voor de uitfinanciering van tot en met 2012 aangegane verplichtingen.

E Toelichting op de instrumenten

3.1 Betaalbaarheid

Subsidies

Bevorderen Eigen Woningbezit (BEW)

Zoals gemeld aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 32 123 XVIII, nr. 74), is voor nieuwe toekenningen op grond van de Wet BEW geen budget meer beschikbaar. De meerjarig beschikbare middelen dienen uitsluitend tot betaling van in het verleden aangegane verplichtingen.

De beleidsartikelen

Eigen woningenregelingen

De in het verleden aangegane verplichtingen op grond van de Eigen woningenregelingen leiden meerjarig tot betaling.

Om eigen woningbezit te bevorderen staat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties garant voor het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) die de uitvoering verzorgt van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Daarnaast worden door corporaties koopvarianten en verkopen onder voorwaarden ontwikkeld om een eigen woning toegankelijker en beter betaalbaar te maken.

Woonconsumentenorganisaties

De Woonbond en de Stichting VACPunt Wonen ontvangen financiële bijdragen voor de uitvoering van een met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties overeen gekomen programma van activiteiten op het gebied van kennisoverdracht, voorlichting en scholing. Doel is de positie van de woonconsument te versterken om recht te doen aan hun positie op de woningmarkt.

Opdrachten

Beleidsprogramma betaalbaarheid

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voert in het kader van het programma Betaalbaarheid verschillende activiteiten uit, voor de huurtoeslag, maar ook voor het monitoren en stimuleren van geschikte huisvesting voor ouderen. Een ander belangrijk onderdeel van het programma is het in beeld brengen en helpen voorkomen van risico's van eigenwoningbezit en toezicht op woningbouwcorporaties.

Voor deze werkzaamheden verstrekt het ministerie, samen met huurders, verhuurorganisaties en andere partijen voor woningmarktontwikkeling, opdrachten aan diverse partijen. Hiernaast worden er ook subsidies voor experimenten en kennisoverdracht op deze terreinen verleend, zoals aan Aedes, VNG, ANBO en Zuid-Afrikaanse organisaties, in het kader van de Memorandum of Understanding op het gebied van wonen.

Inkomensoverdracht

Huurtoeslag

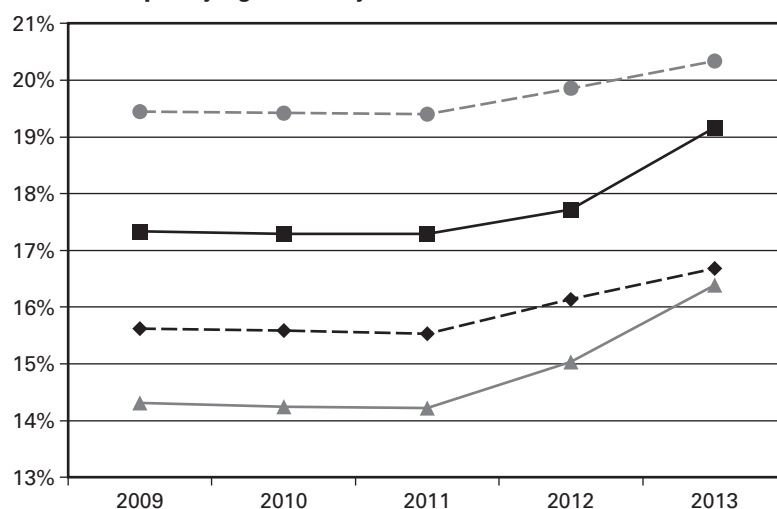
In het begrotingsakkoord 2013, dat bij Voorjaarsnota aan uw Kamer is gestuurd, is al aangegeven dat de huurtoeslag een tegenvaller laat zien. Deze tegenvaller bedraagt inmiddels meer dan in het Begrotingsakkoord genoemd en loopt op van € 166 miljoen in 2013 tot € 266 miljoen in 2017. Zoals in het begrotingsakkoord aangekondigd worden er maatregelen getroffen binnen de Huurtoeslag voor een bedrag van € 60 miljoen vanaf 2013 en wordt voor het overige deel van de huurtoeslagproblematiek niet omgebogen binnen de regeling. Voor de invulling van de genoemde € 60 miljoen is inmiddels een AMVB aan de Tweede Kamer gezonden ter verhoging van de opslag op de eigen bijdrage met € 4,87 per maand.

De grafieken 3.3 en 3.4 geven de ontwikkeling van de netto-huurquote weer voor huurtoeslagontvangers (het percentage van het belastbaar inkomen dat wordt besteed aan huur). Hierbij zijn acht huishoudens onderscheiden. Voor elke in de huurtoeslag aangemerkte huishoudcategorie zijn de cijfers berekend voor een huishouden met een minimuminkomen en een huishouden met een inkomen in het inkomensafhankelijke traject. Bij de berekening van de netto huurquote voor de gepresenteerde huishoudens is gerekend met de gemiddelde huur voor de betreffende

groep. De huurquotes zijn berekend door het aandeel van de netto huurlasten (huur gesaldeerd met huurtoeslag) in het belastbaar inkomen te berekenen.

De huurquotes laten voor alle huishoudens een stijging zien. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de verhoging van de opslag op de eigen bijdrage met in totaal € 8,80 per maand. Dit wordt niet volledig gecompenseerd door de daling van de eigen bijdrage vanwege een negatieve indexering met – 1,1%. De huurquote van huishoudens jonger dan 65 jaar met een minimuminkomen laten een relatief grote stijging zien. Deze stijging wordt echter ook veroorzaakt door een daling van het belastbaar bijstandsinkomen, waardoor het aandeel van de huur hierin toeneemt. Deze daling van het belastbaar inkomen wordt evenwel veroorzaakt door een technische wijziging met een veel beperkter effect op het netto bijstandsinkomen (namelijk het niet meer in het belastbaar inkomen bijtellen van de inkomensafhankelijke zorgverzekeringsbijdrage). Zonder dit effect zou de stijging van de huurquote in lijn liggen met de stijging voor de overige getoonde groepen.

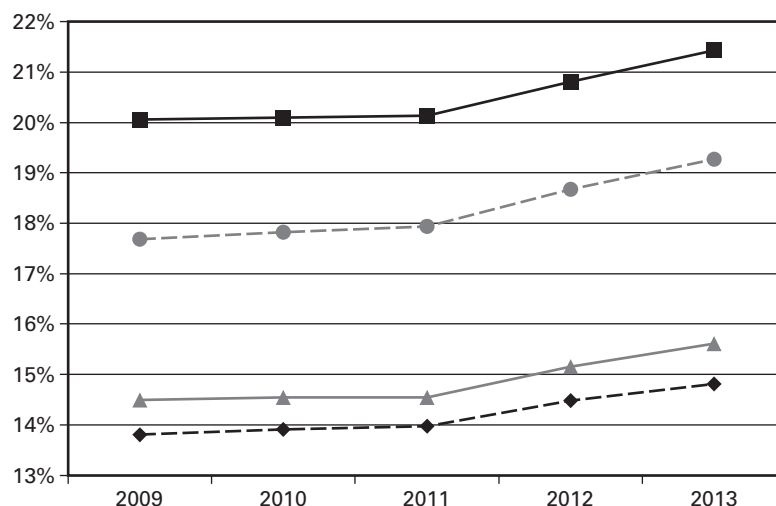
Grafiek 3.3: Huurquota jonger dan 65 jaar

Tabel 3.5: Huurquota jonger dan 65 jaar

	2009	2010	2011	2012	2013
—■— Eenpersoonshuishouden minima	17,3%	17,3%	17,3%	17,7%	19,3%
—●— Eenpersoonshuishouden boven minimaal	19,4%	19,4%	19,4%	19,9%	20,3%
—▲— Meerpersoonshuishouden minima	14,3%	14,2%	14,2%	15,0%	16,4%
—◆— Meerpersoonsouderhuishouden boven minimaal	15,6%	15,6%	15,5%	16,1%	16,7%

Grafiek 3.4: Huurquota 65 jaar en ouder

Tabel 3.6: Huurquota 65 jaar en ouder

	2009	2010	2011	2012	2013
■ Eenpersoonshuishouden minima	20,1%	20,1%	20,1%	20,8%	21,4%
● Eenpersoonshuishouden boven minimaal	17,7%	17,8%	17,9%	18,7%	19,3%
▲ Meerpersoonshuishouden minima	14,5%	14,5%	14,5%	15,2%	14,5%
◆ Meerpersoonsouderhuishouden boven minimaal	13,8%	13,9%	14,0%	14,5%	14,8%

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Beleidsprogramma betaalbaarheid (Agentschap NL)

De bijdrage dient ter bekosting van Agentschap NL. voor de uitvoering van het beleidsprogramma betaalbaarheid.

Bijdrage aan ZBO's en RWT's

Huurcommissie

Het werkteerrein van de Huurcommissie wordt gevormd door het geregeerde deel van de markt voor huurwoonruimte. Als huurders en verhuurders in conflict raken, doet de Huurcommissie op verzoek uitspraken in geschillen over de hoogte van huurprijzen en servicekosten. Met ingang van 2012 beslecht de Huurcommissie ook geschillen in het kader van de Wet op het overleg huurders verhuurder (WOHV).

De Huurcommissie werkt als opdrachtnemer van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Voor 2013 worden de onderstaande aantallen verondersteld en maximale behandeltermijnen nagestreefd.

Tabel 3.7 Kengetallen

Procedure	Aantallen 2013	Behandeltermijn 2013
Beslechting huurprijsgeschillen	7 590	90% afgerond binnen 4 maanden
Beslechting servicekostengeschillen	3 000	90% afgerond binnen 4 maanden
Beslechting van WOHV-geschillen	10	90% afgerond binnen 8 weken
Verklaringen over de redelijkheid van de huurprijs in het kader van behandeling van huurtoeslag-aanvragen door Belastingdienst	400	
Totaal	11 000	

Bron: huurcommissie

Digitalisering van de interne werkprocessen zal bijdragen tot een verkorting van de behandeltermijnen, waardoor stapsgewijs aan de wettelijke termijnen voldaan zal worden. Voor nadere informatie over de Huurcommissie wordt verwezen naar de baten-lastenparagraaf.

Overige uitvoeringsinstanties

De bijdragen dienen ter bekostiging van een aantal uitvoeringsorganisaties waaronder de Commissie Gelijke Behandeling en het Centraal Fonds Volkshuisvesting,

Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken

Overige uitvoeringsinstanties

De bijdragen dienen ter bekostiging van een aantal uitvoeringsorganisaties waaronder de belastingdienst voor verstrekking van inkomensgegevens, noodzakelijk voor de uitvoering van de maatregel om een huurstijging van inflatie plus 5% toe te staan voor huurders met een huishoudinkomen hoger dan € 43 000.

3.2 Onderzoek en kennisoverdracht

Subsidies

Samenwerkende kennisinstellingen

Nationaal kennisinstituut voor stedelijke en regionale ontwikkeling

Per 1 januari 2012 zijn Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV), Netherlands Institute for City Innovation Studies (NICIS), Kennis-, Expertise- en Innovatiecentrum Stedelijke Vernieuwing (KEI) en Nederlands instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (Nirov) gefuseerd tot een nationaal kennisinstituut voor stedelijke en regionale ontwikkeling, Platform 31. In afstemming met de eigen activiteiten van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt een gedeelte van het beschikbare budget ingezet voor activiteiten van het kennisinstituut. Onderzoek is noodzakelijk voor het onderbouwen van beleid, het verrichten van strategische verkenningen en het bieden van instrumenten aan andere partijen om hun rol en verantwoordelijkheden waar te maken.

De beleidsartikelen

Opdrachten

Onderzoek en kennisoverdracht

De activiteiten voor basisonderzoek en kennisoverdracht hebben vooral betrekking op het gebied van de woningmarkt. Het budget wordt besteed aan onder meer verkenningen, monitoring van beleid en ramingmodellen.

Artikel 4. Woonomgeving en bouw

A Algemene doelstelling

Het stimuleren van burgers, decentrale overheden, instellingen en bedrijven tot het realiseren van een goede kwaliteit van woningen, gebouwen en andere bouwwerken om daarmee onder meer energie te besparen en woonlasten te beperken. Het bevorderen van de woningbouwproductie waarbij aanbod en diversiteit zoveel mogelijk aansluit bij de woningbehoefte van Nederland. Het stimuleren van burgers en andere partijen om de leefbaarheid in steden en dorpen te bevorderen.

B Rol en verantwoordelijkheid

Op basis van de Grondwet, artikel 22 lid 2 en de Woningwet (hoofdstuk V) is de minister verantwoordelijk voor woningbouw, hetgeen de zorg omvat voor voldoende omvang, kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad. Het kabinet wil de sector stimuleren door investeringscondities te verbeteren, onnodige belemmeringen weg te nemen en waar mogelijk de mededinging te versterken, waardoor meer ruimte ontstaat voor kleinschalige, natuurlijke groei, het voorzien in eigen woningbehoefte, (collectief) particulier opdrachtgeverschap (CPO) en meegroei-, mantel- en meergeneratiewoningen.

Op basis van de Woningwet (artikel 120), de Wet milieubeheer (hoofdstuk 4) en de Kadasterwet is de minister verantwoordelijk voor het stimuleren van energiebesparing en reductie van CO₂-uitstoot binnen de sector gebouwde omgeving. Het belangrijkste instrument om dit te bereiken is het Plan van Aanpak Energiebesparing Gebouwde Omgeving. Hiernaast zijn er convenanten voor de bestaande bouw, de nieuwbouw en de huursector en wet- en regelgeving.

Op basis van de Woningwet is de minister verantwoordelijk voor het opstellen van bouwregelgeving en stelselverantwoordelijk voor het functioneren hiervan. Het Rijk rekent het daarnaast tot zijn verantwoordelijkheid om het verbeteren van de bouwkwaliteit te stimuleren.

Op basis van de Woningwet (artikel 80a) heeft de minister een ondersteunende regierol in het leefbaar maken en houden van steden en dorpen, bijvoorbeeld aandachtswijken en krimpregio's. Belangrijke maatregelen zijn: het aanpassen van belemmerende wet- en regelgeving, advisering, kennisoverdracht, monitoring van resultaten en het aanspreken van medeverantwoordelijke departementen, met het oog op een integrale (gebiedsgerichte) aanpak. De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten en vervolgens bij de provincie.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Kamerstukken II, 32 660, nr. 17) is opgenomen dat de nieuwbouwprogrammering grotendeels wordt overgelaten aan provincies en gemeenten. In de Noord- en Zuidvleugel van de Randstad worden de bestaande verstedelijkingsafspraken onderdeel van de integrale aanpak voor deze gebieden. In de andere regio's is er geen directe betrokkenheid meer van het Rijk bij de programmering van nieuwbouwwoningen.

C Beleidswijzigingen

In het Begrotingsakkoord 2013 is ten behoeve van energiebesparingsmaatregelen in de gebouwde omgeving budget beschikbaar gesteld voor de cofinanciering van zowel grootschalige projecten als voor particulieren. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van de Europese klimaatdoelstelling. Via een revolverende fondsconstructie komt het geld terug in het fonds waarna het weer beschikbaar is voor investeringen. Het geheel kan worden opgezet in samenwerking met partijen uit de bouw-, de energie- en de financiële sector. Het is mogelijk dat projecten voor energiebesparing in de gebouwde omgeving die met dit revolverend fonds worden ondersteund, ook bijdragen aan bredere duurzaamheidsdoelen. Dat wordt nog nader uitgewerkt.

De middelen staan gereserveerd op een Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën en betreffen € 70 mln. voor 2013 en € 58 mln. structureel vanaf 2014. Zodra de uitwerking van het revolverend fonds energiebesparing gereed is, vindt in 2012 de meerjarige verwerking van het fonds plaats middels een Nota van Wijziging. Hiermee wordt het budget meerjarig overgeboekt naar de begroting van BZK.

D1. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4.1 Woonomgeving en bouw						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	52 050	32 189	28 127	32 420	32 403	32 321
Uitgaven:	51 437	32 639	28 127	32 420	32 403	32 321
Waarvan juridisch verplicht		52%				
4.1 Energie en bouwkwaliteit	34 228	21 304	19 488	16 814	16 798	16 697
Subsidies	22 881	4 000	1 500	0	0	0
Innovatieregelingen gebouwde omgeving	16 600	4 000	1 000	0	0	0
Tijdelijke regeling blok voor blok	1 000	0	500	0	0	0
Tijdelijke stimuleringsregeling energiebesparing	5 281	0	0	0	0	0
Opdrachten	11 347	17 304	17 988	16 814	16 798	16 697
Beleidsprogramma Energiebesparing	6 469	14 962	15 852	14 684	14 668	14 567
Beleidsprogramma bouwregelgeving	4 878	2 342	2 136	2 130	2 130	2 130
4.2 Woningbouwproductie	10 966	5 273	3 065	3 067	3 066	3 085
Opdrachten	2 803	863	863	863	863	863
Beleidsprogramma woningbouwproductie	2 803	863	863	863	863	863
Bijdragen aan baten-lastendiensten	8 163	4 410	2 202	2 204	2 203	2 222
Beleidsprogramma woningbouwproductie (Agentschap NL)	8 163	4 410	2 202	2 204	2 203	2 222
4.3 Kwaliteit woonomgeving	6 243	6 062	5 574	12 539	12 539	12 539
Subsidies	200	0	0	0	0	0
Beleidsprogramma woonomgeving e.a.	200	0	0	0	0	0
Opdrachten	6 043	6 062	5 574	12 539	12 539	12 539
Beleidsprogramma woonomgeving e.a.	5 723	5 742	5 254	2 219	2 219	2 219
Wijkverpleegkundigen	320	320	320	10 320	10 320	10 320
Ontvangsten	4 291	91	91	91	91	91

D2 Budgetflexibiliteit

De subsidies op het gebied van energiebesparing zijn benoemd in het plan van aanpak Energiebesparing Gebouwde Omgeving en zijn deels juridisch verplicht. Een vermindering van deze budgetten vergt een herziening van de overeenkomsten gesloten tussen het Rijk en respectievelijk Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) en de Coöperatie GEN (Gebieden Energie Neutraal).

Het merendeel van de budgetten (opdrachten) voor de beleidsprogramma's Energiebesparing Gebouwde Omgeving, Bouwregelgeving en Woningproductie is juridisch verplicht dan wel bestuurlijk gebonden.

E Toelichting op de instrumenten

4.1 Energie en bouwkwaliteit

Subsidies

Innovatieregelingen gebouwde omgeving

De Innovatieregeling Energie Gebouwde Omgeving bestaat uit de uitvoering van praktijkopdrachten energiezuinige en innovatieve bouw, maar ook de overdracht van kennis uit die projecten naar de markt. In 2013 worden met de projecten binnen de kortlopende innovatieregelingen, zoals de Trajectregeling woningbouw, kantorentender en retailtender, binnen het SEV-programma «Energiesprong» verder ervaring opgedaan.

Tijdelijke regeling Blok Voor Blok

Het kabinet zet in op een grootschalige bevordering van energiebesparing in bestaande gebouwen onder de naam Blok Voor Blok. In 2014 wordt de in 2011 gestarte pilot geëvalueerd. De kennis en ervaring die in de pilot is opgedaan, wordt verspreid onder overheden en marktpartijen.

Tijdelijke stimuleringsregeling Energiebesparende

De tijdelijke stimuleringsregeling Energiebesparende Voorzieningen had tot doel het stimuleren van het treffen van energiebesparende voorzieningen aan woningen, teneinde de energieprestatie van die woningen te verbeteren. De regeling is in 2012 beëindigd; in 2013 zullen de laatste betalingen die voortvloeien uit de reserveringen worden gedaan.

Opdrachten

Beleidsprogramma Energiebesparing

De basis voor activiteiten in 2013 is het Plan van Aanpak Energiebesparing Gebouwde Omgeving dat in februari 2011 aan de Kamer is aangeboden. Het Plan van Aanpak richt zich op het realiseren van energiebesparing in de gebouwde omgeving (zowel woningbouw als utiliteitsbouw) via twee sporen: het *gedrag* van de gebruiker en de energetische kwaliteit van het *gebouw*. Het Rijk doet daarbij een krachtig beroep op marktpartijen, maatschappelijke organisaties en lokale overheden bij het realiseren van de doelen. Daarbij speelt de inzet van mogelijke nieuwe financieringsconstructies een belangrijke rol. In 2013 zal verdere uitwerking en implementatie plaatsvinden op onderdelen van het Plan van Aanpak zoals de implementatie van de recast Energy Performance of Buildings Directive (herziene EPBD). Ook wordt ingezet op het meer greep krijgen op

De beleidsartikelen

energiekosten en daarmee op woonlasten, waarbij gedragsverandering een rol speelt.

In het kader van de Innovatieagenda Gebouwde Omgeving (IAGO) zal het innovatieprogramma Energiesprong (uitgevoerd door SEV in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) ook in 2013 op zoek gaan naar energieambitieuze bouwprojecten in de sectoren van kantoren, winkels en woningrenovatie. Zulke koploperprojecten kunnen de weg bereiden naar innovatieve manieren om hoge energiebesparingprestaties te integreren in het bouwproces. Het ministerie biedt enige financiële ondersteuning op basis van geleverde energieprestaties. Doel is het opschalen van oplossingen, zodat de hele bouwpraktijk deze kan en wil toepassen. Energiesprong is bij alle projecten gedurende realisatie het centrale punt voor de markt voor wat betreft kennismobilisatie, communicatie en monitoring.

Beleidsprogramma bouwregelgeving

In 2013 zal de uitvoering van de kerntaak «het wettelijk waarborgen van een maatschappelijk noodzakelijk minimum kwaliteitsniveau van bouwwerken» worden voortgezet op basis van een herzien Bouwbesluit 2012 dat per 1 april 2012 in werking is getreden. Er wordt verder gewerkt aan diverse zaken met betrekking tot de bouwregelgeving zoals aanpassing van de Regeling Bouwbesluit, herziening van het omgevingsrecht en verbetering van de gemeentelijke toezichtinstrumenten.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie Dekker wordt in 2013 een wetsvoorstel in procedure gebracht waarmee private instrumenten voor kwaliteitsborging een rol kunnen krijgen in het publieke stelsel in plaats van de gemeentelijke preventieve bouwplantoets en toezicht tijdens de bouw.

4.2 Woningbouwproductie

Opdrachten

Beleidsprogramma woningbouwproductie

Het Expertteam Eigenbouw is in het voorjaar van 2010 van start gegaan en helpt gemeenten bij het starten van projecten voor particulier opdrachtgeverschap in de woningbouw. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is samen met het Agentschap NL verbindende factor, initieert nieuwe ontwikkelingen en neemt een deel van de kosten voor zijn rekening. Het streven is er op gericht ook in 2013 een groot aantal gemeenten van advies te dienen.

Het Expertteam Kantoortransformatie is een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de VNG. Het Expertteam ondersteunt gemeenten, eigenaren en overige betrokkenen bij het concreet in gang zetten van transformatie van leegstaande kantoren in woonruimte. De werkzaamheden van het in 2012 opgerichte Expertteam Kantoortransformatie zullen ook in 2013 worden voortgezet.

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Beleidsprogramma woningbouwproductie

In de Investerings- en Innovatieagenda voor de woning- en utiliteitsbouw (Kamerstukken II, 32 847, nr. 23) die in mei 2012 door het Bouwteam is gepresenteerd, zijn een aantal acties en routekaarten

opgenomen met betrekking tot onder andere een excellente uitvoering, nieuwe markten, verduurzaming, regionale programmering, gebiedsontwikkeling, grondbeleid en financiering. In de kabinetsreactie (Kamerstukken II, 32 847, nr. 25) d.d. 28 juni 2012 is de urgentie van deze acties en routekaarten benadrukt en wordt ingezet op een snelle uitvoering. Bij de uitvoering van deze acties en routekaarten zal aanvullend onderzoek, advies, kennisontwikkeling en het ondersteunen van enkele pilots aan de orde zijn. De activiteiten die daarvoor in gang zijn gezet, zullen ook in 2013 beslag krijgen.

4.3 Kwaliteit woonomgeving

Subsidies

Beleidsprogramma woonomgeving

In algemene zin stimuleert het ministerie van BZK bewonersparticipatie bij het versterken van de leefbaarheid in wijken en regio's. Het Landelijke Samenwerkingsverband Aandachtswijken (LSA) ontvangt tot en met 2013 een subsidie voor het bevorderen van bewonersparticipatie in wijken. Daarnaast ontvangt het LSA in 2013 subsidie om te experimenteren met het opzetten van wijkondernemingen in verschillende gemeenten. Deze ondernemingen voor en door bewoners richten zich op dienstverlening in de wijk of de regio.

Opdrachten

Beleidsprogramma woonomgeving

Krachtige steden

Om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de steden wordt meerjarig een aantal doelstellingen gevolgd (op het terrein van veiligheid, kwaliteit fysieke leefomgeving, sociale kwaliteit samenleving, binden midden/hogere inkomens, en economische kracht). Gewerkt wordt aan een Agenda Stad, met een ondersteunende rol voor het Rijk, waarin maatschappelijke opgaven van steden en stedelijke gebieden worden geïnventariseerd.

Aandachtswijken

De charters met de aandachtswijken en de afspraken met de pluswijken worden uitgevoerd.

In 2012 is nagegaan hoe de conclusies van de Visitatiecommissie Wijkenaanpak zijn opgepakt en hoe het partnerschap rijksoverheid – gemeente voor de komende jaren kan worden ingevuld. De uitvoering van de acties van deze maatwerkafspraken en zal doorlopen in 2013.

Kwaliteitssprong Rotterdam-Zuid

Een gebied dat bijzondere aandacht krijgt bij het wegwerken van achterstanden is Rotterdam Zuid. In een voor twintig jaar afgesloten programma ligt de focus op scholing, werk en woningbouw. Rotterdam en partners zijn verantwoordelijk, het Rijk ondersteunt en faciliteert. In 2013 worden door BZK maatregelen uit het uitvoeringsprogramma uitgewerkt. Daar waar nodig wordt wet- en regelgeving aangepast, bijvoorbeeld op het terrein van huisjesmelkerij, woonoverlast en de instroom van kansarmen.

De beleidsartikelen

Programma Bevolkingsdaling.

Het Rijk ondersteunt krimp- en anticiperregio's tijdelijk, zodat gemeenten en provincies hun verantwoordelijkheid voor het oplossen van krimpgereleerde knelpunten kunnen oppakken. Het Rijk hanteert daarbij een maatwerk aanpak en heeft met bijna alle provincies met krimp- en anticiperregio's afspraken gemaakt. In 2013 ondersteunt BZK de krimpregio's bij het uitvoeren van de lokale actieplannen, zet een mix aan ontwikkelde instrumenten in zoals maatschappelijke kosten-batenanalyses, de dialogotafel, experimenten en leefbaarometer.

Economisch denken

Een doelstelling van het ministerie van BZK is om lokale partijen te ondersteunen meer maatschappelijk rendement te genereren met minder publieke middelen. Daarbij wordt de samenwerking verbeterd tussen overheden, burgers, bedrijven, filantropische instellingen en maatschappelijk organisaties.

Achter de voordeur

De Achter de voordeur aanpak (of frontline-aanpak) wordt in 2013 verder uitgewerkt. Onder meer via ondersteuning aan het netwerk van 50 steden, advisering rond de sociale wijkteams en via het inbrengen van kennis en kunde bij lokale inzet.

Wijkverpleegkundigen

Ten behoeve van meer inzet van wijkverpleegkundigen in de aandachtswijken is in 2009 ter uitvoering van de motie Hamer (Kamerstukken II, 2008–2009, 31 700, nr. 15) structureel € 10 mln. per jaar beschikbaar gesteld. In 2013 en 2014 worden de middelen via de decentralisatie-uitkering Zichtbare Schakel beschikbaar gesteld aan gemeenten. Dit geeft gemeenten de regie bij het continueren en versterken van de inzet van wijkverpleegkundigen in hun stad en geeft hen de mogelijkheid voor het leggen van verbinding tussen preventie en zorg.

Artikel 5. Integratie en maatschappelijke samenhang

A Algemene doelstelling

Het bevorderen van maatschappelijke samenhang en sociale stabiliteit door participatie en inburgering, met als doel dat iedereen met een migrantenachtergrond, net als iedere andere burger, zelfredzaam is en – naar vermogen – deelneemt aan de samenleving.

B Rol en verantwoordelijkheid

De Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel is verantwoordelijk voor de visie en samenhang van het integratiebeleid van het kabinet en de daarvoor benodigde kennis.

De minister spreekt de vakdepartementen aan op hun verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat hun generieke beleid voor alle burgers, en dus ook voor migrantengroepen, even effectief werkt.

De minister is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Remigratiewet, de Wet inburgering, de Wet inburgering buitenland en de Wet overleg minderhedenbeleid.

De mate waarin de algemene doelstelling van het integratiebeleid wordt gerealiseerd, wordt afgemeten aan de ontwikkeling van drie kengetallen. Op de langere termijn wordt gestreefd naar evenredige participatie van alle bevolkingsgroepen in Nederland op genoemde indicatoren.¹

---

¹ Het SCP heeft een methodiek ontwikkeld die inzichtelijk maakt welke positie niet-westerse migranten zouden innemen in het integratieproces wanneer zij zouden beschikken over een aantal gelijke achtergrondkenmerken (opleidingsniveau, herkomstmilieu) als autochtone Nederlanders (de zogenaamde decompositiemethode). De uitkomsten van dit onderzoek kunnen gebruikt worden bij het formuleren van realistische beleidsdoelstellingen op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie Dijsselbloem en Van der Staaij (Kamerstukken II, 31 700-XVIII nr.30).

Tabel 5.1 Kengetallen Integratie maatschappelijke samenhang

Percentage netto-arbeidsparticipatie van de bevolking 15-64 jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2013
Niet-westerse migranten	53,6	56,9	55,2	52,8	53,5	
Autochtone Nederlanders	68,7	70,0	69,9	69,4	69,6	
Vershil	- 15,1	- 13,1	- 14,7	- 16,6	- 16,1	Afname
Percentage met startkwalificatie van de niet schoolgaande bevolking 15-64 jaar						
Niet-westerse migranten 2 ^o generatie	68,1	67,1	67,4	67,2	69,5	
Autochtone Nederlanders	70,5	71,4	72,2	72,9	72,4	
Vershil	- 2,4	- 4,3	- 4,8	- 5,7	- 2,9	Afname
Aantal verdachten per 1 000 van de bevolking van 12 jaar en ouder						
Niet-westerse migranten	44	41	38	36 ¹	32b ²	
Autochtone Nederlanders	12	11	10	9 ¹	9b ²	
Vershil	32	30	28	27 ¹	23	Afname

¹ Bron: CBS kernindicatoren jaarlijkse aanlevering conform onderzoeksopdracht, 2011

² De cijfers tot en met 2009 zijn definitief. De cijfers over 2010 en 2011 zijn voorlopig. Voor de verdachtencijfers is gebruik gemaakt van de gegevens die in het CBS beschikbaar zijn uit het herkenningssysteem van de politie (HKS). Deze cijfers worden jaarlijks beschikbaar bijgewerkt met nieuwe en verbeterde gegevens. Personen die onterecht verdacht bleken worden er bijvoorbeeld uit gehaald en registratieachterstanden weggewerkt. Naar verwachting zal 2010 daardoor nog licht wijzigen. Het aantal verdachten in 2011 ligt door registratieachterstand vermoedelijk lager dan de werkelijkheid.

C Beleidswijzigingen

Het kabinet wil met regulier beleid de doelstellingen op het terrein van integratie realiseren. Elke burger zal met algemene faciliteiten op het gebied van arbeidsmarkt, onderwijs, veiligheid en zorg een zelfstandig bestaan moeten kunnen opbouwen, eventueel ondersteund door familie of naaste omgeving.

Het kabinet zet in 2013 in op het terugdringen van de hoge jeugdwerkloosheid en zorgwekkende criminaliteitscijfers van niet-westerse migranten in verhouding tot autochtonen. Het kabinet is van plan tot concrete afspraken te komen met gemeenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers om te zorgen dat migrantenjongeren voldoende voorbereid op de arbeidsmarkt komen. Daarnaast gaat het kabinet in 2013 concreet met gemeenten, instellingen en zelforganisaties aan de slag om migrantenouders daar waar nodig beter in staat te stellen hun kinderen de juiste begeleiding te geven.

Beoogd is verder om de wet inburgering per 1 januari 2013 te wijzigen. Vanaf die datum zal het sociaal leenstelsel ook openstaan voor onderdanen van EU-landen en Turkije.

De Wet overleg minderheden wordt ingetrokken. Het kabinet zet er daarom op in dat de wijze waarop groepen en personen in de samenleving worden betrokken bij het integratiebeleid op een nieuwe manier wordt vormgegeven.

De Remigratiewet wordt met ingang van 1 juli 2013 gewijzigd. Deze wijziging is een vereenvoudiging en versobering van de huidige remigratiefaciliteiten. Ook voert het kabinet beleid om discriminatie en uitsluiting te verminderen zodat iedereen volwaardig kan deelnemen aan de samenleving. Ook wordt er invulling gegeven aan het Plan van Aanpak preventie huwelijksdwang.

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5.2 Integratie en maatschappelijke samenhang						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	256 234	166 387	121 178	113 005	112 323	114 878
Uitgaven:	262 054	172 387	121 178	113 005	112 323	114 878
Waarvan juridisch verplicht		97%				
5.1 Faciliteren inburgering	207 941	119 006	61 619	65 509	65 912	66 966
Opdrachten	15 942	7 551	10 127	15 465	15 453	16 453
Programma inburgering	15 942	7 551	10 127	15 465	15 453	16 453
Leningen	5 500	15 107	30 107	30 107	30 107	30 107
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)	5 500	15 107	30 107	30 107	30 107	30 107
Bijdragen aan baten-lastendiensten	8 265	18 558	17 295	15 847	16 262	16 316
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)	8 265	18 558	17 295	15 847	16 262	16 316
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	4 090	4 090	4 090	4 090	4 090	4 090
Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	4 090	4 090	4 090	4 090	4 090	4 090
Bijdragen aan medeoverheden	174 144	73 700	0	0	0	0
Gemeenten uitvoering Wet Inburgering	174 144	73 700	0	0	0	0
5.2 Maatschappelijke en economische zelfredzaamheid	54 113	53 381	59 559	47 496	46 411	47 912
Subsidies	10 367	9 930	9 762	5 057	4 272	4 272
Forum	5 910	5 820	5 730	3 240	3 240	3 240
Programma integratie	2 600	3 078	3 000	785	0	0
Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) e.a.	1 857	1 032	1 032	1 032	1 032	1 032
Opdrachten	6 204	7 048	13 694	7 147	7 147	7 148
Programma integratie	4 504	5 348	11 994	5 447	5 447	5 448
Remigratie	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	37 542	36 403	36 103	35 292	34 992	36 492
Sociale Verzekeringsbank (SVB)	37 542	36 403	36 103	35 292	34 992	36 492
Ontvangsten	32 425	27 566	4 425	4 425	5 925	8 925

D2 Budgetflexibiliteit

Bij «Faciliteren inburgering» zijn de uitgaven nagenoeg geheel verplicht. Het betreft de bijdragen aan gemeenten en centrale kosten voor bijvoorbeeld het examenstelsel, het leenstelsel en inburgering in de opvang. Een klein deel van het budget is niet juridisch verplicht en is bestemd voor activiteiten zoals monitoring, onderzoek en voorlichting. Deze activiteiten zijn nodig voor uitvoering van de Wet Inburgering en de Wet Inburgering Buitenland.

Bij «Maatschappelijke en economische zelfredzaamheid» zijn de uitgaven eveneens voor het grootste deel verplicht. Het gaat met name om remigratie-uitkeringen.

E Toelichting op de instrumenten

5.1 Faciliteren inburgering

Opdrachten

Programma Inburgering

Een aantal inburgeringstaken wordt centraal gecoördineerd. De uitvoering verloopt via opdrachten aan diverse organisaties voor onderhoud van de examens, monitoring van de inburgeringsresultaten en toezicht op de examens. De regelgeving voor en de aansturing van de bovengenoemde

activiteiten berust bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Als gevolg van de Wet inburgering in het buitenland (WIB) moeten bepaalde groepen vreemdelingen die zich in Nederland willen vestigen het basisexamen inburgering afleggen op een examenlocatie in het buitenland. In dit kader worden opdrachten verleend aan diverse partijen ten behoeve van de uitvoering van de Wet inburgering in het buitenland voor onderhoud van het examenstelsel.

Tabel 5.3 Kengetallen inburgering Nederland¹

Kengetallen inburgering Nederland	2010 ²	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal deelnemers dat voor het inburgerings-examen is geslaagd ³	27 425	25 037	20 000	15 000	10 000	10 000	10 000
Slagingspercentage	72%	69%	70%	70%	70%	70%	70%

¹ De meetbare gegevens van de onderdelen van het integratiebeleid waarvoor de Minister van I&A specifiek verantwoordelijk is, zijn hier opgenomen. Voor de meetbare gegevens inzake de delen van het integratiebeleid die worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bewindslieden van andere departementen zijn de betreffende bewindslieden verantwoordelijk.

² Bron: Informatiesysteem Inburgering (ISI) van DUO, stand per ultimo 2011, peildatum 14 februari 2012.

³ De geslaagden per jaar kunnen in datzelfde jaar of in eerdere jaren zijn gestart, bijvoorbeeld: geslaagden in 2011 zijn dus in 2011 of in eerdere jaren gestart en hebben hun traject in 2011 met succes afgerond.

Leningen

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

Voor mensen die niet in staat zijn hun inburgeringsopleiding zelf te betalen is er een vangnet in de vorm van een sociaal leenstelsel. DUO is verantwoordelijk voor de uitvoering van het leenstelsel.

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

DUO ontvangt een bijdrage voor de uitvoering van de gewijzigde Wet inburgering, het afnemen van examens en de uitvoering van het leenstelsel.

Bijdragen aan ZBO's / RWT's

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

Het COA ontvangt een bijdrage voor inburgering in de centrale opvang.

Bijdragen aan medeoverheden

Gemeenten uitvoering Wet Inburgering

In 2013 stelt het Rijk nog € 98,3 mln. beschikbaar aan gemeenten om inburgeringsplichtigen die onder de oude Wet inburgering vallen een aanbod te kunnen doen. Hiervan is al € 24,6 mln. toegevoegd aan het Gemeentefonds voor uitvoeringskosten; het overige budget (€ 73,7 mln.) wordt ingebracht in het Participatiebudget. Gemeenten ontvangen in 2013 voor het laatst een bijdrage voor deze taken.

5.2 Maatschappelijke en economische zelfredzaamheid

Subsidies

Forum

Forum ontvangt als onafhankelijk kennisinstituut op het terrein van multiculturele vraagstukken een subsidie voor het vergaren en beschikbaar stellen van specifieke kennis en expertise op het terrein van integratie aan gemeenten, bedrijven en organisaties en instellingen.

Programma Integratie

Deze middelen worden ingezet voor de afbouw van het Landelijke Overleg Minderheden. Conform de taakstelling van het kabinet Rutte komen specifieke integratiesubsidies in 2015 te vervallen.

VluchtelingenWerk Nederland

VluchtelingenWerk Nederland ontvangt subsidie in het kader van haar steunfunctie (informatie, advies, training) voor regionale en lokale afdelingen. Vanuit deze afdelingen zetten beroepskrachten en vrijwilligers zich in voor de maatschappelijke begeleiding en integratie van asielge-rechtigden.

Opdrachten

Programma Integratie

Er wordt ingezet op versterking van regulier beleid. Waar sprake is van significante oververtegenwoordiging van migrantengroepen, zoals bij jeugdwerkloosheid en criminaliteit, wordt samen met gemeenten, instellingen, zelforganisaties en migranten in beeld gebracht hoe de uitvoering van relevant regulier beleid versterkt kan worden. Waar nodig worden hierover afspraken gemaakt. Voor monitoring van het integratie-proces, zoals met de Jaarrapporten Integratie, en kennisontsluiting, methodiekontwikkeling, onderzoek en evaluatie worden opdrachten aan diverse partijen verstrekt. Gemeenten zullen worden ondersteund bij het borgen van specifieke kennis en ervaringen in het reguliere beleid. Ook verschijnt elk jaar, gelijktijdig met de begroting, het Jaarrapport Integratie, een feitelijk overzicht van de ontwikkelingen in de integratie.

Een samenleving op basis van gedeelde belangen en gedeelde verantwoordelijkheid vraagt om een houding van burgerschap. De overheid scheidt daartoe de voorwaarden. Zo wordt in het kader van de Gezamenlijke Integrale Agenda (GIA) samenwerking gezocht met gemeenten om onder andere sociale calamiteitenplannen te ontwikkelen en beleidspraktijkteams in te zetten. Eveneens worden aan diverse organisaties opdrachten verstrekt voor het Actieprogramma Bestrijding Discriminatie en de Agenda Hedendaags Burgerschap.

In 2013 worden opdrachten verstrekt aan diverse organisaties op het terrein van huwelijks- en gezinsmigratie.

Remigratie

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft aan het Nederlands Migratie Instituut (NMI) een meerjarige opdracht verstrekt ten behoeve van de objectieve voorlichting over de Remigratiewet voor de periode van 2011–2014. De voorlichting ondersteunt een persoonlijk, vrijwillig en verantwoord besluit om Nederland te verlaten onder afstand van het Nederlanderschap.

Tabel 5.4 Kengetallen Aanpak rassendiscriminatie¹

Aanpak rassendiscriminatie	2007 ²	2008 ³	2009 ⁴	2010 ⁵	2011 ⁵
Aantal meldingen bij een antidiscriminatievoorziening van discriminatie op grond van ras.	1 835	2 003	2 361	2 376	2 918

¹ De meetbare gegevens van de onderdelen van het integratiebeleid waarvoor de Minister van J & A specifiek verantwoordelijk is, zijn hier opgenomen. Voor de meetbare gegevens van het integratiebeleid die worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bewindslieden van andere departementen zijn de betreffende bewindslieden verantwoordelijk.

² Bron: Kerncijfers 2008; landelijk overzicht van discriminatieklachten geregistreerd bij antidiscriminatiebureaus en meldpunten in Nederland opgesteld door Art. 1, de landelijke vereniging ter voorkoming en bestrijding van discriminatie in samenwerking met de Universiteit van Utrecht

³ Bron: Kerncijfers 2008; landelijk overzicht van discriminatieklachten geregistreerd bij antidiscriminatiebureaus en meldpunten in Nederland opgesteld door Art. 1, de landelijke vereniging ter voorkoming en bestrijding van discriminatie in samenwerking met de Universiteit van Utrecht

⁴ Bron: voorlopige cijfers Art. 1, de landelijke vereniging ter voorkoming en bestrijding van discriminatie, uit de registratie van de antidiscriminatievoorzieningen in Nederland; het definitieve rapport verschijnt later dit jaar.

⁵ Bron: Kerncijfers 2010 en 2011 van de Landelijke Vereniging Antidiscriminatievoorzieningen (LBA)

Bijdragen aan ZBO's / RWT's

Sociale Verzekeringsbank

Aan de Sociale Verzekeringsbank wordt een bijdrage verstrekt om de Remigratiewet uit te kunnen voeren en de uitkeringen op grond van deze wet te kunnen uitbetalen. Op verzoek van de Kamer zullen aanpassingen worden uitgevoerd in de wet en onderliggende regelgeving. De wetswijziging zal volgens planning in 2013 in werking kunnen treden.

Tabel 5.5 Kengetallen Facilitering remigratie

Facilitering remigratie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal remigranten met een periodieke uitkering per einde jaar	11 386	11 876	12 030	12 300	12 550	12 780

Bron: Jaarlijkse opgave van de Sociale verzekeringsbank (SVB) van het aantal rechthebbenden en de raming daarvan.

Artikel 6. Dienstverlenende en innovatieve overheid

A Algemene doelstelling

Een compacte overheid door minder regeldruk, voorzieningen voor efficiënt gebruik van overheidsinformatie en het bevorderen van burgerschap.

B Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een regierol voor het verminderen van administratieve lasten en regeldruk voor burgers, professionals en medeoverheden.

De minister is systeemverantwoordelijk voor het stelsel van basisregistraties en is vanuit de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens verantwoordelijk voor een goed functionerende Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) en vanuit de Paspoortwet verantwoordelijk voor betrouwbare reis- en identiteitsdocumenten. De minister stelt voor de basisregistratie het beleid vast en is verantwoordelijk voor de uitvoering.

De minister is coördinerend verantwoordelijk voor het gebruik en de implementatie van e-overheidvoorzieningen en is als opdrachtgever verantwoordelijk voor de ontwikkeling en het beheer van diverse e-overheidvoorzieningen.

De minister heeft een regierol bij het bevorderen van burgerschap en stimuleert hiervoor veranderingen binnen de overheid.

In Caribisch Nederland is de minister vanuit de Wet basisadministraties persoonsgegevens BES verantwoordelijk voor een goed functionerende bevolkingsadministratie (PIVA) en vanuit de Wet identiteitskaarten BES voor een betrouwbare identiteitskaart (sedula).

C Beleidswijzigingen

Open data (herbruikbare openbare overheidsinformatie) kan een belangrijke bijdrage leveren aan economische bedrijvigheid, innovatie, versterking van burgerschap en een efficiëntere overheid. In 2012 is een begin gemaakt met pilots en het op elkaar laten aansluiten van vraag en aanbod van Open data. In 2013 wordt actief ingezet op het wegnemen van belemmeringen bij het aanbieden van data, op het verspreiden van goede voorbeelden van vraag en aanbod en op kennisdeling, zodat de maatschappelijke meerwaarde van Open data aangetoond wordt en zowel het aanbod van als de vraag naar data verder groeit. Dit vormt ook één van de pijlers van de Nederlandse deelname aan het Open Government Partnership (OGP).

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6.1 Dienstverlenende en innovatieve overheid						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	134 612	125 848	97 215	88 357	86 004	85 806
Uitgaven:	134 612	125 848	97 215	88 357	86 004	85 806
Waarvan juridisch verplicht		92%				
6.1 Verminderen regeldruk	4 770	4 300	4 300	4 300	0	0
Opdrachten	4 770	4 300	4 300	4 300	0	0
Vermindering regeldruk en administratieve lasten	4 770	4 300	4 300	4 300	0	0
6.2 Informatiebeleid en ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen	24 855	22 129	22 201	14 557	16 340	16 322
Opdrachten	23 476	22 129	22 201	14 557	16 340	16 322
(door)ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen	22 811	18 348	18 500	10 723	10 690	10 680
Baten-lastendienst Logius	665	0	0	0	0	0
Implementatie NUP (VNG)	0	3 781	3 701	3 834	5 650	5 642
Bijdragen aan baten-lastendiensten	1 379	0	0	0	0	0
(door)ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen (Logius)	691	0	0	0	0	0
Baten-lastendienst Logius	688	0	0	0	0	0
6.3 Betrouwbare levering van e-overheidsvoorzieningen	45 434	42 950	41 480	40 664	40 519	40 357
Opdrachten	9 738	7 746	6 926	6 643	6 594	6 560
Beheer e-overheidsvoorzieningen	6 728	4 545	3 629	3 247	3 198	3 177
Officiële publicaties en wettenbank	3 010	3 201	3 297	3 396	3 396	3 383
Bijdragen aan baten-lastendiensten	35 696	35 204	34 554	34 021	33 925	33 797
Baten-lastendienst BPR	6 060	3 394	3 490	3 601	3 601	3 587
Baten-lastendienst Logius	28 060	30 410	29 764	29 220	29 124	29 015
Beheer e-overheidsvoorzieningen (Logius)	1 576	1 400	1 300	1 200	1 200	1 195
6.4 Burgerschap	5 206	5 134	6 806	6 736	6 486	6 486
Subsidies	4 919	4 384	6 056	5 986	5 986	5 986
Comité 4/5 mei	111	109	107	106	106	106
Huis voor Democratie en rechtstaat	4 245	4 275	5 949	5 880	5 880	5 880
Programma burgerschap	563	0	0	0	0	0
Opdrachten	287	750	750	750	500	500
Programma burgerschap	287	750	750	750	500	500
6.5 Reisdocumenten en basisadministratie personen	54 347	51 335	22 428	22 100	22 659	22 641
Opdrachten	19 919	34 435	5 528	5 100	5 759	5 759
Beleid GBA en reisdocumenten	8 693	4 288	4 223	4 109	5 092	5 092
Modernisering GBA	9 726	5 147	1 305	991	667	667
ORRA	1 500	25 000	0	0	0	0
Bijdragen aan baten-lastendiensten	34 428	16 900	16 900	17 000	16 900	16 882
Baten-lastendienst BPR	34 428	16 900	16 900	17 000	16 900	16 882
Ontvangsten	22 490	500	500	500	500	500

D2 Budgetflexibiliteit

Voor een beperkt deel van de beleidsuitgaven zijn nog geen verplichtingen aangegaan. Deze middelen worden gedurende het jaar aangewend voor beleidsdoelinden, waarvoor op dit moment nog geen juridische verplichting is ingesteld. Voor een groot deel zijn er al afspraken

vastgelegd met bijvoorbeeld baten-lastendiensten en gemeenten. Deze middelen zijn derhalve niet alternatief aanwendbaar.

E Toelichting op de instrumenten

6.1 Verminderen regeldruk

Opdrachten

Vermindering regeldruk en administratieve lasten

Het ministerie van Binnenlandse Zaken werkt in het kader van het tijdelijke programma Vermindering regeldruk en administratieve lasten samen met medeoverheden om lokaal de regeldruk terug te dringen. Daarnaast worden er allianties gesloten met organisaties die naast de overheid regeldruk veroorzaken en worden voorstellen ontwikkeld om de regeldruk merkbaar te verminderen en de interactie tussen overheid en samenleving te verbeteren. Het ministerie van Binnenlandse Zaken geeft een financiële bijdrage aan het onafhankelijk advies- en toetsingscollege Actal, dat een toets uitvoert op nieuwe, voorgenomen wet- en regelgeving.

Tabel 6.2 Indicatoren

	Beginstand 2010	Streef- waarde 2011	Streef- waarde 2012	Streef- waarde 2013	Streef- waarde 2014	Streef- waarde 2015
Vermindering administratieve lasten van de burger in tijd en kosten bij de overheid (t.o.v. het jaar daarvoor)	83,7 mln. uur € 755,0 mln. ¹	0%	0%	PM ²	PM ²	PM ²

¹ De beginstand is aangepast ten opzichte van de begroting 2012 naar aanleiding van verfijning van de nulmeting.

² het kabinet-Rutte heeft als streefwaarde voor de periode 2013 – 2015 een reductie van 5% per jaar vastgesteld. Het is aan het volgende kabinet om deze waarde opnieuw vast te stellen. Voor 2011 en 2012 gold/geldt de zogenaamde 0-lijn.

Bron: Cijfers aangeleverd door verschillende departementen

6.2 Informatiebeleid en ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen

Opdrachten

(Door)ontwikkeling en implementatie e-overheidsvoorzieningen

In 2013 werkt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verder aan de noodzakelijke (door)ontwikkeling van standaardisatie, architectuur (Nederlandse OverheidsReferentie Architectuur), het identiteitsbeleid (waaronder de uitbouw van het Centraal Meldpunt Identiteitsfraude) en het coördineren en monitoren van het beleid en de implementatie. Deze voorzieningen zijn:

- Register Niet-ingezetenen (RNi), voorbereiding elektronische Nederlandse IdentiteitsKaart (eNIK) en verbetering authenticatievoorzieningen, inclusief de informatiebeveiliging van die voorzieningen en haar afnemers (o.a. de verplichte ICT-beveiligingsassessments voor afnemers van DigiD);
- Verbetering toegankelijkheid overheidsinformatie (waaronder Open data, webrichtlijnen, Overheid.nl/MijnOverheid), periodieke aanbesteding wettenbank;
- De stelselvoorzieningen: Digikoppeling, Digimelding, Digilevering en de Stelselcatalogus.

Implementatie Nationaal Uitvoerings Programma

Naast de verdere ontwikkeling van het informatiebeleid en de (door)ontwikkeling van e-overheidsvoorzieningen bevordert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de implementatie van e-overheidsvoorzieningen. Hiervoor draagt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij aan de implementatieondersteuning (operatie NUP) voor gemeenten. Deze ondersteuning wordt in opdracht van de VNG door Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) georganiseerd.

6.3 Betrouwbare levering van e-overheidsvoorzieningen

Opdrachten

Beheer e-overheidsvoorzieningen

Overheidsorganisaties zijn voor hun bedrijfsvoering gedeeltelijk afhankelijk van de levering van verschillende e-overheidsvoorzieningen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is opdrachtgever voor het beheer van een deel van de e-overheidsvoorzieningen, zoals het Burgerservicenummer, DigiD, de stelselvoorzieningen en MijnOverheid. Daarnaast is de minister verantwoordelijk voor het beheer van het Centraal Meldpunt Identiteitsfraude. De opdrachten voor het beheer van deze e-overheidsvoorzieningen zijn ondergebracht bij diverse uitvoeringsorganisaties.

Officiële publicaties en wettenbank

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor verschillende elektronische publicaties waaronder Wetten.nl en de Staatscourant alsmede voor de coördinatie van alle officiële publicaties. Het strategische beheer wordt verricht door De Werkmaatschappij.

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Baten-lastendienst BPR

Baten-lastendienst BPR (Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten) ontvangt voor het beheer van het Burgerservicenummer een bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Baten-lastendienst Logius & beheer e-overheidsvoorzieningen

Logius beheert e-overheidsvoorzieningen zoals DigiD, DigiD Machtigen en DigiD-buitenland, de stelselvoorzieningen Digikoppeling, Digimelding en Digilevering, de Public Key Infrastructure voor de overheid (PKI overheid), standaarden en/of voorzieningen toegankelijkheid overheidsinformatie (waaronder de webrichtlijnen), Overheid.nl en MijnOverheid en stimuleert het gebruik van deze voorzieningen.

De meetbare gegevens zijn opgenomen in de bijlage baten- en lastendiensten van BPR en Logius.

6.4 Burgerschap

Subsidies

Comité 4/5 mei en Huis voor Democratie en Rechtsstaat

Voor het bevorderen van burgerschap, democratie en rechtsstaat worden subsidies gegeven aan het Nationaal Comité 4 en 5 mei en het Huis voor Democratie en Rechtsstaat. Beide stichtingen wenden de subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan voor het bevorderen van kennis en debat over democratie en burgerschap.

Opdrachten

Programma Burgerschap

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een samenwerkingsverband aangegaan met netwerken die zich middenin de samenleving inzetten voor ondersteuning van de beweging naar maatschappelijke vernieuwing en sociaal ondernemerschap. Het ministerie werkt hierbij ook samen met de VNG, het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken en met netwerken van professionals zoals de Vereniging van Gemeentesecretarissen en van Raadsgriffiers. De opzet van de samenwerking is drieërlei:

- het formuleren van een gemeenschappelijke visie;
- het identificeren van kernopgaven waar burgers en overheden, die de transitie naar overheidsparticipatie willen oppakken, aan moeten werken;
- het uitdragen van de inzichten en uitwisselen van ervaringen betreffende de transitie naar overheidsparticipatie (betrokkenheid van overheden bij maatschappelijk initiatief) om vorm te geven aan passende rollen voor overheden en politiek binnen de rijksoverheid en, bij voorkeur via bestuursafspraken, in de richting van decentrale overheden.

Bij deze activiteiten is de nauwe samenhang met de beleidsartikelen 4.3 (Kwaliteit woonomgeving) en 5 (Integratie en maatschappelijk samenhang) tot uiting gebracht in de vormgeving van het Programma Burgerschap.

6.5 Reisdocumenten en basisadministratie personen

Opdrachten

Beleid GBA en reisdocumenten

In 2013 wordt verder gewerkt aan de verhoging van de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA). Deze kwaliteitsbevorderende maatregelen zijn in 2012 in gang gezet (Kamerstukken II, 2008–2009, 27 859, nrs. 57 en 58). Verder wordt gestart met de geleidelijke implementatie van de Basisregistratie Personen (BRP). In 2013 zullen de eerste gemeenten hierop overgaan.

Daarnaast heeft Caribisch Nederland op dit moment zijn eigen bevolkingsadministratie Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA) en verstrekkingenvoorziening voor afnemers (PIVA-V) en identiteitskaart (sedula). In 2013 wordt, in samenwerking met de openbare lichamen, de kwaliteit van PIVA verbeterd en zal een besluit worden genomen over de eventuele vervanging van de sedula door de Nederlandse identiteitskaart en van PIVA door de GBA.

De beleidsartikelen

Tevens zal om het aanvraag- en uitgifteproces van de reisdocumenten voor de toekomst beter in te richten, in 2013 een beleidsdoorlichting worden uitgevoerd. Per onderdeel van het proces wordt geïdentificeerd waar de risico's liggen en welke maatregelen er genomen moeten worden om de risico's weg te nemen.

Ook zal, indien het parlement instemt met de daartoe voorgestelde wijziging van de Paspoortwet, naar verwachting eind 2013 gestart worden met de uitgifte van paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten met een geldigheidsduur van 10 jaar. In de chip van de identiteitskaarten zullen na de inwerkingtreding van de wetwijziging geen vingerafdrukken meer worden opgenomen.

Modernisering GBA

De minister is opdrachtgever voor de modernisering van de GBA. Doel van het programma is de realisatie van het 24 uur per dag online beschikbaar maken van actuele en betrouwbare persoonsgegevens voor geautoriseerde gebruikers. Dit levert een gestandaardiseerde en moderne uitwisseling van de persoonsgegevens op en een betere controle op de kwaliteit van de GBA. Dit is vastgelegd in het bestuurlijk akkoord met de VNG op 5 maart 2009 (Kamerstukken II, 2008–2009, 27 859, nr. 17).

ORRA (Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie)

In het kader van het financieringsarrangement voor het programma Modernisering GBA en de ontwikkeling van de Online Raadpleegbare Reisdocumentenadministratie (ORRA) is in 2009 € 25,0 mln. vanuit het Gemeentefonds overgeboekt. Dit budget wordt conform het afgesproken financieringsarrangement in 2013 weer teruggeboekt naar het Gemeentefonds. Eventuele investeringen die nodig zijn in de infrastructuur voor het aanvragen en uitgeven van de reisdocumenten worden vanuit de tarieven voor de reisdocumenten gefinancierd.

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Baten-lastendienst BPR

Voor de GBA, de PIVA-V en het uitgeven van betrouwbare reis- en identiteitsdocumenten is de minister opdrachtgever van de baten-lastendienst BPR.

Artikel 7. Arbeidszaken overheid

A Algemene doelstelling

Een (compacte) overheid met voldoende en goed gekwalificeerde, integere medewerkers en politieke ambtsdragers tegen verantwoorde kosten.

B Rol en verantwoordelijkheid

Onder meer op grond van de Ambtenarenwet en de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers is de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties systeemverantwoordelijk voor de coördinatie van het arbeidsvoorwaardenbeleid in de publieke sector. Daaronder valt ook het creëren van voorwaarden om agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak tegen te gaan. Verder is de minister verantwoordelijk voor het bevorderen van de integriteit van ambtenaren en politieke ambtsdragers, voor het bevorderen van de professionaliteit van politieke ambtsdragers, voor het onderhouden en moderniseren van de rechtspositionele regelingen voor politieke ambtsdragers (in het verlengde van de Dijkstal-voorstellen) en voor het bevorderen van mobiliteit binnen het openbaar bestuur door het wegnemen van bestaande belemmeringen. De minister creëert voorwaarden ter bescherming van klokkenluiders binnen de publieke sector en gaat excessieve beloningen in de publieke en semi-publieke sector tegen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is uitvoeringsverantwoordelijk voor de rechtspositionele regelingen van (voormalige) politieke ambtsdragers, de pensioenregelingen van Nederlandse ambtenaren uit de voormalige overzeese gebiedsdelen en hun nagelaten betrekkingen, de (her-)benoemingen en ontslagen van onder andere burgemeesters, commissarissen der Koningin en leden van de Raad van State en voor het decoratiestelsel en de toekenning van Koninklijke onderscheidingen.

C Beleidswijzigingen

In het kader van het Begrotingsakkoord zijn met de Tweede Kamer afspraken gemaakt over een 2-jarige nullijn voor ambtenaren (exclusief zorg), die daarmee ook geldt in 2013. Het inhouden van de loonbijstelling voor contractloonstijging levert in 2013 een besparing op de totale Rijksbegroting op. Een voorstel tot wijziging van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) over de maximumduur van de wachtgeldregeling voor politici is medio 2012 door de regering voorgelegd aan de Eerste- en Tweede Kamer.

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7.1 Arbeidszaken overheid						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	47 897	43 177	40 610	35 506	37 680	37 662
Uitgaven:	47 897	43 177	40 610	35 506	37 680	37 662
Waarvan juridisch verplicht		93%				
7.1 Overheid als werkgever	16 633	16 198	13 791	11 050	10 258	10 240
Subsidies	10 029	10 012	8 866	6 834	6 834	6 834
Diverse subsidies	3 823	3 857	3 841	3 825	3 825	3 825
Programma Veilige Publieke Taak	3 100	3 100	2 000	0	0	0
Subsidies Overlegstelsel	2 881	2 833	2 805	2 789	2 789	2 789
Subsidies internationaal	225	222	220	220	220	220
Opdrachten	6 604	6 186	4 925	4 216	3 424	3 406
Arbeidsmarktbeleid	3 948	4 486	3 575	3 266	2 474	2 456
Programma Veilige Publieke Taak	750	750	400	0	0	0
Zorg voor politieke ambtsdragers	1 906	950	950	950	950	950
7.2 Pensioenen, uitkeringen en benoemingsregelingen	31 264	26 979	26 819	24 456	27 422	27 422
Inkomensoverdracht	9 476	9 224	9 120	8 924	8 923	9 477
Pensioenen en uitkeringen Politieke ambtsdragers	9 476	9 224	9 120	8 924	8 923	9 477
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	21 788	17 755	17 699	15 532	18 499	17 945
Regelingen voor Nederlandse ambtenaren uit de voormalige overzeese gebiedsdelen (SAIP)	21 788	17 755	17 699	15 532	18 499	17 945
Ontvangsten	820	820	820	820	820	820

D2 Budgetflexibiliteit

De budgetflexibiliteit van de uitgaven is beperkt. De geraamde uitgaven voor pensioenen en uitkeringen zijn benodigd voor (toekomstige) aanspraken en de subsidies voor het overlegstelsel liggen vast in beschikkingen.

E Toelichting op de instrumenten

7.1 Overheid als werkgever en personele zorg politieke ambtsdragers

Subsidies

Diverse subsidies

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werkt aan een betrouwbare overheid. In dat kader worden het Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector (BIOS), het Professionaliseringsfonds voor burgemeesters en de Commissie Advies- en Verwijspunt Klokkenluiden (CAVK) gesubsidieerd.

BIOS richt zich op het versterken van het integriteitsbesef en het bevorderen van een evenwichtig en samenhangend integriteitsbeleid bij publieke organisaties door nationale en internationale kennisdeling en -uitwisseling. Dit krijgt vorm door het organiseren van integriteitsbijeenkomsten, het geven van presentaties, het ontwikkelen van instrumenten en leidraden en het faciliteren van diverse opleidingen en workshops. Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters ontvangt jaarlijks een bijdrage voor diverse activiteiten ten behoeve van de verdere professionalisering van de uitoefening van de burgemeestersfunctie (een deel van de

De beleidsartikelen

bijdrage is afkomstig uit de arbeidsvoorwaardenruimte voor burgemeesters).

De CAVK is in 2012 operationeel geworden. Het betreft voornamelijk een tijdelijke voorziening tot 1 juli 2015. Na 2 jaar zal de Commissie geëvalueerd worden. De uitkomsten daarvan worden meegenomen in een op te stellen instellingswet, die voor of per 1 juli 2015 in werking kan treden. Naast het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties draagt ook het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bij, omdat het verwijspunt zowel de overheidssector als de marktsector bestrijkt.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werkt aan het realiseren van een modern en goed werkgeverschap binnen de publieke sector. Door het verlenen van financiële bijdragen stimuleert het kabinet initiatieven, die bijdragen aan meer flexibiliteit, mobiliteit en een verdere modernisering van het werkgeverschap in het openbaar bestuur.

Veilige Publieke Taak

Een veilige taakuitoefening door personeel met een publieke taak en politieke ambtsdragers is van groot belang voor het openbaar bestuur. Met het expertisecentrum Veilige Publieke Taak richt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zich op het stimuleren en ondersteunen van de overheidswerkgevers bij het nemen van hun verantwoordelijkheid hiervoor. Het gaat daarbij met name om het stimuleren van en ondersteunen bij het daadwerkelijk verhalen van schade en het uitwisselen van kennis en ervaringen. De VPT-award en de VPT-beurs worden in 2013 voor de 5^e keer respectievelijk uitgereikt en georganiseerd.

Overlegstelsel

Door het subsidiëren van de Stichting Verdeling Overheidsbijdragen (SVO), het Verbond Sector-werkgevers Overheid (VSO) en de Stichting Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel wordt bijgedragen aan het in stand houden van een adequaat overlegstelsel. Ook het European Institute for Public Administration ontvangt jaarlijks een bijdrage.

Subsidies Internationaal

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt onder andere een subsidie aan het European Institute of Public Administration, die wordt aangewend ter bevordering van de vaardigheden van overheidsfunctionarissen bij het afhandelen van zaken van de Europese Unie.

Opdrachten

Arbeidsmarktbeleid

In 2013 zal worden voortgegaan met de eerder in gang gezette en door de Tweede Kamer geaccordeerde ontwikkelingen rond het initiatiefwetsvoorstel op het gebied van de ambtelijke rechtspositie en de Wet Normering publiek gefinancierde topinkomens.

Tabel 7.2 Kengetallen en indicatoren

	Waarde 2008	Waarde 2009	Waarde 2010	Waarde 2011
1. Aantal onvervulde vacatures in de sectoren Rijk, Provincies, Gemeenten, Rechterlijke Macht, Waterschappen, Onderwijs, Politie en Defensie. ¹	20 300	20 700	10 500	7 700
2. Bevorderen van aantrekkelijk werkgeverschap: Aandeel werknemers, dat tevreden is met de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden ²	–	59%	–	PM ³
3. Driejarig gemiddelde afwijking in loonontwikkeling overheid t.o.v. de markt ⁴	0,9%	0,3%	0,4%	–/– 0,4%

¹ CBS statline, Vacatures Overheid en onderwijs

² POMO-2010

³ Dit gegeven is afkomstig uit het Personeels- en Mobiliteitsonderzoek (POMO). De resultaten daarvan zijn nog niet beschikbaar.

⁴ Najaarsrapportages cao's.

Programma Veilige Publieke Taak

Met het Programma Veilige Publieke Taak richt de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zich op het voorkomen, beperken en afhandelen van agressie en geweld vanuit de keten van werknemers, werkgevers, politie en openbaar ministerie op lokaal niveau. De nadruk ligt op een dadergerichte aanpak. Het gaat daarbij om het stellen van een duidelijke norm, het vergroten van de pakkans en het altijd geven van een reactie naar de dader. Daartoe wordt gewerkt aan het verhogen van de meldings- en aangiftebereidheid en worden werkgevers gestimuleerd en gesteund bij het daadwerkelijk verhalen van de schade. Het programma richt zich verder op het monitoren van de gemaakte afspraken in het kader van de opsporing en vervolging, zoals de hogere strafeisen, en het verbeteren van de veiligheid in het Openbaar Vervoer. Op 8 juli 2011 zond de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) – samen met de Minister van Veiligheid en Justitie (V&J) – een brief aan de Tweede Kamer, waarin wordt aangegeven hoe de aanpak van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak door dit kabinet wordt voortgezet en geïntensiveerd in de periode 2011 tot 2015 (Kamerstukken II, 2010–2011, 28 684, nr. 325).

Het ministerie van VWS heeft voor de periode 2012 tot en met 2015 een bedrag van € 6,4 mln. ter beschikking gesteld aan sociale partners in de zorg om maatregelen in het kader van het actieplan Veilig werken in de zorg te realiseren.

Zorg voor politieke ambtsdragers

De kwaliteit van het openbaar bestuur is onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van de functievervulling door politieke ambtsdragers. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties faciliteert de hiervoor benodigde activiteiten onder andere op het gebied van de professionalisering.

7.2 Pensioenen, uitkeringen en benoemingsregelingen

Inkomensoverdracht

Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers

Uit deze middelen worden de rechtspositionele regelingen van (voormalige) politieke ambtsdragers gefinancierd.

Bijdragen aan ZBO's / RWT's

Regelingen voor Nederlandse ambtenaren uit de voormalige overzeese gebiedsdelen

Dit betreft de pensioenregelingen van (voormalige) Nederlandse ambtenaren uit de voormalige overzeese gebiedsdelen en hun nagelaten betrekkingen.

Artikel 8. Kwaliteit Rijksdienst

A Algemene doelstelling

Een goed presterende rijksoverheid op het gebied van bedrijfsvoering en het bevorderen van de kwaliteit van het management van de Rijksdienst.

B Rol en verantwoordelijkheid

Voor een optimale beleidsvoorbereiding en -uitvoering moet de interne beheersing en sturing van de bedrijfsprocessen in rijksbreed verband op orde zijn. Deze bedrijfsprocessen moeten naast dienstbaar aan het beleid, ook effectief en doelmatig zijn. Daarvoor zijn heldere kaders nodig. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bepaalt in samenwerking met de andere ministeries deze kaders en brengt daarin meer samenhang, met als doel een beter bestuurbare en meer efficiënte bedrijfsvoering binnen de Rijksdienst.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het rijksbrede beleid en de rijksbrede kaders op terreinen als personeel, informatie- en communicatietechnologie (ICT), organisatie, huisvesting, inkoop, facilitaire dienstverlening en beveiliging. Tevens is de minister verantwoordelijk voor de primaire arbeidsvoorwaarden van het Rijk.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties investeert vanuit zijn systeemverantwoordelijkheid in het concernbrede zicht op talent en in specifieke ontwikkeltrajecten voor managers. Daartoe bevordert de minister de uitstroom en flexibiliteit, een kleinere topstructuur van het Rijk, samenwerking tussen leidinggevenden, toekomstgerichtheid van managementtalent en de plaatsing van Nederlandse topposities bij Europese instellingen. Dit laatste gebeurt in samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Vanuit een uitvoerende rol is de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verantwoordelijk voor de rol van werkgever voor de Topmanagementgroep, daar waar het gaat om benoemingen, arbeidsvoorwaarden en ontslag.

C Beleidswijzigingen

De beleidswijzigingen naar aanleiding van het programma Compacte Rijksdienst en activiteiten voor 2013 worden toegelicht in de beleidsagenda.

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8.1 Kwaliteit Rijksdienst						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	43 825	29 380	28 640	28 071	27 922	27 903
Uitgaven:	43 825	29 380	28 640	28 071	27 922	27 903
Waarvan juridisch verplicht		88%				
8.1 Kwaliteit Rijksdienst	43 825	29 380	28 640	28 071	27 922	27 903
Subsidies	3 349	3 400	3 400	3 400	3 400	3 385
Subsidie A&O-fonds	3 349	3 400	3 400	3 400	3 400	3 385
Opdrachten	20 587	8 904	8 960	8 958	8 887	8 984
Bedrijfsvoering Rijk	20 587	8 904	8 960	8 958	8 887	8 984
Bijdragen aan baten-lastendiensten	19 889	17 076	16 280	15 713	15 635	15 534
Arbeidsmarkt Communicatie	5 955	5 776	5 576	5 376	5 376	5 354
Doc-Direkt	13 934	11 300	10 704	10 337	10 259	10 180
Ontvangsten	2 587	250	250	250	250	250

D2 Budgetflexibiliteit

Het merendeel van de uitgaven is juridisch dan wel bestuurlijk verplicht. Nog niet verplichte uitgaven zijn beleidsmatig bestemd voor de rijksbrede bedrijfsvoering en het Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst in het bijzonder en worden gedurende het jaar hiervoor aangewend.

E Toelichting op de instrumenten

Subsidies

Arbeidsmarkt- en opleidingenfonds (A&O-fonds)

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt in 2013 een subsidie aan het A&O-fonds Rijk. Het bedrag wordt jaarlijks in verband met een taakstelling bijgesteld. Deze subsidie is onderdeel van de CAO-afspraken. Het fonds zet de subsidie in voor arbeidsmarktprojecten binnen het Rijk die het bestuur van het A&O-fonds goedkeurt. Jaarlijks wordt hiervoor een beleidsplan gemaakt.

Opdrachten

Bedrijfsvoering Rijk

Om de kwaliteit van de Rijksdienst te verbeteren wordt in 2013 op het terrein van organisatie en het personeel verder gewerkt aan het realiseren van in-, door- en uitstroom van rijksambtenaren. Dit gebeurt door een verdere versterking van de (regionale) samenwerking van de vier mobiliteitsorganisaties bij het Rijk. Daarnaast door het begeleiden van werk naar werk met behulp van diverse instrumenten, zoals het extern detacheren, de arbeidsmarktpositie meter, de (inter) departementale carroussels en de employability scan.

Op het gebied van ICT wordt verder gewerkt aan de ambities uit de I-strategie Rijk (Kamerstukken II, 26 643, nr. 216), te weten een meer samenhangende I-infrastructuur, een platform voor tijd-, plaats- en apparaatonaafhankelijk werken en de beheersing van grote ICT-projecten.

De beleidsartikelen

In 2013 wordt het Afwegingskader Sourcing toegepast. Met dit Afwegingskader kan worden bepaald wat er, onder welke voorwaarden, in eigen huis wordt gedaan en waar de markt in beeld komt. Verder worden in het kader van de gesloten rijkscloud pilots uitgevoerd.

Het DWR Archief, de digitale opslagvoorziening voor het Rijk, wordt doorontwikkeld. Met vier ministeries worden in 2013 pilotprojecten gestart. DWR Archief wordt als generieke dienst vastgesteld.

De Enterprise Architectuur Rijk zal worden doorontwikkeld om uiteindelijk tot definitieve besluitvorming te komen in 2014. Daarnaast wordt de architectuurkennisbank opgeleverd en de Standaardenlijst Rijk doorontwikkeld.

In 2013 zal de inkoop van het Rijk met behulp van kaders, onder meer op het gebied van duurzaamheid en categoriemanagement, worden gestroomlijnd. Op deze wijze vindt de inkoop nog slechts via circa twintig inkooppunten plaats.

De rijksbrede kengetallen over de bedrijfsvoering staan vermeld in de jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk.

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Arbeidsmarkt Communicatie

Het Expertisecentrum Organisatie & Personeel (EC O&P) van De Werkmaatschappij geeft uitvoering aan het rijksbrede recruitmentprogramma en het beheer van het technische infrastructuur platform mobiliteitssites rijksoverheid.

Doc-Direkt

Doc-Direkt is de rijksbrede shared service organisatie die archieven bewerkt ten behoeve van een toegankelijke, tijdige en transparante informatievoorziening van de rijksoverheid. Doc-Direkt is opgericht met het doel om in de jaren 2010–2019 de archiefachterstanden (1976–2004) weg te werken.

Tabel 8.2 Kengetallen en indicatoren

Indicatoren	Cumulatieve Waarde 2011	Jaarlijkse Streefwaarde 2012	Jaarlijkse Streefwaarde 2013	Jaarlijkse Streefwaarde 2014
1. Aantal strekkende kilometers wegwerken archief ná 1975	37,4	30	30	30

Bron: Productieplanning op basis van met departementen afgesloten DVP's (DienstVerleningsPlannen)

Artikel 9. Uitvoering Rijkshuisvesting

A Algemene doelstelling

Het verzorgen van de rijkshuisvesting van de Hoge Colleges van Staat en het Koninklijk Huis, het beheren van monumenten die, naar hun aard, niet geschikt zijn voor rijkshuisvesting en het uitvoeren van het Rijkshuisvestingsbeleid.

B Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is op basis van het Besluit Rijksgebouwendienst 1999 (KB), als opdrachtgever en uitvoerder verantwoordelijk voor:

De minister is verantwoordelijk voor de huisvesting van de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken.

De minister is verantwoordelijk voor de huisvesting van het Koninklijk Huis, voor zover vallend onder de verantwoordelijkheid van de Staat.

De minister is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de monumenten die aan de Rijksgebouwendienst zijn toevertrouwd en die naar hun aard niet geschikt zijn voor de huisvesting van rijksdiensten.

De minister is verantwoordelijk voor de doelmatige uitvoeringspraktijk van de rijkshuisvesting binnen de wettelijke en afgesproken kaders.

C Beleidwijzigingen

Er zijn geen beleidswijzigingen.

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9.1 Uitvoering Rijkshuisvesting						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	60 052	59 207	58 528	58 786	58 676	57 457
Uitgaven:	60 052	59 207	58 528	58 786	58 676	57 457
Waarvan juridisch verplicht		85%				
9.1 Een doelmatige uitvoeringspraktijk van de rijkshuisvesting	60 052	59 207	58 528	58 786	58 676	57 457
Bijdragen aan baten-lastendiensten	60 052	59 207	58 528	58 786	58 676	57 457
Bijdrage aan Rgd voor huisv Koninklijk Huis, HoCoSta's en AZ	39 868	37 936	37 905	37 861	38 084	38 903
Bijdrage aan Rgd voor monumenten	10 214	10 199	10 195	10 196	10 196	10 196
Bijdrage aan Rgd voor rijkshuisvesting	9 970	11 072	10 428	10 729	10 396	8 358
Ontvangsten	2 626	357	357	357	357	357

D2 Budgetflexibiliteit

De middelen voor het huisvesten van het Koninklijk huis, de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken zijn grotendeels belegd met gebruiks-vergoedingen voor lopende projecten waarover met de gebruikers afspraken zijn gemaakt. Het restant wordt als beleidsmatig gebonden beschouwd, omdat hiermee kleinere investeringen in de huisvesting mee worden gerealiseerd.

De beleidsartikelen

De middelen voor monumenten worden, voor zover ze niet juridisch zijn verplicht als beleidsmatig gebonden beschouwd, gezien de zorg die de Rijksgebouwendienst heeft voor deze monumenten. De middelen voor rijkshuisvesting worden, voor zover ze niet juridisch zijn verplicht, als beleidsmatig gebonden beschouwd. Dit is met name van belang voor de middelen voor de uitvoering van het programma FCIB (Functioneel Controleren, Inregelen en Beproeven), die door de betrokken departementen zijn overgeboekt naar dit artikel.

E Toelichting op de instrumenten

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Bijdrage aan Rgd voor huisvesting Koninklijk Huis, HoCoSta's en AZ
De bijdragen uit dit artikel zijn bedoeld voor betalingen aan de Rijksgebouwendienst om de kosten te dekken van huisvesting van de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken. Voor het Koninklijk Huis betreft het de drie staatspaleizen; Paleis Noordeinde, Paleis Huis ten Bosch en het Koninklijk Paleis Amsterdam. Bovenstaande rijkshuisvesting valt buiten het huur-verhuurstelsel van het Rijk. Daarom worden de uitgaven niet op de begroting van de organisaties zelf, maar op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verantwoord.

Bijdrage aan Rgd voor het beheren van monumenten

Voor een bedrag van € 10 mln. wordt bijgedragen aan de Rijksgebouwendienst voor het beheer en onderhoud van monumenten in bezit van de dienst. Dit betreft monumenten die naar hun aard niet geschikt zijn voor huisvesting van rijksdiensten. De Rijksgebouwendienst zet zich in voor het bevorderen van de gebruiksmogelijkheden en verhuurbaarheid van de monumenten.

Beoogde prestaties voor 2013 zijn:

Tabel 9.2 Prestatie-indicator				
Prestatie-indicator	Basiswaarde	Peildatum	Streefwaarde	Periode
Aantal monumenten in beheer	43 (128 ¹)	2011	43 (128 ¹)	2013
Gebruiksgraad monumenten	95%	2009	95%	2013

¹ Dit betreft het totaal aantal objecten.

Bron: BZK/Rgd administraties: monumenten catalogus en contractadministratie.

Toelichting op de tabel: Een deel van de monumenten is naar hun aard niet geschikt voor gebruik, zoals gedenknaalden of grafmonumenten. Deze objecten zijn buiten de berekening van de gebruiksgraad gehouden

Bijdrage aan Rgd voor Rijkshuisvesting

De Rijksgebouwendienst draagt bij aan de realisatie van rijksdoelstellingen door te werken aan energiebesparing in de rijkshuisvesting; de duurzaamheid van de gebouwenvoorraad van het Rijk te verbeteren; de doelmatige werking van het rijkshuisvestingstelsel te bevorderen; bij te dragen aan de totstandkoming van de rijkswerkplek; uitvoering te geven aan professioneel publiek opdrachtgeverschap in de bouw. Dit gebeurt door middel van zorgvuldig en transparant aanbesteden, de coördinatie van publieke aanbestedende diensten en afstemming met de markt; werkzaamheden van de Rijksbouwmeester voor de bevordering en

De beleidsartikelen

bewaking van de kwaliteit van de architectuur, voor de stedenbouwkundige inpassing en van de beeldende kunst. Dit komt tot uiting bij het tot stand brengen, het wijzigen en het beheren van gebouwen, werken en terreinen waarover de zorg van de Rijksgebouwendienst zich uitstrekt.

In 2013 wordt gestart met de uitvoering van maatregelen voor Energiebesparing in het kader van het FCIB (Functioneel Controleren, Inregelen en Beproeven, in kantoorpanden tranche 3 FCIB).

Artikel 10. Vreemdelingen

A. Algemene doelstelling

Een geregementeerde en beheerste toelating tot, verblijf in en vertrek uit Nederland of terugkeer van vreemdelingen, die in nationaal en internationaal opzicht maatschappelijk verantwoord is.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel is, naast zijn verantwoordelijkheden in het kader van het integratiebeleid, systeemverantwoordelijk voor het vreemdelingenbeleid, de coördinatie en afstemming binnen de vreemdelingenketen en voor de uitvoering van het beleid. Goede ketensamenwerking is daarbij van groot belang.

De minister is verantwoordelijk voor de uitvoeringsorganisaties Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Deze uitvoeringsdiensten vallen rechtstreeks onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarnaast is de minister verantwoordelijk voor het zelfstandig bestuursorgaan Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). De minister onderhoudt bovendien een gezagsrelatie met de Koninklijke Marechaussee, de Vreemdelingenpolitie en de Zeehavenpolitie. Voor de vreemdelingenbewaring en uitzetcentra van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is de minister beleidsverantwoordelijk.

Tabel 10.1 Kengetallen Vreemdelingenketen (in aantallen)

	Realisatie 2011	Raming 2012	Raming 2013
Opvang, Toegang, Toelating en Toezicht			
Asielinstroom	14 600	15 000	14 000
Overige asielbeslissingen	10 300	10 700	10 700
Instroom in de opvang	13 800	14 000	14 000
Uitstroom uit de opvang	18 600	17 000	16 000
Gemiddelde bezetting in de opvang	18 700	15 000	13 000
Machtiging tot voorlopig verblijf (MVV)	49 700	8 500	8 500
Verblijfsvergunning regulier (VVR)	59 000	27 200	27 200
Toelating en Verblijf (TEV)	n.v.t.	42 400	42 400
Visa	2 400	4 000	4 000
Aantal naturalisatie verzoeken	26 300	32 000	35 500
Streefwaarden Terugkeer			
Zelfstandig vertrek	20%	20%	20%
Gedwongen vertrek	30%	30%	30%
Zelfstandig vertrek zonder toezicht	50%	50%	50%

Bron: IND, COA, Meerjarenraming Vreemdelingenketen

Toelichting

Op basis van actuele realisatiecijfers lijkt de dalende tendens in de asielinstroom zich in 2012 voort te zetten. Om die reden wordt de geraamde asielinstroom voor 2013 neerwaarts bijgesteld naar 14 000. Als

gevolg van de pardonregeling uit 2007 zal opnieuw in 2013 een stijging plaatsvinden van het aantal naturalisatieverzoeken.

C. Beleidswijzigingen

De belangrijkste inzet op het vreemdelingendossier voor het komende jaar is de verdere realisatie van snelle, zorgvuldige en duidelijke procedures voor alle vreemdelingen die verblijf vragen in Nederland. Het gaat zowel om snelheid voor hen die onze bescherming nodig hebben of die toelating vragen voor reguliere doelen (arbeid, gezinsmigratie, studie), als voor diegenen die terug zullen moeten keren. Procedures worden korter en doorprocederen (het stapelen van procedures) wordt zoveel mogelijk ontmoedigd, het categoriaal beschermingsbeleid wordt beëindigd, het terugkeerbeleid wordt effectiever, de rechtsbijstand wordt bij ongegronde vervolgaanvragen beperkt en de opvang in de regio wordt bevorderd. Bij onterecht beroep op bescherming of wanneer niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden voor verblijf moet de vreemdeling Nederland verlaten. Hierbij geldt dat vrijwillige terugkeer maximaal wordt gestimuleerd en als uitgangspunt wordt gehanteerd. Waar nodig kan gedwongen uitzetting plaatsvinden. Indien de asielzoeker in Nederland mag blijven, volgt zo snel mogelijk huisvesting in een gemeente, zodat de relatief hoge kosten van de opvang kunnen worden beperkt en de nieuwkomer kan participeren in de samenleving.

Handhaving is een noodzakelijke voorwaarde om een streng en rechtvaardig immigratie- en asielbeleid te kunnen voeren. Dat begint al bij de toegang tot ons land, de voorwaarden gedurende het verblijf en het vrijwillige of gedwongen vertrek aan het einde van de procedure. De informatie-uitwisseling tussen betrokken diensten wordt verbeterd, waarbij gebruik wordt gemaakt van een gemeenschappelijk informatiseringssysteem.

Wet modern migratiebeleid en INDiGO

Het doel van de Wet modern migratiebeleid is te komen tot een selectief migratiebeleid, waarmee migranten die Nederland nodig heeft, snel en eenvoudig kunnen worden toegelaten. De toelatingsprocedures worden voor alle reguliere migranten snel, doeltreffend en beheersbaar. Daarbij worden de administratieve lasten voor burgers en bedrijven zo beperkt mogelijk gehouden. Om dit te bereiken is in de Wet modern migratiebeleid een betere aansluiting van de procedure tot afgifte van de machtiging tot voorlopig verblijf op die van de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd geregeld. Daarnaast leidt de wet tot versterking van de rol van de referent in het reguliere vreemdelingenrecht en een vereenvoudiging van het stelsel van beperkingen waaronder de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd kan worden verleend. De vereenvoudiging wordt beoogd door bestaande beperkingen waar mogelijk te clusteren. Verder kent de wet een stelsel van erkende referenten, waarmee toegang kan worden verkregen tot een versnelde toelatingsprocedure, en wordt het toezicht op de referent geregeld. Effectief toezicht en zichtbare handhaving zijn daarbij onontbeerlijk. De wet geeft geen veranderingen in de inburgeringsvoorwaarde op grond van de Wet inburgering in het buitenland of de inburgeringsplicht op grond van de Wet inburgering. De invoering van het systeem INDiGO is randvoorwaardelijk voor de implementatie van de Wet modern migratiebeleid en daarmee een vereiste voor de realisatie van een aantal voorgenomen beleidswijzigingen in 2013.

De beleidsartikelen

Programma Stroomlijning Toelatingsprocedures

Het programma Stroomlijning Toelatingsprocedures (PST) heeft tot doel vreemdelingen sneller duidelijkheid te geven over procedures en te voorkomen dat vreemdelingen onnodig procedures gaan stapelen. Naar verwachting treedt het hele pakket aan maatregelen in de eerste helft van 2013 in werking, indien de parlementaire behandeling tijdig en positief kan worden afgerond. Tevens is het tijdig gereed zijn van de uitvoering (inclusief de ICT-systemen) hiervoor een randvoorwaarde. De belangrijkste onderdelen van het programma zijn:

Bij zowel de eerste asiel- als bij de eerste humanitaire reguliere aanvraag wordt het gehele humanitaire reguliere beleidskader meegetoetst.

Een vervolgaanvraag heeft dan alleen zin als er nieuwe feiten of omstandigheden worden aangevoerd; deze vervolgaanvraag kan in beginsel binnen één dag (ééndagstoets) worden afgehandeld.

De asielgronden worden in lijn gebracht met Europese- en internationale wet- en regelgeving.

Het categoriaal beschermingsbeleid wordt afgeschaft.

Voor de gesubsidieerde rechtsbijstand gaat het uitgangspunt «no cure no fee» gelden.

Na afwijzing van een asiel- of reguliere aanvraag wordt de vreemdeling direct overgedragen aan de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V).

Waar mogelijk worden, met name door een efficiëntere werkwijze, de doorlooptijden verkort.

Handhaving Vreemdelingenwet

Illegaliteit in de zin van onrechtmatig verblijf van vreemdelingen kan gepaard gaan met diverse vormen van overlast en criminaliteit, waaronder mensensmokkel, en met een verblijf in mensonterende omstandigheden. Door in te zetten op versterking van het vreemdelingen-toezicht en -handhaving wordt gewerkt aan een geloofwaardig vreemdelingenbeleid en vergroting van de veiligheid in de samenleving. De aanpak van criminele en overlastgevende vreemdelingen heeft hierbij de hoogste prioriteit.

Bij het tegengaan van illegaliteit geniet vrijwillig vertrek de voorkeur. Dit wordt zo veel mogelijk gestimuleerd en begeleid. Als niet-rechtmatig verblijvende vreemdelingen niet zelfstandig vertrekken, wordt overgegaan tot gedwongen vertrek. Zowel voor zelfstandige als gedwongen terugkeer wordt nadrukkelijk de samenwerking met andere overheden en maatschappelijke organisaties gezocht en versterkt. Voor gedwongen terugkeer is tevens de medewerking van de landen van herkomst vereist.

D1 Budgettaire gevolgen van het beleid

Tabel 10.2 Vreemdelingen						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	764 608	733 200	711 008	629 220	623 799	621 920
Uitgaven:	764 608	733 200	711 008	629 220	623 799	621 920
Waarvan juridisch verplicht		96%				
10.1 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen	730 473	706 118	684 541	603 185	597 592	595 797
Subsidies	7 468	6 216	6 406	7 360	7 347	7 337
Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) e.a.	7 468	6 216	6 406	7 360	7 347	7 337
Opdrachten	29 234	44 149	46 920	20 322	16 319	16 319
Programma Biometrie	8 162	8 013	12 012	2 500	500	500
Programma Vernieuwing Grensmanagement	4 334	12 014	13 019	9 959	7 959	7 959
Programma keteninformatisering	10 678	19 820	17 918	4 828	4 828	4 828
Versterking vreemdelingenketen	6 060	4 302	3 971	3 035	3 032	3 032
Bijdragen aan baten-lastendiensten	295 861	267 534	266 636	244 135	243 499	242 871
Immigratie- en naturalisatiedienst	295 861	267 534	266 636	244 135	243 499	242 871
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	397 910	388 219	364 579	331 368	330 427	329 270
Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	397 910	388 219	364 579	331 368	330 427	329 270
10.2 Terugkeer en bewaring Vreemdelingen	34 135	27 082	26 467	26 035	26 207	26 123
Subsidies	6 800	6 600	6 600	6 400	6 300	6 280
REAN-regeling	6 800	6 600	6 600	6 400	6 300	6 280
Opdrachten	6 328	0	0	0	0	0
Vreemdelingenbewaring	6 328	0	0	0	0	0
Bijdragen aan baten-lastendiensten	21 007	20 482	19 867	19 635	19 907	19 843
Terugkeer vreemdelingen	21 007	20 482	19 867	19 635	19 907	19 843
Ontvangsten	467	0	0	0	0	0

D2 Budgetflexibiliteit

Het grootste gedeelte van de uitgaven is verplicht, onder meer de bijdragen aan de uitvoeringsorganisaties COA, IND en DT&V. Van de programma-uitgaven is het merendeel bestuurlijk gebonden of is de aanbesteding in voorbereiding.

E. Toelichting op de instrumenten

10.1 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen

Subsidies

Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland

Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) zet zich op basis van Universele verklaring voor de Rechten van de Mens in voor de bescherming en het behartigen van de belangen van vluchtelingen en asielzoekers. Daarnaast ondersteunt VWN direct of indirect vluchtelingen en asielzoekers bij het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland. Tot slot onderneemt de vereniging activiteiten gericht op de bescherming en belangenbehartiging van vluchtelingen en asielzoekers buiten Nederland met name in Europa.

Opdrachten

Programma Biometrie in de Vreemdelingenketen

Het programma Biometrie in de Vreemdelingenketen (BVK) draagt zorg voor harmonisatie en bevordering van efficiënt gebruik van biometrie in de vreemdelingenketen. In 2013 zullen meerdere toepassingen worden opgeleverd op basis waarvan efficiënt gebruik wordt gemaakt van de implementatie van biometrie op het Vreemdelingendocument en het Europees Visumsysteem.

Programma Vernieuwing Grensmanagement

Het programma Vernieuwing Grensmanagement (VGM) heeft als doel een efficiënt en effectief grenscontroleproces met een goede balans tussen mobiliteit van passagiers en de noodzakelijke grenscontroles. Het programma legt in 2013 de focus op het tot stand brengen van een gezamenlijk informatiesysteem en een nationaal informatie- en analysecentrum ten behoeve van de grenscontroles. Verder is voorzien in verdere uitbreiding van de automatische grenspassagepoorten voor EU-onderdanen en de uitbreiding van programma's voor geregistreerde reizigers.

Programma Keteninformatisering

Het programma Keteninformatisering maakt de gezamenlijke uitvoering van het vreemdelingenbeleid efficiënter, effectiever en flexibeler. In 2013 worden concrete verbeteringen in de keteninformatisering ingevoerd door de papieren informatie-uitwisseling in meer gevallen te vervangen door digitale uitwisseling. Daarnaast wordt een nieuw systeem voor ketenmanagementinformatie in gebruik genomen waardoor bestaande rapportages sneller kunnen worden gemaakt en de kwaliteit van de rapportages toeneemt. Het streven is om de informatievoorziening aan de Tweede Kamer meer op hoofdlijnen, gericht op maatschappelijk effect, en minder in detail te doen plaatsvinden.

Versterking vreemdelingenketen

In 2013 worden vanuit dit budget diverse kleinere opdrachten gefinancierd met als doel verbeteringen in de vreemdelingenketen te bewerkstelligen.

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Immigratie- en Naturalisatiedienst

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het vreemdelingenbeleid in Nederland. Dat houdt in dat de IND alle aanvragen beoordeelt van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven of Nederlander willen worden. Het kan gaan om vluchtelingen die niet veilig zijn in eigen land. Maar bijvoorbeeld ook om mensen die in Nederland willen werken en wonen. Of om mensen die al zo lang in Nederland wonen dat zij zich Nederlander voelen en daarom willen naturaliseren.

Tabel 10.3 Streefwaarden doorlooptijden: vreemdelingenzaken waarop binnen de gestelde wettelijke termijn is besloten (in %)

	Realisatie 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Asiel	88	85	86
Regulier	88	100	100
Naturalisatie	86	100	100

Bron: IND

Voor het opvangen van hoeveelheidsfluctuaties in de vreemdelingenketen houdt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een begrotingsreserve aan bij het ministerie van Financiën. De omvang van de reserve bedraagt momenteel € 9,9 mln.

Bijdragen aan ZBO's / RWT's

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) draagt zorg voor de opvang van vreemdelingen in Nederland. In opdracht van de Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel biedt het COA de vreemdelingen huisvesting, verstrekt het middelen van bestaan en geeft het begeleiding. Het opvangbeleid is gericht op de opvang van asielzoekers gedurende de asielprocedure. Na een afwijzing van een asielverzoek wordt de vreemdeling in de gelegenheid gesteld, al dan niet met ondersteuning van Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en/of de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) zelfstandig terug te keren. Na afloop van de vertrektermijn wordt de opvang in beginsel beëindigd, waarna mogelijk nog plaatsing in een locatie voor vrijheidsbeperking of in een gezinslocatie aan de orde kan zijn om verder aan het vertrek te werken. In het geval van vergunningverlening is snelle doorstroming naar gemeentelijke huisvesting van belang om op die wijze integratie en participatie te bevorderen. De gemiddelde uitgaven per opvanggerechtigde worden voor 2013 geraamd op € 22 446.

Tabel 10.4 Indicatoren: gemiddelde verblijfsduur (in maanden)

	Realisatie 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Gemiddelde opvangduur vergunninghouders na vergunningverlening	5	5	3,5
Gemiddelde verblijfsduur opvang op basis van uitstroom	15	14	12

Bron: COA

Toelichting

In de loop van 2012 is besloten tot invoering van een nieuwe systematiek voor de uitplaatsing van statushouders. De gemiddelde opvangduur na statusverlening zal daardoor vanaf 2013 afnemen tot circa 3,5 maanden.

Ten aanzien van de gemiddelde opvangduur op basis van de uitstroom is relevant dat prioriteit wordt gelegd bij de afhandeling van procedures van personen die lang in de opvang verblijven zodat zij de opvang zo snel

mogelijk kunnen verlaten. Dit leidt er toe dat de gemiddelde opvangduur van diegenen die uit de opvang vertrekken (tijdelijk) stijgt. De gemiddelde opvangduur van alle personen in de opvang zal hierdoor in 2013 echter afnemen. Deze daling wordt versterkt door de positieve effecten die uitgaan van de verbeterde asielprocedure.

10.2 Terugkeer en bewaring Vreemdelingen

Subsidie

REAN-regeling

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) werken met elkaar samen op het gebied van zelfstandige terugkeer. In het kader van de REAN-regeling (Return and Emigration of Aliens from the Netherlands) onderhoudt de DT&V de subsidierelatie met IOM. Op basis van deze regeling kan IOM vreemdelingen die zelfstandig willen vertrekken uit Nederland financieel ondersteunen. Daarnaast levert IOM een bijdrage aan het faciliteren van zelfstandige terugkeer naar het land van herkomst door onder meer het geven van voorlichting en advies over zelfstandige terugkeer en extra ondersteuning aan kwetsbare groepen. Ook het procesmatig voorbereiden en begeleiden van de terugkeer (bijvoorbeeld door ondersteuning bij het verkrijgen van reisdocumenten) behoren tot de activiteiten van IOM.

Opdrachten

Vreemdelingenbewaring

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden om meer gebruik te maken van minder restrictieve en goedkopere alternatieven voor vreemdelingenbewaring. Er zijn kleinschalige pilots ingericht om de effectiviteit van een aantal alternatieven voor bewaring te onderzoeken. De pilots worden in 2013 geëvalueerd.

Bijdragen aan baten-lastendiensten

Terugkeer vreemdelingen

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) heeft als doel het realiseren van het daadwerkelijke vertrek van vreemdelingen die niet (langer) in Nederland mogen blijven. Het terugkeerbeleid is bedoeld om gericht illegaal verblijf van vreemdelingen in Nederland te voorkomen en tegen te gaan. Het uitgangspunt is dat vreemdelingen die niet meer rechtmatig in Nederland verblijven, zelfstandig kunnen terugkeren naar het land van herkomst of vertrekken naar een land waar toegang is gewaarborgd. Als hieraan geen gehoor wordt gegeven, kan de terugkeer gedwongen plaatsvinden.

4. NIET-BELEIDSARTIKELEN**Artikel 11. Centraal apparaat****11.1 Apparaatsuitgaven kerndepartement**

Op dit artikel staan alle personele en materiële uitgaven en ontvangsten van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met uitzondering van de AIVD (zie hiervoor artikel 2). Sinds de begroting 2012 zijn de apparaatsbudgetten van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de begroting gecentraliseerd.

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11.1 Centraal apparaat						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	440 685	312 137	288 900	265 431	262 291	261 121
Uitgaven:	436 225	311 023	288 246	263 965	262 291	261 121
waarvan juridisch verplicht		100%				
11.1 Apparaat (exclusief AIVD)	436 225	311 023	288 246	263 965	262 291	261 121
Personeel	264 111	204 030	196 193	181 608	180 260	179 441
Waarvan:						
Eigen personeel	218 510	182 251	175 468	170 648	169 402	168 583
Externe inhuur	37 536	16 623	15 995	6 674	6 674	6 674
Materieel	172 114	106 993	92 053	82 357	82 031	81 680
Waarvan:						
Bijdrage SSO's	62 103	42 537	40 053	35 498	35 475	35 475
ICT	45 520	0	0	0	0	0
Ontvangsten	133 931	27 965	27 965	27 965	27 965	27 965

Toelichting

In deze tabel zijn de apparaatsuitgaven van het kerndepartement opgenomen, inclusief de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en de Kiesraad. De reeks is exclusief de apparaatsuitgaven van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Deze zijn, vanwege het specifieke karakter, begroot op het beleidsartikel 2.

Vanaf de begroting 2013 worden de apparaatsuitgaven uitgesplitst in personeel (waarvan eigen personeel en externe inhuur) en materieel (waarvan ICT en bijdragen aan Shared Service Organisaties).

De personele uitgaven weerspiegelen de voortgaande afslanking van het kerndepartement.

De geraamde uitgaven voor externe inhuur geven een sterke daling te zien. Dit komt voornamelijk doordat de inzet van externen bij de programmadirectie Identiteitsmanagement en Immigratie (IDMI) afloopt ultimo 2014.

Shared Service Centrum-ICT (SSC-ICT)

Het relatief hoge niveau van personele en materiële uitgaven in 2012 in relatie tot 2013 wordt verklaard doordat SSC-ICT vanaf 1 januari 2013 een baten-lastendienst wordt, maar in 2012 nog een kasdienst is. Verantwoording van de uitgaven 2012 van het ministerie van Infrastructuur en

Milieu (I en M), het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aan SSC-ICT lopen via de BZK-begroting. Het budget van SSC-ICT wordt in 2012 gefinancierd uit de ontvangsten van de opdrachtgevende departementen IenM, VWS en SZW (€ 52 mln.). Vanaf 2013 vallen de materiele uitgaven die betrekking hebben op de ICT-uitgaven voor het BZK-deel onder de budgetreeks Bijdrage SSO's.

Tabel 11.2 Overzicht apparaat SSC-ICT

(x € 1 000)	2012	2013 e.v.
Uitgaven	67 132	0
Personeel	35 472	0
Waarvan:		
Eigen personeel	15 492	0
Externe inhuur	19 980	0
Materieel	31 660	0
Waarvan:		
Bijdrage SSO's	10	0
ICT	31 650	0
Ontvangsten	52 410	0

11.2 Totaal overzicht Apparaatsuitgaven en -kosten BZK

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor negen baten-lastendiensten. In de onderstaande tabel zijn de apparaatskosten weergegeven die deze baten-lastendiensten maken voor hun bedrijfsvoering. Deze worden nader toegelicht in de paragraaf over de baten-lastendiensten. De totale apparaatskosten van deze diensten zijn niet volledig toe te rekenen aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aangezien Shared Service Organisaties voor meerdere departementen werken.

Naast deze baten-lastendiensten draagt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met een bijdrage bij aan de taakuitvoering door enkele ZBO's en RWT's. Een deel van deze financiële middelen wordt gebruikt voor de bekostiging van personeel en materieel bij deze organisaties. Voor de ZBO's en RWT's die een financiële bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontvangen voor de uitvoering van hun taken zijn in tabel 11.3 de totale apparaatskosten opgenomen.

Tabel 11.3 geeft een overzicht van de totale apparaatsuitgaven voor het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de apparaatskosten van de baten-lastendiensten, ZBO's en RWT's. Overigens kunnen de onderstaande cijfers niet in één totaalbedrag worden gevat, omdat het zowel *uitgaven* als *kosten* van het apparaat betreft.

Tabel 11.3 Totaal overzicht apparaatsuitgaven en -kosten BZK

(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal apparaatsuitgaven ministerie BZK	631 261	501 260	475 912	449 419	447 519	446 103
Kerndepartement	436 225	311 023	288 246	263 965	262 291	261 121
AIVD	195 036	190 237	187 666	185 454	185 228	184 982
Totaal apparaatskosten BLD's	1 132 831	868 233	880 515	856 732	857 936	863 053
Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten	98 720	87 451	85 808	86 460	88 162	89 915
Doc-Direkt	30 604	30 876	30 908	30 850	30 916	31 144
Logius	68 329	82 012	82 165	75 039	75 972	77 210
P-Direkt	54 253	57 692	55 103	55 035	55 033	55 231
De Werkmaatschappij	121 712	120 139	123 481	126 623	130 056	131 841
FMHaaglanden	94 425	88 365	107 457	106 074	106 228	106 800
Immigratie- en Naturalisatiedienst	346 108	318 541	316 828	305 436	304 942	304 480
Rijksgebouwendienst	75 627	70 482	67 605	60 923	56 897	56 864
Dienst van de Huurcommissie	20 859	12 675	11 160	10 292	9 730	9 568
Totaal apparaatskosten ZBO's en RWT's¹	111 097					
Centraal Orgaan opvang asielzoekers	110 000					
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	1 097					

¹ De apparaatskosten zijn alleen voor 2012 opgenomen omdat over verdere jaren de informatie ontbreekt. De apparaatskosten van de ZBO's Kiesraad en Huurcommissie zijn niet opgenomen, omdat deze worden bekostigd vanuit respectievelijk het secretariaat van de Kiesraad (artikel 1) en de baten-lastendienst Dienst van de Huurcommissie.

Om de Tweede Kamer inzicht te bieden in de apparaatsuitgaven per beleidsterrein wordt in tabel 11.4 weergegeven wat de apparaatsuitgaven zijn per onderdeel van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Tabel 11.4 Apparaatsuitgaven per beleidsonderdeel (x € 1 000)

Directoraat-Generaal	2013	Beleidsartikelen
Totaal apparaat	311 023	
Dienst Concernstaf en Bedrijfsvoering	135 902	Niet-beleidsartikel 11
Kiesraad	1 618	1
Bestuur en Koninkrijksrelaties	29 310	1, 6 en 7
Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk	14 575	8
Bureau Algemene Bestuursdienst (inclusief Topmanagementgroep (TMG) van het Rijk)	23 816	8
Wonen, Bouwen en Integratie	30 297	3, 4 en 5
Vreemdelingenzaken (inclusief Dienst Terugkeer en Vertrek)	75 505	10

Artikel 12. Algemeen**A Algemene doelstelling**

Op dit artikel worden de centrale onderzoeksbudgetten, de werkzaamheden van internationale zaken en de verzameluitkeringen begroot.

D1 Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12.1 Algemeen						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	2 093	2 266	1 473	1 291	4 004	4 004
Uitgaven:	13 905	4 420	2 173	3 648	4 004	4 004
12.1 Algemeen	1 301	1 474	1 473	1 469	1 469	1 469
Subsidies	181	178	177	173	173	173
Koninklijk Paleis	181	178	177	173	173	173
Opdrachten	1 120	1 296	1 296	1 296	1 296	1 296
Waarvan:						
Internationale Samenwerking	475	475	475	475	475	475
12.2 Verzameluitkeringen	12 604	2 946	700	2 179	2 535	2 535
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	12 604	2 946	700	2 179	2 535	2 535
IPSV en impulsbudget	12 604	2 946	700	2 179	2 535	2 535
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0

E Toelichting**12.1 Algemeen**

Het budget wordt aangewend voor kennis, onderzoek en internationale zaken.

Het gaat om strategisch, beleidsondersteunend en evaluatief onderzoek dat raakvlakken heeft met meerdere beleidsterreinen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De drie kerntaken hierbij zijn:

- strategisch onderzoek en advies;
- guidance en coördinatie van onderzoek bij de decentrale eenheden;
- kennismanagement.

Verder zijn hier de budgetten opgenomen voor het onderhouden en uitbreiden van internationale relaties op het gebied van bestuur. Het betreffen de uitgaven voor:

- het coördineren en voorbereiden van de Raad voor Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ Raad);
- gevolg geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit internationale verdragen;
- het opstellen en (mede) implementeren van besluiten, programma's en projecten in het kader van de samenwerking binnen de Europese Unie.

12.2 Verzameluitkering

De verzameluitkering kent zijn wettelijke grondslag in de Financiële-verhoudingswet en keert uit aan de decentrale overheden. In de verzameluitkering zijn de beleidsthema's gebundeld die maximaal € 10 mln. voor

De niet-beleidsartikelen

de medeoverheden beslaan. Aanleiding voor de invoering van de verzameluitkering is de behoefte aan een wijze van middelenverstrekking aan de medeoverheden die ruimte biedt voor lokaal maatwerk en onnodige administratieve lasten voorkomt. Dit te meer gezien de geringe omvang van de middelen.

Artikel 13. Nominaal en onvoorzien

Het niet-beleidsartikel Nominaal en onvoorzien bestaat uit drie artikelonderdelen: loonbijstelling, prijsbijstelling en onvoorzien.

Tabel 13.1 Nominaal en onvoorzien						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	10 275	11 823	318	5 361	6 074	2 102
Uitgaven:	10 275	11 823	318	5 361	6 074	2 102
13.1 Loonbijstelling	25	983	318	2 759	3 397	1 350
13.2 prijsbijstelling	8 266	3 726	0	2 782	1 832	0
13.3 Onvoorzien	1 984	7 114	0	- 180	845	752
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0

Artikel 14. VUT-fonds

In de zomer van 2005 hebben de sociale partners bij de overheid een akkoord gesloten over VUT/prepensioen/levensloop (VPL). Een belangrijke afspraak uit dit akkoord vormde het gegeven dat de toekomstige premie van het VUT-fonds zoveel mogelijk stabiel zou moeten blijven. Hierdoor ontstond een liquiditeitsbehoefte bij het fonds voor de periode van de looptijd van het fonds. Hiervoor is een leenovereenkomst tussen de Staat en het fonds gesloten die voor het laatst is herzien in 2009. De overeenkomst bevat een leningplafond van maximaal € 1,8 mld. Het fonds kan op ieder gewenst moment een beroep doen op uitbetaling van een tranche van deze lening. Daarnaast is zij bevoegd een tranche geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen. Deze werkwijze stelt het fonds in staat in te spelen op actuele liquiditeitsbehoeften. In onderstaande tabel zijn de huidige ramingen opgenomen.

Tabel 14.1 VUT-fonds						
(x € 1 000)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Verplichtingen	190 000	210 000	0	0	0	0
Uitgaven:	190 000	210 000	0	0	0	0
14.1 VUT-fonds	190 000	210 000	0	0	0	0
Ontvangsten	15 900	19 000	328 400	739 100	51 400	0

5. DE BATEN-LASTENDIENSTEN

5.1 Baten-lastendienst Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)

Inleiding

De belangrijkste producten van BPR zijn het beheer van het GBA-stelsel (Gemeentelijke Basisadministratie), het beheer van de reisdocumentenketen, de beheervoorziening voor het Burger Service Nummer (BSN), het beheer van de Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA) en het beheer van het Register Niet Ingezetenen (RNI) (start eind 2012). De in 2012 gestarte voorbereidende werkzaamheden voor het in beheer nemen van de Basisregistratie Personen (BRP) wordt in 2013 gecontinueerd. Door de opdrachtgever (BZK) is BPR aangewezen als beoogd beheerder van de Basisregistratie Personen. Eind 2012 neemt BPR Full Service (FS) als onderdeel van de GBA-V in beheer.

Voor deze producten voert BPR onder andere de volgende taken uit:

- het inrichten en uitvoeren van het beheer voor het GBA-netwerk, de beheervoorziening BSN, PIVA, de RNI, GBA-V/FS en de reisdocumentenketen;
- het bijhouden van een basisregister en signaleringsregister voor reisdocumenten;
- het autoriseren van afnemers voor het gebruik van gegevens uit de GBA;
- het geven van voorlichting en ondersteuning aan burgers en overheden over GBA, BSN, RNI en reisdocumenten;
- de borging van de voorzieningen Sedula en kwaliteit Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA-V) in Caribisch Nederland;
- Vanuit de expertise van BPR wordt tevens een bijdrage geleverd aan nieuwe taken;
- ondersteuning van het programma modernisering GBA (mGBA) en de ondersteuning bij implementatie en migratie van de GBA naar de Basisregistratie Personen;
- inrichten van de beheertaken als beoogd beheerder van de Basisregistratie Personen.

De kosten voor het beheren van de GBA worden doorberekend aan de gebruikers door middel van een kostendekkend tarief in de vorm van een abonnementsprijs. Het BSN wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De kosten komen voor rekening van het kerndepartement. De kosten voor het beheren van de reisdocumentenketen en de kosten van de productie en distributie van de reisdocumenten worden gedekt uit het tarief dat BPR in rekening brengt bij de uitgevende instanties. De kosten van de taken in Caribisch Nederland, de ondersteuning van de ontwikkelprogramma's, het beheer van Full Service, de kosten van beheer van de RNI en de voorbereidingskosten van de in beheer name Basisregistratie Personen worden betaald door de opdrachtgever: het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De voortgang van het programma mGBA is bepalend voor de doorlooptijd en de voorbereidingskosten van de Basisregistratie Personen.

Exploitatie

5.1.1 Begroting van baten en lasten voor het jaar 2013 (x € 1000)
Baten-lastendienst BPR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	35 204	31 955	24 481	24 490	23 940	24 009	22 234
Omzet overige departementen	853	0	0	0	0	0	0
Omzet derden	82 460	67 215	66 400	64 878	66 200	67 944	68 631
Rentebaten	238	50	50	50	50	50	50
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	118 755	99 220	90 931	89 419	90 191	92 003	90 915
Lasten							
Apparaatskosten	102 877	98 720	87 451	85 808	86 460	88 162	89 915
– personele kosten	6 767	8 175	12 113	10 880	11 020	11 162	11 309
– waarvan eigen personeel		6 375	9 550	8 314	8 455	8 599	8 746
– waarvan externe inhuur		1 800	2 563	2 567	2 565	2 563	2 563
– materiële kosten	96 110	90 545	75 339	74 928	75 440	77 000	78 606
– waarvan apparaat ICT		250	0	0	0	0	0
– waarvan bijdrage aan SSO's			2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Afschrijvingskosten	1 248	500	3 000	3 250	3 500	3 750	1 000
– materieel	1 248	500	3 000	3 250	3 500	3 750	1 000
– waarvan apparaat ICT	0	0	0	0	0	0	0
– immaterieel	0	0	0	0	0	0	0
Overige kosten	19	0	480	360	230	90	0
– dotaties voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
– rentelasten	19	0	480	360	230	90	0
– bijzondere lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	104 144	99 220	90 931	89 419	90 191	92 003	90 915
Saldo van baten en lasten	14 611	0	0	0	0	0	0
waarvan te restitueren aan GBA afnemers	3 772						
waarvan te restitueren aan opdrachtgever							
reisdocumenten	10 839						
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Uitgangspunt voor de begroting van baten en lasten van BPR is een kostendeckende exploitatie. De baten en lasten bedragen in 2013 circa € 91 mln. Het grootste gedeelte van de lasten (€ 75 mln.) betreft de kosten die worden gemaakt voor de productie en distributie van de reisdocumenten, het in stand houden van het GBA-netwerk, het beheer van de centrale verstrekkingvoorziening van de GBA (GBA-V) en de beheervoorziening BSN, PIVA-V en Sedula. De personele lasten bedragen ruim € 12 mln. in 2013. Hierin is rekening gehouden met de rijksbrede doelmatigheidskorting van 1,5%, de additionele taakstelling van € 0,1 mln. en de nieuwe taken die aan BPR zijn opgelegd.

Vanaf 2011 is er gestart met de invulling van de elementen van de compacte rijksdienst. De hiervoor benodigde investeringen worden de komende jaren beschikbaar gesteld.

Voor de uitvoering van haar taken maakt BPR gebruik van geautomatiseerde systemen die werken op een technische infrastructuur. De technische infrastructuur en het beheer daarvan worden vervangen en uitgebreid. Hiermee sluit BPR aan op de doelstellingen van de compacte rijksdienst en de informatiestrategie (I-strategie). Op de materiële activa wordt in 2013 € 3 mln. afgeschreven. Dit betreft de afschrijving op de investering in de vernieuwde BPR-infrastructuur.

De baten-lastendiensten

De omzet van het moederdepartement (€ 24,5 mln.) bestaat uit:

- de abonnementen voor het gebruik van de GBA door de afnemers die met ingang van 1 januari 2008 onder de budgetfinanciering vallen (€ 11,5 mln.);
- de vergoeding van rijksleges voor de verstrekking van de identiteitskaarten aan jeugdigen (500 000 documenten * € 10,04 = € 5 mln.);
- de bijdrage in de kosten van de beheervoorziening BSN (€ 3,0 mln.);
- de bijdrage in de kosten voor de voorziening PIVA-V en Sedula (€ 0,8 mln.);
- de bijdrage voor het beheer van de RNI (€ 1 mln.) en Full Service (€ 3,2 mln.).

De omzet van derden (€ 66,4 mln.) bestaat voornamelijk uit:

- de opbrengsten van de afnemers van de GBA die niet onder budgetfinanciering vallen (€ 6,9 mln.);
- de leges voor de reisdocumenten die de uitgevende instanties aan BPR afdragen (1,7 mln. paspoorten * € 19,60 plus 1,2 mln. identiteitskaarten * € 13,89 plus 0,5 mln. identiteitskaarten voor jeugdigen * € 3,85 plus spoedtoeslag € 3,2 mln. = € 56,7 mln.).

BPR heeft geen voorzieningen op de balans opgenomen.

Kasstroomoverzicht

5.1.2 Kasstroomoverzicht voor het jaar 2013 (x € 1 000) Baten-lastendienst BPR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari (incl. deposito)	42 918	30 047	30 047	30 047	30 047	30 047	30 047
2. Totale operationele kasstroom	25 159	500	3 000	4 000	4 000	4 000	1 000
3a. Totaal investeringen (-/-)	- 216	- 500	- 12 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	- 216	- 500	- 12 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	- 7 276	0	0	0	0	0	0
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement(+)	0	0	0	0	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 1 389	0	- 3 000	- 3 000	- 3 000	- 3 000	0
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	0	0	12 000	0	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	- 8 665	0	9 000	- 3 000	- 3 000	- 3 000	0
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	59 196	30 047	30 047	30 047	30 047	30 047	30 047

N.B.: Maximale roodstand is € 0,5 mln.

Begin 2013 investeert BPR in haar infrastructuur. Deze investering wordt via de leenfaciliteit gefinancierd. Door vanaf 2013 gebruik te maken van de Digitale Werkplek Rijk (DWR) en de verhuizing naar een rijks pand wordt er niet meer geïnvesteerd in kantoorautomatisering en inventaris.

Doelmatigheid

De doelmatigheid van BPR wordt inzichtelijk gemaakt door het opnemen van de tarieven voor de reisdocumenten en de GBA en indicatoren met betrekking tot de kwaliteit van deze producten.

5.1.3 Doelmatigheidsindicatoren 2013
Baten-lastendienst BPR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omschrijving generiek deel							
Kostprijzen per product:							
• GBA in €	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
• Reisdocumenten							
– paspoort in €	23,70	23,45	19,60	20,05	20,51	20,98	21,47
– identiteitskaart in €	18,34	18,15	13,89	14,21	14,54	14,87	15,21
Omzet per productgroep:							
• GBA in € 1 000	17 043	16 000	18 505	17 635	16 755	16 865	14 025
• Reisdocumenten in € 1 000	98 214	78 000	61 715	63 320	64 972	66 674	68 426
Fte-totaal, (excl. externe inhuur)	70	95	119	109	109	109	109
Saldo van baten en lasten (%) als percentage van de baten	0	0	0	0	0	0	0
Omschrijving specifiek deel ICT-diensten							
Kwaliteitsindicatoren	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beschikbaarheid GBA-netwerk	100,0%	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%
Beschikbaarheid GBA-V	99,9%	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%
Responsetijd GBA-V	< 1 sec	< 3 sec	< 3 sec	< 3 sec	< 3 sec	< 3 sec	< 3 sec
Beschikbaarheid Basisregister	99,8%	99,3%	99,3%	99,3%	99,3%	99,3%	99,3%
Beschikbaarheid Verificatieregister	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%
Beschikbaarheid BSN	99,9%	99,8%	99,8%	99,8%	99,8%	99,8%	99,8%
Klanttevredenheid ¹	–	–	6,5	6,5	7,0	7,0	7,0

¹ In 2012 wordt er een nulmeting uitgevoerd.

Kostprijs per product

De hoogte van de leges is gelijk aan de kostprijs van de documenten die BPR in rekening brengt bij de uitgevende instanties, zoals de gemeenten, de buitenlandse posten en de Caribische gemeenten (Bonaire, Eustatius en Saba). De gepresenteerde kostprijs is exclusief de gemeentelijke leges en eventuele spoedtoeslagen. De verwachting is dat dit tarief per 1 januari 2013 als gevolg van prijsindexering met 2,3% zal toenemen. Het GBA-tarief is de afgelopen jaren sterk gedaald (tarief in 2008 was € 0,18) door onder andere doelmatigheidsresultaten uit efficiëntere inkoop en aanbesteding. Het maximale tarief opgenomen in de abonnementen voor 2013 is € 0,10 per bericht.

Fte-totaal

De stijging van het aantal fte's wordt veroorzaakt door nieuwe opdrachten (RNI, Full Service en voorbereidend beheer BRP) die in 2013 zorgen voor een incidenteel hoger aantal fte's.

Beschikbaarheid

De doelstelling in 2013 voor de beschikbaarheid van de netwerken is het halen van de gestelde normen. Over 2011 zijn de beschikbaarheidsnormen van alle systemen gerealiseerd.

5.2 Tijdelijke baten-lastendienst Doc-Direkt

Inleiding

Doc-Direkt is de rijksbrede shared service organisatie die archieven beheert en bewerkt ten behoeve van een toegankelijke, tijdige en transparante informatievoorziening van de rijksoverheid. Doc-Direkt draagt bij aan het zijn van een betrouwbare rijksoverheid.

Doc-Direkt heeft drie hoofdtaken:

1. Beheren en bewerken van de instroom van regulier fysiek archief.

De baten-lastendiensten

2. Beheren en bewerken van de fysieke archiefachterstanden van na 1976; alle achterstanden moeten in 2019 (totaal 10 jaar) zijn weggevoerd.
3. Oppakken digitale archiefbewerking. Sinds 1 januari 2012 is het oppakken van de digitale archiefbewerking nader ingevuld. Doc-Direkt helpt kerndepartementen digitaal werken mogelijk te maken, door begeleiding van het transitieproces van een papieren naar een digitale informatiehuishouding en door het uitvoeren van digitaal gegevensbeheer en gegevensverwerking.

In 2013 werkt Doc-Direkt verder aan het mogelijk maken van digitaal werken voor de kerndepartementen. De departementen hebben hiervoor een gezamenlijke ontwikkelagenda opgesteld. Doc-Direkt streeft hierbij naar verdere samenwerking en uitbreiding van de digitale dienstverlening naar de departementen. In het kader van compacte rijksdienst werkt Doc-Direkt, bij de realisatie van E-depot, samen met het Nationaal Archief. De reeks van pilots vanaf 2009/2010 wordt in 2013 vervolgd.

Voorts werkt Doc-Direkt verder aan het wegwerken van de papieren achterstanden en aan de ontwikkeling van de organisatie tot een volwaardige baten-lastendienst. In 2011 bleek het financieel beheer onvoldoende op orde. In de afgelopen maanden zijn belangrijke stappen gezet in de daadwerkelijke verbetering van het financieel beheer. In 2012 is de uitvoering van het verbeterplan voor de bedrijfsvoering om het financieel beheer op orde te krijgen en te houden gestart, met twee aanvullende accountantsonderzoeken na 4 en 8 maanden. In 2013 moet sprake zijn van structurele inbedding van de verbeteringen.

Exploitatie

5.2.1 Begroting van baten en lasten (x € 1000)							
Baten-lastendienst Doc-Direkt							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	7 369	20 218	20 010	19 414	19 047	18 969	18 969
Omzet overige departementen	7 178	11 377	11 858	12 454	12 821	12 899	12 899
Omzet derden	176	0	0	0	0	0	0
Rentebaten	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	4 969	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	19 692	31 595	31 868	31 868	31 868	31 868	31 868
Lasten							
Apparaatskosten	23 299	30 604	30 876	30 908	30 850	30 916	31 144
– personele kosten	13 156	16 548	16 539	16 302	15 934	15 701	15 625
– waarvan eigen personeel		15 686	15 739	15 502	15 134	14 901	14 825
– waarvan externe inhuur		862	800	800	800	800	800
– materiele kosten	10 143	14 056	14 337	14 606	14 916	15 215	15 519
– waarvan apparaat ICT		800	800	800	800	800	800
– waarvan bijdrage aan SSO's			12 179	12 407	12 671	12 924	13 183
Afschrijvingskosten	727	725	800	761	933	879	676
– materieel	727	725	800	761	933	879	676
– waarvan apparaat ICT							
– immaterieel							
Overige kosten	111	70	72	75	77	70	46
– dotaties voorzieningen							
– rentelasten	111	70	72	75	77	70	46
– bijzondere lasten							
Totaal lasten	24 136	31 399	31 750	31 744	31 860	31 864	31 866
Saldo van baten en lasten	- 4 444	196	118	124	8	4	2

De baten-lastendiensten

Toelichting

Uitgangspunt voor de begroting van baten en lasten is een kostendekkende exploitatie.

In 2012 is een sterke stijging van de omzet zichtbaar als gevolg van de uitbreiding van de digitale archiefbewerking. Daarnaast is een gelijkblijvende omzet verondersteld. Bij een dalende omzet van het moederdepartement wordt ingestoken op een toename van de omzet bij overige opdrachtgevers.. Naar aanleiding van onderzoek op de ketensturing «wegwerken archiefachterstanden» wordt een toekomstvisie voor Doc-Direkt opgesteld. Het perspectief van overige, c.q. nieuwe, opdrachtgevers wordt daarin als één van de scenario's nader uitgewerkt.

Als gevolg van de invulling van de efficiency taakstelling laten de personele kosten vanaf 2012 een dalend verloop zien.

Bij de materiële kosten is rekening gehouden met 2% indexatie. De stijging wordt ook zichtbaar in de bijdrage aan SSO's waarbij een groot deel van de dienstverlening wordt afgenomen.

Kasstroomoverzicht

5.2.2 Kasstroomoverzicht (x € 1 000)							
Baten-lastendienst Doc-Direkt							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari (incl. deposito)	0	507	365	485	609	616	620
2. Totale operationele kasstroom	- 1 042	921	920	885	941	883	678
3a. Totaal investeringen (-/-)	- 98	- 579	- 655	- 735	- 635	0	0
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	- 98	- 579	- 655	- 735	- 635	0	0
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	0	0	0
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement(+)	1 190	0	0	0	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 634	- 725	- 800	- 761	- 933	- 879	- 676
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	98	579	655	735	635	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	654	- 146	- 145	- 26	- 298	- 879	- 676
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	- 486	703	485	609	616	620	622

Toelichting

De investering voor 2012 heeft deels betrekking op de overname van scanners van BZK door Doc-Direkt. Voor de financiering is een beroep gedaan op de leenfaciliteit, voor het overnamedeel als initiële lening en voor het overige deel als gewone lening.

De investeringen vanaf 2013 hebben betrekking op vervangingsinvesteringen. Voor de financiering is een beroep gedaan op de leenfaciliteit.

Doelmatigheid**5.2.3 Doelmatigheidsindicatoren
Baten-lastendienst Doc-Direkt**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omschrijving generiek deel							
Verloop kostprijs (basisjaar 2011 = 100)	100	95	96	96	95	96	95
Verloop tarieven (basisjaar 2011 = 100)	100	117	118	118	117	117	116
Totale omzet per product(groep) of dienst DVO-A	7 369	11 781	11 300	10 704	10 337	10 259	10 259
Totale omzet per product(groep) of dienst DVO-I	4 524	11 377	11 858	12 454	12 821	12 899	12 899
Fte-totaal, excl. externe inhuur	244	304	304	300	287	277	271
Saldo van baten en lasten (% van de baten)	- 23%	1%	0%	0%	0%	0%	0%

De kostprijs laat een reëel dalend verloop zien met een sterke reductie in 2012. Als gevolg daarvan laten de tarieven vanaf 2012 een reëel dalend verloop zien. Wel is in 2012 een trendbreuk ten aanzien van de tarieven zichtbaar als gevolg van de uitbreiding van de digitale archiefbewerking. Ten aanzien van de personele kosten wordt tot en met 2014 een nullijn verondersteld. Daarna is ook een jaarlijkse indexatie opgenomen. De reële tarief- en kostprijdsdaling (onder invloed van de taakstelling) wordt bereikt door een afbouw van het aantal fte en een stijging van het aantal productieve uren per FTE. De omzet DienstVerleningsOvereenkomst-A (wegwerken van de archief-achterstanden) neemt licht af vanaf 2013, terwijl de verwachte omzet DienstVerleningsOvereenkomst-I (losse opdrachten van departementen) zal stijgen.

5.3 Baten-lastendienst Logius**Inleiding**

Logius is opgericht als gemeenschappelijke beheerorganisatie voor overheidsbrede ICT-oplossingen. Logius is onderdeel van het directoraat-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk (DGOBR). De missie van Logius luidt: «Logius, de dienst digitale overheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, biedt publieke dienstverleners een samenhangende ICT-infrastructuur, zodat burgers en bedrijven betrouwbaar, snel, groen en gemakkelijk elektronisch zaken met hen kunnen doen».

Logius heeft 4 taken:

- 1) beheer en exploitatie van bestaande producten;
- 2) inbeheername van nieuwe producten;
- 3) doorontwikkeling;
- 4) stimuleren van gebruik.

1) Beheer en exploitatie van bestaande producten

Logius verzorgt het beheer en de exploitatie van overheidsbrede ICT-producten en -standaarden. Beheer en exploitatie hebben betrekking op het stabiel draaiend houden van een product en het (daadwerkelijk) beschikbaar stellen daarvan aan klanten. Vooraf vastgestelde dienstverleningsafspraken geven klanten inzicht in wat zij kunnen verwachten van de producten die Logius in beheer heeft.

De baten-lastendiensten

2) Inbeheername van nieuwe producten

Bij de inbeheername van een nieuw product toetst Logius in hoeverre dit product voldoet aan de eisen om in beheer te worden genomen. Uitgangspunt is dat nieuwe producten passen in de missie van Logius en derhalve betrekking hebben op infrastructurele producten met een generiek karakter.

3) Doorontwikkeling

Indien klanten een nieuwe functionaliteit op een bestaand product wensen en er is een beleidsopdrachtgever bereid zorg te dragen voor de financiering ervan, dan is er sprake van doorontwikkeling. Logius is een beheerorganisatie; doorontwikkeling vindt daarom zo veel mogelijk buiten Logius plaats. Om in een vroeg stadium te kunnen sturen op gewenste functionaliteiten die nodig zijn voor optimaal beheer, verzorgt Logius veelal de tactische aansturing van doorontwikkelactiviteiten.

4) Stimuleren van gebruik

De winst van een gemeenschappelijke beheerorganisatie als Logius komt pas echt van de grond als steeds meer overheidsorganisaties gebruik maken van de producten van Logius. Logius onderhoudt daartoe contacten met (potentiële) klanten, inventariseert klantwensen, geeft voorlichting over (nieuwe) producten en zorgt voor de uitwisseling van best practices. Logius ondersteunt klanten in het stimuleren van het gebruik door eindgebruikers (burgers en bedrijven). Een goede elektronische dienstverlening aan burgers en bedrijven is gebaat bij een brede inzet van de producten van Logius, niet alleen in aantal aansluitingen, maar ook in aantal processen en in het daadwerkelijk gebruik door klanten.

Speerpunten 2013

Logius heeft een herijkte strategie opgesteld voor de jaren 2011–2013. De jaren 2012 en 2013 staan in het teken van het 1) het beheren van (volwassen) producten waarvoor een markt is en 2) het geleidelijk overzetten van een aantal projecten en producten die niet tot de corebusiness van Logius behoren naar een andere beheer- of projectorganisatie. Logius keert hiermee terug naar haar kerntaken. De programma's Standard Business Reporting (SBR) en Digilnkoop zijn in 2013 uitontwikkeld. Dit houdt in dat Logius dan haar herziene strategie uitvoert. Dit neemt niet weg dat Logius de jaren daarna nog volop bezig is met (door)ontwikkeling van deze programma's.

Bekostigingssystematiek

Er is een belangrijke ontwikkeling dat beleidsverantwoordelijke opdrachtgevers de financiering van uitontwikkelde producten overlaten aan klanten, conform het profijtbeginsel. De sturing en de financiering verplaatst zich dan van de beleidsopdrachtgever naar de klant, waardoor ook de rollen veranderen.

In de levenscyclus van producten doen zich (grote) vervangingsinvesteringen voor waarbij op basis van een business case voor klanten, in sommige gevallen gebruik gemaakt kan worden van de leenfaciliteit: investeringen die afgeschreven worden en via de tarieven/kostprijzen worden betaald.

Exploitatie

5.3.1 Begroting van baten en lasten voor het jaar 2013 (x € 1000)
Baten-lastendienst Logius

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	39 154	30 885	30 410	29 764	29 220	29 124	29 015
Omzet overige departementen	28 843	40 822	52 116	52 706	45 242	46 179	47 419
Omzet derden	7 686	205	2 452	2 542	2 374	2 466	2 573
Rentebaten	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	75 683	71 912	84 978	85 012	76 836	77 769	79 007
Lasten							
Apparaatskosten	76 223	68 329	82 012	82 165	75 039	75 972	77 210
– personele kosten	25 774	22 776	22 135	22 185	20 098	20 337	20 847
– waarvan eigen personeel		11 388	12 742	13 124	13 518	13 924	14 341
– waarvan externe inhuur		11 388	9 393	9 061	6 580	6 413	6 506
– materiele kosten	50 449	45 553	59 877	59 980	54 941	55 635	56 363
– waarvan apparaat ICT		27 332	35 044	35 126	31 740	32 127	32 954
– waarvan bijdrage aan SSO's			1 440	1 440	1 440	1 440	1 440
Afschrijvingskosten	381	1 592	1 469	1 522	1 522	1 522	1 522
– materieel	381		0	0	0	0	0
– waarvan apparaat ICT			1 469	1 522	1 522	1 522	1 522
– immaterieel	0		0	0	0	0	0
Overige kosten	71	237	275	275	275	275	275
– dotaties voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
– rentelasten	71	237	275	275	275	275	275
– bijzondere lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	76 675	70 158	83 756	83 962	76 836	77 769	79 007
Saldo van baten en lasten	-992	1 754	1 222	1 050	0	0	0

Toelichting

Uitgangspunt voor de begroting van baten en lasten van Logius is een kostendekkende exploitatie. De lasten bedragen in 2013 € 84 mln. Het grootste gedeelte betreft de kosten die worden gemaakt voor de taken beheer en exploitatie (€ 75 mln.) en in beheername en doorontwikkeling (€ 7 mln.). De materiële lasten bestaan uit de kosten die worden gemaakt voor het in stand houden van de netwerken, waaronder de contracten met leveranciers en uitbesteding. De personele lasten bedragen € 22 mln., waarvan € 9 mln. externe inhuur.

De e-Overheid is gericht op groei en verbetering met als doel betere dienstverlening aan burgers en bedrijven. Als gevolg hiervan groeit het aantal producten bij Logius in beheer en het aantal klanten dat gebruik maakt van die producten. Door deze toename van het gebruik van producten van Logius in het primaire proces van de klanten neemt tevens de afhankelijkheid van de klanten t.a.v. de dienstverlening van Logius toe. Het vertrouwen in veilige en kwalitatief goede e-Overheidsdienstverlening wordt daarmee ook steeds belangrijker. Door recente ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld Diginotar, is de verwachting dat zowel burgers als de overheid hogere eisen stellen aan beveiliging. Om daaraan te voldoen worden hogere kosten gemaakt door Logius (die vervolgens gedekt dienen te worden door de betreffende beleidsopdrachtgevers of worden doorberekend aan betalende klanten).

In 2013 is er ten opzichte van de ontwerpbegroting 2012 een bruto stijging van de baten en lasten van € 18 mln. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de per 1 januari 2013 verplichtstelling van het gebruik van

Standard Business Reporting (SBR) voor de aangiften inkomsten- en vennootschapsbelasting voor ondernemers en de ontwikkeling van Electronic Purchasing Voorziening (EPV; Digi-inkoop).

Daarnaast is de verwachting dat het gebruik van onder andere Digilevering, Digimelding en Digipoorten zal toenemen, maar ook dat meer partijen van een hoger betrouwbaarheidsniveau gebruik gaan maken (door een sterke toename in het aantal SMS-berichten voor het betrouwbaarheidsniveau midden). Dit veroorzaakt een gemiddelde stijging van de lasten van circa 10% ten opzichte van 2012. Met betrekking tot DigiD en DigiD machtigen zullen de baten echter niet stijgen, maar gelijk blijven aan het niveau van 2012. De gevolgen als de baten en lasten blijvend niet op elkaar aansluiten zijn het niet kunnen voldoen aan de verzoeken van nieuwe aansluitingen, een stop in de toename volumes, het niet kunnen voldoen aan de toenemende eisen ten aanzien van veiligheid en uiteindelijk stagnatie in de groei van de e-Overheid. Een deel van de kosten kunnen niet worden beïnvloed door Logius, maar is afhankelijk van het gehanteerde niveau van veiligheid door de burger bij het gebruik maken van DigiD en DigiD machtigen (zoals SMS-kosten voor het gebruik van DigiD Midden). De prioriteit van Logius ligt uiteindelijk altijd bij de continuïteit van de nu geleverde dienstverlening.

Verder is er in 2013 geen bijdrage beschikbaar voor doorontwikkeling van de B&E producten van het moederdepartement, waardoor veroudering van de producten plaatsvindt: Logius kan niet voldoen aan nieuwe wensen van opdrachtgevers.

Naast de stijging is er een daling van de lasten – van ongeveer 5 mln. – die voornamelijk wordt veroorzaakt door de herziene strategie die in 2012 is gestart. Door het toepassen van de sourcingsstrategie en de daarmee gepaard gaande inkoopvoordelen, alsmede door de invulling van de generieke taakstelling, zullen de lasten ook afnemen.

De omzet van het moederdepartement heeft betrekking op de producten waarvan Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beleidsopdrachtgever is. Het betreft de omzet voor:

- beheer en exploitatie van onder meer de producten DigiD (voor burgers), Digipoort, Overheid Transactie Poort (OTP); Digikoppeling, DigiD_Machtigen en stelselvoorzieningen;
- inbeheername van nieuwe producten;
- doorontwikkeling;
- stimuleren van gebruik.

De omzet van de overige departementen bestaat uit de producten: beheer, exploitatie en doorontwikkeling van Bureau Forum Standaardisatie, Standard Business Reporting, Electronic Purchasing Voorziening.

De additionele taakstelling 2013 is conform de batenlastensystematiek doorvertaald naar de opdrachtgevers. De taakstelling heeft als ijkjaar 2008 en daarmee betrekking op de producten DigiD, OTP en Public Key Infrastructure (PKI). In overleg met de opdrachtgever van deze producten (DGBK van BZK) wordt bepaald hoe de taakstelling wordt ingevuld. Dit kan door producten niet meer te beheren, het beheer op een andere wijze uit te voeren (servicelevels aan te passen, geen nieuwe aansluitingen te doen) of wijzigingen niet door te voeren.

Kasstroomoverzicht

5.3.2 Kasstroomoverzicht voor het jaar 2013 (x € 1 000)
Baten-lastendienst Logius

	2011 ¹	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari (incl. deposito)	12 421	0	0	0	0	0	0
2. Totale operationele kasstroom	7 413	1 651	1 469	1 522	1 522	1 522	0
3a. Totaal investeringen (-/-)	- 310	- 6 980	- 370	- 160	0	0	0
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	1 232	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	922	- 6 980	370	160	0	0	0
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	0	0	0
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement(+)	279	0	0	0	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 348	- 1 551	- 1 469	- 1 522	- 1 522	- 1 522	0
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	0	6 880	370	160	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	745	5 329	- 1 099	- 1 362	- 1 522	- 1 522	0
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	20 687	0	0	0	0	0	0

¹ De realisatiecijfers 2011 zijn aangepast t.o.v. het jaarverslag 2011. In het jaarverslag 2011 was ten onrechte een bedrag opgenomen voor het beroep op de leenfaciliteit.

Toelichting

De investeringen voor 2013 hebben betrekking op de aanschaf van hard- en software in verband met de eigendomsoverdracht van de Berichtenbox van de RijksDienst voor het Wegverkeer. Voor 2013 en 2014 betreft het investeringen voor de opschaling van software Berichtenbox. Daarnaast is een beperkt jaarlijks bedrag opgenomen voor de reguliere aanschaf van hard- en software voor Logius. Voor de investeringen is en wordt een beroep gedaan op de leenfaciliteit van het ministerie van Financiën.

Doelmatigheid

Om zicht te krijgen in de doelmatigheid van de organisatie hanteert Logius, naast de voorgeschreven generieke indicatoren, een aantal specifieke indicatoren.

5.3.3 Doelmatigheidsindicatoren 2013
Baten-lastendienst Logius

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omschrijving generiek deel							
Verloop kostprijs (basisjaar 2011 = 100)	100	73	65	63	62	61	60
Verloop tarieven (basisjaar 2011 = 100)	100	100	99	98	97	96	95
Totale omzet per product(groep) of dienst	100	118	119	123	113	118	126
FTE-totaal, excl. externe inhuur	110	125	150	150	150	150	150
Saldo van baten en lasten (% van de baten)	- 1,3%	2,4%	1,4%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Klanttevredenheid (KTO)	6,8	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Medewerkerstevredenheid (MTO)			7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Omschrijving specifiek deel							
Omzet per productgroep (in %)							
• Beheer & exploitatie	83%	86%	82%	82%	82%	82%	82%
• Doorontwikkeling	4%	1%	12%	12%	12%	12%	12%
• Stimulering gebruik	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
• Projecten	11%	11%	4%	4%	4%	4%	4%
Kostprijs DigiD	100	76	66	65	64	63	62
Kostprijs Digipoort OTP	100	70	64	63	62	61	61
DigiD							
. Aantal nieuw aangesloten (overheids) organisaties	1 250	2 100	0	0	0	0	0
• Aantal burgers met DigiD	8,2 mln.	8,9 mln.	9,2 mln.	9,3 mln.	9,5 mln.	9,5 mln.	9,5 mln.
• Aantal DigiD authenticaties	45 mln.	60 mln.	70 mln.	80 mln.	85 mln.	86 mln.	87 mln.
PKI-Overheid							
• Aantal nieuwe certificaatverstrekkers	2	2	2	2	2	2	2
Digipoort (OTP)							
• Aantal aangesloten bedrijven	1 250	1 500	1 500	1 800	2 000	2 000	2 000
• Aantal berichten via Digipoort	45 mln.	65 mln.	70 mln.	75 mln.	77 mln.	78 mln.	79 mln.
Tijd tussen verzoek klant / realisatie							
• Doorlooptijd							
Contract- en leveranciersmanagement							
• Prijsbenchmark							
Aantal inhuurkrachten vs. eigen medewerkers	60%	55%	47%	45%	44%	43%	42%
Proces inbeheername nieuwe producten							
• Tijdigheid van overdracht / conform planning							
• Operationeel conform klantverwachting							

Toelichting

- Indexcijfer verloop kostprijs is gebaseerd op het gemiddelde verloop van de volwassen producten, te weten DigiD, Digipoort en de Overheid Transactie Poort (OTP).
- Het streven is de tarieven te verlagen door externe inhuur om te zetten in ambtelijk personeel. De doelstelling daarbij is het sturingspercentage terug te brengen naar 20%. Een eerste verambtelijking is in 2012 ingevoerd, een mogelijke tweede in 2013.
- Voor de totale omzet per product(groep) of dienst is de totale omzet genomen waarbij 2011 = 100.
- Benchmark: elke 2 jaar wordt een van de producten van Logius getoetst op marktconformiteit. Hierbij gaat het om producten die minimaal 2 jaar in beheer zijn. Ook in 2013 zal wederom een benchmark worden uitgevoerd.
- Klanttevredenheid: jaarlijks organiseert Logius een onderzoek naar klanttevredenheid met betrekking tot de dienstverleningsprestaties. De doelstelling is jaarlijks een score van minimaal een 7 te behalen. Dit is vergelijkbaar met de klanttevredenheid zoals deze in de markt is.

- DigiD: de beschikbare budgetten van DigiD blijven op het niveau van 2012, waardoor de komende jaren het aantal nieuw aangesloten organisaties niet zal toenemen.
- PKI Overheid: dit programma zorgt voor een betrouwbare elektronische communicatie binnen en met de Nederlandse overheid. Met behulp van PKI Overheid-certificaten wordt de informatie beveiligd. Verstrekkers van certificaten moeten voldoen aan wettelijke eisen. De groei van het aantal nieuwe verstrekkers is met ongeveer 20% per jaar redelijk constant.
- Een aantal indicatoren is nog in ontwikkeling, zoals «doorlooptijd», «prijs benchmark», «tijdigheid van overdracht» en «operationeel conform klantverwachting». Naar verwachting worden deze indicatoren in 2013 afgerond.
- Betrouwbaarheid: jaarlijks laat Logius, ten behoeve van het aantonen van kwaliteit, producten die twee jaar of langer in beheer zijn door een onafhankelijke partij certificeren.

5.4 Baten-lastendienst P-Direkt

Inleiding

P-Direkt levert efficiënte en kwalitatief hoogwaardige salaris- en personeelsdiensten. De dienstverlening van P-Direkt is een gevarieerd pakket van hrm-services die vooral via het P-Direktportaal geleverd worden, het contactcenter ondersteunt de gebruikers daarbij, en de salarisbetaling en informatievoorziening zijn daarbij belangrijke eindproducten. P-Direkt verzorgt de totale personeels- en salarisadministratie voor alle rijksambtenaren, in totaal zo'n 122 000 medewerkers.

4-jaren programma P-Direkt

P-Direkt heeft in 2011 haar kabinetsopdracht gerealiseerd. De dienstverlening is opgebouwd, de ministeries zijn aangesloten en jaarlijks realiseert P-Direkt met de departementen rijksbreed € 51 mln. aan besparingen. Ook voor de komende jaren zijn er voldoende uitdagingen. In de totale dienstverleningsketen is immers nog winst in zowel financieel opzicht als in efficiency en kwaliteit te behalen.

De speerpunten voor 2013 zijn:

1 Winst in financieel opzicht

De in december 2011 uitgevoerde actualisatie van de Kosten en Baten Analyse (KBA) laat zien dat bovenop de al gerealiseerde jaarlijkse besparingen van € 51 mln. er nog potentie is om circa € 10 mln. extra aan jaarlijkse besparingen op de personeelskosten te realiseren en er ook nog mogelijkheden zijn om te besparen op ICT kosten. Hiervoor worden de nog bestaande HR-systemen op de ministeries van Financiën, I&M, EL&I, OCW onder de loep genomen, wordt gekeken naar mogelijkheden voor gemeenschappelijke systemen voor tijdschrijven en/of roosterplanning, én vindt een verdere personele optimalisatie van de hele P-Direkt-keten plaats.

2 Efficiencywinst

Al vanaf 2009 zorgt P-Direkt voor zo'n 2% efficiency winst per jaar en dit zal naar verwachting de komende jaren doorgezet worden zodat P-Direkt totaal in 2014 circa 16% efficiënter functioneert. Dit vertaalt zich in lagere tarieven voor de opdrachtgevers. Dit wordt gerealiseerd door een intensief pakket aan allerlei maatregelen in de productie- en personele sfeer, in de systemen en in de werkwijze. Hiervoor hebben we in 2012 een

De baten-lastendiensten

verbetermethodiek geïntroduceerd, waarbij de medewerkers de professionaliteit en efficiency van zichzelf en van de werkprocessen verbeteren.

3 Kwaliteitswinst

In de kwaliteit van de P-Direkt dienstverlening valt nog winst te halen. Eind 2011 scoort de overall beoordeling van de dienstverlening bij de eindgebruikers een 6 en de ambitie is in maximaal 2 jaar naar een 7 te groeien. Hiervoor blijft P-Direkt middels het programma «Gebruiker Centraal» volop investeren in haar personeel, in slimmere werkwijzen en systeemoptimalisatie. Ook van de ministeries worden investeringen en verbeteracties gevraagd om de gebruiker optimaal toe te rusten om de dienstverlening goed te kunnen gebruiken. De gebruikers worden inmiddels veel meer en directer betrokken bij het verder verbeteren van de P-Direkt-systemen.

4 Vernieuwingen

Gezien de focus op voorgaande prioriteiten is er in 2013 maar in beperkte mate ruimte voor vernieuwing. Wel zullen naar verwachting de eerste stappen gezet worden om de basisregistratie Rijkspersoneel verder in te zetten voor identiteits- en toegangsmanagement in de hele rijksdienst, ook wel identitymanagement (IdM) genoemd.

Daarnaast vinden de eerste verkenningen plaats rondom mobiele dienstverlening via apps.

Exploitatie

5.4.1 Begroting van baten en lasten voor het jaar 2013 (x € 1000) Baten-lastendienst P-Direkt

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	6 733	5 721	6 084	6 139	6 124	6 116	6 122
Omzet overige departementen	72 445	65 809	67 141	67 440	66 839	66 298	65 948
Omzet derden	22	0	0	0	0	0	0
Rentebaten	15	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	79 215	71 530	73 225	73 579	72 963	72 414	72 070
Lasten							
Apparaatskosten	62 855	54 253	57 692	55 103	55 035	55 033	55 231
– personele kosten	39 492	27 725	34 332	32 138	32 353	32 609	32 933
– waarvan eigen personeel	24 216	24 135	24 226	23 450	22 675	22 018	22 018
– waarvan externe inhuur	15 276	3 590	10 106	8 687	9 678	10 591	10 915
– materiele kosten	23 363	26 528	23 359	22 966	22 683	22 423	22 298
– waarvan apparaat ICT	13 349	15 952	12 562	12 340	12 210	12 082	11 956
– waarvan bijdrage aan SSO's			8 430	8 333	8 236	8 153	8 153
Afschrijvingskosten	11 757	11 800	11 850	14 850	14 850	14 850	14 850
– materieel	86		86	81	76	71	66
– waarvan apparaat ICT			81	76	71	66	61
– immaterieel	11 671	11 800	11 764	14 769	14 774	14 779	14 784
Overige kosten	4 544	4 000	3 100	3 100	2 560	2 020	1 480
– dotaties voorzieningen	372	0	0	0	0	0	0
– rentelasten	4 172	4 000	3 100	3 100	2 560	2 020	1 480
– bijzondere lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	79 156	70 053	72 642	73 053	72 445	71 903	71 561
Saldo van baten en lasten	59	1 477	583	526	518	511	509

De baten-lastendiensten

De bezuinigingen van P-Direkt

P-Direkt heeft voor 2013 en verder een aantal bezuinigingstaakstellingen verwerkt. Het betreft de efficiency verbetering die al eerder is afgesproken met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de bezuinigingsmaatregelen van het kabinet.

De eigen efficiency doelstelling

P-Direkt heeft van de Dg OBR bij de oprichting de opdracht meegekregen elk jaar goedkoper te worden. Door efficiënter te gaan werken wordt het dienstverleningstarief aan de afnemers jaarlijks tot en met 2012 met 2% verlaagd en in 2013 en 2014 met 3%.

De bezuinigingen uit het Regeerakkoord

De door het kabinet opgelegde bezuinigingstaakstelling is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doorvertaald naar P-Direkt voor een bedrag van € 1,1 mln. in 2013 jaarlijks oplopend naar € 2,1 mln. structureel in 2016. Deze bezuiniging is ingeboekt bij de departementen en P-Direkt heeft, anticiperend op nadere planvorming, haar tarieven¹ met deze factor naar beneden bijgesteld. P-Direkt is thans in overleg met de opdrachtgevers over deze planvorming.

Baten en lasten van de dienstverlening

Uitgangspunt voor de begroting van baten en lasten van P-Direkt is een kostendekkende exploitatie.

Het tarief 2013 van de doorbelasting per individuele arbeidsrelatie (IAR) aan de deelnemers van de totale dienstverlening komt op € 579,90. De tariefontwikkeling is een optelsom van meerdere effecten. Hierbij moet het volgende in beschouwing moet worden genomen:

1. Tegenover deze kosten staan bij de departementen besparingen op het gebied van personeel, materieel en ICT-exploitatie;
2. Dit tarief wordt aan de deelnemende departementen in rekening gebracht uitgaande van een volledige afname van dienstverlening door alle departementen (122 000 individuele arbeidsrelaties in 2013);
3. De compensatie van de vaste lasten als gevolg van de IAR-daling rijksbreed heeft een opwaarts effect op het tarief;
4. P-Direkt heeft zich in de baten-lastendienstvorming gecommitteerd aan een 3% netto tariefdaling jaarlijks als gevolg van betere doelmatigheid in 2013 en 2014;
5. De bezuinigingstaakstelling (2013 generiek € 0,9 mln. en additioneel € 0,2 mln.) is verdisconteerd in het tarief oplopend naar € 2,1 mln. in 2016;
6. Het tarief is geïndexeerd conform de reguliere jaarlijkse loon- en prijsbijstelling met 2,03%.

Apparaatskosten

De personeelskosten omvatten alle personele uitgaven van de ambtenaren in dienst en de gedetacheerde ambtenaren inclusief de kosten van uitzendkrachten en inhuur van externen.

De materiële kosten omvatten de directe inkoopkosten van de dienstverlening en de uitgaven voor overige personele lasten, de normale huisvesting, communicatie, automatisering, kantoorkosten, verkoopkosten, adviesopdrachten en overige kosten ten behoeve van het apparaat.

Er heeft een herclassificatie plaatsgevonden van de uitgaven voor Maintenance en Support van materieel naar personeel waardoor vanaf

¹ Zie uitleg effecten tariefontwikkeling bij «Baten en Lasten van de dienstverlening»

De baten-lastendiensten

2013 en opvolgende jaren de personele kosten hoger en de materiele ICT kosten lager zijn.

Rentelasten

De rentelasten hebben betrekking op de financieringslasten voor de bij het ministerie van Financiën aangegane leningen ten behoeve van de aanschaf van de licenties en de bouw van de dienstverlening.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten bestaan uit afschrijvingen van de investeringen in de immateriële en materiële vaste activa.

Kasstroombegroting

5.4.2 Kasstroombegroting voor het jaar 2013 (x € 1 000) Baten-lastendienst P-Direkt

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari (incl. deposito)	24 253	20 884	4 992	2 928	1 168	2 908	2 148
2. Totale operationele kasstroom	9 736	- 4 092	9 736	13 040	16 540	14 040	14 990
3a. Totaal investeringen (-/-)	- 1 503	0	- 15 000	0	0	0	0
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	- 1 503	0	- 15 000	0	0	0	0
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	0	0	0
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement(+)	2 400	0	0	0	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 16 150	- 11 800	- 11 800	- 14 800	- 14 800	- 14 800	- 14 800
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	0	0	15 000	0	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	- 13 750	- 11 800	3 200	- 14 800	- 14 800	- 14 800	- 14 800
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	18 736	4 992	2 928	1 168	2 908	2 148	2 338

Voor 2013 is een beroep gedaan op de leenfaciliteit voor de projecten in het kader van de verkenningen nieuwe dienstverlening. Deze lening wordt vanaf 2014 in vijf jaar afgelost.

In 2013 en verder is sprake van een sluitende exploitatie waarin kasbetalingen worden gematched door de kasinkomsten.

Doelmatigheid

P-Direkt verbetert de doelmatigheid in de HR-kolom van de Rijksoverheid en levert een bijdrage aan een slagvaardige rijksdienst. Naast deze «macro»- doelmatigheid streeft P-Direkt naar doelmatigheid van de eigen bedrijfsvoering. Door bundeling van taken van de bestaande dienstverlening uit de verschillende departementen binnen P-Direkt wordt een efficiëncyslag gemaakt door verdere automatisering van taken.

P-Direkt heeft zich gecommitteerd aan een jaarlijkse efficiëncystijging van 2% in 2008 tot en met 2012 en 3% in 2013 en 2014. Om de 3% efficiëncystijging in 2013 te behalen worden diverse verbeterprojecten die in 2012 zijn gestart gecontinueerd, ondermeer door deelname van medewerkers in P-Lien verbeterprojecten (de eigen P-Direkt verbetermethodiek gebaseerd op LEAN) waarbij zij hun professionaliteit en efficiency en die van de werkprocessen verbeteren.

De baten-lastendiensten

Dienstverlening

Jaarlijks spreekt P-Direkt met de opdrachtgevers wat de (ontwikkeling in de) dienstverlening is. Deze wordt vastgelegd in het Jaarplan en de daaraan gekoppelde producten- en dienstengids. Ook maakt P-Direkt met hen afspraken over de servicelevels op die dienstverlening in het Servicecharter. Een speerpunt voor 2013 is de klanttevredenheid. Er vinden verschillende activiteiten plaats ter verbetering van de klanttevredenheid. Maandelijks rapporteert P-Direkt over de productie en de gerealiseerde servicelevels en de klanttevredenheid in de dienstverleningsrapportage.

Optimaal beheer bedrijfsvoering

P-Direkt geeft uitvoering aan de doelmatigheidseis door bij een kwalitatief goede dienstverlening:

- te sturen op een optimaal contractmanagement binnen de dienstverlening met leveranciers en afnemers. Onder andere door bij leveranciers afspraken te maken om de dienstverlening jaarlijks goedkoper af te nemen;
- te sturen op het niveau van kostprijzen om inzichtelijkheid te bieden in het kostenverloop en de resultaten van de dienstverlening.

Daarnaast heeft P-Direkt een benchmarkonderzoek laten uitvoeren naar de omvang en de waarde van de overhead in vergelijking met de benchmarkgroep uitvoerende publieke organisaties.

P-Direkt stuurt op een percentage van 17,5% overhead, en zit daarmee onder het gemiddelde dat de agentschappen volgens dit benchmarkonderzoek hebben behaald (2007: 24,5%, 2008: 20%, 2009: 18%, 2010: 17%).

Kengetallen

Naar aanleiding van de ervaringen die P-Direkt heeft opgedaan en de gesprekken die er zijn geweest met de ministeries zijn de servicelevels aangepast. De herijkte servicelevels geven beter inzicht aan de opdrachtgevers over de door P-direkt geleverde dienstverlening. Deze dienstverlening is verder uitgewerkt in de Producten en Diensten Gids.

De servicelevels gelden over het hele jaar en zijn voor alle opdrachtgevers hetzelfde. Dit is inherent aan het shared service karakter van de dienstverlening.

De servicelevels zijn geen doel op zich, maar vormen wel een minimum. De opdrachtgevers mogen er op vertrouwen dat P-Direkt in de dienstverlening streeft naar een zo hoog mogelijke score. De opdrachtgevers worden maandelijks geïnformeerd over de gerealiseerde servicelevels. Samen met hen stelt P-Direkt vast of eventuele tekortkomingen hierin hebben geleid tot onoverkomelijke problemen. Op basis hiervan maakt P-Direkt afspraken voor de servicelevels in de volgende maand(en). Indien noodzakelijk zal P-Direkt hiervoor in de organisatie zaken escaleren, werkzaamheden (her-)prioriteren en/of aanvullende verbetermaatregelen nemen.

De score op de servicelevels wordt uitgedrukt in percentages of de score op een schaal van 1 – 10.

5.4.3 Doelmatigheidsindicatoren 2013
Baten-lastendienst P-Direkt

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omschrijving generiek deel							
Verloop kostprijs	575,0	584,6	579,9	558,8	559,2	560,2	563,0
Verloop tarieven (basisjaar 2011 = 100)	100	102	101	97	97	97	98
Totale omzet basisdienstverlening (x € 1 000)	72 057	69 904	69 795	70 160	69 555	69 013	67 241
Totale omzet overige + projecten (x € 1 000)	7 143	1 626	3 448	3 437	3 426	3 415	3 404
FTE-totaal, excl. externe inhuur	432	413	414	399	391	391	391
Saldo van baten en lasten (% van de baten)	0,1%	2,1%	0,8%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Medewerkerstevredenheid (MTO)	7	7	7	7	7	7	7
Omschrijving specifiek deel							
<i>ICT Diensten Realisatie Servicelevel</i>							
Tijdige afhandeling verwerkingsopdrachten:							
– nabewerking (CRM)	98,6%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
– centraal proces (CRM)	96,8%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Contactcenter vraagafhandeling	78,4%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Klachtbehandeling	83,3%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Contactcenter responsetijden	97,4 sec	30 sec	30 sec	30 sec	30 sec	30 sec	30 sec
Portal beschikbaarheid	98,1%	98%	98%	98%	98%	98%	98%
Rijksweb tijdige plaatsing wet- en regelgeving	100%	98%	98%	98%	98%	98%	98%
Contactcenter gebruikerstevredenheid	6	7	7	7	7	7	7

De specifieke kwaliteitsindicatoren zijn hieronder kort toegelicht.

- Tijdige afhandeling verwerkingsopdrachten: opdrachten zijn verwerkt bij de afgesproken salarisbetaling. Dit is onder te verdelen in nabewerking invoer via SAP-HR (maar bewerking van P-Direktmedewerker nodig) en centraal proces (binnenkomst via telefoon, mail of post; invoer door P-Direkt medewerker).
- Contactcenter vraag/klachtafhandeling: P-Direkt handelt de vragen/klachten ingediend per telefoon / e-mail / post binnen 5 werkdagen af.
- Contactcenter responstijden: de gemiddelde responstijd voor het opnemen van de telefoon is gemiddeld minder dan 30 seconden.
- Portal beschikbaarheid: de P-Direktsystemen P-Direktportaal, Rijksportaal Personeel en het P-Dossier zijn 7x24 uur beschikbaar. Het service-window voor de systemen is van 8.00 uur – 17.30 uur, gedurende deze tijden is de beschikbaarheidnorm van toepassing.
- Rijksportaal wet- en regelgeving up-to-date: publicatie op Rijksportaal Personeel binnen 2 weken na plaatsing in Staatscourant.

Gebruikerstevredenheid

Het Contactcenter houdt maandelijks een enquête onder medewerkers (gebruikers) op de ministeries. Willekeurige gebruikers ontvangen een e-mail met een uitnodiging om zes vragen over de dienstverlening van P-Direkt te beantwoorden. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in de tevredenheid over de afhandelingsnelheid van vragen, de inhoudelijke kwaliteit van de beantwoording en de klantvriendelijkheid. Uit de eerste enquêtes komt het volgende (zeer voorlopige) beeld naar voren:

- De respondenten geven het Contactcenter van P-Direkt een kleine voldoende (rapportcijfer 6) voor de afhandelingsnelheid en kwaliteit van de antwoorden.
- De respondenten geven de medewerkers van het Contactcenter een ruime voldoende (rapportcijfer 7) voor de klantvriendelijkheid.

P-Direkt is een programma gestart, genaamd «de Gebruiker Centraal», met als doel de gebruikstevredenheid in 2013 op het niveau 7 te brengen.

5.5 Baten-lastendienst De Werkmaatschappij (DWM)

Inleiding

De bedrijfseenheden van De Werkmaatschappij leveren een breed scala aan producten en diensten op het terrein van de bedrijfsvoering aan onderdelen van de rijksoverheid. Of het nu gaat om arbeidsmarktcommunicatie of bedrijfsmaatschappelijk werk, om grafische dienstverlening of het bieden van coaching, om arbeidsjuridische ondersteuning of post- en koeriersdiensten. Het speerpunt voor De Werkmaatschappij is het optimaliseren van de bedrijfsvoering van het Rijk zodat de kosten hiervoor kunnen dalen.

Per 1 januari 2012 bestaat De Werkmaatschappij uit een Houdster en 13 bedrijfseenheden. Bij het opstellen van de begroting 2013 is uitgegaan van de bestaande samenstelling van De Werkmaatschappij in 2012.

Exploitatie

5.5.1 Begroting van baten en lasten voor het jaar 2013 (x € 1 000)
Baten-lastendienst De Werkmaatschappij

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	31 177	29 379	40 911	42 371	44 112	45 958	45 958
Omzet overige departementen	62 992	89 630	76 350	77 865	79 163	80 642	80 677
Omzet derden	1 692	5 783	5 800	5 921	6 037	6 148	6 148
Rentebaten	106	5	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	252	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	686	613	0	0	0	0	0
Totaal baten	96 905	125 411	123 061	126 157	129 312	132 748	132 783
Lasten							
Apparaatskosten	96 395	121 712	120 139	123 481	126 623	130 056	131 841
– personele kosten	59 852	74 856	74 413	77 243	79 807	82 622	82 622
– waarvan eigen personeel		64 210	68 702	71 912	74 470	77 167	77 167
– waarvan externe inhuur		10 647	5 711	5 331	5 337	5 455	5 455
– materiele kosten	36 543	46 856	45 726	46 238	46 816	47 434	49 219
– waarvan apparaat ICT		12 883	11 473	11 603	11 749	11 905	12 351
– waarvan bijdrage aan SSO's			8 380	8 723	8 999	9 297	9 297
Afschrijvingskosten	1 109	2 935	2 618	2 636	2 649	2 652	902
– materieel	774		2 121	2 128	2 132	2 134	384
– waarvan apparaat ICT			1 750	1 750	1 750	1 750	0
– immaterieel	335		497	507	517	518	518
Overige kosten	996	416	40	40	40	40	40
– dotaties voorzieningen	821	0	40	40	40	40	40
– rentelasten	175	416	0	0	0	0	0
– bijzondere lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	98 500	125 063	122 797	126 157	129 312	132 748	132 783
Saldo van baten en lasten	- 1 594	347	264	0	0	0	0

* 2011 betreffen realisatiecijfers, 2012 eerste suppletoire begroting en 2013 de ontwerpbegroting

Toelichting

Uitgangspunt voor de begroting van baten en lasten van De Werkmaatschappij is een kostendekkende exploitatie. Maandelijks stuurt De Werkmaatschappij op het realiseren van de aannames die ten grondslag liggen aan de begroting.

De Werkmaatschappij beoogt eigen vermogen op te bouwen om incidentele risico's op te vangen zonder bijstelling van tarieven gedurende een kalenderjaar. Als het eigen vermogen de norm van 5% heeft bereikt,

De baten-lastendiensten

zal De Werkmaatschappij bij eerstvolgende suppletoire begroting de wijze van restitutie aan haar afnemers aangeven.

Bij het opstellen van de begroting 2013 is uitgegaan van de 2012 tarieven. Ingeval van grote stijging van de grondstofprijzen zoals bij de bedrijfseenheden Vijfkeerblauw (papierprijzen) en Interdepartementale Post- en Koeriersdienst (brandstofprijzen) zal De Werkmaatschappij dit doorberekenen in de betreffende tarieven. Wel is in de tarieven 2013 rekening gehouden met de generieke taakstellingen.

De activiteiten van de Werkmaatschappij worden bekostigd uit de omzet gebaseerd op aan afnemers geleverde producten en diensten tegen jaarlijks vastgestelde tarieven (pxq).

Baten

De eenheden die de grootste bijdrage in 2013 leveren aan de omzet en kosten bij De Werkmaatschappij zijn het ExpertiseCentrum Organisatie&Personeel (EC O&P) voor circa € 40 mln., Digitale Werkplek Rijk voor circa € 19 mln., Interim Rijk voor circa € 17 mln. en Vijfkeerblauw voor circa € 12 mln.

De meerjarenontwikkeling van de omzet is een resultante van de verwachte toename van de reguliere productieafzet bij Interim Rijk en Financiën & Control als gevolg van uitbreiding van de interdepartementale klantenkring. Bij de overige bedrijfseenheden van De Werkmaatschappij wordt uitgegaan van een min of meer gelijkblijvende afzet. De gehanteerde tarieven zijn de tarieven vanaf 2011 verlaagd conform de generieke taakstelling voor zowel het moederdepartement als overige departementen.

Voor de additionele taakstelling zal De Werkmaatschappij in samenspraak met haar klanten komen tot afspraken voor de invulling van de taakstelling. In de begroting gaat De Werkmaatschappij ervan uit dat de vraaguitval uit hoofde van de additionele taakstelling zal worden gecompenseerd door de aansluiting van (onderdelen van) departementen die nog geen producten en diensten afnemen bij De Werkmaatschappij.

Lasten

De generieke en additionele taakstellingen vragen van De Werkmaatschappij, door het verlagen van de tarieven, ook een verlaging van de kosten. Door de verwachte organische groei en door besparende maatregelen te treffen, kunnen de kosten van De Werkmaatschappij zich ontwikkelen conform de ontwikkeling van de afzet. Besparingsmaatregelen waaraan gedacht wordt zijn het verhogen van declarabiliteit, verlagen van huisvestingskosten en terugdringen van externe inhuur.

Kasstroomoverzicht

5.5.2 Kasstroomoverzicht voor het jaar 2013 (x € 1 000) Baten-lastendienst De Werkmaatschappij							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari (incl. deposito)	16 919	17 384	20 240	20 575	20 463	20 263	20 366
2. Totale operationele kasstroom	2 373	3 282	2 882	2 635	2 649	2 652	902
3a. Totaal investeringen (-/-)	- 1 837	- 3 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	0
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	5	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringkasstroom	- 1 832	- 3 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	0
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0	0	0	0
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement(+)	600	0	0	0	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 159	- 3 622	- 2 547	- 2 747	- 2 849	- 2 550	- 1 000
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	1 997	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000	0
4. Totaal financieringskasstroom	2 438	378	- 1 547	- 1 747	- 1 849	- 1 550	- 1 000
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	19 898	18 044	20 575	20 463	20 263	20 366	20 268

* 2011 betreffen realisatiecijfers, 2012 de eerste suppletoire begroting en 2013 de ontwerpbegroting

Toelichting

Het hoge rekening-courantsaldo ultimo 2013 wordt verklaard door omvangrijk geldverkeer bij hoofdzakelijk 2 bedrijfseenheden. De ontwikkeling in het saldo van de rekening-courant is een resultante van de ontwikkeling van de operationele kasstroom en de verwachte investeringen aan het einde van het jaar waarin departementen openstaande rekeningen van De Werkmaatschappij afwikkelen. Door het jaar heen is sprake van een meer gelijkmatig betalingsritme.

De Werkmaatschappij streeft ernaar bij een omvangrijke rekening-courantstand een beperkt beroep te doen op de leenfaciliteit. De opgenomen lening betreft dan ook alleen investeringen boven de € 0,5 mln.

Doelmatigheid

De Werkmaatschappij levert als Shared Service Organisatie vele producten en diensten. Door de huidige ontwikkelingen van de organisatie (bijvoorbeeld vorming een EC O&P) is gekozen voor een tweetal overall indicatoren voor de integrale kostprijzen en de verkooptarieven. Beiden zijn door indexcijfers weergegeven (2011 = 100).

5.5.3 Doelmatigheidsindicatoren 2013 Baten-lastendienst De Werkmaatschappij							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omschrijving generiek deel							
Verloop kostprijs (basisjaar 2011 = 100)	100,0	98,0	97,5	97,0	95,5	96,0	96,0
Verloop tarieven (basisjaar 2011 = 100)	100,0	98,0	97,5	97,0	95,5	96,0	96,0
Totale omzet per product(groep) of dienst	95 861	125 411	123 061	126 157	129 312	132 748	132 783
Fte-totaal, excl. externe inhuur	578 ¹	767,0	813	845	870	896	896
Saldo van baten en lasten (% van de baten)	- 1,6%	0,3%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Klanttevredenheid departementen (KTO)	n.b.	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1
Medewerkerstevredenheid (MTO)	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

¹ gemiddeld

Toelichting

Vanwege de taakstelling op basis van de tarieven van 2011 zal De Werkmaatschappij in de periode 2012 t/m 2016 haar tarieven jaarlijks verlagen. De generieke taakstelling is vertaald in jaarlijkse taakstellingsbedragen. De Werkmaatschappij heeft de generieke taakstelling verwerkt door een verlaging van haar tarieven toe te passen. De verlagingen zijn berekend door de taakstellingsbedragen af te zetten in percentages van de omzet van 2011. De tarieven van De Werkmaatschappij ontwikkelen zich volgens de trend van de bovenstaande indexcijfers. Om een nulresultaat te behalen, moeten de integrale kostprijzen dezelfde trend volgen als de tarieven.

In overleg met de departementen zal worden bezien op welke wijze de dienstverlening een extra impuls kan krijgen. Groei is geen doel op zich, maar de Werkmaatschappij zal organisch groeien als gevolg van het volledige aansluiten van departementen. Bij de beoogde meerjarige ontwikkeling van DWM zal de aantoonbare kostenbesparing in ogenschouw genomen blijven. De kostenbesparing bij DWM hangt altijd samen met besparingen bij de departementen. Departementen hoeven minder in eigen beheer uit te voeren dan wel uit te besteden in de markt. Met deze organische groei hangt ook de groei in fte's samen.

5.6 Tijdelijke baten-lastendienst FMHaaglanden

Inleiding

FMHaaglanden verzorgt de facilitaire dienstverlening voor de departementen Buitenlandse Zaken (BZ), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Infrastructuur en Milieu (IenM), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Veiligheid en Justitie (VenJ), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

FMHaaglanden levert producten en diensten op het gebied van gebouwbeheer, exploitatie, consumptieve diensten, risicobeheersing, schoonmaak, verhuizen, post en reprografie, verstrekken van inrichting, voorzieningen, vervoer, facility management en overige diensten.

Ontwikkelingen

De komende jaren staan voor FMHaaglanden in het teken van nieuwe aansluitingen, het masterplan huisvesting en de samenwerking met facilitaire concerndienstverleners.

De intentie is dat Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), Algemene zaken (AZ) per 1 januari 2014 aansluiten. De aansluiting met Financiën zal niet per 1 januari 2013 plaatsvinden maar later, op een nog nader te bepalen datum.

De realisatie van het masterplan huisvesting leidt tot een beperkt aantal rijkskantoorlocaties. Dit zal in de komende jaren gepaard gaan met relatief veel verhuisbewegingen tussen de diverse panden.

FMHaaglanden, Belastingdienst (BD), Dienst Justitiële inrichtingen (DJI) en Rijkswaterstaat (RWS) werken gezamenlijk toe naar een rijksbreed netwerk van facilitaire concerndienstverleners (ambitie 2020). Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat FMHaaglanden conform project 6.1 van het Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst de regio Haaglanden verzorgt en BD, DJI en RWS de overige regio's bedienen. Om hier invulling aan te geven is het Landelijk Facilitair Management Overleg

De baten-lastendiensten

(LFMO) ingericht. Een samenwerkingsverband van de vier facilitaire conerndienstverleners. De eerste stap in de ambitie is het uniformeren van de facilitaire dienstverlening. Het LFMO streeft naar een gestandaardiseerd basispakket aan dienstverlening, één kostprijsmodel en een gelijke klantbenadering door de vier facilitaire conerndienstverleners in 2015.

Exploitatie

5.6.1 Begroting van baten en lasten voor het jaar 2013 (x € 1000) Baten-lastendienst FMHaaglanden

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	30 711	27 925	12 567	12 422	12 278	12 278	12 278
Omzet overige departementen	60 202	72 699	82 724	103 779	102 559	102 559	102 559
Omzet derden	18	0	0	0	0	0	0
Rentebaten	10	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	15	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	966	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	91 922	100 624	95 291	116 200	114 838	114 838	114 838
Lasten							
Apparaatskosten	84 334	94 425	88 365	107 457	106 074	106 228	106 800
– personele kosten	21 023	24 204	23 523	26 097	25 791	25 791	25 791
– waarvan eigen personeel		22 562	21 171	23 487	23 212	23 212	23 212
– waarvan externe inhuur		1 642	2 352	2 610	2 579	2 579	2 579
– materiele kosten	63 311	70 221	64 842	81 360	80 284	80 438	81 010
– waarvan apparaat ICT		1 532	2 523	3 209	3 257	3 263	3 286
– waarvan bijdrage aan SSO's			6 115	7 777	7 893	7 909	7 965
Afschrijvingskosten	3 556	5 441	6 028	7 819	7 908	7 710	7 248
– materieel	3 556		5 828	7 419	7 508	7 310	6 858
– waarvan apparaat ICT			25	31	32	31	29
– immaterieel	0		200	400	400	400	390
Overige kosten	1 257	758	898	925	855	900	790
– dotaties voorzieningen	0	0					
– rentelasten	294	758	898	925	855	900	790
– bijzondere lasten	963	0					
Totaal lasten	89 147	100 624	95 291	116 200	114 838	114 838	114 838
Saldo van baten en lasten	2 775	0	0	0	0	0	0

Toelichting op baten en lasten

Uitgangspunt voor de begroting van baten en lasten van FMHaaglanden is een kostendeekkende exploitatie. Een eventueel batig saldo zal aan het eigen vermogen worden toegevoegd om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen dan wel in de vorm van een prijsverlaging aan de opdrachtgevers worden teruggegeven.

In de ontwerpbegroting is geen rekening gehouden met de PPS constructie van de panden Korte Voorhout 7 en Rijnstraat 8. Hiervoor is onvoldoende informatie beschikbaar om de financiële impact te kunnen bepalen.

De daling van de omzet van het moederdepartement in 2013 ten opzichte van 2012 is het gevolg van de renovatie van het pand Rijnstraat 8. Een deel van de werkplekken wordt ondergebracht bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu en een deel van de werkplekken bij Financiën (Korte Voorhout 7).

De toename van de omzet van de overige departementen in 2014 is het gevolg van de aansluitingen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) en Algemene Zaken (AZ).

De baten-lastendiensten

De generieke taakstelling van 6% (4x 1,5%) op het eigen apparaat is zowel verwerkt in de baten als lasten. Dit is niet direct zichtbaar door enerzijds de aansluitingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en het ministerie van Algemene Zaken en anderzijds de relatief hogere kosten per werkplek. De hogere kosten per werkplek worden mede veroorzaakt door de aanschaf van activa dat eigendom wordt van FMHaaglanden. Deze ontwikkelingen leiden tot een toename in zowel de baten als de lasten.

De additionele taakstelling ligt bij de departementen en wordt ingevuld met een vermindering van taken dan wel versoberingen. FMHaaglanden werkt samen met de opdrachtgevers aan een versobering van het dienstverleningspakket.

5.6.2 Omzet verdeeld per productgroep

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Basis	68 076	79 146	74 870	90 856	89 493	89 493	89 493
Basis plus	7 262	7 743	7 138	8 866	8 866	8 866	8 866
Maatwerk	6 224	5 614	5 157	6 201	6 201	6 201	6 201
Werkelijk	8 031	9 321	7 335	9 487	9 487	9 487	9 487
Overig	1 338	902	791	791	791	791	791
Totaal	90 931	102 726	95 291	116 201	114 838	114 838	114 838

Productgroepen

- Basis: het afgesproken pakket van producten en diensten dat de opdrachtgever afneemt van de opdrachtnemer en waarvoor de opdrachtgever een vaste prijs betaalt per vaste verrekeneenheid. De prijs (p) en de hoeveelheid (q) staan gedurende het jaar vast. Het af te nemen volume (q) wordt in het jaar t-1 door de opdrachtgever bepaald.
- Basis plus: producten en diensten waarvoor de opdrachtgever, afhankelijk van de hoeveelheid afgenomen producten en diensten, een prijs per artikel/product/dienst betaalt. De prijs (p) staat gedurende het jaar vast, de hoeveelheid (q) is afhankelijk van de vraag van artikelen/producten/diensten door de klant/opdrachtgever in het betreffende jaar.
- Maatwerk: producten en diensten waarover tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer aparte afspraken worden gemaakt en waarvoor opdrachtnemer eerst een offerte uitbrengt aan opdrachtgever. Zowel de prijs (p) als de hoeveelheid (q) zijn dan ook vraag dan wel afname gestuurd.
- Werkelijke kosten: producten die tegen de werkelijke gemaakte kosten bij de opdrachtgever in rekening worden gebracht. Zowel de prijs (p) als de hoeveelheid (q) is dan ook vraag dan wel afname gestuurd.
- Overig: producten en diensten die buiten de productendienstencatalogus vallen van FMHaaglanden zijn opgenomen in de specifieke dienstverleningsafspraken (DVA's) met de opdrachtgever.

Personele kosten

De personele kosten omvatten alle personele uitgaven van de ambtenaren in dienst, gedetacheerde ambtenaren en kosten van uitzendkrachten en inhuur van externen.

De baten-lastendiensten

Materiële kosten

De materiële kosten bestaan voor een belangrijk deel uit de directe inkoopkosten van de dienstverlening. Daarnaast vallen de kosten voor huisvesting, ICT en de servicekosten BZK onder deze post.

Afschrijvingskosten

De overgenomen activa van de departementen zijn geactiveerd en worden conform de betreffende regelgeving afgeschreven. Voor nieuwe investeringen is dit eveneens van toepassing.

Rentelasten

Onder deze post zijn alle rentelasten opgenomen die verband houden met de financiering van materiële en immateriële vaste activa vanuit het ministerie van Financiën.

Kasstroomoverzicht

5.6.3 Kasstroomoverzicht voor het jaar 2013 (x € 1 000) Baten-lastendienst FMHaaglanden

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari (incl. deposito)	21 112	10 650	11 235	11 235	11 235	11 235	11 235
2. Totale operationele kasstroom	78	5 441	6 028	7 819	7 908	7 710	6 758
3a. Totaal investeringen (-/-)	- 1 571	- 37 664	- 6 510	- 9 500	- 4 000	- 4 000	- 4 000
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	14	0					
3. Totaal investeringkasstroom	- 1 557	- 37 664	- 6 510	- 9 500	- 4 000	- 4 000	- 4 000
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0					
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement(+)	0	0					
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 3 246	- 5 256	- 6 028	- 7 819	- 7 908	- 7 710	- 7 248
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	0	38 064	6 510	9 500	4 000	4 000	4 000
4. Totaal financieringskasstroom	- 3 246	32 808	482	1 681	- 3 908	- 3 710	- 3 248
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	16 387	11 235	11 235	11 235	11 235	11 235	10 745

Toelichting bij het kasstroomoverzicht

In 2013 is naast vervangingsinvesteringen rekening gehouden met de investering in een nieuw facilitair management informatie systeem (FMIS). In 2014 worden extra investeringen geraamd in verband met de overname van activa van nieuwe toetreders. Het beroep op de leenfaciliteit loopt gelijk met de investeringen. Vanaf 2015 is het uitgangspunt dat er een gelijkmatig investeringsniveau is; het beroep op de leenfaciliteit blijft hierdoor gelijk.

Doelmatigheid

5.6.4 Doelmatigheidsindicatoren 2013
Baten-lastendienst FMHaaglanden

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omschrijving generiek deel							
Verloop kostprijs basisdienstverlening (excl vervoer (basisjaar 2011 = 100))	100	97,5	108	106	105	105	105
Totale omzet per product(groep) of dienst							
Basis	68 076	79 146	74 870	90 856	89 493	89 493	89 493
Basis plus	7 262	7 743	7 138	8 866	8 866	8 866	8 866
Maatwerk	6 224	5 614	5 157	6 201	6 201	6 201	6 201
Werkelijk	8 031	9 321	7 335	9 487	9 487	9 487	9 487
Overig	1 338	902	791	791	791	791	791
Kostenbesparing aanbesteding (5%) 4FM	461	616					
Fte-totaal, excl. externe inhuur	221	391	380	480	466	466	466
Saldo van baten en lasten (% van de baten)	3,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Klanttevredenheid (KTO)		Tevreden	Tevreden	Tevreden	Tevreden	Tevreden	Tevreden
Medewerkerstevredenheid (MTO)		Tevreden	Tevreden	Tevreden	Tevreden	Tevreden	Tevreden

Toelichting op doelmatigheidsindicatoren

De toename van de kostprijs basisdienstverlening (exclusief vervoer) in 2013 is het gevolg van het sluiten van het pand Rijnstraat 8 waar de kostprijs voor de basisdienstverlening relatief laag is ten opzichte van de overige panden. Daarnaast zijn de te verwachten kosten voor de basisdienstverlening voor het pand Turfmarkt 147 hoger dan de Schedeldoekshaven.

De generieke taakstelling is verwerkt in de kostprijs van de basisdienstverlening.

5.7 Baten-lastendienst Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)**Inleiding**

De Immigratie- en Naturalisatiedienst is dé toelatingsorganisatie van Nederland die als uitvoeringsorganisatie het immigratie- en asielbeleid effectief en efficiënt uitvoert in samenwerking met de partners in de keten. Dit houdt in dat de IND de aanvragen beoordeelt van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven of Nederlander willen worden.

Exploitatie

5.7.1 Begroting van baten en lasten voor het jaar 2013 (x € 1000)
Baten-lastendienst Immigratie- en Naturalisatiedienst

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	307 291	295 125	264 751	264 016	241 617	240 988	240 366
Omzet overige departementen	0	0	0	0	0	0	0
Omzet derden	68 033	69 284	75 253	74 499	83 860	83 860	83 860
Rentebaten	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	8 000	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	383 324	364 409	340 004	338 515	325 477	324 848	324 226
Lasten							
Apparaatskosten	327 091	346 108	318 541	316 828	305 436	304 942	304 480
– personele kosten	197 874	193 284	180 578	180 589	173 187	173 187	173 187
– waarvan eigen personeel	182 015	179 284	167 578	168 589	163 187	163 187	163 187
– waarvan externe inhuur	15 859	14 000	13 000	12 000	10 000	10 000	10 000
– materiele kosten	129 217	152 824	137 963	136 239	132 249	131 755	131 293
– waarvan apparaat ICT	35 172	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
– waarvan bijdrage aan SSO's	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000
Afschrijvingskosten	15 342	17 000	19 500	20 000	18 500	18 500	18 500
– materieel	9 542	9 500	9 500	9 000	8 500	8 500	8 500
– waarvan apparaat ICT	6 863	7 000	7 000	7 000	6 500	6 500	6 500
– immaterieel	5 800	7 500	10 000	11 000	10 000	10 000	10 000
Overige kosten	14 659	1 299	1 963	1 687	1 541	1 406	1 246
– dotaties voorzieningen	12 992	0	0	0	0	0	0
– rentelasten	1 667	1 299	1 963	1 687	1 541	1 406	1 246
– bijzondere lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	357 092	364 409	340 004	338 515	325 477	324 848	324 226
Saldo van baten en lasten	26 232	0	0	0	0	0	0

Toelichting

De totale omzet is gebaseerd op de vastgestelde kostprijzen (p) en de instroomaantallen (q). De bekostiging vindt plaats door de bijdrage van het moederdepartement en opbrengsten derden. De opbrengsten derden bestaan uit leges die vreemdelingen betalen voor het behandelen van aanvragen voor verblijfsvergunning regulier of verzoeken tot naturalisatie. De daling van de moederbijdrage vanaf 2015 wordt met name veroorzaakt doordat de legestaakstelling uit het Regeerakkoord (RA) hierin is verwerkt. In het RA is namelijk afgesproken dat de opbrengsten uit de leges gefaseerd worden verhoogd tot een bedrag oplopend tot € 85 mln. structureel, door een verhoging van de legestarieven. Onlangs is een uitspraak geweest van het Europees Hof over de hoogte van de legestarieven. Indien aanpassing van het legeshuis noodzakelijk blijkt te zijn naar aanleiding van deze uitspraak, zal dit leiden tot een substantiële legesderving. Daarnaast zijn in de jaren 2012–2015 de legesopbrengsten hoger door een stijging van de aanvragen naturalisatieverzoeken als gevolg van de Regeling Afwikkeling Nalatenschap Oude Vreemdelingenwet (RANOV).

In het RA zijn eveneens taakstellingen op het apparaat afgesproken, die consequenties hebben voor de IND. De taakstellingen leiden tot lagere personele en materiële lasten en komen tot uitdrukking in een lagere bijdrage van het moederdepartement.

De personele lasten worden bepaald door de benodigde capaciteit die is gerelateerd aan de te leveren prestaties en de gemiddelde loonsom. De benodigde capaciteit is daarbij opgebouwd uit ambtelijke medewerkers en

De baten-lastendiensten

inhuur externen. De inhuur externen is mede benodigd om flexibel te kunnen inspelen op wisselingen (zowel dalingen als stijgingen) in de instroom.

De materiële kosten bestaan uit processpecifieke kosten en apparaatskosten. De processpecifieke kosten hebben een directe relatie met de uitvoering van te leveren prestaties (onder andere tolken, proceskosten en kosten voor documenten). De apparaatskosten houden verband met de bedrijfsvoering van de IND en betreffen onder andere huisvesting en automatisering.

De meerjarige begroting voor bijdrage SSO is gebaseerd op de realisaties 2011. Het grootste gedeelte van de bijdrage is voor Rgd en in mindere mate voor Ivent.

De stijging van de afschrijvingskosten de komende jaren naar een structureel bedrag van € 19 mln. hangt onder andere samen met de invoering van het nieuwe informatiesysteem INDIGO.

De rentelasten hangen samen met het beroep op de leenfaciliteit. Over de aangegane leningen voor de financiering van de investeringen in de (im)materiële vaste activa wordt rente betaald.

Kasstroomoverzicht

5.7.2 Kasstroomoverzicht voor het jaar 2013 (x € 1 000) Baten-lastendienst Immigratie- en Naturalisatiedienst

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari (incl. deposito)	14 096	44 747	40 366	35 481	36 417	37 663	40 511
2. Totale operationele kasstroom	40 512	17 000	19 500	20 000	18 500	18 500	18 500
3a. Totaal investeringen (-/-)	- 16 321	- 30 709	- 10 200	- 10 200	- 10 200	- 10 200	- 10 200
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	101	0					
3. Totaal investeringkasstroom	- 16 220	- 30 709	- 10 200	- 10 200	- 10 200	- 10 200	- 10 200
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0					
4b. Eenmalige storting door het moederdepartement(+)	12 062	0					
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 19 228	- 21 380	- 24 385	- 19 064	- 17 254	- 15 652	- 12 166
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	13 525	30 709	10 200	10 200	10 200	10 200	10 200
4. Totaal financieringskasstroom	6 359	9 329	- 14 185	- 8 864	- 7 054	- 5 452	- 1 966
5. Rekening-courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	44 747	40 366	35 481	36 417	37 663	40 511	46 845

Toelichting

De investeringen hebben betrekking op gebouwen, verbouwingen, inventarissen en installaties, hard- en software en het nieuwe informatiesysteem INDIGO.

Doelmatigheid

5.7.3 Doelmatigheidsindicatoren 2013
Baten-lastendienst Immigratie- en Naturalisatiedienst

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Omschrijving generiek deel							
IND totaal:							
Fte-totaal (excl. externe inhuur)	2 924	2 835	2 641	2 675	2 589	2 589	2 589
Saldo van baten en lasten (% van de baten)	6,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Asiel							
Doorlooptijd (wettelijke termijn) in %	88%	85%	86%	88%	89%	90%	90%
Standhouden van beslissingen in %	77%	85%	85%	85%	85%	85%	85%
Aantal gegronde klachten in %	1,5%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%
Gemiddelde kostprijs (x € 1)	5 001	5 051	4 863	4 740	5 082	5 070	5 070
Omzet (p * q) (x € 1 000)	159	157	150	149	138	137	137
Regulier							
Doorlooptijd (wettelijke termijn) in %	88%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Standhouden van beslissingen in %	79%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Aantal gegronde klachten in %	1,2%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%	< 2,0%
Gemiddelde kostprijs (x € 1)	645	693	863	862	848	847	847
Omzet (p * q) (x € 1 000)	167	180	173	172	172	171	171
Naturalisatie							
Doorlooptijd (wettelijke termijn) in %	86%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Aantal gegronde klachten in %	0,1%	< 0,5%	< 0,5%	< 0,5%	< 0,5%	< 0,5%	< 0,5%
Gemiddelde kostprijs (x € 1)	485	353	332	338	360	359	359
Omzet (p * q) (x € 1 000)	18	20	20	20	19	19	19

Toelichting

Kostprijs per productgroep

De integrale kostprijzen zijn gebaseerd op de in 2010 vastgestelde kostprijzen. De komende jaren bevatten zowel kostprijsverhogende intensiveringen als ook kostprijsverlagende taakstellingen. Netto dalen de kosten.

Vanaf 2011 is de IND gestart met het uitvoeren van een groot aantal intensiveringen zoals zijn opgenomen in het regeerakkoord. De activiteiten die hiermee samenhangen hebben o.a. betrekking op het versnellen van de asielprocedure, dubbele check op inwilligingen verblijfsaanvragen, het verkorten van procedures in geval van fraude en bedrog, intensieve controle op criminaliteit en het afschaffen van de «Europa-route». Structureel stijgen de kosten van de IND met € 19 mln. Dit heeft tot gevolg dat de IND kostprijzen structureel toenemen.

Daarnaast is sprake van een daling van de kostprijzen als gevolg van de generieke en de additionele taakstellingen. Voor de IND lopen deze taakstellingen op tot een bedrag van circa € 17 mln. structureel. Voor 2013 bedraagt de taakstelling € 6 mln.; de maatregelen zijn vooral gericht op het bereiken van efficiency binnen de IND.

De stijging van de gemiddelde kostprijs regulier in 2013 wordt verklaard door een groot aantal (5-jaarlijkse) VerblijfsvergunningRegulier (VVR) omwisselingen in 2011–2012 in het kader van de Vreemdelingenwet. Deze omwisselingen hebben een lage kostprijs waardoor het gemiddelde in 2011 en 2012 lager is dan de jaren waarin de omwisselingen niet plaatsvinden.

De baten-lastendiensten

De daling van de gemiddelde kostprijs asiel in de jaren 2013 en 2014 hangt samen met de wijzigingen in de opbouw van de verschillende onderliggende producten. In genoemde jaren neemt het aantal verzoeken voor een VerblijfsvergunningAsiel (VVA) (on)bepaalde tijd toe. Dit product heeft een relatief lage kostprijs waardoor de gemiddelde kostprijs asiel daalt. Vanaf 2015 daalt het relatieve aandeel van deze producten, omdat er in 2010 minder inwillingen zijn geweest. Hierdoor stijgt de kostprijs weer.

Omzet per productgroep

Vanaf 2011 wordt de IND afgerekend op basis van output. De omzet per productgroep wordt gebaseerd op de integrale kostprijs en de verwachte instroom aantallen per productgroep. Voor asiel wordt daarbij uitgegaan van een instroom van 15 000. De instroom van reguliere aanvragen bedraagt 200 000 (exclusief bezwaarzaken). Bij naturalisatie wordt uitgegaan van een structurele instroom van 26 500 verzoeken. Daarnaast is voor de jaren 2012–2015 rekening gehouden met de effecten van de RANOV regeling. Totaal gaat het daarbij om 21 500 naturalisatieverzoeken (2013 = 9 000 verzoeken). Dit verklaart de daling van de omzet naturalisatie vanaf 2015.

Gemiddelde fte (exclusief inhuur externen)

Voor de komende jaren is sprake van een daling van de ambtelijke capaciteit. De besparingen uit het programma IND bij de Tijd zijn structureel verwerkt vanaf 2012. De verdere daling houdt verband met de effecten van de generieke en additionele taakstellingen uit het regeerakkoord. Daarnaast is sprake van een stijging van de capaciteit als gevolg van het uitvoeren van de intensivering uit het regeerakkoord.

Doorlooptijd

De doorlooptijd voor het afhandelen van de aanvragen regulier en naturalisatie binnen de wettelijke termijn is op 100% gesteld. De wettelijke opschortingen zijn daarbij binnen de wettelijke termijn opgenomen. Gezien de realisatie in voorgaande jaren is voor asiel een percentage van 86% realistisch.

Standhouden beslissing

Deze indicator geeft aan in hoeveel procent van de gevallen de beslissingen van de IND standhouden voor de rechter. Dit is een (gedeeltelijke) indicatie van de kwaliteit van beslissingen die de IND neemt in vreemdelingenzaken (asiel en regulier). In de tijd tussen een beslissing en een beroep kunnen zich echter ook nieuwe feiten voordoen die van invloed zijn op de beslissing.

5.8 Baten-lastendienst Rijksgebouwendienst (Rgd)

Inleiding

De Rijksgebouwendienst draagt bij aan het succesvol functioneren van zijn gebruikers door het bieden van efficiënte en effectieve huisvestingsoplossingen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor de uitvoering van de rijkshuisvesting door de Rijksgebouwendienst en voor de kaderstelling voor het rijksbrede beleid op het terrein van de rijkshuisvesting die vanuit het directoraat generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk (DGOBR) wordt vorm gegeven. De departementen zijn integraal verantwoordelijk voor hun eigen huisvestingsbeslissingen.

De baten-lastendiensten

De Rijksgebouwendienst verzorgt voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ook de huisvesting van de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken, de huisvesting van het Koninklijk Huis voor zover vallend onder de verantwoordelijkheid van de Staat en de instandhouding van de monumenten in beheer van de Rijksgebouwendienst.

De Rijksgebouwendienst draagt bij aan de studies en activiteiten van de Rijksbouwmeester zoals advisering over architectuur(beleid), stedenbouw, monumentenzorg en beeldende kunst.

De Rijksgebouwendienst is naast Rijkshuisvester, als Corporate Real Estate Manager, ook beheerder over het in de rijkshuisvesting geïnvesteerde vermogen en heeft een verantwoordelijkheid voor het in stand houden van het culturele erfgoed in de vorm van ca. 400¹ monumenten. Als Corporate Real Estate Manager adviseert de Rijksgebouwendienst over het aankopen, plannen en afstoten van rijkshuisvesting met als doel een bijdrage te leveren aan het primaire proces en het algemene resultaat van de rijksoverheid.

5.8.1 Rijksgebouwendienst-begroting van baten en lasten (x € 1 000)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Leveren producten /diensten							
Omzet moederdepartement	21 570	20 011	21 119	20 487	20 782	20 451	18 426
Omzet overige departementen	1 373 204	1 366 397	1 362 952	1 286 959	1 241 703	1 202 773	1 170 333
Omzet derden	12 024	12 400	12 524	12 649	12 776	12 903	13 033
Bedrijfsvoering							
Rentebaten	3 089	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	1 317	0	0	0	0	0	0
Overige baten	16 282	9 000	13 130	10 201	10 303	10 406	10 510
Totaal baten	1 427 486	1 407 981	1 409 877	1 330 432	1 285 704	1 246 674	1 212 428
Lasten							
Product Huisvesting							
Apparaatskosten (netto)	87 065	75 627	70 482	67 605	60 923	56 897	56 864
Huren	287 781	289 447	287 676	281 083	266 840	244 681	223 264
Rentelasten	272 539	274 998	294 204	269 776	263 617	262 197	260 423
Afschrijvingen	346 684	350 162	356 844	326 693	314 739	309 757	305 506
Onderhoud	155 775	156 597	139 809	139 236	143 839	141 918	140 868
Dotaties voorzieningen	17 749	16 700	15 650	11 721	7 712	7 784	7 857
Belastingen en heffingen	23 900	23 539	22 957	22 670	22 408	21 976	21 739
Investerings buiten gebruiksvergoedingen	113 132	94 124	90 931	85 440	80 737	75 404	67 166
Overige producten							
Services	48 443	48 000	46 220	44 442	41 636	40 812	39 969
Adviezen	8 818	8 000	8 080	8 161	8 242	8 325	8 408
Beleids ondersteuning	6 941	7 046	6 341	6 188	6 191	6 192	6 190
PPS lasten	39 218	44 000	51 900	51 400	50 900	50 400	49 800
Overige lasten	73 104	27 000	27 270	24 686	23 182	23 414	23 648
Totaal lasten	1 481 149	1 415 239	1 418 365	1 339 101	1 290 966	1 249 757	1 211 702
Saldo	- 53 663	- 7 258	- 8 488	- 8 669	- 5 260	- 3 083	726

De omzet wordt in tabel 4 (overzicht doelmatigheid) uitgesplitst naar 3 productcategorieën. Een nadere onderbouwing (pxq) is niet mogelijk vanwege de diversiteit binnen de producten.

¹ De Rgd vervangt de tellingen op basis van haar eigen gebouwadministratie door de rijksbreed gehanteerde tellingen op basis van «monumentenaanwijzingen».

De baten-lastendiensten

Toelichting bij de baten

Omzet moederdepartement

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betaalt de kosten voor het onderhoud van de monumenten in beheer van de Rijksgebouwendienst. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is tevens opdrachtgever voor de Rijksgebouwendienst voor het leveren van ondersteuning aan Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de uitvoering van het rijksbeleid gerelateerd aan de rijkshuisvesting (zie artikel 9 van de begroting voor BZK).

Aan Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden de werkelijke kosten in rekening gebracht, inclusief de apparaatskosten die toegerekend worden aan deze (deel) producten.

Omzet departementen

De omzet departementen omvat alle opbrengsten voor geleverde producten en diensten. Het gaat daarbij om ontvangen gebruiksvergoedingen, egalisatie, bijdragen voor kleine projecten, services en adviezen.

Binnen het huur-verhuurstelsel worden interne verhuurcontracten afgesloten tussen de Rijksgebouwendienst en de departementen. Op basis van de «Huurprijsmethodiek Rijksgebouwendienst» brengt de Rijksgebouwendienst een gebruiksvergoeding in rekening. De gebruiksvergoeding bij eigendomspanden bestaat uit componenten voor rente en afschrijving en één component voor de kosten van onderhoud, leegstand, belastingen en het apparaat van de Rijksgebouwendienst. Bij huurpanden bestaat de gebruiksvergoeding ten minste uit componenten voor de markthuurlen en apparaatskosten. Daarnaast zijn hier de opbrengsten van PPS-contracten opgenomen.

In de raming van de gebruiksvergoeding is rekening gehouden met het afsluiten van nieuwe contracten en met de verwachte beëindiging van contracten als gevolg van voorziene krimp van de overheid.

Sinds 2010 betaalt Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar analogie van het huur-verhuurstelsel, ook een gebruiksvergoeding voor de huisvesting van het Koninklijk Huis voor zover vallend onder de verantwoordelijkheid van de Staat, de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken. Deze organisaties betalen zelf geen gebruiksvergoeding voor hun huisvesting.

De huurprijsmethodiek Rijksgebouwendienst heeft als uitgangspunt een (afgezien van de toegepaste indexering) constante huurprijs over de contractperiode. De jaarlijkse opbrengst is daarom een constante reeks, terwijl de kosten van rente en afschrijving per jaar variëren. Het verschil tussen de baten en lasten van rente en afschrijving wordt jaarlijks op contractniveau geëgaliseerd. In de balans is dit zichtbaar als een langlopende vordering op de gebruikers van de panden onder de post «egalisatierekening».

Bij omzet departementen gaat het daarnaast om investeringen buiten gebruiksvergoeding (kleine, à fonds perdu gefinancierde, huisvestingsprojecten) voor ministeries, die door de Rijksgebouwendienst worden uitgevoerd.

De baten-lastendiensten

Omzet derden

De Rijksgebouwendienst heeft ook de zorg voor de huisvesting van organisaties op het niveau van de centrale overheid, die (vrijwel) geheel bekostigd worden uit collectieve middelen. Indien organisaties die binnen deze definitie vallen daar om verzoeken, kan de Rijksgebouwendienst de zorg voor de huisvesting op zich nemen. Daarnaast exploiteert de Rijksgebouwendienst een aantal bijzondere objecten zoals parkeergarages en de grafelijke zalen.

Rentebaten

De Rijksgebouwendienst kent rentebaten als gevolg van positieve saldi op de rekening-courant Rijkshoofdboekhouding (dagrente) en op de depositorekeningen Rijkshoofdboekhouding. Vanwege de lage rentevergoeding worden de komende jaren geen baten verwacht.

Overige baten

De overige baten betreffen de geraamde onttrekkingen aan de bestemmingsreserves brandveiligheid.

Toelichting bij de lasten

Apparaatskosten (netto)

De bruto apparaatskosten bestaan uit salarissen, opleidingen, externe inzet voor zowel het primaire als het secundaire proces, huisvesting, ICT en overige materiële kosten. Een groot deel van de huisvesting en ICT wordt afgenomen van het moederdepartement.

Voor een deel van de apparaatskosten wordt dekking gegenereerd door toerekening aan de (deel-) producten «huisvestingsprojecten», «services», «adviezen» en «beleidsondersteuning» («verwerkt als productkosten»). De resterende (netto) apparaatskosten moeten worden gedekt vanuit de opslag in de gebruiksvergoeding.

Huren

Deze post betreft de huren die de Rijksgebouwendienst aan de markt betaalt.

Rentelasten

De rentelasten zijn geraamd op basis van de afgesloten en nog af te sluiten leningen met het ministerie van Financiën.

Afschrijvingen

Dit zijn de afschrijvingen op gebouwen en inbouwpakketten. De afschrijvingstermijn op deze componenten kan variëren van 15 jaar op inbouwpakketten tot 60 jaar op het casco.

Onderhoud

Deze post betreft het dagelijks en het planmatig onderhoud. Het dagelijks onderhoud bestaat uit regelmatig terugkerende vaste werkzaamheden (contractonderhoud en wettelijk verplichte keuringen) en storingsonderhoud. Het planmatig onderhoud betreft de vervanging van en het onderhoud aan de gebouwelementen voor rekening van de Rijksgebouwendienst, zodat het onroerend goed op het gewenste kwaliteitsniveau wordt gehouden.

Deze activiteiten worden ook uitgevoerd voor de objecten van het Koninklijk Huis voor zover vallend onder de verantwoordelijkheid van de Staat, de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken en voor objecten buiten het huur-verhuurstelsel.

De baten-lastendiensten

Belastingen en heffingen

Deze post betreft het eigenaardeel van de onroerendezaakbelasting over de voorraad onroerend goed.

Investerings buiten de gebruiksvergoedingen

Onder deze post zijn investeringen opgenomen die niet leiden tot een (aanpassing van de) gebruiksvergoeding. Het betreft hier kleine projecten voor ministeries en investeringen voor gebruikers buiten het huur-verhuurstelsel.

Services

Services zijn basistaken op het gebied van onderhoud, die door de gebruikers zijn overgedragen aan de Rijksgebouwendienst. Een deel van de kosten bestaat uit de opbouw van een vervangingsverplichting die de Rijksgebouwendienst heeft jegens een aantal gebruikers voor de vervanging van de gebruikersinstallaties.

Adviezen

Onder deze post zijn de integrale kosten van niet-projectgebonden adviezen opgenomen.

Beleidsondersteuning

Onder deze post zijn de kosten opgenomen voor het product «beleidsondersteuning».

Dit product wordt door het moederdepartement gefinancierd.

PPS-lasten

Onder deze post is de totale vergoeding die de Rijksgebouwendienst uit hoofde van geïntegreerde PPS-contracten verschuldigd is aan een opdrachtnemer voor onderhoud, dienstverlening en rente.

Overige lasten

Onder de overige lasten worden onder andere niet projectgebonden kosten voor de uitvoering van het programma brandveiligheid voorzien.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft aan hoeveel kasmiddelen beschikbaar zijn gekomen of naar verwachting zullen komen en op welke wijze gebruik (is/of) zal worden gemaakt van deze middelen.

5.8.2 Kasstroomoverzicht (x € 1 000)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Begin RHB 1 januari	436 781	426 205	331 499	311 720	286 023	282 236	322 279
2. Operationele kasstroom	410 552	359 815	379 624	311 069	301 676	302 178	311 831
3a. investeringen	- 501 567	- 521 000	- 425 000	- 425 000	- 425 000	- 425 000	- 425 000
3b. desinvesteringen	14 209	32 338	97 157	58 782	45 827	82 759	48 276
3. Investeringskasstroom	- 487 358	- 488 662	- 327 843	- 366 218	- 379 173	- 342 241	- 376 724
4a. afdracht	0	0	0	0	0	0	0
4b. eenmalige storting door moederdepartement	0	0	0	0	0	0	0
4c. aflossing	- 450 117	- 486 859	- 496 560	- 395 548	- 351 290	- 344 894	- 338 675
4d beroep leenfaciliteit	516 347	521 000	425 000	425 000	425 000	425 000	425 000
4. Financieringskasstroom	66 230	34 141	- 71 560	29 452	73 710	80 106	86 325
Eind RHB 31 december	426 205	331 499	311 720	286 023	282 236	322 279	343 711

Toelichting:

Ad 3a, 4d.

De investeringen in rijkshuisvesting en het beroep op de leenfaciliteit zijn gebaseerd op al afgesloten leningen, waarin alle projecten zijn opgenomen waarvoor reeds een opdracht is verstrekt aan de Rijksgebouwendienst, aangevuld met een raming van nieuwe investeringsprojecten op basis van nieuwe huisvestingswensen van ministeries. De Rijksgebouwendienst investeert in grond en gebouwen die in de balans onder de post materiële vaste activa worden verantwoord. In deze investeringen worden ook brandveiligheidsinvesteringen meegenomen.

Ad 4c.

De raming van aflossingen (en rentebetalingen) is gebaseerd op de afgesloten en nog af te sluiten leningen met het ministerie van Financiën.

Doelmatigheid

Met de producten «huisvesting», «services» en «adviezen» bestrijkt de Rijksgebouwendienst de gehele keten van de huisvesting, vanaf de initiële vraag van een afnemer tot en met de realisatie (bouw en/of verbouw) en het beheer. De Rijksgebouwendienst is vraaggestuurd. Dit betekent dat in principe de jaarlijkse omzet voor een groot deel bepalend is voor de benodigde omvang van het personeelsbestand. Vanwege de afslanking van de rijksoverheid zal er op termijn minder huisvestingsvraag zijn. De Rijksgebouwendienst zal daardoor minder m2 huisvesting en minder kleine investeringen buiten de gebruiksvergoeding leveren.

De Rijksgebouwendienst vult de taakstellingen onder andere in door het m2-tarief (ter dekking van het apparaat) jaarlijks zodanig te verlagen, dat het in totaliteit leidt tot besparingen overeenkomstig de reeks die bij de ministeries is ingeboekt. De verlaging van het tarief wordt jaarlijks toegepast bij de doorvoering van de indexering van de gebruiksvergoedingen om de administratieve belasting tot een minimum te beperken. Dit betekent dat vóór het uitvoeringsjaar het tarief bekend is.

Als gevolg van de dalende vraag en de krimpende omvang van de Rijksoverheid, zal ook de Rijksgebouwendienst in omvang afnemen, dit is in de apparaatskostenbegroting zichtbaar in een dalende reeks voor inzet van externen en een verder krimpende ambtelijke organisatie.

De baten-lastendiensten

5.8.3 Apparaatskosten (x € 1 000)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Levering producten / diensten:							
Personele kosten	92 767	85 627	82 442	79 522	72 953	69 638	70 334
<i>waarvan eigen personeel</i>	69 901	66 327	64 262	61 160	57 499	56 110	56 671
<i>waarvan externe inhuur</i>	22 866	19 300	18 180	18 362	15 455	13 528	13 663
Materiële kosten	36 830	35 000	33 040	33 083	32 970	32 259	31 530
<i>waarvan ICT</i>	18 334	21 494	16 962	16 111	16 273	15 921	15 555
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bruto apparaatskosten	129 597	120 627	115 482	112 605	105 923	101 897	101 864
Verwerkt als productkosten	42 531	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000
Apparaatskosten (netto)	87 065	75 627	70 482	67 605	60 923	56 897	56 864

5.8.4 Overzicht doelmatigheid (x € 1 000)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Producten en diensten							
omzet product huisvesting	1 312 755	1 310 397	1 308 652	1 234 356	1 191 825	1 153 636	1 118 803
omzet product adviezen	8 819	8 000	8 080	8 161	8 242	8 325	8 408
omzet product services	45 996	48 000	46 220	44 442	41 636	40 812	39 969
saldo baten en lasten	- 53 663	- 7 258	- 8 488	- 8 669	- 5 260	- 3 083	726
in %	- 3,8%	- 0,5%	- 0,6%	- 0,7%	- 0,4%	- 0,2%	0,1%
Huisvestingsvoorraad in mln m2 BVO	7,068	6,977	6,691	6,522	6,300	6,004	5,702
<i>waarvan verhuurd</i>	6,717	6,571	6,209	6,051	5,862	5,600	5,387
Percentage leegstand voor rekening Rgd	4,8%	6,4%	7,2%	7,2%	7,0%	6,7%	5,5%
Indicator technische kwaliteit	2,21	2,1-2,8	2,1-2,8	2,1-2,8	2,1-2,8	2,1-2,8	2,1-2,8
Bedrijfsvoering							
Bezetting fte's	811	790	750	700	650	650	650
Apparaat-omzetindicator	9,1%	8,6%	8,2%	8,5%	8,2%	8,2%	8,4%

Toelichting

Saldo baten en lasten

Het saldo van baten en lasten laat een negatief resultaatbeeld zien. Dit is een gevolg van de toenemende kosten van leegstand die niet via de reguliere inkomsten gedekt kunnen worden. De (kosten van) leegstand neemt toe door minder vraag naar huisvesting net name als gevolg van taakstellingen, uitvoering masterplannen en minder ruimtegebruik per ambtenaar.

Tegelijkertijd zijn overtollige panden als gevolg van de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt vaak moeilijk verkoopbaar, dan wel met (forse) boekwaardeverliezen.

Huisvestingsvoorraad in mln m2 BVO

De huisvestingsvoorraad zal de komende jaren door enerzijds het kabinetsbeleid en anderzijds adequate sturing door de Rijksgebouwendienst afnemen. Bij de gepresenteerde afname is rekening gehouden met de gevolgen voor de departementen in Den Haag van besluiten door de Ministerraad over het masterplan huisvesting Den Haag. Indien de voorraad niet in de voorziene mate daalt, zullen de leegstandkosten voor de Rijksgebouwendienst stijgen en daarmee het saldo van baten en lasten dalen.

De baten-lastendiensten

Percentage leegstand

Dit betreft leegstand voor rekening van de Rijksgebouwendienst in relatie tot de totale voorraad. De totale huisvestingsbehoefte zal minder worden door de afslanking bij de rijksoverheid. Daarnaast ontstaat behoefte aan andersoortige huisvesting waardoor de huisvestingsmutaties toenemen. Hierdoor loopt het percentage leegstand (tijdelijk) op. De leegstand daalt naar verwachting na de meerjarenperiode weer wanneer objecten verkocht kunnen worden, dan wel wanneer wordt besloten tot sloop.

Indicator technische kwaliteit (ITK)

Dit betreft het gewogen gemiddelde van de technische conditie van alle gebouwen op een schaal van 1 (nieuwbouw) t/m 6 (extreem slecht). Voor een deel van de (niet-strategische) voorraad is een lagere waardering mogelijk waarbij nog altijd voldoende en daarmee economisch betere afwegingen gemaakt kunnen worden.

Bezetting fte's

Het aantal ambtelijk personeel neemt als gevolg van fte-taakstellingen de komende jaren naar verwachting af tot 650 fte.

Apparaat-omzetindicator

Dit betreft de procentuele verhouding van de apparaatskosten van de Rijksgebouwendienst tot de omzet (totale baten) van de dienst. Een daling van de waarde van de indicator geeft aan dat de verhouding tussen de omzet en het ingezette apparaat verbetert. Daarnaast beoogt de Rijksgebouwendienst in 2013 de volgende prestatie te realiseren:

Duurzaamheid/Functioneel Controleren, Inregelen en Beproeven (FCIB)

In 2013 wordt gestart met de uitvoering van maatregelen voor Energiebesparing in het kader van FCIB in kantoorpanden (tranche 3 FCIB).

5.9 Baten-lastendienst Dienst van de Huurcommissie (DHC)

Inleiding

Het werkkterrein van de Huurcommissie wordt gevormd door het gereguleerde deel van de markt voor huurwoonruimte. Als huurders en verhuurders een geschil hebben en er onderling niet uitkomen, dan doet de Huurcommissie op verzoek van de huurder of de verhuurder een uitspraak in geschillen omtrent de hoogte van huurprijzen en servicekosten. Met ingang van 2012 beslecht de Huurcommissie ook geschillen in het kader van de Wet op het overleg huurders verhuurder (WOHV). Het Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO) Huurcommissie functioneert als een landelijke huurcommissie. Het ZBO (zonder eigen rechtspersoonlijkheid) wordt ondersteund door de Dienst van de Huurcommissie (DHC). Voor de huurders en verhuurders presenteert de Huurcommissie zich als één landelijk opererende, onpartijdige en toegankelijke organisatie. De Huurcommissie streeft naar een zakelijke aansturing op resultaat en doelmatigheid. Daarom hanteert zij een baten-lastenadministratie, die het verbeteren van de doelmatigheid ondersteunt door het verband te leggen tussen de kostprijs enerzijds en de kwantiteit en kwaliteit van de diensten anderzijds. In de begroting zijn ook de kosten van het ZBO verwerkt. De belangrijkste ambitie ten aanzien van de kwaliteit van de dienstverlening is te komen tot een snelle behandeling van verzoeken. Om dit te kunnen realiseren bij een dalende bijdrage van het moederdepartement wordt in 2012 een reorganisatie uitgevoerd. Onderdeel van deze reorganisatie is het verbreden van functies, waardoor medewerkers flexibel

De baten-lastendiensten

ingezet kunnen worden en er in veel mindere mate een beroep gedaan hoeft te worden op externe medewerkers ingeval van piekbelasting in delen van het behandlingsproces van verzoeken om geschilbeslechting.

Exploitatie

5.9.1 Begroting van baten en lasten voor het jaar 2013 (x € 1 000)							
Baten-lastendienst Dienst van de Huurcommissie							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baten							
Omzet moederdepartement	15 078	18 426	13 234	10 600	9 424	8 847	8 685
Omzet overige departementen	0	0	0	0	0	0	0
Omzet derden	954	1 353	939	2 058	2 366	2 366	2 366
Rentebaten	2	0	0	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	804	0	0	0	0	0	0
Bijzondere baten	2 434	453	0	0	0	0	0
Totaal baten	19 272	20 232	14 173	12 658	11 790	11 213	11 213
Lasten							
Apparaatskosten:	14 785	20 859	12 675	11 160	10 292	9 730	9 568
– Personele kosten	8 382	12 406	6 222	4 807	4 039	3 577	3 415
– waarvan eigen personeel		7 766	5 922	4 507	3 939	3 477	3 315
– waarvan externe inhuur		4 640	300	300	100	100	100
– Materiële kosten	6 403	8 453	6 453	6 353	6 253	6 153	6 153
– waarvan apparaat ICT		3 192	2 892	2 892	2 892	2 892	2 892
– waarvan bijdrage aan SSO's		0	0	0	0	0	0
Afschrijvingskosten:	1 205	1 372	1 372	1 372	1 372	1 372	1 372
– materieel	256	569	569	569	569	569	569
– waarvan apparaat ICT			32	32	250	250	250
– immaterieel	949	803	803	803	803	803	803
Overige kosten	2 693	– 1 999	126	126	126	111	111
– dotaties voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
– rentelasten	0	126	126	126	126	111	111
– bijzondere lasten	2 693	453	0	0	0	0	0
– nog op te lossen problematiek	0	– 2 578	0	0	0	0	0
Totaal lasten	18 683	20 232	14 173	12 658	11 790	11 213	11 213
Saldo van baten en lasten	589	0	0	0	0	0	0

Toelichting bij de baten

Omzet moederdepartement

De reeks bedragen voor Omzet moederdepartement komt vanaf 2013 overeen met de geraamde bedragen voor Bijdrage Huurcommissie, zoals opgenomen op artikel 3, Woningmarkt op de ontwerp-begroting BZK 2013. Deze reeks kent een dalend verloop met name als gevolg van de taakstellingen uit hoofde van het Regeerakkoord van het kabinet-Rutte. De definitieve opbrengst uit productie ten laste van de Begroting BZK wordt gebaseerd op de opdracht van de desbetreffende beleidsdirectie aan de Huurcommissie. Deze wordt bepaald door het gerealiseerde aantal dat in 2013 wordt afgewikkeld en de daarbij behorende tarieven, die de goedkeuring behoeven van de eigenaar van de Dienst van de Huurcommissie, in casu de directeur-generaal Wonen, Bouw en Integratie.

5.9.2 Aantal zaken in 2013

	Aantal zaken
Beslechting van huurprijsgeschillen	7 590
Beslechting van servicekostengeschillen	3 000
Beslechting van WOHV-geschillen	10
Verstrekking van verklaringen omtrent de redelijkheid van de huurprijs	400
<i>Totaal</i>	<i>11 000</i>

Omzet derden

Deze baten betreffen de leges-opbrengsten die gebaseerd zijn op de veroordeling door de Huurcommissie van geschilpartijen tot vergoeding aan de Staat. Deze vergoeding is verschuldigd door de partij die naar het oordeel van de Huurcommissie geheel of voor het grootste deel de in het ongelijk gestelde partij is. Indien de Huurcommissie van oordeel is dat beide partijen in ongeveer gelijke mate in het ongelijk worden gesteld, kan zij gemotiveerd uitspreken dat elke partij de helft van de voor hem geldende vergoeding aan de Staat verschuldigd is. De hoogte van deze vergoeding bedraagt € 25 voor natuurlijke personen en € 450 voor rechtspersonen.

Bij de hoogte van de berekende leges-opbrengst is voor 2013 uitgegaan van het aantal geschillen zoals vermeld in tabel 2 en de gemiddelde opbrengst in het eerste kwartaal van 2012. Vanaf 2014 wordt een verhoging van de leges-opbrengsten verwacht als gevolg van een voorgenomen wijziging van de regelgeving, waarbij het onderscheid tussen natuurlijke personen en rechtspersonen vervangen wordt door huurders en verhuurders.

Rentebaten

De renteopbrengsten zijn geraamd op nihil. Uitgangspunt daarbij is dat de bevoorschotting ten laste van de begroting BZK gelijk opgaat met de uitgaven van de Huurcommissie, rekening houdend met de inkomsten uit leges. Daardoor zullen er per saldo nauwelijks rentebaten zijn.

*Toelichting bij de lasten**Apparaatskosten*

De apparaatskosten betreffen zowel de Dienst van de Huurcommissie als de salarissen en vergoedingen van voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, zittingsvoorzitters en zittingsleden van het ZBO Huurcommissie.

Personele kosten

De personele kosten kennen een dalend verloop omdat zowel rekening wordt gehouden met een vermindering van het aantal geschillen als met een doelmatiger behandeling van die geschillen (mede als invulling van de rijksbrede doelmatigheidskorting waartoe het kabinet-Rutte in 2010 heeft besloten), waardoor het aantal medewerkers verminderd kan worden. Met ingang van 2013 is de formatie teruggebracht van 109 naar 91 fte. Voorts heeft een aantal medewerkers een verbreed takenpakket gekregen zodat zij pieken in de werkdruk onderling kunnen opvangen. Daardoor kan de inhuur van externe medewerkers voor de behandeling van geschillen binnen een aantal jaar geheel worden afgebouwd. Alleen op incidentele basis voor specifieke projecten waarvoor DHC zelf geen of

De baten-lastendiensten

onvoldoende expertise en capaciteit in huis heeft, zal nog beroep worden gedaan op externe medewerkers.

Materiële kosten

De belangrijkste posten zijn huisvesting, bureaunkosten, communicatie en ICT. De daling van deze kosten vanaf 2013 ten opzichte van de Begroting 2012 is gebaseerd op de realisatie in 2011 en het gevolg van een aantal getroffen en in voorbereiding zijnde versoberingsmaatregelen ter invulling van de hiervoor genoemde doelmatigheidskorting.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn conform de door de Minister van Financiën voorgeschreven afschrijvingstermijnen. Er is rekening gehouden met regelmatige vervangingsinvesteringen.

Rentelasten

De hoogte van de rentelasten is berekend over de gemiddelde boekwaarde van de activa tegen een rentepercentage van 3,5.

Kasstroombegroting

5.9.3 Kasstroombegroting voor het jaar 2013 (x € 1 000) Baten-lastendienst Dienst van de Huurcommissie

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rekening-courant RHB 1 januari	3 340	3 340	3 340	3 340	3 340	3 340	3 340
2. Totaal operationele kasstroom	3 649	1 372	1 372	1 372	1 372	1 372	1 372
3a. Totaal investeringen	- 1 210	- 1 372	- 1 372	- 1 372	- 1 372	- 1 372	- 1 372
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 1 210	- 1 372	- 1 372	- 1 372	- 1 372	- 1 372	- 1 372
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0	0	0	0	0
4b. Eenmalige storting door moederdepartement	2 900	0	0	0	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen	0	- 1 372	0	0	0	0	0
4d. Beroep op leenfaciliteit	0	1 372	0	0	0	0	0
4. Totaal financieringskasstroom	2 900	0	0	0	0	0	0
5. Rekening-courant RHB 31 december	8 679	3 340	3 340	3 340	3 340	3 340	3 340

Toelichting

Uitgangspunt is een beginsaldo van € 3,34 mln. per 1 januari 2013.

Operationele kasstroom

Uitgegaan is van een jaarlijks exploitatieresultaat van nul en een stabiel saldo van debiteuren en crediteuren.

Investeringskasstroom

Voor 2013 en volgende jaren is het uitgangspunt dat het investeringsniveau gelijk blijft aan dat van 2012.

Financieringskasstroom

De aflossingen op de leenfaciliteit lopen gelijk op met de afschrijvingen, het beroep op de leenfaciliteit met de investeringen. Voor de komende jaren is het uitgangspunt dat het beroep op de leenfaciliteit gelijk blijft.

Doelmatigheid

Door de wisselende productieomvang is het niet eenvoudig een indicator te hanteren die eenduidig de ontwikkeling van de kostprijzen van de Huurcommissie toont. In 2013 wordt in samenwerking met de eigenaar en het ministerie van Financiën de aandacht gericht op verdere ontwikkeling van doelmatigheidsindicatoren. Voor 2013 staat een versnelling van de doorlooptijden centraal, zonder een kostenverhogend effect.

Overzicht doelmatigheidsindicatoren

5.9.4 Indicator		
	Begroting 2012	Begroting 2013
<i>Doorlooptijden</i>		
% Huurprijsgeschillen afgerond binnen 5 maanden	80%	
% Huurprijsgeschillen afgerond binnen 4 maanden		90%
% Servicekostengeschillen afgerond binnen 6 maanden	80%	
% Servicekostengeschillen afgerond binnen 4 maanden		90%
% WOHV-geschillen afgerond binnen 8 weken	–	90%

Toelichting

Voor de doorlooptijden van geschilbeslechting staat in de Uitvoeringswet Huurprijzen woonruimte een termijn van vier maanden. In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in de ICT-ondersteuning van het behandelingsproces om deze termijn vanaf 2013 te kunnen realiseren. Ook de eerder genoemde reorganisatie moet daaraan bijdragen. Omdat de Huurcommissie bij het behalen van vermelde doorlooptijd ook afhankelijk is van de medewerking van huurder en verhuurder (het verstrekken van de benodigde informatie, het meewerken aan onderzoek in de woning), kan de termijn van vier maanden nooit in alle gevallen gerealiseerd worden. De wet kent de mogelijkheid om in die gevallen gemotiveerd een langere doorlooptijd te hanteren. Om deze reden is het streven erop gericht om in 2013 de maximale doorlooptijd van vier maanden voor 90% van de verzoeken te realiseren.

6. BIJLAGEN**6.1 Verdiepingsbijlage Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties**

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
1 Openbaar bestuur en democratie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	22 668	22 128	24 397	24 201	23 967	
1.1 Bestuurlijke en financiële verhouding	3 916	5 233	7 738	7 626	7 309	
1.2 Participatie	18 752	16 895	16 659	16 575	16 658	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	5 317	2 735	2 621	2 621	2 421	2 440
1.1 Bestuurlijke en financiële verhouding	5 983	2 750	2 400	2 400	2 400	2 400
1.2 Participatie	- 666	- 15	221	221	21	40
Nieuwe mutaties	2 338	239	229	247	246	246
1.1 Bestuurlijke en financiële verhouding	104	16	18	23	22	22
1.2 Participatie	2 234	223	211	224	224	224
waarvan:						
a. Voorlichting verkiezingen Tweede Kamer	2 000					
Stand ontwerpbegroting 2013	30 323	25 102	27 247	27 069	26 634	26 616
1.1 Bestuurlijke en financiële verhouding	10 003	7 999	10 156	10 049	9 731	9 713
1.2 Participatie	20 320	17 103	17 091	17 020	16 903	16 903

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	21 965	49 465	24 865	21 965	21 965	
Stand ontwerpbegroting 2013	21 965	49 465	24 865	21 965	21 965	21 965

Toelichting

a. Voorlichting verkiezingen Tweede Kamer

Op 12 september 2012 vinden vervroegde verkiezingen plaats voor de Tweede Kamer der Staten Generaal. Teneinde (potentiële) kiezers te informeren en te bewegen de gang naar de stembus te maken, dient voorlichting plaats te vinden.

De Bijlagen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
2 Algemene inlichtingen en Veiligheidsdienst	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	200 328	198 440	197 800	195 406	195 160	
2.1 Apparaat	190 560	188 672	188 032	185 638	185 392	
2.2 Geheim	9 768	9 768	9 768	9 768	9 768	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	2 689	1 870	- 98	- 98	- 98	- 98
2.1 Apparaat	2 899	2 317	501	629	629	629
2.2 Geheim	- 210	- 447	- 599	- 727	- 727	- 727
Nieuwe mutaties	1 115	- 2 285	- 2 273	- 2 291	- 2 266	- 2 266
2.1 Apparaat	940	- 2 183	- 2 170	- 2 188	- 2 164	- 2 164
waarvan:						
a. Departementale taakstelling		- 2 183	- 2 170	- 2 188	- 2 164	- 2 164
2.2 Geheim	175	- 102	- 103	- 103	- 102	- 102
Stand ontwerpbegroting 2013	204 781	199 621	196 892	194 553	194 328	194 082
2.1 Apparaat	195 036	190 237	187 666	185 454	185 228	184 982
2.2 Geheim	9 745	9 384	9 226	9 099	9 100	9 100

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	1 191	8 191	12 691	12 691	12 691	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	493	23	23	23	23	23
Stand ontwerpbegroting 2013	1 684	8 214	12 714	12 714	12 714	12 714

Toelichting:

a. Departementale taakstelling

Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. De taakstelling is gebaseerd op de omvang en samenstelling van de departementale begroting en is conform deze grondslag aan de verschillende begrotingsonderdelen toegeedeeld.

De Bijlagen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
3 Woningmarkt	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	2 786 655	2 714 170	2 797 096	2 861 313	2 891 710	
3.1 Betaalbaarheid	2 778 378	2 708 718	2 789 675	2 853 919	2 884 316	
3.2 Onderzoek en kennisoverdracht	8 277	5 452	7 421	7 394	7 394	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	2 821	- 1 402	- 1 527	- 1 647	- 1 647	- 1 647
3.1 Betaalbaarheid	524	- 1 026	- 1 151	- 1 221	- 1 221	- 1 221
3.2 Onderzoek en kennisoverdracht	2 297	- 376	- 376	- 426	- 426	- 426
Nieuwe mutaties	9 463	119 675	145 752	145 236	194 784	219 442
3.1 Betaalbaarheid	9 340	119 577	145 619	146 805	196 653	221 311
waarvan:						
a. Huurtoeslag	8 760	118 667	169 482	170 582	220 841	245 500
b. Departementale taakstelling		- 800	- 25 136	- 24 612	- 24 606	- 24 606
3.2 Onderzoek en kennisoverdracht	123	98	133	- 1 569	- 1 869	- 1 869
waarvan:						
c. Departementale taakstelling				- 1 700	- 2 000	- 2 000
Stand ontwerpbegroting 2013	2 798 939	2 832 443	2 941 321	3 004 902	3 084 847	3 182 831
3.1 Betaalbaarheid	2 788 242	2 827 269	2 934 143	2 999 503	3 079 748	3 177 732
3.2 Onderzoek en kennisoverdracht	10 697	5 174	7 178	5 399	5 099	5 099
Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	556 140	552 733	1 310 618	1 310 218	1 293 659	
Nieuwe mutaties	8 760	25 712	- 725 488	- 729 702	- 716 959	- 717 100
waarvan:						
d. Huurtoeslag	8 760	24 467	33 682	29 882	43 041	42 900
e. Heffingswet			- 760 000	- 760 000	- 760 000	- 760 000
Stand ontwerpbegroting 2013	564 900	578 445	585 130	580 516	576 700	595 000

Toelichting

- a. Huurtoeslag
Het budget voor de huurtoeslag wordt verhoogd om het verwachte beroep op de huurtoeslag te kunnen opvangen. De toename is onder andere het gevolg van een groter aantal bijstandsgerechtigden dat een beroep doet op de huurtoeslag.
- b en c. Departementale taakstelling
Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. De taakstelling is gebaseerd op de omvang en samenstelling van de departementale begroting en is conform deze grondslag aan de verschillende begrotingsonderdelen toegedeeld.
- d. Huurtoeslag
In de ramingsnota 2013 zijn per saldo hogere ontvangsten opgenomen. Deze worden veroorzaakt door extra inspanningen van de belastingdienst om onterechte bevoorschottingen tegen te gaan.
- e. Heffingswet
De wetgeving en de uitvoering van de Heffingswet liggen conform het Begrotingsakkoord 2013 bij de staatssecretaris van

De Bijlagen

Financiën (fiscaliteit). De op de begroting van BZK (VII) geraamde bijbehorende ontvangstenreeks gaat over naar Financiën, zodat budget en verantwoordelijkheid overeenkomen.

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
4 Woonomgeving en bouw						
Stand ontwerpbegroting 2012	44 033	41 819	38 671	33 131	33 012	
4.1 Energie en bouwkwaliteit	35 356	22 664	19 186	16 601	16 482	
4.2 Woningbouwproductie	2 799	3 140	3 140	3 140	3 140	
4.3 Kwaliteit woonomgeving	5 878	16 015	16 345	13 390	13 390	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	6 706	- 2 139	- 1 181	- 1 238	- 1 238	- 1 238
4.1 Energie en bouwkwaliteit	- 1 458	- 1 850	- 100	- 100	- 100	- 100
4.2 Woningbouwproductie	8 004	- 228	- 228	- 228	- 228	- 228
4.3 Kwaliteit woonomgeving	160	- 61	- 853	- 910	- 910	- 910
Nieuwe mutaties	698	- 7 041	- 9 363	527	629	647
4.1 Energie en bouwkwaliteit	330	490	402	313	416	415
4.2 Woningbouwproductie	163	2 361	153	155	154	173
4.3 Kwaliteit woonomgeving	205	- 9 890	- 9 918	59	59	59
waarvan:						
a. Programma Zichtbare schakel		- 10 000	- 10 000			
Stand ontwerpbegroting 2013	51 437	32 639	28 127	32 420	32 403	32 321
4.1 Energie en bouwkwaliteit	34 228	21 304	19 488	16 814	16 798	16 697
4.2 Woningbouwproductie	10 966	5 273	3 065	3 067	3 066	3 085
4.3 Kwaliteit woonomgeving	6 243	6 062	5 574	12 539	12 539	12 539

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	91	91	91	91	91	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	4 200	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2013	4 291	91	91	91	91	91

Toelichting

a. Programma Zichtbare schakel

Het Rijk wil gemeenten meer sturingsmogelijkheden geven om op lokaal niveau een goede verbinding te leggen tussen preventie, wonen, welzijn en zorg. In 2009 is het programma «Zichtbare schakel: de wijkverpleegkundige voor een gezonde buurt» gestart. Uit de tussenrapportage van dit programma (Kamerstukken II, 2011–2012, 23 235 nr. 95) blijkt dat de wijkverpleegkundigen deze rol heel goed vervullen. Om de projecten uit dit programma te borgen kiest het Rijk ervoor de structurele middelen (€ 10 miljoen per jaar) gedurende twee jaar via een decentralisatie-uitkering beschikbaar te stellen aan het Gemeentefonds.

De Bijlagen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
5 Integratie en maatschappelijke Samenhang	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	251 633	187 837	94 506	87 988	87 904	
5.1 Faciliteren inburgering	197 293	134 926	36 515	40 512	40 428	
5.2 Maatschappelijke en economische zelfredzaamheid	54 340	52 911	57 991	47 476	47 476	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	5 507	- 4 377	- 4 553	- 5 060	- 4 873	- 3 282
5.1 Faciliteren inburgering	6 509	- 3 527	- 3 403	- 3 610	- 3 123	- 3 032
5.2 Maatschappelijke en economische zelfredzaamheid	- 1 002	- 850	- 1 150	- 1 450	- 1 750	- 250
Nieuwe mutaties	4 914	- 11 073	31 225	30 077	29 292	29 293
5.1 Faciliteren inburgering	4 139	- 12 393	28 507	28 607	28 607	28 607
waarvan:						
a. Sociale leenfaciliteit integratie		15 000	30 000	30 000	30 000	30 000
b. BDU-SIV		23 141				
c. Uitvoeringskosten inburgering Gemeente		- 24 600				
d. Departementale taakstelling		- 26 041	- 1 600	- 1 500	- 1 500	- 1 500
e. Prijsbijstelling	4 139					
5.2 Maatschappelijke en economische zelfredzaamheid	775	1 320	2 718	1 470	685	686
waarvan:						
f. Aanpak Antillianen		4 485				
g. Subsidie LOM		- 2 985	2 200	785		
Stand ontwerpbegroting 2013	262 054	172 387	121 178	113 005	112 323	114 878
5.1 Faciliteren inburgering	207 941	119 006	61 619	65 509	65 912	66 966
5.2 Maatschappelijke en economische zelfredzaamheid	54 113	53 381	59 559	47 496	46 411	47 912

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	32 425	4 425	4 425	4 425	4 425	
Nieuwe mutaties	0	23 141	0	0	1 500	4 500
waarvan:						
h. Sociale leenfaciliteit integratie					1 500	4 500
i. BDU-SIV		23 141				
Stand ontwerpbegroting 2013	32 425	27 566	4 425	4 425	5 925	8 925

Toelichting

- a. en h. Sociale leenfaciliteit integratie
Met de wijziging Wet inburgering worden inburgeringsplichtigen, met ingang van 1 januari 2013, zelf (financieel) verantwoordelijk voor het inburgeren. Minder draagkrachtigen komen in aanmerking voor een sociale lening.
- b. en i. Brede Doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (BDU-SIV)
In het kader van afrekening BDU/SIV met de gemeenten worden er meerontvangsten verwacht. Het betreft de terugvordering van de inburgeringsmiddelen waarvoor geen tegenprestatie is geleverd. Gemeenten hebben in het verleden middelen in de vorm van een voorschot gekregen om inburgeringstrajecten aan te bieden. Achteraf wordt op basis van de werkelijk geleverde prestaties afgerekend.
- c. Gemeente uitvoeringskosten inburgering
Overboeking naar de algemene uitkering in het gemeentefonds voor de uitvoering van de Wet inburgering.

De Bijlagen

- d. **Departementale taakstelling**
Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. De taakstelling is gebaseerd op de omvang en samenstelling van de departementale begroting (kader RBG-eng, stand Miljoenennota 2012) en is conform deze grondslag aan de verschillende begrotingsonderdelen toegeedeeld.
- e. **Prijsbijstelling**
De begroting is incidenteel opgehoogd ter compensatie van stijgende prijzen. Deze middelen zijn aan verschillende begrotingsonderdelen toegeedeeld.
- f. **Aanpak Antillianen**
De financiële bijdrage aan gemeenten voor de aanpak van Antilliaans-Nederlandse risicojeugd wordt ultimo 2012 beëindigd. Dit is een jaar eerder dan bij aanvang van de regeling werd voorzien.
- g. **Subsidie LOM**
De middelen die in 2013 gereserveerd waren voor de aanpak Antillianen worden ingezet ten behoeve van wachtgeldregeling en voorzieningen met betrekking tot afbouw subsidie Landelijk Overleg Minderheden. Middels een intertemporele compensatie wordt het budget verdeeld over de jaren waarin ze nodig zijn (2013–2015).

De Bijlagen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)							
6	Dienstverlenende en innovatieve overheid	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012		125 170	104 669	111 362	91 998	89 295	
6.1	Verminderen Regeldruk	2 800	3 100	3 100	3 100	0	
6.2	Informatiebeleid en ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen	25 166	25 229	25 126	17 482	17 465	
6.3	Betrouwbare levering van e-overheidsvoorzieningen	45 852	45 138	43 668	42 852	42 707	
6.4	Burgerschap	4 942	4 872	6 544	6 469	6 469	
6.5	Reisdocumenten en basisadministratie personen	46 410	26 330	32 924	22 095	22 654	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012				–			
		– 2 660	20 912	14 413	– 3 913	– 3 313	– 3 313
6.1	Verminderen Regeldruk	1 700	1 200	1 200	1 200	0	0
6.2	Informatiebeleid en ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen	– 1 455	– 3 100	– 2 925	– 2 925	– 1 125	– 1 125
6.3	Betrouwbare levering van e-overheidsvoorzieningen	227	– 2 188	– 2 188	– 2 188	– 2 188	– 2 188
6.4	Burgerschap	250	0	0	0	0	0
6.5	Reisdocumenten en basisadministratie personen	– 3 382	25 000	– 10 500	0	0	0
Nieuwe mutaties		12 105	267	266	272	22	22
6.1	Verminderen Regeldruk	270	0	0	0	0	0
6.2	Informatiebeleid en ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen	1 144	0	0	0	0	0
6.3	Betrouwbare levering van e-overheidsvoorzieningen	– 645	0	0	0	0	0
6.4	Burgerschap	14	262	262	267	17	17
6.5	Reisdocumenten en basisadministratie personen	11 319	5	4	5	5	5
waarvan:							
a.	Resultaat NIKS	10 839	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2013		134 612	125 848	97 215	88 357	86 004	85 806
6.1	Verminderen Regeldruk	4 770	4 300	4 300	4 300	0	0
6.2	Informatiebeleid en ontwikkeling e-overheidsvoorzieningen	24 855	22 129	22 201	14 557	16 340	16 322
6.3	Betrouwbare levering van e-overheidsvoorzieningen	45 434	42 950	41 480	40 664	40 519	40 357
6.4	Burgerschap	5 206	5 134	6 806	6 736	6 486	6 486
6.5	Reisdocumenten en basisadministratie personen	54 347	51 335	22 428	22 100	22 659	22 641

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	500	500	500	500	500	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	11 151	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties:	10 839	0	0	0	0	0
waarvan:						
b. Resultaat NIKS	10 839					
Stand ontwerpbegroting 2013	22 490	500	500	500	500	500

De Bijlagen

Toelichting

a en b. Resultaat NIKS

BPR heeft conform de regelgeving het resultaat dat het in 2011 op de reisdocumenten heeft geboekt, overgemaakt naar de opdrachtgever. Deze ontvangst wordt ingezet voor de extra kosten die BZK moet maken om de run op paspoorten en NIKs in goede banen te leiden, die wordt veroorzaakt door het vervallen van de geldigheid van kinderbijschrijvingen in de paspoorten van ouders.

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
7 Arbeidszaken overheid	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	47 192	45 804	43 335	38 270	41 203	
7.1 Overheid als werkgever	14 244	14 656	12 087	9 522	9 505	
7.2 Pensioenen, uitkeringen en benoemingsregelingen	32 948	31 148	31 248	28 748	31 698	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	- 1 775	- 1 450	- 1 275	- 1 450	- 2 225	- 2 225
7.1 Overheid als werkgever	1 175	1 500	1 675	1 500	725	725
7.2 Pensioenen, uitkeringen en benoemingsregelingen	- 2 950	- 2 950	- 2 950	- 2 950	- 2 950	- 2 950
Nieuwe mutaties	2 480	- 1 177	- 1 450	- 1 314	- 1 298	- 1 298
7.1 Overheid als werkgever	1 214	42	29	28	28	28
7.2 Pensioenen, uitkeringen en benoemingsregelingen	1 266	- 1 219	- 1 479	- 1 342	- 1 326	- 1 326
Stand ontwerpbegroting 2013	47 897	43 177	40 610	35 506	37 680	37 662
7.1 Overheid als werkgever	16 633	16 198	13 791	11 050	10 258	10 240
7.2 Pensioenen, uitkeringen en benoemingsregelingen	31 264	26 979	26 819	24 456	27 422	27 422
Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	820	820	820	820	820	
Stand ontwerpbegroting 2013	820	820	820	820	820	820

De Bijlagen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
8 Kwaliteit Rijksdienst	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	28 964	26 480	25 446	24 878	24 818	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	8 444	3 237	3 556	3 562	3 465	3 587
Nieuwe mutaties	6 357	- 337	- 362	- 369	- 361	- 363
Waarvan:						
a. Eigen vermogen Doc-Direkt	2 153					
b. Digitale Werkomgeving Rijksdienst	1 781					
c. Prijsbijstelling 2012	1 406					
Stand ontwerpbegroting 2013	43 825	29 380	28 640	28 071	27 922	27 903

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	2 550	2 650	2 650	2 650	2 650	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	- 2 118	- 2 400	- 2 400	- 2 400	- 2 400	- 2 400
Nieuwe mutaties	2 155	0	0	0	0	0
Waarvan:						
d. Digitale Werkomgeving Rijksdienst	1 781					
Stand ontwerpbegroting 2013	2 587	250	250	250	250	250

Toelichting

- a. Eigen vermogen Doc-Direct
Doc-Direkt is per 1 januari 2011 als baten-lastendienst met tijdelijke status van start gegaan. Doc-Direkt werd in het eerste jaar geconfronteerd met een achterblijvend werkaanbod waardoor in 2011 een negatief eigen vermogen is ontstaan. Het negatief eigen vermogen wordt door de eigenaar aangezuiverd.
- b. en d. Digitale Werkomgeving Rijksdienst
Voor het programma Digitale Werkomgeving Rijksdienst (DWR) is van verschillende departementen een bijdrage ontvangen.
- c. Prijsbijstelling 2012
De begroting is incidenteel opgehoogd ter compensatie van stijgende prijzen. Deze middelen zijn aan verschillende begrotingsonderdelen toegeedeeld.

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
9 Uitvoering Rijkshuisvesting	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	58 053	58 413	57 769	58 022	57 616	
9.1 Een doelmatige uitvoeringspraktijk van de rijkshuisvesting	58 053	58 413	57 769	58 022	57 616	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	1 297	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	702	794	759	764	1 060	755
Stand ontwerpbegroting 2013	60 052	59 207	58 528	58 786	58 676	57 457

De Bijlagen

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	2 626	357	357	357	357	
Stand ontwerpbegroting 2013	2 626	357	357	357	357	357

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
10 Vreemdelingen						
Stand ontwerpbegroting 2012	793 065	763 820	731 821	637 445	636 304	
10.1 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen	761 366	737 008	705 607	611 665	610 354	
10.2 Terugkeer en bewaring Vreemdelingen	31 699	26 812	26 214	25 780	25 950	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	- 43 824	- 31 107	- 22 360	- 14 762	- 15 119	- 15 600
10.1 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen	- 45 924	- 31 107	- 22 360	- 14 762	- 15 119	- 15 600
10.2 Terugkeer en bewaring Vreemdelingen	2 100	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	15 367	487	1 547	6 537	2 614	2 596
10.1 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen waarvan:	15 031	217	1 294	6 282	2 357	2 340
a. Departementale taakstelling		- 11 113	- 11 041	- 7 623	- 7 532	- 7 532
b. Dienstverlening P-Direkt	1 906	1 906	1 906	1 906	1 906	1 906
c. Prijsbijstelling 2012	7 599	6 376	6 007	5 318	5 306	5 291
d. Kasschuif vernieuwing grensmanagement	- 2 000			2 000		
e. Kasschuif biometrie	- 4 000		2 000	2 000		
f. IND-archieven	4 700					
g. Eigen vermogen COA	2 100					
h. Loonbijstelling 2012	3 167	3 048	2 422	2 681	2 677	
10.2 Terugkeer en bewaring Vreemdelingen	336	270	253	255	257	256
Stand ontwerpbegroting 2013	764 608	733 200	711 008	629 220	623 799	621 920
10.1 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen	730 473	706 118	684 541	603 185	597 592	595 797
10.2 Terugkeer en bewaring Vreemdelingen	34 135	27 082	26 467	26 035	26 207	26 123

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	467	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2013	467	0	0	0	0	0

Toelichting:

- a. Departementale taakstelling
Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. De taakstelling is gebaseerd op de omvang en samenstelling van de departementale begroting en is conform deze grondslag aan de verschillende begrotingsonderdelen toegedeeld.
- b. Dienstverlening P-Direkt
Dit betreft de kosten voor de dienstverlening P-Direkt. Het betreft een overboeking in verband met de structurele ontvlechting van deze middelen vanuit het ministerie van Veiligheid en Justitie.
- c. Prijsbijstelling 2012
Zie toelichting bij artikel Nominaal en onvoorzien.

De Bijlagen

- d. Kasschuif vernieuwing grensmanagement
Deze mutatie betreft het in overeenstemming brengen van de kasbehoefte door een kasschuif van € 2 mln. van 2012 naar 2015. Om passagiersgegevens te verzamelen en te analyseren is een wettelijke basis nodig. Consultatie bij de Europese Commissie heeft geleerd dat onderdelen van het concept wetsvoorstel niet mogelijk zijn binnen de bestaande API-richtlijn. Het wetsvoorstel dient te worden aangepast, waardoor vertraging optreedt bij de verdere ontwikkeling van het systeem Pardex, welke uiteindelijk voor de gegevensuitwisseling moet zorgen. De aanbesteding van Pardex vindt daardoor later plaats.
- e. Kasschuif biometrie
Enkele biometrie vreemdelingenketen-projecten kennen een vertraging op terrein van een bredere invoering bij Binnenlands vreemdelingen-toezicht, de opname van biometrische gegevens op het vreemdelin-gendocument en de invoering van het vreemdelingendocument met biometrische kenmerken op Caribisch Nederland. De mutatie dient om de budgettreks in overeenstemming te brengen met de kasbehoefte.
- f. IND-archieven
Betreft de bijdrage van BZK aan de kosten voor de afhandeling van de oude IND-archieven (1976–2010).
- g. Eigen vermogen COA
Het tekort op het eigen vermogen COA is ontstaan door krimpkosten in 2011. BZK draagt zorg voor aanzuivering van het eigen vermogen.

De Bijlagen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
11 Centraal apparaat	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	305 445	286 069	264 962	254 851	253 314	
11.1 Apparaat (exclusief AIVD)	305 445	286 069	264 962	254 851	253 314	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	84 623	21 703	20 954	10 757	10 784	10 769
Nieuwe mutaties	46 157	3 251	2 330	- 1 643	- 1 807	- 1 822
Waarvan:						
a. Shared Service Organsatie ICT (SSO-ICT)	42 500					
b. Prijsbijstelling 2012	3 184	3 638	3 185	3 038	3 005	3 000
c. Huisvesting		3 700	3 400	2 400	2 300	2 300
d. Departementale taakstelling		- 1 923	- 1 745	- 4 205	- 4 187	- 4 187
e. Ramingsbijstelling DHC		- 4 300	- 4 300	- 4 300	- 4 300	- 4 300
Stand ontwerpbegroting 2013	436 225	311 023	288 246	263 965	262 291	261 121

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	32 232	29 865	29 865	29 865	29 865	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	46 098	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Nieuwe mutaties	55 601	- 4 300	- 4 300	- 4 300	- 4 300	- 4 300
Waarvan:						
f. Shared Service Organisatie ICT (SSO-ICT)	42 500					
g. Ontvangsten dienstverlening staf	12 891					
h. Ramingsbijstelling DHC		- 4 300	- 4 300	- 4 300	- 4 300	- 4 300
Stand ontwerpbegroting 2013	133 931	27 965	27 965	27 965	27 965	27 965

Toelichting

- a. en f. Shared Service Centrum ICT (SSC-ICT)
Het budget van SSC-ICT wordt in 2012 gefinancierd uit de ontvangsten van de opdrachtgevende departementen IenM, VWS en SZW.
- b. Prijsbijstelling 2012
Zie toelichting bij artikel Nominaal en onvoorzien.
- c. Huisvesting
De uitgaven voor de Nieuwbouw komen hoger uit vanwege het aantal vierkante meters van de Nieuwbouw dat door BZK wordt afgenomen. Daarnaast zijn er middelen opgenomen voor structurele onderhoudswerkzaamheden.
- d. Departementale taakstelling
Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. De taakstelling is gebaseerd op de omvang en samenstelling van de departementale begroting en is conform deze grondslag aan de verschillende begrotingsonderdelen toegedeeld.
- e. en h. In de meerjarenraming voor de ontvangsten centraal apparaat zit een structureel bedrag van € 4,3 mln. voor ontvangsten voor dienstverlening aan de Dienst Huurcommissie (DHC). Op basis van de realisatie 2011 blijkt, dat deze reeks ten onrechte onderdeel is van de meerjarenraming die bij de departementale

De Bijlagen

herindeling is overgekomen van voormalig ministerie van VROM naar Ministerie van BZK. Zowel bij de uitgaven als bij de ontvangsten vindt hierbij een structurele correctie plaats bij het centraal apparaat.

- g. **Ontvangsten Dienstverlening staf**
De ontvangsten voor de dienstverlening van de staf komen hoger uit. Omdat in 2011 het leveringscontract met de Rijksgebouwendienst niet tijdig was geaccordeerd door opdrachtgever en opdrachtnemer zijn de ontvangsten in 2012 gerealiseerd.
- h. **Loonbijstelling 2012**
Zie toelichting bij artikel Nominaal en onvoorzien.

De Bijlagen

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
12 Algemeen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	14 084	4 426	2 180	3 475	3 831	
12.1 Algemeen	1 480	1 480	1 480	1 296	1 296	
12.2 Verzameluitkeringen	12 604	2 946	700	2 179	2 535	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	- 176	0	0	0	0	0
12.1 Algemeen	- 176	0	0	0	0	0
12.2 Verzameluitkeringen	0	0	0	0	0	0
Nieuwe mutaties	- 3	- 6	- 7	173	173	173
12.1 Algemeen	- 3	- 6	- 7	173	173	173
12.2 Verzameluitkeringen	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2013	13 905	4 420	2 173	3 648	4 004	4 004
12.1 Algemeen	1 301	1 474	1 473	1 469	1 469	1 469
12.2 Verzameluitkeringen	12 604	2 946	700	2 179	2 535	2 535

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
13 Nominaal en onvoorzien	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	32 027	24 819	10 572	15 807	15 564	
13.1 Loonbijstelling	4 461	4 098	3 712	3 430	3 397	
13.2 prijsbijstelling	10 721	5 747	2 631	7 512	6 779	
13.3 Onvoorzien	16 845	14 974	4 229	4 865	5 388	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	- 15 526	- 4 471	- 2 826	- 3 311	- 2 736	- 2 953
13.1 Loonbijstelling	778	1 900	4 901	4 618	4 610	4 610
13.2 prijsbijstelling	- 815	- 1 842	- 3 490	- 4 506	- 4 723	- 4 940
13.3 Onvoorzien	- 15 489	- 4 529	- 4 237	- 3 423	- 2 623	- 2 623
Nieuwe mutaties	- 6 226	- 8 525	- 7 428	- 7 135	- 6 754	- 6 847
13.1 Loonbijstelling	- 5 214	- 5 015	- 8 295	- 5 289	- 4 610	- 4 610
waarvan:						
a. Verdeling loonbijstelling 2012	- 5 214	- 5 015	- 4 901	- 4 618	- 4 610	- 4 610
13.2 prijsbijstelling	- 1 640	- 179	859	- 224	- 224	1 823
waarvan:						
b. Toedeling prijsbijstelling 2012	22 912	20 270	17 607	16 265	16 156	16 040
c. Verdeling prijsbijstelling 2012	- 24 522	- 20 270	- 17 607	- 16 265	- 16 156	- 16 040
13.3 Onvoorzien	628	- 3 331	8	- 1 622	- 1 920	- 2 013
Waarvan:						
d. Huisvesting	0	- 3 700	- 3 400	- 2 400	- 2 300	- 2 300
e. Departementale taakstelling	0	- 47 000	- 47 000	- 47 000	- 47 000	- 47 000
f. Departementale taakstelling	0	47 000	47 000	47 000	47 000	47 000
Stand ontwerpbegroting 2013	10 275	11 823	318	5 361	6 074	2 102
13.1 Loonbijstelling	25	983	318	2 759	3 397	1 350
13.2 prijsbijstelling	8 266	3 726	0	2 782	1 832	0
13.3 Onvoorzien	1 984	7 114	0	- 180	845	752

Toelichting

- a. De loonbijstelling 2012, die bij 1^e suppletore begroting 2012 aan deze begroting is toegevoegd, wordt nu verdeeld naar de desbetreffende artikelen.

De Bijlagen

- b. en c. Dit betreft de verdeling van de prijsbijstelling 2012 naar de desbetreffende artikelen.
- d. Huisvesting
De uitgaven voor de Nieuwbouw komen hoger uit vanwege het aantal vierkante meters van de Nieuwbouw dat door BZK wordt afgenomen. Daarnaast zijn er middelen opgenomen voor structurele onderhoudswerkzaamheden.
- e. en f. Departementale taakstelling
Er is in het Begrotingsakkoord 2013 een (efficiency-)taakstelling op de BZK-begroting doorgevoerd. De taakstelling is gebaseerd op de omvang en samenstelling van de departementale begroting en is conform deze grondslag aan de verschillende begrotingsonderdelen toegedeeld.

Opbouw uitgaven (x € 1 000)						
14 VUT-fonds	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	100 000	380 000	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	70 000	- 210 000	0	0	0	0
Nieuwe mutaties waarvan:	20 000	40 000	0	0	0	0
a. Liquiditeitsbehoefte	20 000	40 000	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2013	190 000	210 000	0	0	0	0

Opbouw ontvangsten (x € 1 000)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stand ontwerpbegroting 2012	14 600	15 400	224 300	740 100	182 700	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2012	1 300	3 900	4 100	- 1 000	- 1 300	0
Nieuwe mutaties waarvan:	0	- 300	100 000	0	- 130 000	0
b. Liquiditeitsbehoefte	0	- 300	100 000	0	- 130 000	0
Stand ontwerpbegroting 2013	15 900	19 000	328 400	739 100	51 400	0

Toelichting

- a. Liquiditeitsbehoefte
Op grond van nadere analyses blijkt de liquiditeitsbehoefte van het VUT-fonds gewijzigd te zijn. De leenbehoefte in 2012 en 2013 is hoger.
- b. Liquiditeitsbehoefte
De aflossingsreeksen zijn aangepast aan het gewijzigde ritme van de leenfaciliteit. De verwachte renteontvangsten voor 2013 zijn iets neerwaarts bijgesteld.

6.2 Moties en toezeggingen

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

A.1 In behandeling zijnde moties

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Gewijzigde motie Elissen /Cörüz; Verzoekt de regering, om een evaluatie uit te voeren naar de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten uit 2002 (Wiv 2002) en daarbij nadrukkelijk in te gaan op het toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	Kamerdebat 01-02-2012 VAO AIVD	In de brief van 25 juni 2012 (TK 2011–2012, 29 924 nr. 91), wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over het moment, de reikwijdte en de uitvoering van het evaluatieonderzoek. Ook in het Algemeen Overleg AIVD onderwerpen van 4 juli jl. is nader over dit onderwerp gesproken.
Motie Schouwen/Van Raak; Verzoekt de regering een voorstel te doen voor een toekomstige benoemingsprocedure voor de vicepresident van de Raad van State waarbij een rol is weggelegd voor de Tweede Kamer	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting)	De Tweede Kamer wordt medio september 2012 geïnformeerd
Motie Van Gent c.s.; Verzoekt de regering gehoor te geven aan de aanbeveling van de Commissie Gelijke Behandeling uit 2008 om met een wettelijke regeling een einde te maken aan het fenomeen van de weigerambtenaar en de Tweede Kamer daarover voor 1 januari 2012 te informeren	Kamerdebat 08-06-2011 Hoofddlijnen Emancipatiebeleid 2011–2015	De Tweede Kamer wordt medio zomer 2012 schriftelijk geïnformeerd
Motie Heijnen/Schouw; Verzoekt de regering de regels voor de integriteit in het openbaar bestuur onder andere in samenwerking met de ROB, de VNG en het IPO tegen het licht te houden en zo nodig te wijzigen en hierover de Kamer te informeren	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	De Tweede Kamer wordt uiterlijk in oktober 2012 per brief geïnformeerd over de eventuele wijziging van regels voor de integriteit in het openbaar bestuur, nadat overleg met de verschillende beroepsgroepen en koepels van decentrale overheden heeft plaatsgevonden
Motie Recourt/Gesthuizen; Verzoekt de regering, een digitaal paspoort te ontwikkelen opdat het contact op internet tussen burger en overheid optimaal beveiligd is. Verzoekt de regering tevens, te onderzoeken voor welke toepassingen dit digitale paspoort eveneens kan worden gebruikt over de ontwikkeling van een digitaal paspoort	Kamerdebat 26-04-2012 VAO Cyber security en veiligheid overheidswebsites	De Tweede Kamer zal na het zomerreces geïnformeerd worden. De bedoeling is om dit gelijktijdig met de motie Szabo c.s., die hiertoe oproept, te doen
Motie Elissen; Verzoekt de regering, om te zorgen voor wetgeving waarmee gemeenten verplicht worden om alle gegevens in de Gemeentelijke Basisadministratie van een verstrekingsbeperking te voorzien, zodat uitsluitend rechthebbers deze gegevens kunnen inzien	Kamerdebat 26-04-2012 VAO Cyber security en veiligheid overheidswebsites	De motie wordt behandeld in het kader van de behandeling door de Tweede Kamer van het wetsvoorstel Basisregistratie personen, dat is ingediend bij de Tweede Kamer
Motie Szabo c.s.; Verzoekt de regering over te gaan tot introductie van 1 uniforme elektronische identiteitskaart voor alle overheidsdiensten waarvoor authenticatie is vereist, invoering en gebruik van deze kaart voor burgers en bedrijven dient niet later plaats te vinden dan 1 januari 2007	Kamerdebat 04-02-2004 Modernisering van de overheid (brief van 1-12-2003); visie en actieprogramma «Andere Overheid» (29 362, nr. 1)	Tijdens VAO Cyber security en veiligheid overheidswebsites d.d. 26/04 heeft de minister geantwoord na de zomer 2012 bij de kamer terug te komen met een voorstel, hoe verder met de elektronische identiteit (eNIK)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Heijnen; Verzoekt de regering jaarlijks binnen een termijn van uiterlijk 60 dagen de Kamer een reactie op de jaarrapportage van het college te doen toekomen, die als basis voor debat tussen Kamer en regering kan dienen	Kamerdebat 12-04-2011 Vervolg plenair debat behandeling wetsvoorstel oprichting College rechten van de mens	De Tweede Kamer ontvangt in 2013 binnen een termijn van 60 dagen een reactie op de jaarrapportage van het College voor de Rechten van de Mens
Motie Heijnen; Verzoekt de regering om met betrekking tot de bouwleges de uitvoering van de afspraken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg eind 2010 niet alleen te toetsen op transparantie, maar ook op het in acht nemen van een redelijke bandbreedte.	Kamerdebat 23-11-2009 Gemeente- en Provinciefonds	Het rapport is nog niet gereed. Dit zal in september 2012 aan de Tweede Kamer worden gezonden
Motie Koopmans/Heijnen; Verzoekt de regering een overzicht op te stellen van de aan te passen wetgeving op alle beleids-terreinen met een planning voor de realisatie daarvan en de Kamer daarover voor 1 januari 2012 te informeren.	Kamerdebat 14-09-2011 VAO Bestuursakkoord	De Tweede Kamer wordt medio oktober 2012 geïnformeerd
Motie Heijnen/Schouw; Verzoekt de regering, wijziging van de Gemeente- en Provinciewet voor te bereiden die voorziet in de rol van commissarissen der Koningin en burgemeesters bij integriteitshandhaving	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken (onderdeel BiZa en Volkshuisvesting)	Aan deze moties wordt uitvoering gegeven door de Gemeentewet te wijzigen. De verwachting is dat het wetsvoorstel eind 2012 aan de Tweede Kamer wordt aangeboden
Motie Schinkelshoek; Verzoekt de regering in de ambtsinstructie van de commissarissen van de Koningin op te nemen dat de beëdiging van de burgemeester door de commissaris van de Koningin plaatsvindt in een openbare bijeenkomst van de gemeenteraad	Kamerdebat 26-11-2007 Begrotingsbehandeling BZK H VII	Aan deze moties wordt uitvoering gegeven door de Gemeentewet te wijzigen. De verwachting is dat het wetsvoorstel eind 2012 aan de TK wordt aangeboden
Gewijzigde motie Heijnen; Verzoekt de regering erop toe te zien dat in 2012 en volgende jaren tenminste het aantal stageplaatsen/leerbanen bij de rijksoverheid beschikbaar is als het geval was in 2010 en daarover de Kamer te informeren	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Dit onderwerp wordt opgenomen in de nota Strategisch personeelsbeleid Rijk 2020. De invulling van de motie wordt aan volgend kabinet overgelaten
Motie Schouw c.s.; Verzoekt de regering in het sociaal flankerend beleid ten behoeve van de inkrimping van het rijkspersoneel zorg te dragen voor een evenwichtig behoud van jonge ambtenaren	Kamerdebat 01-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken (onderdeel BiZa en Volkshuisvesting)	Dit onderwerp wordt opgenomen in de nota Strategisch personeelsbeleid Rijk 2020. De invulling van de motie wordt aan volgend kabinet overgelaten
Motie Monasch; Verzoekt de regering jaarlijks te rapporteren over de voortgang van de wijkaanpak; Verzoekt het kabinet tevens om met overtuiging de wijkaanpak in het land te ondersteunen	Kamerdebat 15-03-2012 VAO Vestia	Het parlement zal jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang
Motie Van Bochove c.s.; Verzoekt de regering in het nieuwe Bouwbesluit een waterdichte regeling voor een doorvalbeveiliging bij ramen op te nemen	Kamerdebat 26-10-2011 VAO Bouwbesluit	De Tweede Kamer wordt medio september 2012 per brief geïnformeerd

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Gewijzigde motie Monasch/ Van Dekken; Verzoekt de regering in overleg te treden met de koepelorganisatie voor woningcorporaties en de direct betrokken corporaties om te bevorderen dat corporaties blijven investeren in de leefbaarheid van kleine kernen; Verzoekt de regering dit beleid in samenhang te zien met andere voorzieningen zoals het beleid ten aanzien van kleine scholen.	Kamerdebat 19-01-2012 VAO Bevolkingsdaling	De minister heeft op 3 juli jl. de «Interbestuurlijke Voortgangsrapportage Bevolkingsdaling» naar de Tweede Kamer gestuurd. Het genoemde onderzoek (Krimpmonitor) is medio 2 ^e helft 2012 beschikbaar en zal aan uw Kamer worden gezonden
Motie Van Bochove; Verzoekt de regering, bij een nadere aanpassing van de huurwetgeving te bekijken op welke wijze het stelsel eenvoudiger kan worden gemaakt zodat een degelijke vorm van huurbescherming ontstaat die inspeelt op de specifiek regionale woningmarkt en rekening houdt met de inkomenspositie van de huurder binnen daarvoor gestelde nationale normen	Kamerdebat 04-04-2012 Wijziging van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte en Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (huurverhoging op grond van inkomen, 33 129)	Bij een volgende (ingrijpende) wetswijziging op het gebied van huurbeleid zal deze motie in acht worden genomen
Motie Ortega-Martijn; Verzoekt de regering, in kaart te brengen in hoeverre corporaties deze gegevens bewaren en voor welke doelen deze worden gebruikt, en met nadere regelgeving te komen met als doel dat deze gegevens worden verwijderd zodra het niet meer noodzakelijk is om deze gegevens te bewaren	Kamerdebat 04-04-2012 Wijziging van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte en Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (huurverhoging op grond van inkomen, 33 129)	Is afhankelijk van inwerkingtreding van het wetsvoorstel. In de Tweede Kamer heeft de minister toegezegd; «als de wet per 1 juli in werking treedt doet BZK voor het einde van het jaar onderzoek, misschien in samenwerking met Cbp, naar in hoeverre woningcorporaties/verhuurders andere inkomensgegevens dan de voor de boveninflatoire huurverhoging opgevraagde inkomensverklaringen van de Belastingdienst bewaren.» Wetsvoorstel is in behandeling bij Eerste Kamer
Motie Ortega-Martijn; Verzoekt de regering, dit proces voor het einde van het jaar te evalueren in overleg met Aedes en de Woonbond en de Kamer te informeren over het aantal aangevraagde verklaringen en de verdeling over de inkomensgroepen van deze verklaringen	Kamerdebat 04-04-2012 Wijziging van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte en Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (huurverhoging op grond van inkomen, 33 129)	Het wetsvoorstel is in behandeling bij Eerste Kamer. Zodra de wet in werking is getreden kan de Belastingdienst gevraagde beleidsinformatie opleveren. Overleg met LOHV zal enige tijd na eerste huurverhogingronde na inwerkingtreding gepland worden om de wetswijziging te evalueren
Motie Monasch; Verzoekt de regering, erop toe te zien dat er voldoende aanbod in de huursector voor deze groepen aanwezig is en zal blijven	Kamerdebat 11-04-2012 VAO Huurbeleid en huurtoeslag	De Tweede Kamer wordt na het zomerreces 2012 per brief geïnformeerd
Motie Monasch/Lucassen; Verzoekt de regering, om al het nodige te doen om het banken mogelijk te maken om de leennormen van het Nibud te hanteren zonder dat de AFM hierin aanleiding ziet om deze banken achteraf te beboeten	Kamerdebat 11-04-2012 VAO Woningbouw	Het overleg met de minister van Financiën over de wijze waarop dit het beste vorm kan worden gegeven loopt nog. Naar verwachting zal tijdens het zomerreces 2012 duidelijk worden welke keuzes het kabinet wil maken
Motie Lucassen c.s.; Verzoekt de regering om een evaluatie van bestaande ondersteunende regelingen voor starters en een analyse van specifieke hindernissen voor starters op de koopmarkt; Verzoekt de regering voorts deze bevindingen te betrekken in een voorstel gericht op het vergroten van kansen voor starters op de woningmarkt	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting)	Naar verwachting zullen de resultaten na de zomer 2012 aan de Tweede Kamer worden aangeboden

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Verhoeven; Verzoekt de regering een onderzoek te doen naar de effectiviteit van de starterslening en de Kamer hier zo spoedig mogelijk over te informeren	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting)	Naar verwachting zullen de resultaten na de zomer 2012 aan de Tweede Kamer worden aangeboden

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

A.1 In behandeling zijnde moties

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De motie van het lid Bosman; Verzoekt de regering in de nog in te dienen Rijkswet Personenverkeer een toelatings- en terugkeerregeling op basis van het principe van wederkerigheid op te nemen	Kamerdebat 07-09-2010 Debat over het Koninklijk besluit tot inwerkingtreding van de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen (31 954, nr. 30)	De Tweede Kamer wordt binnen twee weken na afloop van de Koninkrijksconferentie geïnformeerd
De motie van het lid Karabulut; Verzoekt de regering met werkgeversorganisaties en kennisinstututen in overleg te gaan om de mogelijkheid van door hen gefaciliteerde taaltrajecten op de werkvloer te onderzoeken	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	De Tweede Kamer wordt medio september 2012 per brief geïnformeerd
De gewijzigde motie van het lid Dibi; Verzoekt de regering, de effectiviteit van de aangesloten koepelorganisaties te monitoren en daarbij de participatie-effecten aan de hand van een volgsysteem te betrekken	Kamerdebat 11-04-2012 Plenair debat Vervolg Wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met de versterking van de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeringsplichtige (33 086)	Naar verwachting zal de Tweede Kamer twee jaar na de inwerkingtreding van de gewijzigde wet nader geïnformeerd worden over de participatie van inburgeraars via een meting aan de hand van het volgsysteem inburgering
De motie van het lid Van Dam/Sterk; Verzoekt de regering met het Landelijk Overleg Minderheden en de daarbij aangesloten koepelorganisaties in gesprek te gaan over de door hen gemaakte plannen om netwerk en expertise van de betrokken organisaties te borgen en in een nieuwe vorm in te zetten ten behoeve van burgerschap en integratie in de Nederlandse samenleving en hen in de gelegenheid te stellen de nieuwe toekomst goed voor te bereiden	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	De motie wordt meegenomen in de antwoorden op de vragen gesteld in het verslag van de behandeling van de Intrekkingwet Wet Overleg Minderhedenbeleid
De motie van het lid Dibi c.s.; Verzoekt de regering het voorstel tot aanpassing aan de Remigratiewet van de ambtsvoorganger te bezien en in behandeling te nemen	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken 2011 (Tweede termijn)	In afwachting van een datum plenaire behandeling in de Tweede Kamer; indien de Tweede Kamer instemt met wetswijziging wordt de Remigratiewet aangepast waarmee ook tegemoet wordt gekomen aan de motie Dibi (beperking wet tot 1e generatie)
De motie van het lid Schouw; Verzoekt de regering tevens, zich in te spannen voor een kwalitatief goed aanbod van inburgeringscursussen tegen een redelijke prijs	Kamerdebat 11-04-2012 Plenair debat Vervolg Wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met de versterking van de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeringsplichtige (33 086)	Ter uitvoering van de motie zal dit onderwerp deel uitmaken van de monitor effectiviteit van inburgering (motie Dibi)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van het lid Ortega-Martijn; Verzoekt de regering, heldere criteria op te stellen waaraan getoetst kan worden indien en wanneer er sprake is van verwijtbaar gedrag c.q. het blijvend niet in staat zijn te voldoen aan de inburgeringsplicht en de Tweede Kamer hierover te informeren	Kamerdebat 11-04-2012 Plenair debat Vervolg Wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met de versterking van de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeringsplichtige (33 086)	In overleg met de Dienst Uitvoering Onderwijs worden criteria opgesteld. Deze worden te zijner tijd ook op de website gepubliceerd

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

A.2 Uitgevoerde moties

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Schouw/Elissen; Verzoekt de regering per direct uitvoering te geven aan die elementen uit bovengenoemde motie-Franken c.s. waar geen nadere studies voor nodig zijn	Kamerdebat 17-11-2011 VAO Notitie privacybeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 20 december 2011 per brief door minister VenJ geïnformeerd. (TK 2011–2012, 32 761, nr. 15)
Motie Heijnen; Verzoekt de regering het advies- en verwijspunt klokkenluiders alsmede het onderzoekspunt integriteits-schendingen overheid onder te brengen bij de Nationale ombudsman	Kamerdebat 17-12-2009 VAO Klokkenluiders	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 844, nr. 59)
Motie Marcouch/Hennis-Plasschaert; Roept de regering op om te werken aan een samenhangend juridisch kader waarmee de handelingen van publieke diensten kunnen worden gestaakt als gevolg van intimiderend en agressief gedrag van de cliënt	Kamerdebat 28-04-2011 VAO Aanpak agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 684 nr. 342)
Motie Heijnen; Verzoekt de regering te onderzoeken op welke wijze de topinkomens in de sector kinderopvang zo veel mogelijk kunnen worden genormeerd in overeenstemming met de wet normering topinkomens	Kamerdebat 01-12-2011 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (32 600) re- en dupliek	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 29 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 600, nr. 45)
Motie Heijnen; Verzoekt de regering ook de bezoldiging van topfunctionarissen van koepels van instellingen die worden betaald uit publieke middelen aan regels te onderwerpen	Kamerdebat 01-12-2011 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (32 600) re- en dupliek	Afgedaan. De Kamer is op 29 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 600, nr. 45)
Motie Hachchi; Verzoekt de regering deze kabinetsreactie voor het zomerreces aan de Kamer toe te zenden en daarbij te voorzien in een strategisch plan om het personeelsbestand toekomstbestendig en evenwichtig te maken	Kamerdebat 09-06-2011 Jaarverslagen en Eindrapportage Vernieuwing Rijksdienst	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 124 nr. 22)
Motie-Hachchi; Verzoekt de regering om voor het zomerreces een kabinetsreactie op het rapport de Grote Uittocht aan de Kamer toe te zenden en daarbij te voorzien in een strategisch plan voor de Rijksdienst om het personeelsbestand toekomstigbestendig en evenwichtig te maken.	Kamerdebat 09-06-2011 Jaarverslagen en Eindrapportage Vernieuwing Rijksdienst	Afgedaan. De Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 124 nr. 22)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie De Pater-Van der Meer c.s.; Verzoekt de regering voorstellen te doen voor een regeling voor het nabestaandenpensioen op opbouwbasis, met terugwerkende kracht vanaf 2002	Kamerdebat 13-10-2009 Plenaire behandeling APPA-wetgeving	Afgedaan. Het wetsvoorstel over de Wijziging van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers, is op 27 september 2011 door de Tweede Kamer aangenomen (TK 2011–2012, 32 581, nr. 13)
Motie Van der Staaij c.s.; Verzoekt de regering binnen de gegeven financiële kaders het subsidiebeleid voor maatschappelijke organisaties een positieve prikkel op te nemen voor organisaties die een zeker percentage eigen inkomsten weten te genereren; verzoekt de regering tevens te bezien waar de regeldruk en verantwoordingsplichten voor maatschappelijke organisaties verlicht kan worden.	Kamerdebat 21-09-2011 Algemene Politieke Beschouwingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 24 587 nr. 458)
Motie Heijnen; Roept de regering op om het nieuwe beleidskader gemeentelijke herindelingen in te trekken	Kamerdebat 26-10-2011 Beleidskader gemeentelijke herindeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 750 nr. 49)
Motie Ortega-Martijn/Van Raak; Verzoekt de regering lopende herindelingsdossiers te toetsen op basis van een en hetzelfde beleidskader en zodoende een eenduidig, zorgvuldig en transparant beleid te voeren,	Kamerdebat 26-10-2011 Beleidskader gemeentelijke herindeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 750 nr. 49)
Motie Van Beek/Van Raak; Verzoekt de regering op korte termijn een wetsvoorstel inzake gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard aan de Tweede Kamer voor te leggen	Kamerdebat 26-10-2011 Beleidskader gemeentelijke herindeling	Afgedaan. De Tweede Kamer op 2 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 750 nr. 49)
Motie Bruins Slot; Verzoekt de regering een zienswijze te ontwikkelen op differentiatie tussen gemeenten naar takenpakket in het kader van de bestuurlijke inrichting en de Kamer daarover voor 1 januari 2012 te informeren	Kamerdebat 26-10-2011 Beleidskader gemeentelijke herindeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 3 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 750 nr. 45)
Motie Brinkman c.s.; Verzoekt de regering ervoor te zorgen dat de burgemeesters de politie zodanig inzetten bij grove schendingen van de openbare orde, onder dreiging van escalatie, niet de inzet van de (ME) politie achterwege laat, vermindert of anderszins halfslachtig inzet	Kamerdebat Vaststelling begrotingsstaten van het Ministerie van V&J (VI) voor het jaar 2012	De verantwoordelijkheid van de motie is overgedragen aan de minister van V&J. De Tweede Kamer is op 11 november 2011 door ministerie V&J per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000 VI, nr. 55)
Gewijzigde motie Hachchi/ Elissen; Verzoekt de regering de ICT-kennis binnen de overheid te verbeteren zodat zij meer gelijkwaardige contractpartners zijn en de Kamer hierover voor de jaarrapportage van het Rijk te informeren	Kamerdebat 13-10-2011 Diginotar en ICT-problemen bij de overheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643 nr. 214)
Gewijzigde motie Hachchi/EI Fassed; Verzoekt de regering op internationaal niveau de urgentie van herziening van het certificaatsysteem aan te kaarten	Kamerdebat 13-10-2011 Diginotar en ICT-problemen bij de overheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643 nr. 214)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Hennis-Plasschaert; Verzoekt de regering over te gaan tot een wettelijke meldplicht, de zogenaamde security breach notification, waarbij het melden van een security breach verplicht wordt gesteld, zo spoedig mogelijk na ontdekking van de inbraak, voor organisaties betrokken bij voor de samenleving vitale informatiesystemen; Verzoekt de regering tevens daarbij zo min mogelijk drempels in te bouwen voor een melding en de te bieden hulp voorop te stellen; Verzoekt de regering voorts ervoor te zorgen dat de melding bij het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) wordt gemaakt en het NCSC vervolgens ook aan te wijzen als verantwoordelijke voor de coördinatie van de opvolging van de melding	Kamerdebat 13-10-2011 Diginotar en ICT-problemen bij de overheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643 nr. 214)
Gewijzigde motie Elissen c.s.; Verzoekt de regering om bij de ontwikkeling van alle nieuw te starten ICT-projecten privacy by design en security by design toe te passen zodat nieuwe ICT-systemen veiliger zijn en beter berekend op misbruik en slechts privacygevoelige gegevens bevatten als dat strikt noodzakelijk is	Kamerdebat 13-10-2011 Diginotar en ICT-problemen bij de overheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643 nr. 214)
Motie Elissen c.s.; Verzoekt de regering om jaarlijks te onderzoeken, onder andere met behulp van penetratietesten, hoe goed verschillende overheidsonderdelen gegevens van burgers beveiligen en de resultaten van het onderzoek naar de Tweede Kamer te sturen, zodat deze een adequaat beeld van gegevensbescherming in Nederland krijgt	Kamerdebat 13-10-2011 Diginotar en ICT-problemen bij de overheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643 nr. 214)
Gewijzigde motie Elissen/ Hachchi; Verzoekt de regering om een beleid te ontwikkelen dat toeziet op de integrale bescherming van privacy, te beginnen met een notitie integrale privacybescherming waarin, analoog aan hoe dat binnen de crisisbescherming gebruikelijk is, gebruikgemaakt wordt van een keten van proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg, zodat gegevens van Nederlanders nu en in de toekomst beter beschermd blijven	Kamerdebat 13-10-2011 Diginotar en ICT-problemen bij de overheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643 nr. 214)
Motie Schouw c.s.; Verzoekt de regering in overleg met de gemeenten tot een plan te komen om de controledrukke te verminderen en de Kamer hierover voor 15 juni 2011 te informeren	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken (onderdeel BiZa en Volkshuisvesting)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 28 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 29 362, nr. 193)
Gewijzigde motie Heijnen c.s.; Verzoekt de regering de geldigheid van de Nederlandse identiteitskaart zo spoedig mogelijk vast te stellen op 10 jaar.	Kamerdebat 28-09-2011 Regeling van een grondslag voor de heffing van rechten voor de Nederlandse identiteitskaart	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 januari per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 011, nr. 19)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Koopmans; Verzoekt de regering de raad van bestuur te verzoeken het besluit te herroepen en ook voor het UWV te bepalen dat het moet bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van de GBA. Verzoekt de regering tevens het UWV te verplichten periodiek een overzicht ter beschikking te stellen aan Agentschap BPR waarin alle adresgegevens uit de loonaangifte zijn opgenomen die afwijken van de adresgegevens in de GBA	Kamerdebat 13-10-2011 Modernisering GBA	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 29 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 859, nr. 57)
Gewijzigde motie Elissen; Verzoekt de regering erop toe te zien dat alle afnemers van GBA-gegevens een terugmeldvoorziening krijgen en dat er nadrukkelijker zal worden toegezien op de plicht om geconstateerde fouten of tekortkomingen te melden en gemelde fouten of tekortkomingen te onderzoeken en te herstellen	Kamerdebat 13-10-2011 Modernisering GBA	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 29 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 859, nr. 57)
Gewijzigde motie Brinkman c.s.; Verzoekt de regering te stoppen met initiatieven die leiden tot één Randstadprovincie bestaande uit de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland	Kamerdebat 26-10-2011 Beleidskader gemeentelijke herindeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 750 nr. 42)
Motie Schouw; Verzoekt de regering om de precieze betekenis van deze twee afspraken, en de wijze waarop zij zich tot elkaar verhouden, te verduidelijken en de Kamer hier voor de plenaire behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over te berichten	Kamerdebat 26-10-2011 Beleidskader gemeentelijke herindeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 750 nr. 42)
Motie Schouw c.s.; Verzoekt de regering vóór mei 2012 een onderzoek aan de Kamer toe te zenden hoe deze reorganisatie in de toekomst vorm kan worden gegeven	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De verantwoordelijkheid van de motie is overgedragen aan de staatssecretaris van IenM. De Tweede Kamer is op 30 januari 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-VII, nr. 114)
Motie Van Dam; Verzoekt halfjaarlijks te rapporteren over de financiële situatie van de BES-eilanden door het College financieel toezicht A	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Koninkrijks-relaties	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 4 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 500 IV, nr. 45)
Motie Dibi; Verzoekt initiatieven te nemen ter bevordering van de landelijke bekendheid van het College en het brede draagvlak voor mensenrechten in Nederland, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan jongeren en de Kamer hierover te informeren	Kamerdebat 12-04-2011 Vervolg plenair debat behandeling wetsvoorstel oprichting College rechten van de mens	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 467, nr. 25)
Motie Van der Ham/ Dijkgraaf; Verzoekt de regering bij de verdere ontwikkeling van het Huis voor de Democratie de aandacht voor Nederlandse geschiedenis te betrekken	Kamerdebat 30-06-2011 30-leden Debat over stopzetten subsidie Nationaal Historisch Museum	Het verzoek wordt meegenomen in het reguliere BZK beleid
Motie Cohen c.s.; Spreekt uit dat het algemeen belang van de openbaarheid van informatie als uitgangspunt ten volle moet worden gehandhaafd	Kamerdebat 19-05-2011 Verantwoordingsdebat	Het verzoek wordt meegenomen als ondersteuning van het beleid

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Schinkelshoek c.s.; Verzoekt de regering, 1. toe werken naar experimenteerregio's in en om Limburg, met name voor grensarbeid, gezondheidszorg, openbaar vervoer, innovatie, onderwijs, politie/justitie en hulpdiensten; 2. over de voortgang van te rapporteren, om te beginnen halverwege 2009; 3. te bezien welke onderdelen toepasbaar en uitvoerbaar zijn in andere regio's langs de grenzen.	Kamerdebat 04-02-2009 Grensoverschrijdende samenwerking	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 851, nr. 1)
Motie Ten Hoeve c.s.; Spreekt uit dat in het Nederlandse paspoort de naam van het Koninkrijk in alle EU-talen in juiste vertaling moet worden opgenomen	Kamerdebat 07-12-2010 Algemene Politieke Beschouwingen)	Afgedaan. Motie is uitgevoerd. In de paspoorten, model 2011, staat in alle talen «Koninkrijk der Nederlanden»
Motie Rouvoet/ Cohen; Verzoekt de regering de Kamer uiterlijk in het voorjaar te informeren over de uitvoering van de maatregelen gericht op krimpregio's inclusief tijdpad en benodigde financiële middelen	Kamerdebat 27-10-2010 Regeringsverklaring en Algemene Politieke Beschouwingen 2010	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 757 nr. 31)
Motie Verhoeven de Boer; Verzoekt de regering het goede voorbeeld te geven door de Rijksgebouwendienst op te dragen om bij overheidsbehoefte aan nieuwe kantoorruimte eerst de bruikbaarheid van beschikbare, leegstaande kantoorgebouwen te onderzoeken	Kamerdebat 32 500 XII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (XII) voor het jaar 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 75)
Motie Van der Burg c.s.; Verzoekt de regering de informatievoorziening inzake ICT-projecten van de overheid zodanig vorm te geven, dat de Tweede Kamer inzicht krijgt in het wijzigen van de contractvorm gedurende het ICT-traject, inzicht krijgt in wat een ICT-systeem moet opleveren, alsmede de kosten van beheer en onderhoud, zowel in geld als in formatieplaatsen bij de overheid	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 88)
Motie Koopmans/Van der Burg; Verzoekt de regering de in de beleidsbrief bij naam genoemde concentratiesteden te schrappen	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 78)
Gewijzigde motie Schouw/Hachchi; Verzoekt de regering in overleg met de overheidsinstanties doelstellingen op te stellen voor een evenwichtig en toekomstbestendig personeelsbestand	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 83)
Gewijzigde motie Elissen c.s.; Verzoekt de regering om eerstelijnstoezicht in te stellen voor alle kritische ICT-systemen en de betrokken bedrijven en organisaties; verzoekt de regering tevens om jaarlijks een overzicht van de systemen en organisaties waarvoor de overheid verantwoordelijk is naar de Kamer te sturen, zodat helder is welke bedrijven, organisaties en systemen onder dit strengere toezicht vallen	Kamerdebat 13-10-2011 Diginotar en ICT-problemen bij de overheid	Afgedaan. De verantwoordelijkheid van de motie is op 2 maart 2012 overgedragen aan de minister van VenJ

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Ziengs; Verzoekt de regering de doelstelling van maximaal 10% externe inhuur te herzien, waarbij binnen de bestaande ministeriële budgetten wordt gebleven, zodat ook zzp'ers een eerlijke kans krijgen om aan de slag te gaan bij het ministerie van EL&I	Kamerdebat Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (XIII) voor het jaar 2012 d.d. 3 november 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 21 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490 nr. 90)
Motie Koopmans/Van Hijum; Verzoekt de regering deze diensten nadrukkelijk aan te spreken op het belang van «social return» en te zorgen dat de inzet wordt verhoogd, zodat bij zo veel mogelijk aanbestedingen het criterium «social return» wordt meegenomen; verzoekt de regering voorts bij de implementatie te bezien of – in plaats van een boetesysteem – de prestatieladder van ProRail voor duurzaam aanbesteden kan bijdragen aan een effectieve en duurzame inbedding van «social return» bij aanbestedingen van werken door de overheid	Kamerdebat 09-06-2011 Jaarverslagen en Eindrap-portage Vernieuwing Rijksdienst	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 501, nr. 18)
Motie Van der Steur c.s.; Roept de regering op in Europees verband aan te dringen op een gezamenlijke regeling voor de bescherming van gegevens	Kamerdebat 17-11-2011 VAO Notitie privacybeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 761, nr. 14)
Gewijzigde motie Elissen/Schouw; Verzoekt de regering om bij aanbesteding met betrekking tot opslag en beheer van gegevens van Nederlandse burgers, daar waar die gegevens het hoogste niveau van dataprotectie behoeven, de voorwaarde op te nemen dat in geval van conflicterende jurisdictie of om zulks te voorkomen exclusief het Nederlands recht van toepassing dient te worden verklaard	Kamerdebat 17-11-2011 VAO Notitie privacybeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 761, nr. 14)
Motie Van der Burg c.s.; Verzoekt de regering binnen drie maanden met een concreet Deltaplan ICT te komen teneinde de ICT-problemen bij de overheid aan te pakken, waarbij tevens wordt aangegeven welke wet- en regelgeving wordt geschrapt dan wel vereenvoudigd, hoe begrippen eenduidig worden gedefinieerd, hoe de aanbesteding en aansturing wordt verbeterd en hoe de inhoud van ICT-systemen op orde wordt gebracht	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643, nr. 226)
Motie Van der Ham; Verzoekt de regering te bevorderen dat mensen die in de praktijk met de eventuele gevolgen van het uit te brengen advies te maken krijgen, een grotere rol krijgen in de samenstelling van de adviesorganen en de adviescommissies	Kamerdebat 12-03-2008 VAO Nationale conventie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 101, nr. 11)
Motie Heijnen; van mening, dat de maximumnorm voor de inhuur van externen en het maximumtarief die gelden voor ministeries ook dienen te gelden voor zelfstandige bestuursorganen; verzoekt de regering dit te bewerkstelligen en daartoe zo nodig wet- en regelgeving voor te bereiden	Kamerdebat 15-11-2010 Begrotingsonderdeel Overheidspersoneel 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 25 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 74)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Van Dam/Van Nieuwenhuizen-Wijbenga; Verzoekt de regering in 2012 geen tewerkstellingsvergunningen voor ongeschoolde arbeid te verlenen aan Bulgaren en Roemenen	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	De verantwoordelijkheid van de motie is overgedragen aan ministerie SZW.
Motie Ortega-Martijn/Van Bochove; Verzoekt de regering in samenwerking met de gemeente Almere te onderzoeken of aanpassing van regelgeving nodig is voor het toepassen van dergelijke signaleringssystemen, de gemeente Almere te ondersteunen in de uitbouw van het prototype, zodat dit in de praktijk kan worden ingezet door zo nodig de gemeente hiervoor experimenteerruimte te bieden	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 31 757, nr. 42)
Gewijzigde motie Van Bochove; Verzoekt de regering om in overleg met de sector er zorg voor te dragen dat agrarische ondernemers aangesproken worden om te zorgen voor goede huisvesting van dieren. Verzoekt de regering voorts om te bekijken op welke wijze de geplande dierenpolitie een bijdrage kan leveren aan de handhaving van de regelgeving en op welke wijze die de gemeenten en agrarische ondernemers kan ondersteunen bij de controle op stalrichting en stalconstructie, zodat stallen veiliger worden.	Kamerdebat 15-02-2011 VAO Bouwregelgeving, funderingsproblematiek en brandveiligheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 december 2011 per brief geïnformeerd door staatssecretaris EL&I, namens minister BZK (TK 2011-2012, 33 000-XIII, nr. 154)
Motie lid Ortega-Martijn en Paulus Jansen; Verzoekt de regering in het Bouwbesluit 2012 het plaatsen van een werkende rookmelder in nieuwe woningen ook bij herbestemming te verplichten	Kamerdebat 26-10-2011 VAO Bouwbesluit	Afgedaan. De motie is uitgevoerd door aanpassing Bouwbesluit 2012
Motie leden Monasch en Verhoeven; Verzoekt de regering bij een nieuw bouwbesluit of een substantiële herziening ervan een integrale financiële doorrekening toe te voegen	Kamerdebat 26-10-2011 VAO Bouwbesluit	Afgedaan. Motie wordt uitgevoerd bij een nieuw Bouwbesluit of een substantiële herziening ervan wordt een financiële doorrekening toegevoegd
Motie lid Ouwehand c.s.; Verzoekt de regering uiterlijk per 1 januari 2013 regels op te stellen voor de brandveiligheid van stallen	Kamerdebat 26-10-2011 VAO Bouwbesluit	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 december 2011 per brief geïnformeerd door staatssecretaris EL&I, namens minister BZK (TK 2011-2012, 33 000-XIII, nr. 154)
Motie lid Lucassen c.s.; Verzoekt de regering afdeling 3.3 geluidsisolatie tussen verblijfruimten binnen de woning in het nieuwe Bouwbesluit te handhaven	Kamerdebat 26-10-2011 VAO Bouwbesluit	Afgedaan. De motie is uitgevoerd door aanpassing Bouwbesluit 2012
De gewijzigde motie van de leden Paulus Jansen en Monasch; Verzoekt de regering om in voorkomende gevallen gemotiveerd aan te geven dat er sprake is van een spoedeisende wijziging teneinde gebleken gebreken op te heffen, zodat de Kamer dat aspect bij de afhandeling van de voorhangprocedure kan meewegen	Kamerdebat 26-10-2011 VAO Bouwbesluit	Afgedaan. Minister BZK heeft in het AO Bouwbesluit 2012 d.d. 18 januari 2012 toegezegd de motie te zullen gaan uitvoeren en mee te wegen in de voorhangprocedure

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie leden Paulus Jansen en Monasch; Verzoekt de regering te verzekeren dat experimenten over verzekerde garantie met voortvarendheid worden gestart	Kamerdebat 26-10-2011 Kamerdebat 26-10-2011 VAO Bouwbesluit	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 325, nr. 146)
Motie Paulus Jansen c.s.; verzoekt de regering te bevorderen dat de betreffende leden hun functie ter beschikking stellen	Kamerdebat 16-11-2011 VAO Forensisch onderzoek Rentree	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 219)
Motie De Boer/Ortega-Martijn; Verzoekt de regering te komen tot sterke vereenvoudiging of zo mogelijk afschaffing van de vergunning	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 926, nr. 178)
De gewijzigde motie van de leden Lucassen en Helder; Verzoekt de regering binnen de kaders van het strafrecht te bevorderen dat aangiften in dergelijke gevallen in beginsel leiden tot een onderzoek naar verwijtbare nalatigheid en het plegen van strafbare feiten door bestuurders en toezichthouders. Verzoekt de regering voorts te bevorderen dat veroordeelde corporatiebestuurders financieel worden geplukt conform de daarvoor geldende regeling in het Wetboek van Strafrecht	Kamerdebat 29-02-2012 VAO Woningcorporaties en staatssteunregeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 243)
Motie van het lid Monasch; Verzoekt de regering corporaties in voorkomende gevallen indien dit noodzakelijk wordt geacht direct onder het toezicht van de toezichthouder te stellen; Verzoekt de regering tevens zo nodig met noodwetgeving te komen indien juridische belemmeringen de toezichthoudende functie van de minister gebaseerd op de Woningwet bemoeilijken dan wel verhinderen	Kamerdebat 15-03-2012 VAO Vestia	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 243)
Motie van het lid Lucassen; Verzoekt de regering volledige openheid te eisen over beloningen, vertrekregelingen, bonussen en declaraties bij Vestia en de overige woningcorporaties die door slecht financieel beleid in de problemen dreigen te komen en de Kamer hier binnen zes weken over te informeren	Kamerdebat 15-03-2012 VAO Vestia	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 243)
Motie van het lid Lucassen; Verzoekt de regering bij het onderzoek naar het schandaal rond Vestia de rol van banken en financiële instellingen te betrekken	Kamerdebat 15-03-2012 VAO Vestia	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 243)
Motie de Boer; verzoekt in samenwerking met gemeenten en woningcorporaties in gebieden waar de woningmarkt voor middeninkomens onder druk staat, onder andere Rotterdam, de beschikbaarheid van het aantal woningen voor de middeninkomens te bevorderen	Kamerdebat 29-06-2011 Doorrekening regeerakkoord voor woningcorporaties en het woningwaarderings-stelsel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 12 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 29 453, nr. 203)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie van Raak en Karabulut; verzoekt opnieuw met de Europese Commissie in onderhandeling te treden om te komen tot een ruimere definitie van de doelgroep die in aanmerking zou moeten komen voor vrijkomende sociale huurwoningen van woningcorporaties, en over de resultaten met de Kamer te overleggen	Kamerdebat 29-06-2011 Doorrekening regeerakkoord voor woningcorporaties en het woningwaarderings-stelsel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 12 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 29 453, nr. 203)
Motie leden Karabulut en Voortman; Verzoekt de regering de mogelijkheden te onderzoeken om woningcorporaties te bewegen, woningen te verwerven van eigenwoningbezitters aan de onderkant van de koopmarkt met betalingsproblemen om deze aan het huurbestand toe te voegen en in huur uit te geven.	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken 2011 (Tweede termijn)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 218)
Motie Van Bochove; Verzoekt om in goed overleg met de leden van de Raad van Advies ervoor te zorgen dat de formule wordt geëvalueerd, zodat de huidige situatie en de wens tot energiebesparing in de formule verdisconteerd worden.	Kamerdebat 03-03-2011 Wijziging Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (wettelijke grondslag verschillende waardering energieprestaties huurwoningen) (32 302)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 926, nr. 175)
Motie van lid Blanksma-van den Heuvel c.s.; Verzoekt de regering om het nut en de noodzaak te onderzoeken van een voortzetting van het verhoogde grensbedrag van de NHG van € 350 000 en de Kamer over de uitkomsten te informeren, uiterlijk op 1 november 2011	Kamerdebat Algemene Financiële Beschouwingen (incl. begroting min Fi) en Nationale Schuld	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 847, nr. 7)
Motie lid Karabulut; Verzoekt de regering stappen te ondernemen opdat een einde wordt gemaakt aan ongewenste beïnvloeding van Nederlanders door de landen van herkomst Turkije en Marokko en de Kamer hierover te informeren	Kamerdebat 30-06-2011 Integratiebeleid	Afgedaan. De Tweede kamer is op 14 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 268, nr. 54)
Motie Paulus Jansen c.s.; Verzoekt de regering, in overleg met de stichting Platform Fundering Nederland en de VNG een voorstel uit te werken voor de opzet van een kenniscentrum, met inbegrip van een cofinanciering door de overheid voor een periode van vier jaar, en hierover uiterlijk bij de aanbidding van de begroting 2012 aan de Kamer te berichten.	Kamerdebat 15-02-2011 VAO Bouwregeling, funderingsproblematiek en brandveiligheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 325, nr. 145)
Motie van de leden Paulus Jansen en Wiegman-Van Meppelen Scheppink; Verzoekt de regering om binnen zes maanden met nadere voorstellen te komen die de investeringen in de bestaande gebouwenvoorraad stimuleren, zoals; – differentiatie van de onroerendezaakbelasting op basis van het energielabel; – fiscale prikkels gericht op collectieve aanpak van het eigen woningbezit; – gefaseerde invoering van een minimum-energielabel voor bestaande gebouwen	Kamerdebat 05-12-2011 Begroting EL&I	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-XIII, nr. 150)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Mastwijk c.s. – verzoekt de regering na te gaan welke belemmeringen er ter zake zijn, daarover de Kamer te rapporteren en waar nodig voorstellen te doen tot wijziging van de relevante wet- en regelgeving. (meegroeiwoningen)	Kamerdebat 22-04-2010 Debat Uitvoering Nota Ruimte	Afgedaan. De Tweede kamer is op 24 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 325, nr. 144)
Motie lid Van Bochove; Verzoekt de regering om op korte termijn overleg te voeren met de Kamer over voorstellen tot aanpassing van de Europese beschikking.	Kamerdebat 28-10-2010 VAO Staatssteun woningcorporaties	Afgedaan. De Tweede kamer is op 5 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 196)
Motie lid Van Bochove; verzoekt de regering dit overleg met de sector te voeren en de Kamer hierover te informeren.	Kamerdebat 28-10-2010 VAO Staatssteun woningcorporaties	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 juli 2011 geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 196)
Motie Monasch/Van Bochove- verzoekt de regering met de Europese Commissie spoedig tot afspraken – een nieuwe passende beschikking – te komen die leiden tot een jaarlijks te indexeren inkomensgrens van € 38 000 (peiljaar 2010) voor ouderen, voormensen met een zorgindicatie en voor mensen met een beperking, met alsgevolg dat de huidige Europese beschikking voor deze doelgroep niet meer van toepassing is,	Kamerdebat 27-04-2011 VAO Studenten- en ouderenhuisvesting	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 500-VII, nr. 108)
Motie Lucassen – Verzoekt de regering een hernieuwd actieplan studentenhuisvesting op te stellen, gebaseerd op een nauwkeurige inventarisatie van vraag en aanbod, en knellende wetgeving aan te pakken.	Kamerdebat 27-04-2011 VAO Studenten- en ouderenhuisvesting	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 500-VII, nr. 108)
Motie Lucassen/de Boer – Verzoekt de regering de tijdelijke verhuur van studentenhuisvesting voor de duur van de studie, de zogenaamde «campuscontracten», actief te stimuleren onder corporaties en particuliere verhuurders.	Kamerdebat 27-04-2011 VAO Studenten- en ouderenhuisvesting	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 500-VII, nr. 108)
Motie Lucassen – Verzoekt de regering te bevorderen dat bij de toewijzing van het vrijgestelde woningbestand aan 65-plussers die bij verhuizing een sociale huurwoning achterlaten, dezelfde prioriteit wordt gegeven als aan overige kwetsbare groepen.	Kamerdebat 27-04-2011 VAO Studenten- en ouderenhuisvesting	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 500-VII, nr. 108)
Motie leden Verhoeven en Voortman; Verzoekt de regering te inventariseren welke knelpunten de bestaande woonvoorschriften vormen om bestaande bouw beter te benutten en de Kamer hierover te informeren voor het zomerreces 2011.	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken 2011 (Tweede termijn)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 500-VII, nr. 111)
Motie Van der Staaij c.s.; Verzoekt de regering de Kamer ten minste eenmaal per jaar te informeren over de ontwikkelingen bij de bestrijding van antisemitisme en over de concrete acties om antisemitisme terug te dringen.	Kamerdebat 09-03-2011 VAO Antisemitisme	De verantwoordelijkheid van de motie is overgedragen aan het ministerie van OCW

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Gewijzigde motie Van der Staaij c.s.; Verzoekt de regering te bevorderen dat in het onderwijs en bij de herdenking van de Tweede Wereldoorlog de Holocaust de bijzondere aandacht krijgt die dit thema verdient, en de Kamer daarover te informeren.	Kamerdebat 09-03-2011 VAO Antisemitisme	De verantwoordelijkheid van de motie is overgedragen aan het ministerie van OCW
Motie Rouvoet c.s.; Verzoekt de regering in gesprek te gaan met joodse (onderwijs-)instellingen en gemeenten teneinde tot een oplossing te komen voor de onevenredig hoge beveiligingskosten van deze instellingen, en de Kamer over de uitkomsten te informeren.	Kamerdebat 09-03-2011 VAO Antisemitisme	De verantwoordelijkheid van de motie is overgedragen aan de minister van Veiligheid en Justitie
Motie Van Dam; Verzoekt de regering om, desgewenst in samenwerking met de meest betrokken gemeentebesturen, een plan van aanpak op te stellen waarmee antisemitische incidenten gepleegd door Marokkaans-Nederlandse jongens binnen twee jaar substantieel worden teruggedrongen; verzoekt de regering de Kamer hierover in het voor de zomer te verschijnen bijgestelde actieplan antisemitisme te informeren.	Kamerdebat 09-03-2011 VAO Antisemitisme	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 950, nr. 34)
Motie leden Rouvout en Cohen; Verzoekt de regering de Kamer uiterlijk in het voorjaar te informeren over de uitvoering van de maatregelen gericht op krimpregio's inclusief tijdspad en benodigde financiële middelen.	Kamerdebat Regeringsverklaring en Algemene Politieke Beschouwingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 757, nr. 31)
Motie Voortman/Monasch; Verzoekt de regering een inventarisatie te doen van de op dit moment leegstaande rijksgebouwen, hierbij mee te nemen wat de bestemming en status is van deze gebouwen en toekomstige leegstand te registreren; Verzoekt de regering voorts de mogelijkheden te onderzoeken om leegstaande rijksgebouwen, rekening houdend met frictieleegstand, actief in te zetten voor herbestemming en hierbij samenwerkingsverbanden te zoeken met partijen als woningbouwcorporaties,	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	De verantwoordelijkheid van de motie is overgedragen aan het ministerie van Financiën (RVOB)

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

A.2. Uitgevoerde moties

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Gewijzigde motie Dibi; Verzoekt de regering om Mauro Manuel, in afwijking van het gestelde in de Vreemdelingenwet 2000 en in het Vreemdelingenbesluit 2000, te ontslaan van de verplichting om in zijn herkomstland Angola een machtiging tot voorlopig verblijf aan te vragen	Kamerdebat 27-10-2011 VAO Mogelijke uitzetting van een jonge uitzetting van een asielzoeker	Afgedaan. Aan de heer Mauro Manuel is een verblijfsvergunning verleend om zijn studie af te ronden

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Hijum c.s.: Verzoekt de regering om het voor illegaal in Nederland verblijvende jongeren mogelijk te maken om een vorm van stage te volgen en de beroepsopleiding met een reguliere kwalificatie af te ronden, wat onverlet laat dat zij volledig meewerken aan de uitzettingsprocedure, en de Kamer voor 1 september 2011 over de uitvoering te informeren	Kamerdebat 22-06-2011 Arbeidsmigratie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 oktober 2011 per brief geïnformeerd door de minister van SZW (TK 2011–2012, 32 144, nr. 10)
Motie Gesthuizen c.s.: Spreekt uit als haar mening dat de Kamer over dient te gaan tot voortvarende behandeling van het voorstel van wet van de leden Spekman en Voordewind tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000, houdende versterking van de positie van in Nederland gewortelde minderjarige vreemdelingen	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-VII, nr. 108)
Motie Knops c.s.: Verzoekt de regering bij alle contacten met landen die onvoldoende meewerken aan het terugnemen van hun onderdanen deze kwestie aan de orde te stellen en desnoods door middel van sancties deze landen te bewegen hun onderdanen terug te nemen	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	De motie wordt meegenomen in het reguliere BZK beleid
Motie Knops en Van der Staaij: Verzoekt de regering in het toekomstige beleid sneller te besluiten over verblijfsaanvragen, zodat het lange wachten en de daarmee gepaard gaande onzekerheid niet meer kan voorkomen; Verzoekt de regering tevens ernaartoe te werken dat de minister voor Immigratie en Asiel werk kan maken van zijn discretionaire bevoegdheid zoals die oorspronkelijk is bedoeld	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)
De gewijzigde motie Dibi en Voordewind: spreekt uit dat het niet realistisch is om de minister af te rekenen op concrete aantallen in de instroom van het aantal immigranten	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-VII, nr. 108)
Motie Van der Staaij en Knops: Verzoekt de regering te onderzoeken op welke wijze de rapportage over de vreemdelingenketen aangevuld kan worden met informatie over aantallen en achtergronden van asielzoekers die langer dan vijf jaar geleden een eerste asielaanvraag in Nederland gedaan hebben en de Kamer hierover te berichten	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1531)
De gewijzigde motie Schouw en Van Nieuwenhuizen-Wijbenga: Spreekt uit dat de regering in haar driemaandelijkse rapportage over INDiGO in ieder geval rapporteert over risicoscenario's, stabiliteit van het systeem beheer- en managementsturing, de geboekte vooruitgang, de gevolgen voor de invoering van de Wet modern migratiebeleid en de gevolgen voor het budget	Kamerdebat 20-12-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 100)

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Motie Schouw c.s.: Verzoekt de regering de Kamer voor 1 februari 2012 nader te informeren over de exacte kostenopbouw van de leges voor verblijfsaanvragen	Kamerdebat 20-12-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 31 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 94)
Motie Sterk: Verzoekt de regering daarbij in alle gevallen uit te blijven gaan van individuele toetsing	Kamerdebat 26-05-2011 Wijzigingen asielprocedures	De motie wordt meegenomen in het reguliere BZK beleid
Gewijzigde motie Gesthuizen c.s.: Verzoekt de regering alternatieven voor vreemdelingenbewaring te onderzoeken en de Kamer hierover uiterlijk medio 2011 te informeren	Kamerdebat 01-12-2010 Begroting Immigratie & Asiel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1436)
Motie Voordewind c.s.: Verzoekt de regering het recht op gezinshereniging en het recht op gezinsleven uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de gezinsherenigingsrichtlijn te eerbiedigen en geen extra drempels op te werpen voor gezinshereniging met nareizende gezinsleden van asielzoekers	Kamerdebat 01-12-2010 Begroting Immigratie & Asiel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd. (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1436)
Motie Sterk/Van Nieuwenhuizen-Wijbenga; Roept de regering op spoedig het onderzoek naar de Kamer te sturen, teneinde een verbod op qat te introduceren, zodat al in 2012 begonnen kan worden om het gebruik en de handel tot nul te reduceren	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 24 077, nr. 268)
Motie Sterk/Van Nieuwenhuizen-Wijbenga; Verzoekt de regering de mogelijkheden te onderzoeken of en hoe een sociaal leenstelsel voor migranten uit MOE-landen en mogelijk anderen toegankelijk kan worden gemaakt	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 23 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 086, nr. 46)
Motie Sterk/Dijsselbloem: Verzoekt de regering inzicht te verschaffen in de manier waarop gemeenten invulling geven aan de inburgerings- en/of re-integratieplicht en de slecht presterende gemeenten aan te pakken	Kamerdebat 23-03-2010 VAO Inburgering	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 018, nr. 58)
Motie Schouw: Verzoekt de regering inhoudelijk aan te geven wat de Nederlandse aanpak van de Roma is en hoe die aansluit bij de Europese Roma-strategie	Kamerdebat 22-06-2011 Europese top	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 21 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 21 501-20, nr. 599)

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

B.1 In behandeling zijnde toezeggingen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe te bezien in hoeverre de afspraken over het verzenden van Raadsdocumenten verruimd kunnen worden	Mondeling overleg Eerste Kamer d.d. 6 maart 2012	De Tweede Kamer is per brief d.d. 9 juli 2012 geïnformeerd over de voortgang van de toezegging

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
Mede in het licht van het advies van de Commissie gelijke behandeling, zegt de minister toe voorlichting te vragen aan de Afdeling advisering van de Raad van State inzake gewetensbezwaren in relatie tot ambtenaren, in het bijzonder ambtenaren van de burgerlijke stand en de Tweede Kamer een reactie te doen toekomen	Brief d.d. 12 december 2011 inzake beantwoording motie- Van Gent over een wettelijke regeling tegen gewetensbezwaarde trouwambtenaren (27 017, nr. 77)	De Tweede Kamer heeft op 22 juni jl. een brief ontvangen waarin is medegedeeld dat het aan een volgend kabinet is om te beslissen over het gevolg dat moet worden gegeven aan de voorlichting van de Raad van State
In de Memorie van toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Grondwet ter vermindering van het aantal Kamerleden zal worden ingegaan op de vraag of de rechtsstatelijke taken van het parlement in de knel komen.	Kamerdebat 01-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken (onderdeel BiZa en Volkshuisvesting)	Naar verwachting wordt het voorstel medio zomer 2012 bij de Tweede Kamer ingediend
De minister-president, minister van Algemene Zaken, zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Kox, toe in de memorie van toelichting bij het voorstel tot grondwetswijziging houdende vermindering van het aantal kamerzetels in te zullen gaan op de verschillende modaliteiten, waaronder de variant van één Kamer (T01253)	Kamerdebat 07-12-2010 Algemene Politieke Beschouwingen	De Raad van State heeft advies uitgebracht. Er wordt gewerkt aan een nader rapport. De Eerste Kamer wordt geïnformeerd via de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel op het moment dat het voorstel bij de Eerste Kamer wordt ingediend
Zodra bekend is wat de Europese Commissie vindt van artikel 3 Awgb (uitzondering voor kerkgenootschappen) zal de minister de Tweede Kamer schriftelijk informeren. Daarbij zal ook ingegaan worden op de stand van zaken rond de inbreukprocedure van de Herschikkingsrichtlijn, te weten het punt over het recht op terugkeer in de eigen functie na zwangerschap	Kamerdebat 19-01-2012 Evaluatie Algemene wet gelijke behandeling	Er zijn nog geen nadere mededelingen van de Europese Commissie ontvangen
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Swagerman (VVD), diens suggesties inzake horizontale werking en notificatieplicht te betrekken bij het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 13 Grondwet (31 570) (T01442)	Kamerdebat 07-02-2012 Kabinetsreactie van 24 oktober 2011 (TK 31 570, nr. 20) op het advies van de Staatscommissie Grondwet (31 570)	Het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 13 Grondwet is in ambtelijke voorbereiding en zal naar verwachting in het najaar van 2012 ter consultatie worden aangeboden. Bij de voorbereiding van dit wetsvoorstel worden de suggesties inzake horizontale werking en de notificatieplicht betrokken
De minister zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Lokin-Sassen (CDA), toe de formulering van de artikel 93 en 94 Grondwet te betrekken in een meer integrale grondwetsherziening (31 570) (T01443)	Kamerdebat 07-02-2012 – Kabinetsreactie van 24 oktober 2011 (TK 31 570, nr. 20) op het advies van de Staatscommissie Grondwet (31 570)	Deze toezegging betreft een «voorwaardelijke toezegging» en zal op langere termijn worden meegenomen
De minister zal de Tweede Kamer verslag uitbrengen over het verloop van de hoorzitting (Mensenrechtenraad in Genève) alsmede van de gedane aanbevelingen en de kabinetsreactie (uitvaardigen aan het Koninkrijk)	Brief d.d. 21 maart 2012, Rapportage UPR aan de VN-mensenrechtenraad	De Tweede Kamer wordt medio 2e helft 2012 geïnformeerd

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Hendrikx, dat het streven is het aantal dubbelbenoemingen zo beperkt mogelijk te houden en dat het niet in de rede ligt het maximale aantal van tien dubbelbenoemingen voortdurend vol te maken (T01153)	Handelingen I 2009/10, nr. 25 – blz. 1051 (13 april 2010)	De Eerste Kamer wordt voor het herfstreces 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe een brief aan de Tweede Kamer te sturen inzake het eigendom/houderschap van koninklijke onderscheidingen en wat te doen bij de handel in en het oneigenlijk gebruik van onderscheidingen	Kamerdebat 08-02-2012 Verzamel overleg BiZa-onderwerpen	De Tweede Kamer wordt in het najaar 2012 geïnformeerd over het eigendom/houderschap van koninklijke onderscheidingen.
De staatssecretaris zegt toe de oorzaken van het aftreden van wethouders te onderzoeken. Deze resultaten worden betrokken bij het formuleren van criteria voor de meting van de staat van het lokale bestuur die over drie jaar zal plaatsvinden	Kamerdebat 12-03-2009 Staat van dualisering	De Tweede Kamer wordt in oktober 2012 geïnformeerd middels de Staat van Bestuur 2012, waarin een beeld van de uitkomsten van het onderzoek naar de oorzaken van het aftreden van wethouders zal worden gegeven
De minister zegt toe alle beschikbare relevante informatie, waaronder jurisprudentie, over het doorberekenen van de kosten van de WOB aan de Tweede Kamer beschikbaar te stellen. Dit zal gebeuren voorafgaand aan de bespreking van de nieuwe voorstellen WOB	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting	De Tweede Kamer wordt geïnformeerd voorafgaand aan de TK-behandeling van het wetsvoorstel WOB
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid De Boer (GroenLinks), toe bij de evaluatie na twee jaar te onderzoeken wat het College voor de Rechten van de Mens niet heeft kunnen uitvoeren vanwege beperkingen in de financiële capaciteit, en daarbij te bepalen wat de structurele financieringsbehoefte is (T01423)	Kamerdebat 15-11-2011 Wetsvoorstel 32 467 Wet College voor de rechten van de mens	De Eerste Kamer zal twee jaar na de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens een evaluatie ontvangen van de financiële positie van het College, waarbij deze toezegging aan de orde zal komen
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Bijsterveld (CDA), dat het gebruik van het wettelijke inlichtingenrecht door het College voor de Rechten van de Mens wordt geëvalueerd (T01425)	Kamerdebat 15-11-2011 Wetsvoorstel 32 467 Wet College voor de rechten van de mens	De Eerste Kamer zal twee jaar na de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens door middel van een evaluatie worden geïnformeerd over het gebruik van het wettelijk inlichtingenrecht door het College
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid De Boer (GroenLinks), dat de afschaffing van de afname van vingerafdrukken ten behoeve van de identiteitskaart wordt meegenomen in het wetsvoorstel tot wijziging van de Paspoortwet, dat in de eerste helft van 2012 wordt ingediend (T01391)	Kamerdebat 11-10-2011 Heffing rechten voor Nederlandse identiteitskaart	Deze toezegging is meegenomen in het wetsvoorstel tot wijziging van de Paspoortwet in verband met onder meer de verlenging van de geldigheidsduur van het paspoort en de status van de Nederlandse identiteitskaart. Het wetsvoorstel is begin mei 2012 voor advies naar de Raad van State van het Koninkrijk gezonden
De minister zegt toe dat er een brief (beschouwing) komt over nut (doelmatigheid) van de registratie van de tweede (vreemde) nationaliteit met name met oog van tweede/ derde / vierde generatie emigranten. Het is aan de kamer om te beslissen over de wenselijkheid van de registraties	Kamerdebat 13-04-2011 Modernisering GBA	In brief van 29 november 2011 (kamerstukken II, 2011–12, 27 859, nr. 57, p. 4) heeft minister BZK aangekondigd dat in het kader van het wetsvoorstel Basisregistratie personen gestalte zal worden gegeven aan de toezegging over de registratie van vreemde nationaliteit. Toegezegd is om te streven naar indiening van het wetsvoorstel Brp na zomer 2012

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe te werken naar 99% betrouwbaarheid van het GBA (Gemeentelijke Basisadministratie) en de invoering bestuurlijke boete voor te bereiden	Kamerdebat 26-11-2007 Begrotingsbehandeling BZK H VII	De Tweede Kamer ontvangt uiterlijk eind 2012 een brief met de stand van zaken en resultaten van de toezeggingen rond kwaliteit gedaan in de brief van 29 november 2011 en het AO van 30 november 2011 (respectievelijk Kamerstukken 27 859 nr. 57 en 27 859 nr. 57). De bestuurlijke boete is opgenomen in het wetsvoorstel Basisregistratie personen. In het verslag naar aanleiding van het wetsvoorstel (Kamerstuk 33 219 nr. 5) zijn ook vragen opgenomen over de bestuurlijke boete. Er is nog geen datum bekend van de behandeling van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de voortgang van het inzetten van studenten bij hacktesten	Kamerdebat 10-04-2012 Cyber Security en Veiligheid overheidswebsites	De Tweede Kamer zal in het derde kwartaal van 2012 geïnformeerd worden over het inzetten van universiteiten bij hacktesten
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van opmerkingen van de leden Holdijk (SGP), Huijbregts-Schiedon (VVD) en Klever (PVV), dat het voorstel tot wijziging van de Paspoortwet, dat tevens moet voorzien in een meer definitieve regeling van het heffen van rechten voor de identiteitskaart, in de eerste helft van 2012 bij de Tweede Kamer wordt ingediend (T01390)	Kamerdebat 11-10-2011 Heffing rechten voor Nederlandse identiteitskaart	Deze toezegging is meegenomen in het wetsvoorstel tot wijziging van de Paspoortwet in verband met onder meer de verlenging van de geldigheidsduur van het paspoort en de status van de Nederlandse identiteitskaart. Het wetsvoorstel is begin mei 2012 voor advies naar de Raad van State van het Koninkrijk gezonden
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Bijsterveld (CDA), dat bij de evaluatie over vijf jaar wordt beoordeeld of de balans van grondrechten daadwerkelijk is gerealiseerd (T01424)	Kamerdebat 15-11-2011 Wetsvoorstel 32 467 Wet College voor de rechten van de mens	De Eerste Kamer zal vijf jaren na de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens door middel van een evaluatie worden geïnformeerd over de eventuele realisatie van een balans van grondrechten
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Schrijver (PvdA), toe te evalueren of de gelijkebehandelingsfunctie goed is ingebed bij het College voor de Rechten van de Mens (T01421)	Kamerdebat 15-11-2011 Wetsvoorstel 32 467 Wet College voor de rechten van de mens	De Eerste Kamer zal vijf jaren na de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens door middel van een evaluatie worden geïnformeerd over de inbedding van de gelijkebehandelingsfunctie bij het College
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van vragen en opmerkingen van de leden Engels (D66), De Boer (GroenLinks) en Kox (SP), dat bij de evaluatie over 5 jaar wordt meegenomen of het College voor de Rechten van de Mens oordeels- en de procesbevoegdheid moet krijgen (T01422)	Kamerdebat 15-11-2011 Wetsvoorstel 32 467 Wet College voor de rechten van de mens	De Eerste Kamer zal vijf jaren na de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens door middel van een evaluatie worden geïnformeerd over een mogelijke oordeels- en procesbevoegdheid van het College
De minister zegt toe samen met de VNG te bekijken of er een mogelijkheid is een modelverordening op te stellen waarin transparantieregels worden gesteld voor giften aan politieke partijen op gemeentelijk niveau. Wellicht dat ook provincies en waterschappen dit model kunnen gebruiken	Kamerdebat 25-01-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) 1e termijn	De minister van BZK heeft overleg met de VNG over de mogelijkheid tot het opstellen van een modelverordening inzake transparantie in partijfinanciering

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt de Eerste Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid De Vries-Leggedoor, dat het kernbeleid van de nieuwe gemeente en de gevolgen hiervan voor de inwoners onderdeel zal vormen van de voor 2013 beoogde evaluatie van de herindeling Súdwest Fryslân (T01199)	Kamerstukken II 2009/10, 31840/32 242/32 246, C, p. 10	Het kernbeleid en de gevolgen daarvan voor de inwoners wordt meegenomen in de evaluatie, welke in 2013 zal worden afgerond. Begin 2014 ontvangen zowel de Eerste Kamer als de Tweede Kamer het eindrapport
De minister zegt toe de Tweede Kamer onderbouwd te informeren in het geval het kabinet een provinciaal herindelingsadvies niet overneemt, met daarbij de overwegingen van het kabinet om het advies niet over te nemen	Brief d.d. 2 april 2012 inzake «Gemeentelijke herindeling»	Deze toezegging is alleen van toepassing indien het kabinet een herindelingsadvies NIET overneemt. Niet is aan te geven wanneer en hoe vaak dat het geval zal zijn
De minister zegt toe de werking van de wet, binnen de jaarschijven die het indienen van jaarverslagen en de controle daarop van accountants met zich meebrengen, na de eerstvolgende Tweede Kamerverkiezingen te evalueren	Kamerdebat 25-01-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) 1e termijn	De minister van BZK neemt de toezegging mee in de evaluatie die, uitgaande van een verwachte inwerkingtreding van de wet per 1 januari 2013, eind 2017 zal worden afgerond
De minister zegt toe dat de evaluatie aandacht zal schenken aan de aanwijzing van lokale afdelingen als neveninstellingen en het eventueel doorsluizen van giften aan lokale afdelingen naar landelijke partijen	Kamerdebat 25-01-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) 1e termijn	De minister van BZK neemt de toezegging mee in de evaluatie die, uitgaande van een verwachte inwerkingtreding van de wet per 1-1-2013, eind 2017 zal worden afgerond
De minister zegt toe na behandeling van Wet Basisregistratie personen in de Tweede Kamer met de Tweede Kamer te spreken over het gebruik van de RNI om de registratieplicht voor de kiezers in het buitenland af te schaffen	Kamerdebat 01-02-2012 Verkiezingsaangelegenheden	Het wetsvoorstel Basisregistratie personen is inmiddels ingediend. In kaart wordt gebracht hoe het proces voor de kiezers in het buitenland er uit kan komen te zien wanneer de RNI in gebruik wordt genomen en de wet BRP in het in werking is getreden
De minister zegt toe dat ook bij de komende verkiezingen het mogelijk zal blijven zich te identificeren met een maximaal vijf jaar verlopen identiteitsdocument. De wijze waarop dit moet worden geregeld is onderwerp van gesprek met de minister van Veiligheid en Justitie	Kamerdebat 01-02-2012 Verkiezingsaangelegenheden	De huidige regeling (Staatscourant 2010, 7041) geldt tot 1 januari 2014. Daarna zal de regeling worden verlengd
De minister zegt toe bij evaluatie van de eerstkomende verkiezingen opnieuw te kijken naar de handhaving van de 25% toegankelijkheidseis voor stemlokalen	Kamerdebat 01-02-2012 Verkiezingsaangelegenheden	De minister zal hierover rapporteren in de evaluatie van de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september 2012. Deze zal naar verwachting voor eind 2012 aan de Tweede Kamer worden verzonden
De minister zegt toe de Tweede Kamer komend voorjaar bij brief te informeren over de stappen om te komen tot een standpunt op het rapport «Vertrouwen, verdelen, verantwoorden»	Brief Tweede Kamer d.d. 7 februari 2012 inzake Herijking gemeentefonds en Rfv-rapport	De Tweede Kamer zal voor het herfstreces 2012 worden geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer te rapporteren over de uitkomsten van het onderzoek inzake nieuw model stembiljet	Brief Tweede Kamer d.d. 24 oktober 2011	Het onderzoek is gaande. Bij de komende Tweede Kamerverkiezingen op 12/09 vinden nadere testen plaats. De Tweede Kamer wordt daarna geïnformeerd, zodra de definitieve uitkomsten van het onderzoek beschikbaar zijn

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe als onderdeel in de evaluatie van de wet mee te nemen in hoeverre de toezichthouders sectorspecifieke instructies en meetlatten, eventueel onder een andere benaming, alsnog toepassen	Kamerdebat 14-09-2011 Wet revitalisering generiek toezicht (32 389)	De minister van BZK neemt de toezegging mee in de evaluatie dat daartoe wordt opgesteld. Einddatum van de evaluatie is 1 oktober 2017
De minister zegt toe twee jaar na inwerkingtreding een eerste tussenevaluatie van de wet uit te zullen voeren en de Tweede Kamer daarover te informeren	Kamerdebat 14-09-2011 Wet revitalisering generiek toezicht (32 389)	De Tweede Kamer zal, na de inwerkingtreding per 1 oktober 2012, een tussenevaluatie ontvangen ca. twee jaar na de inwerkingtreding
De staatssecretaris zegt toe terug te komen bij de Tweede Kamer op de EMU (Economische en Monetaire Unie) (lv3)-kwartaalrapportages, na het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhouding (BOFV) van april 2010. Met name op de mogelijkheid het aantal rapportages terug te brengen of gebruik te maken van deelverzamelingen (bijvoorbeeld alleen 100 000+)	Kamerdebat 23-11-2009 Gemeente- en Provinciefonds	Dit zal worden meegenomen in de wet HOF (coproductie MinFin en MinBZK) welke na 12 september 2012 een vervolg krijgt
De minister zegt toe de Tweede Kamer een notitie over de mogelijkheden voor tussentijdse raadsontbinding te sturen	Kamerdebat 12-03-2009 Staat van dualisering	Het onderwerp wordt aan het volgende kabinet overgelaten, zodat dit in samenhang met andere constitutionele ontwikkelingen tav het binnenlands bestuur kan worden gezien
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over stageplaatsen en jonge ambtenaren in de Rijksdienst. Tevens wordt ingegaan op instroommaatregelen bij ZBO's en (ontbrekende) bevoegdheden van min BZK daarin	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting	Het beleid rondom stages en jonge ambtenaren wordt meegenomen in het strategisch personeelsbeleid Rijk 2020. De invulling van de toezegging wordt aan volgend kabinet overgelaten
De minister zegt toe in het najaar van 2012 de Tweede Kamer nader te kunnen informeren over het Strategisch Personeelsbeleid Rijk 2020	Brief aan TK d.d. 7 december 2011 (2011-2000546066)	De invulling van de toezegging wordt aan volgend kabinet overgelaten
De minister zegt toe te laten onderzoeken of ZBO's met eigen rechtspersoonlijkheid zich kunnen aansluiten bij rijksbrede infrastructuur. Dit moet namelijk worden gezien in het licht van het Europees recht, denk bijvoorbeeld aan de Europese aanbestedings- en mededingingsregels	Brief aan TK d.d. 7 december 2011 (2011-2000546066)	De Tweede Kamer wordt voor 1 november 2012 per brief geïnformeerd over de voortgang van deze toezegging
De minister zegt toe de Tweede Kamer nadere informatie te sturen over de kosten van project «Rijnstraat 8»	Kamerdebat 22-03-2012 Sluiting van de belastingdienst in Emmen en Venlo	De Tweede Kamer wordt voor eind 2012 geïnformeerd via de tussenrapportage over de masterplannen
De minister zegt toe in de bestaande rapportage een rapportage zal worden opgenomen over de uitkomsten van controles door OPTA en Policy Authority bij de certificatenleveranciers	Kamerdebat 10-04-2012 Cyber Security en Veiligheid overheidswebsites	De Tweede Kamer wordt in mei 2013 via de Jaarrapportage bedrijfsvoering geïnformeerd over de afhandeling van de toezegging
De minister zegt toe de Tweede Kamer een tussenrapportage over de stand van zaken met de masterplannen toe te sturen voor het najaar 2012. (Vervolg zal de Kamer twee maal per jaar worden geïnformeerd over de voortgang)	Kamerdebat 22-03-2012 Sluiting van de belastingdienst in Emmen en Venlo	De Tweede Kamer wordt voor eind 2012 geïnformeerd

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe met de drie noordelijke provincies te gaan spreken alvorens de implementatie plaatsvindt. Er zal met de provincies voor de verdere uitwerking overleg gepland worden. De minister zal de Tweede Kamer op de hoogte stellen van de uitkomsten van dat overleg	Kamerdebat 11-10-2011 Mondelinge vraag van het lid HEIJNEN (PvdA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het verlies van overheidsbanen in ondermeer Drenthe (Volkskrant, 7 oktober 2011)	De Tweede Kamer wordt in mei 2013 geïnformeerd via de Jaarrapportage bedrijfsvoering over de voortgang van de toezegging
De minister zegt toe dat de websites van de Rijksoverheid komend jaar moeten voldoen aan de webrichtlijnen. Mocht dit niet lukken, zal de Tweede Kamer schriftelijk geïnformeerd worden	Kamerdebat 22-03-2011 ICT-projecten bij de Rijksoverheid	De Tweede Kamer wordt geïnformeerd voor 31 december 2012
In een volgend onderzoek naar maatschappelijk rendement wordt gekeken of verhuurders de huur structureel verlagen na een uitspraak van de Huurcommissie	Kamerdebat 19-11-2009 Wijziging van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (instelling van een landelijke huurcommissie (31 903)	Het eerstvolgende onderzoek naar Maatschappelijk Rendement is nog niet gepland; het vindt eens per 4 à 5 jaar plaats
Eind 2012 zaken afdoen in 4 maanden. En aanvullende maatregelen treffen indien dit niet lukt	Kamerdebat 19-11-2009 Wijziging van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (instelling van een landelijke huurcommissie (31 903)	De Tweede Kamer wordt eind 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe dat de Tweede Kamer een brief ontvangt over de ambities en beleidsvoornemens met betrekking tot sociale obligaties. De wijkondernemingen worden hierin betrokken	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting	De Tweede Kamer wordt in najaar 2012 geïnformeerd in combinatie met een verkenning naar de mogelijkheden van een Maatschappelijke Bank voor Sociaal Ondernemerschap
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de voortgang in de acht regio's	Brief TK d.d. 11 april 2012 inzake «Nationale verklaring (tijdelijke) huisvesting EU-arbeidsmigranten»	De Tweede Kamer wordt medio september 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de voortgang van de 5 (SEV pilots) betekenisvolle projecten	Brief d.d. 11 april 2012 inzake «Nationale verklaring (tijdelijke) huisvesting EU-arbeidsmigranten	De Tweede Kamer wordt medio september 2012 geïnformeerd
Er is toegezegd om meer inzicht te geven in de vraag waar de (volgens de Kamer) ca 85 000 Roemenen en Bulgaren die niet bin het GBA geregistreerd staan hun inkomen vandaan halen. SZW en BZK zullen dit samen oppakken, daarbij is geen termijn genoemd	Kamerdebat 29-02-2012 Tijdelijke commissie Lessen uit recente Arbeidsmigratie (LURA)	Medio september 2012 zal de Tweede Kamer door de minister van SZW worden geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer (uiterlijk begin 2013) te rapporteren over de concrete afspraken die eind 2012 in de acht regio's worden gemaakt	Brief TK d.d. 11 april 2012 over de «Nationale verklaring (tijdelijke) huisvesting EU-arbeidsmigranten	De Tweede Kamer wordt in het eerste kwartaal van 2013 geïnformeerd
De vervolgmetering concurrentie op en tussen bouwlocaties alsmede door particulier opdrachtgeverschap wordt in 2013 naar de Tweede Kamer gestuurd	Brief TK d.d. 25 oktober 2004 Kabinetsstandpunt resultaten onderzoekstraject concurrentiebevordering Ontwikkelingslocaties (Nota grondbeleid)	De Tweede Kamer zal in 2013 worden geïnformeerd
Beleidsreactie advies Rijksbouwmeester over scholenbouw: In de 2e helft van 2010 zal de Kamer worden geïnformeerd over de voortgang van de ingezette activiteiten in het kader van het verbeteren van het binnenmilieu van (onder meer) scholen	Brief TK d.d. 06-11-2009 inzake Beleidsreactie advies Rijksbouwmeester over scholenbouw	Het Programma zal najaar 2012 worden afgerond waarover uw Kamer in het najaar van de staatssecretaris van I&M een afrondende brief zal ontvangen

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de stand van zaken van de brandveiligheid van studentenhuisvesting naar aanleiding van nieuw onderzoek door de VROM-Inspectie	Kamerdebat 12-11-2009 AO Bouwregelgeving en brandveiligheid	De Tweede Kamer wordt voor het Kerstreces 2012 geïnformeerd
Onderzoek brandbare isolatiematerialen medio 2011 naar Tweede Kamer	Kamerdebat 09-02-2011 AO Bouwregelgeving, funderingsproblematiek en brandveiligheid	Een verzamelbrief met o.a. aankondiging van uitstel van deze toezegging gaat medio zomer 2012 naar de Tweede Kamer
Monitoren aantallen open verbrandingstoestellen corporatiewoningen meenemen in overleg met Aedes, bezien in hoeverre het woningwaarderingstelsel hiervoor kan worden ingezet, koolmonoxidemelders kunnen worden gestimuleerd en Tweede Kamer hierover informeren	Kamerdebat 09-02-2011 AO Bouwregelgeving, funderingsproblematiek en brandveiligheid	Een verzamelbrief waarin o.a. de uitwerking van deze toezegging verwerkt is gaat medio zomer 2012 naar de Tweede Kamer
De minister zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Meindertsma, toe dat zij apart met de Woonbond overleg wil plegen over nieuwe werkmethode voor de vormgeving van participatie en zeggenschap van huurders en bewoners. Tevens zal zij nagaan of het de moeite waard is om een aantal huurdersorganisaties pilots te laten doen. (T00863)	Kamerdebat 23-09-2008 Wetsvoorstel Verbetering positie en zeggenschap huurders (30 856)	De Eerste Kamer zal hierover in najaar 2012 worden geïnformeerd.
De minister zegt toe (voor de zomer) de Tweede Kamer te informeren met voorstellen m.b.t. positie starters op de woningmarkt	Kamerdebat 27-03-2012 Woningbouw	Het onderzoek heeft meer tijd gevraagd dan was voorzien. De Tweede Kamer wordt na het zomerreces 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer (in de eerste helft 2012) te informeren over de gesprekken met gemeenten over het bieden van meer keuzeruimte aan de burger inzake erfpacht (in het bijzonder met de gemeente Amsterdam) en omtrent het instellen van een proeftuin 'huur/koop'	Kamerdebat 08-12-2011 Erfpacht	De gemeente Amsterdam, de Belastingdienst, de Stichting Opmaat en de Amsterdamse Federatie van Woning Corporaties hebben overeenstemming over de invoering van Koopgarant in Amsterdam bereikt. De Tweede Kamer zal hierover, medio zomer 2012, nader worden geïnformeerd, waarin ook de huur experimenten worden toegelicht
De minister zegt toe binnen 2 à 3 maanden de Kamer de verkenning te sturen over de mogelijkheden de staatssteunregels aan te passen	Kamerdebat 02-02-2012 Woningcorporaties en staatssteunregeling	De Tweede Kamer is tijdens het AO Woningcorporaties d.d. 3 juli jl. over de stand van zaken geïnformeerd. Invulling toezegging volgt bij voorhang AmvB
De minister zegt toe mbt de beleidsambities kopen van een huurwoning de relevante beleidsaspecten te bespreken bij het kooprecht voor huurders	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting)	Het kabinet beziet – mede naar aanleiding van het advies van de raad van State – het wetsvoorstel tot introductie van een kooprecht voor huurders van een woning van een toegelaten instelling
De minister zegt toe om eventuele verlenging mogelijkheden dubbele hypotheekrenteaftrek die eindigen eind 2013 mee te nemen in gesprek met minister De Jager	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuisvesting)	Verlenging dubbele renteaftrek maakte onderdeel uit van het Catshuis-document. Dit onderwerp maakt echter geen deel uit van het Lente-akkoord dat gevolgd is uit het overleg tussen Kamerfracties en het kabinet
De minister zegt toe de Tweede Kamer (rond de zomer) het Actieplan ouderenhuisvesting toe te zenden	Kamerdebat 27-03-2012 Woningbouw	De Tweede Kamer wordt – naar verwachting – in het eerste kwartaal van 2013 geïnformeerd

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de uitwerking van de heffing voor verhuurders (met betrekking tot studentenhuisevesters)	Brief TK d.d. 13 juli 2011 inzake onderzoek knelpunten rijksregelgeving i.r.t. studentenhuisevesting	De uitwerking van de heffing bij verhuurders loopt mee in de procedure rond het Belastingplan 2012. De Tweede zal medio september 2012 worden geïnformeerd
De minister zegt toe zich in te zetten voor een verschuiving van de datum van de daadwerkelijke huurverhoging van 1 juli naar 1 januari en zal de Tweede Kamer daarover informeren.	Kamerdebat 13-01-2009 Wijz. Wet op de huurtoeslag; uitvoerings-technische wijzigingen (31 446)	Deel van de IBO-wijzigingsvoorstellen is opgenomen in Belastingplan 2012. Afzonderlijke voorstellen inzake huurtoeslag gaan medio 2012 naar de Tweede Kamer
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de stand van zaken van het plan voor internetveilingen (motie Van der Ham)	Kamerdebat 18-02-2009 AO Actuele ontwikkelingen op de Woningmarkt (27 926-126)	De minister van V&J heeft aan de Tweede Kamer toegezegd in het najaar 2012 het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aan te zullen bieden
De minister zegt toe de Tweede Kamer (in de eerste helft 2012) te informeren over de gesprekken met beleggers en corporaties ten aanzien van opties voor het verbeteren van de liquiditeitspositie van corporaties	Kamerdebat 08-12-2011 Erfpacht	De betreffende gesprekken sluiten aan op de agenda zoals geadviseerd aan de minister door het Bouwteam. De minister zal de Tweede Kamer medio zomer 2012 hierover informeren
De minister zegt toe, samen met de minister van SZW, de problemen en risico's in kaart te brengen van eigenaar-bewoners, waarbij speciaal wordt gekeken naar de mensen zonder NHG. Ook zal met banken en woningcorporaties wordt overlegd welke maatregelen kunnen worden genomen om betalingsproblemen aan te pakken en gedwongen verkopen te voorkomen. Voorbeelden van goede projecten – zoals een opkoopfonds, aanvullende kredieten, betalingspauzes, overnemen van woningen – worden meegenomen. De Tweede Kamer wordt voor de zomer geïnformeerd over de termijn waarop e.e.a. zijn beslag zal krijgen en de Kamer over de maatregelen zal worden geïnformeerd	Kamerdebat 27-05-2009 AO Kabinetsmaatregelen woningmarkt	Het aantal gedwongen verkopen als gevolg van werkloosheid heeft zich nauwelijks voorgedaan buiten de NHG-leningen. De banken hebben in overleg met AFM en het Rijk maatregelen genomen in de nieuwe Gedragscode Hypothecaire Financieringen, mede om toekomstige risico's en betalingsproblemen te beperken. De Tweede Kamer wordt hierover in het najaar 2012 nader geïnformeerd
In overleg met de minister van Justitie worden de door Kamerleden voorgestelde maatregelen om huisjesmelkers aan te pakken, evenals de door wethouder Karakuz voorgestelde maatregelen, bezien op hun juridische haalbaarheid en beleidsmatige effectiviteit	Kamerdebat 10-03-2011 AO Onrechtmatige bewoning en huisjesmelkers	De Tweede Kamer is op 20 maart 2012 geïnformeerd over de richting waaraan wordt gedacht bij de aanpak van huisjesmelkers (de zgn. escalatieladder). In het najaar 2012, wanneer de voorstellen zijn uitgewerkt in wetgeving, wordt een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd
De minister zegt toe dat de Tweede Kamer schriftelijk wordt geïnformeerd over het aantal woningen dat door de liberalisatiegrens en 800 eurogrens zal gaan als gevolg van de maximaal 25 punten	Kamerdebat 16-06-2011 Doorrekening regeerakkoord voor woningcorporaties en het woningwaarderingstelsel	De Tweede Kamer zal hierover in 2012 worden geïnformeerd aan de hand van de jaarlijkse rapportage Feiten en achtergronden van het huurbeleid. De eerste rapportage ná inwerkingtreding van de regeling zal in het najaar van 2012 plaatsvinden
De minister zegt toe de stand van zaken actieplan studentenhuisevesting (eind 2012) aan de Tweede Kamer toe te zenden	Kamerdebat 27-03-2012 Woningbouw	De Tweede Kamer wordt in het najaar van 2012 geïnformeerd

De Bijlagen

Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe eind 2012 de Tweede Kamer te informeren over de voortgang van de toekomstagenda	Brief TK d.d. 11 november 2011 inzake monumentaal vastgoed in rijksbezit	Om het aangepaste rijksbrede vastgoedbeleid voor monumenten verantwoord in te vullen, wordt een aantal zaken verkend (overheidsbreed, inhoudelijk, markt, buitenlandse voorbeelden, samenwerking en financieel)

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

B.1 In behandeling zijnde toezeggingen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe om de efficiëntie van de huidige werkwijze van de verschillende instanties waar discriminatie gemeld kan worden mee te nemen in de evaluatie van de Wet adv, en de Tweede Kamer daar voor de zomer 2012 over te berichten	Kamerdebat 17-04-2012 AO Discriminatie	De minister heeft de Tweede Kamer bij brief laten weten dat deze toezegging wordt ingevuld met de najaarsbrief discriminatie van dit kabinet. Deze brief wordt in oktober 2012 verwacht
De minister zegt toe te bekijken of en hoe het instrument «social media» kan worden gebruikt om de meldingsbereidheid te vergroten. De Tweede Kamer wordt hierover geïnformeerd gelijktijdig met de evaluatie van de Wet adv.	Kamerdebat 17-04-2012 AO Discriminatie	De minister heeft de Tweede Kamer geïnformeerd dat de evaluatie naar de Tweede Kamer wordt gezonden samen met de najaarsbrief discriminatie. Deze wordt in oktober 2012 verwacht.
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de effecten van zijn nieuwe beleid, inzake het beperken van vreemdelingenbewaring ten aanzien van alleenstaande minderjarige vreemdelingen	Kamerdebat 24-05-2012 Plenair debat Verantwoordingsdebat	Er is op 25 juni 2012 een uitstelbrief naar de Tweede Kamer verzonden. De Tweede Kamer wordt in het najaar 2012 per brief geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer (over een jaar) te informeren over de verhuiscijfers die COA registreert over verhuizingen die plaatsvinden nadat een gezin met kinderen vanuit de POL naar het AZC is gehuisvest inclusief de oorzaak van de verhuizing	Kamerdebat 08-09-2011 VSO Directe plaatsing van vluchtelingen in gemeenten	De Tweede Kamer wordt eind 2012 geïnformeerd
De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Lokin-Sassen (CDA) en Strik (GroenLinks), toe de Kamer na drie jaar een evaluatie te doen toekomen over de effectiviteit en mogelijke ongewenste effecten van de gekozen maatregelen bij de implementatie van de Terugkeerrichtlijn. (T01488)	Kamerdebat 06-12-2011 Plenair debat Implementatie terugkeerrichtlijn	De Eerste Kamer wordt eind 2014 geïnformeerd
De minister zegt toe bereid te zijn bij andere Europese lidstaten en de Eurocommissaris steun te zoeken indien zij op dit punt een doorslaggevende invloed kunnen hebben	Kamerdebat 29-11-2011 Mondelinge vraag van het lid FRITSMA (PVV) aan de minister voor Immigratie en Asiel over het bericht «Irak hindert terugkeer vluchtelingen» (Trouw, 25 november 2011)	De Tweede Kamer wordt eind 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe met zijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken te spreken over de mogelijke rol van de RCN bij de visumverlening op de BES-eilanden en de Tweede Kamer hierover uiterlijk op 30 juni 2012 schriftelijk te informeren	Kamerdebat 06-02-2012 AO BES aangelegenheden met de minister voor Immigratie en Asiel	De besprekingen met het ministerie van Buitenlandse Zaken over dit onderwerp zijn nog gaande. De uitstelbrief is op 6 juli 2012 naar de Tweede Kamer verzonden

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de Tweede Kamer in de tweede helft van 2012 te informeren over de strategische landenbenadering	Kamerdebat 21-03-2012 AO Opvang en terugkeer	De Tweede Kamer wordt eind 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe vanaf 1 januari 2011 de periodieke rapportage in de Rapportage Vreemdelingenketen, over de inzet van het handhavingsinstrumentarium en alle andere maatregelen om regelovertreding tegen te gaan, op te nemen	Kamerdebat 11-02-2010 Plenair debat 32 052 Wet Modern Migratiebeleid	Het informeren van de Tweede Kamer is afhankelijk van de invoering Modern Migratiebeleid, dat waarschijnlijk per 01 januari 2013 wordt ingevoerd
De minister zegt toe het concept Voorschrift Vreemdelingen 2000 aan de Tweede Kamer te zenden	Kamerdebat 11-02-2010 Plenair debat 32 052 Wet Modern Migratiebeleid	De Tweede Kamer wordt (afhankelijk van invoering MoMi) in het najaar van 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer een evaluatie van het terugkeerinstrumentarium toe te zenden	Kamerdebat 29-02-2012 Verzamel algemeen overleg I&A	De Tweede Kamer wordt eerste kwartaal 2013 geïnformeerd
De minister zegt toe te zullen kijken naar de uitvoering van het nareisbeleid en de Tweede Kamer hierover binnen twee maanden te informeren	Kamerdebat 15-03-2012 Verzamel algemeen overleg Immigratie en Asiel	De Tweede Kamer wordt tijdens het zomerreces 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de vordering van de EU onderhandelingen over EUROSUR met name voor wat betreft de privacy, financiën en de rolverdeling tussen lidstaten en Frontex en eventuele substantiële wijzigingen in de geannoteerde agenda en verslag van de JBZ-raad	Kamerdebat 16-02-2012 AO Behandelvoorbehoud inzake wetgevend voorstel betreffende de oprichting van een Europees grensbewakingssysteem (Eurosurg)	De afhandeling van deze toezegging is afhankelijk van het Europees behandeltraject
De minister zegt toe de Tweede Kamer binnen twee weken na afloop van de komende Koninkrijksconferentie schriftelijk te informeren over de uitkomsten op het terrein van het interlandelijke (inclusief de BES-eilanden) verkeer van personen en goederen, en daarbij ook in te gaan op het punt van wederkerigheid	Kamerdebat 06-02-2012 AO BES aangelegenheden met de minister voor Immigratie en Asiel	De Tweede Kamer wordt binnen twee weken na afloop van de Koninkrijksconferentie geïnformeerd
De minister zegt toe te proberen het aantal incomplete dossiers te reduceren, bijvoorbeeld door een betere informatievoorziening	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII)	De Tweede Kamer wordt in de tweede helft van 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de overige vragen van het kamerlid Spekman wat betreft het toezien op verbeteringen in de opvang van medische gevallen – door hem schriftelijk in te dienen – in behandeling te nemen en proberen de overige problemen op dat gebied tot een oplossing te brengen	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII)	De Tweede Kamer wordt in het najaar 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de suggestie, om burgerescorte in te zetten bij begeleiding van vertrek, te onderzoeken	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII)	De Tweede Kamer wordt voor het einde van het zomerreces 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de knelpunten met betrekking tot de procedure Spekman-medisch te onderzoeken en de Tweede Kamer daarover te informeren (tweede helft 2012)	Kamerdebat 21-03-2012 Opvang en terugkeer	De Tweede Kamer wordt in de tweede helft van 2012 geïnformeerd

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe te onderzoeken hoe de cijferverstrekking aan de Tweede Kamer meer op hoofdlijnen en in samenhang met CBS-cijfers kan plaatsvinden	De uitgaande brief 15-05-2012 «Rapportage vreemdelingenketen juli–december 2011»	De Tweede Kamer wordt in de tweede helft van 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over het onderzoek naar de bevindingen die de NRM in haar laatste rapport heeft gedaan alsmede de Tweede Kamer over de uitkomst van dit onderzoek te informeren	Uitgaande brief 21-06-2012 «verblijfsregeling voor slachtoffers van mensenhandel»	De Tweede Kamer wordt in het najaar 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de voortgang van het vervolgotraject van de aanbevelingen van het onderzoek van Ernst&Young wat betreft opdrachtgeverschap	Uitgaande brief 21-06-2012 «antwoordbrief commissiebrief onderzoekscommissie COA»	De Tweede Kamer wordt in het najaar 2012 geïnformeerd
De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Vliegenthart (SP), toe de resultaten van het onderzoek van de Europese Commissie over de implementatie van de Terugkeerrichtlijn in de EU-lidstaten aan de Kamer te doen toekomen. (T01489)	Kamerdebat 06-12-2011 Plenair debat Implementatie terugkeerrichtlijn	De Eerste Kamer wordt geïnformeerd na ontvangst van de resultaten van het onderzoek van de Europese Commissie
De minister zegt toe de instroomcijfers naast het bijbehorende legesbedrag voor studenten te leggen om te bezien of een verband waarneembaar is	Antwoordbrief 02-09-2011 Kamervragen 2011Z15294 ingezonden op 8 juli 2011, (183629)	De uitkomst van deze vergelijking zal in het najaar 2012 aan de Tweede Kamer gezonden worden
De minister van Justitie zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid van de Beesten, toe een onderzoek te laten verrichten door het WODC naar de gelaagdheid en het historisch perspectief van het vreemdelingenrecht en daarbij de rechtsvergelijking met andere EU-lidstaten te betrekken (T01231)	Kamerdebat 05-07-2010 Plenair debat Modern Migratiebeleid (32 052, 2009–2010, nr. 35)	De Eerste Kamer is per brief geïnformeerd dat het onderzoek naar verwachting de eerste helft van 2013 gereed is
De minister van Justitie zegt toe bij WODC-onderzoek naar de gelaagdheid van de vreemdelingenregelgeving in historisch en rechtsvergelijkend (EU) perspectief een bericht hierover aan de Kamer te zenden	Kamerdebat 19-11-2009 AO Afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet	Het onderzoek is naar verwachting de eerste helft van 2013 gereed
De minister zegt toe, na beëindiging van de Taskforce VRIS, de Tweede Kamer spoedig te informeren over de resultaten daarvan	Kamerdebat 08-06-2011 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Het programma VRIS is verlengd tot eind 2012 daarna zal de minister de Tweede Kamer informeren
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de aantallen rond de overnameovereenkomsten	Kamerdebat 08-06-2011 AO JBZ-raad d.d. 9 en 10 juni 2011	De Tweede Kamer wordt eind 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe een brief naar de Tweede Kamer te sturen over de effectiviteit van de gezinslocaties met betrekking tot terugkeer (najaar 2012)	Kamerdebat 21-03-2012 AO Opvang en terugkeer	De Tweede Kamer wordt eind 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer bij het wetsvoorstel strafbaarstelling illegaliteit te informeren over de kosten daarvan	Kamerdebat 06-10-2011 AO Aanpak illegaal verblijf en fraude	De Tweede Kamer wordt najaar 2012 geïnformeerd

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe bij Frontex navraag te zullen doen naar de landen die weigeren mee te doen aan de Frontex-vluchten; de Tweede Kamer zal over het resultaat hiervan worden geïnformeerd in de toegezegde brief over de strategische landenbenadering	Kamerdebat 21-03-2012 AO Opvang en terugkeer	De Tweede Kamer wordt in de tweede helft van 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de uitvoering van het nareisbeleid van kinderen	Kamerdebat 15-02-2012 AO Groenboek gezinshereniging	De Tweede Kamer wordt tijdens het zomerreces 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe (in 2013) de Tweede kamer over de voortgang van de GIA (gemeenschappelijk integratieagenda) en het behalen van de doelstellingen te informeren	Antwoordbrief 07-06-2012 Eindevaluatie Gemeenschappelijke Integratieagenda 2008-2011	De Tweede Kamer wordt in 2013 geïnformeerd
De minister zegt toe, in de najaarsbrief met betrekking tot discriminatie, expliciet aandacht te besteden aan het gebruik van de mogelijkheden die gemeenten hebben om wegpesters uit huis te zetten	Kamerdebat 17-04-2012 AO Discriminatie	De toezegging wordt meegenomen in de najaarsbrief medio tweede helft 2012
De minister zegt toe dat het kabinet alles zal doen wat mogelijk is om een alternatief te zoeken voor de mogelijkheid die nu uit handen geslagen is vanwege het associatieakkoord	Kamerdebat 11-10-2011 Mondelinge vraag van het lid VAN KLAVEREN (PVV) aan de minister voor Immigratie en Asiel, bij afwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over het bericht «Duizenden Turken eisen geld inburgeringscursus terug» (Elsevier, 11 oktober 2011)	De Tweede Kamer wordt na het zomerreces 2012 geïnformeerd
De minister zegt toe de eerstvolgende monitorrapportage inzake huwelijksmigratie over de eerste helft van 2012 (naar verwachting) eind 2012 aan de Tweede Kamer te zenden	Antwoordbrief 06-06-2012 «Diverse onderwerpen huwelijksmigratie»	De Tweede Kamer wordt in de tweede helft van 2012 geïnformeerd

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

B.2 Afgedane toezeggingen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de definitieve toekenning, besteding FES-gelden in het aandachtsgebied Mobiliteit, Ruimte en monumenten, onderdeel bescherming vitale infrastructuur	Kamerdebat 05-10-2005 Jaarverslagen 2004 AIVD (29876, nr 4), commissie van toezicht, commissie IVD (30 122)	Afgedaan. NCTb heeft claims en allocatie FEZ-gelden gecoördineerd. De AIVD heeft de Kamer aldus niet eigenstandig in deze geïnformeerd. AIVD heeft uit FEZ-gelden de zoekschil CT-infobox gefinancierd

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De Minister van Justitie, tevens Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Strik en Kox, toe dat hij de Tweede Kamer, gerelateerd aan de politieke besluitvormingsmomenten voor de bewindspersonen in de JBZ-Raad, de relevante Raadsdocumenten toe zal zenden met betrekking tot door de commissie voor behandeling geselecteerde dossiers. Hij zal alleen openbare documenten toezenden. Deze zullen los van de geannoteerde agenda worden verzonden (T01384)	Kamerdebat 15-06-2010 JBZ-raad (32 317)	Afgedaan. De toezegging wordt meegenomen in het reguliere BZK beleid
De minister zegt toe de Tweede Kamer (binnen twee weken) te informeren over de mogelijke gevolgen van de concepten voor de nieuwe Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB)-regels van de Europese Commissie (EC) voor de Nederlandse corporaties	Kamerdebat 10-11-2011 Vervolg AO Woonvisie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 215)
Bezien zal worden hoe bij nota van wijziging een commissie van wijzen (adviescommissie) kan worden ingesteld die de minister van BZK zal adviseren bij de handhaving van de wet. Tevens wordt bezien of en hoe in de nota van wijziging de toepassing van een hardheidsclausule kan worden opgenomen betreffende de borging van de veiligheid van personen die bijdragen schenken aan politieke partijen. De nota van wijziging wordt vóór de tweede termijn van het debat aan de Tweede Kamer gestuurd	Kamerdebat 25-01-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) 1e termijn	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 752, nr. 25)
In een brief aan de Tweede Kamer – te verzenden voorafgaand aan de tweede termijn van het debat – wordt ingegaan op een aantal aspecten ter verduidelijking van de wijze waarop de transparantieplichtingen door politieke partijen dienen te worden uitgevoerd, mogelijk resulterend in beleidsregels die bij de inwerkingtreding van de wet worden gepubliceerd	Kamerdebat 25-01-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) 1e termijn	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 februari 2012 per brief geïnformeerd. (TK 2011–2012, 32 752, nr. 24)
In de tweede termijn van het debat zal de minister van BZK een oordeel geven over amendement nr. 23 van de heer Koopmans (giftenreglement politieke partijen)	Kamerdebat 25-01-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) 1e termijn	Afgedaan. De minister heeft dit amendement zowel in de tweede als derde termijn ontraden.
De Tweede Kamer zal een op een kort mogelijke termijn een brief ontvangen waarin over de sancties in rij en gelid worden gezet. De minister denkt dat dit kort na het komende weekend kan, want hij hecht er zeer aan dat we wel – ondanks de lange voorgeschiedenis van dit wetsvoorstel ~ conclusies gaan trekken. Als hij dat kan bespoedigen door die brief snel bij de Kamer te hebben, dan zal hij dat doen	Kamerdebat 14-03-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) re- en dupliek	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 23 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 752, nr. 36)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
Ten aanzien van het Europees immigratiebeleid is het kabinet voornemens: In overleg te treden met Europese lidstaten over mogelijkheden tot denaturalisatie op grond van het Verdrag van de Raad van Europa (voor Prinsjesdag). Indien mocht blijken dat het verdrag geen denaturalisatie toelaat, komt er voor 1 januari 2012 een wetsvoorstel met alternatieve maatregelen	Kamerdebat 19-05-2011 Verantwoordingsdebat	Afgedaan. Gedurende 2011 is duidelijk geworden dat er geen instemming kan worden verkregen binnen de Raad voor Europa voor een voorstel voor een interpretatieve verklaring of protocol waarmee denaturalisatie in meer gevallen mogelijk zal zijn. A fortiori is aanpassing van het EVN uitgesloten. Thans wordt bezien op welke wijze het voorwaardelijk Nederlanderschap kan worden vormgegeven
Het kabinet zal de komende maatregelen diverse voorstellen bij Tweede Kamer indienen inzake het immigratie- en integratiebeleid: Wetsvoorstel gelaatbedekkende bekleding	Kamerdebat 19-05-2011 Verantwoordingsdebat	Afgedaan. Het wetsvoorstel is op 03 februari 2012 ingediend bij de Tweede Kamer en de Tweede Kamer heeft inmiddels op 13 april 2012 verslag uitgebracht (33 165)
De minister zegt toe bij de Algemene Rekenkamer navraag te doen of het rapport «Leren van subsidie-evaluaties» verspreid is onder de lokale rekenkamers	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 034, nr. 4)
De eventuele besparingen als gevolg van de inzet van mediation door de Nationale Ombudsman en de voordelen van een lagere huisvestingsnorm worden meegenomen in de gesprekken over de taakstelling met de Nationale Ombudsman. De Tweede Kamer zal bij de volgende begroting worden geïnformeerd indien wordt afgeweken van de norm	Kamerdebat 09-12-2010 Begroting Hoge Colleges hoofdstuk 2A en 2B	Afgedaan. De Tweede Kamer heeft aangegeven geen onderwerpen van gesprek te zien bij de Begroting HoCoSta's (o.a. de Nationale Ombudsman)
De minister zegt toe terug te komen op het verzoek van het lid Koopmans om over twee jaar te evalueren op welke wijze algemeen nut beogende instellingen (ANBI's) omgaan met transparantie van beloningsstructuur in een register	Kamerdebat 01-12-2011 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (32 600) re-en dupliek	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 600, nr. 44)
De minister zegt aan het lid Heijnen toe de belemmeringen bij het werven van 50+'ers in kaart te brengen en te kijken hoe deze weggenomen kunnen worden. Daarnaast zal zij ook kijken wat zij in positieve zin kan doen om te stimuleren dat meer mensen van 50 jaar en ouder een nieuwe functie aannemen. Ook zal zij voor de Tweede Kamer op een rijtje zetten welke mogelijkheden er zijn om klachten over leeftijdsdiscriminatie in te dienen	Kamerdebat 23-11-2009 Begrotingsonderdelen binnenlands bestuur en overheids-personeelsbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 124, nr. 20)
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw Ter Horst, zegt de Kamer, naar aanleiding van een brief van de vaste commissie Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin, toe het punt van de vergoeding voor deelname door leden van de Eerste Kamer aan een internationale parlementaire assemblee mee te nemen in een separaat wetsvoorstel, en de Kamer hierover in het voorjaar nader te informeren (T01087)	Brief van 4 december 2009	Afgedaan. De Eerste Kamer is op 16 augustus 2011 per brief geïnformeerd (EK 2011–2012, 30 424/ 30 425 / 30 693)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de Tweede Kamer over een jaar te informeren over de stand van zaken bij de effectuering van de sollicitatieplicht. Aangezien de toezegging is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de amvb sollicitatieplicht die eind 2010 is gepubliceerd, betekent dit dat eind 2011 de evaluatie zal plaatsvinden en de Kamer begin 2012 hierover zal worden geïnformeerd	Kamerdebat 13-10-2009 Plenaire behandeling APPA-wetgeving	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 479, nr. 57)
De minister zegt toe een brief aan de Tweede Kamer te zenden over voortzetting programma VPT tot het eind van de kabinetsperiode	Kamerdebat 08-03-2011 AO Aanpak agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 28 684, nr. 325)
De minister zegt toe voorlichting te geven aan gemeenten over aanpak agressie en geweld tegen politieke ambtsdragers	Kamerdebat 08-03-2011 AO Aanpak agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 684 nr. 344)
De minister zegt toe de Tweede Kamer regelmatig te informeren over de voortgang van het programma Veilige Publieke Taak	Kamerdebat 08-03-2011 AO Aanpak agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 28 684, nr. 321)
De minister zegt toe een brief aan de Gedeputeerde Staten (GS) van Zuid-Holland aan de Tweede Kamer te sturen (in afschrift aan gemeenteraad Gouda en de Tweede Kamer) waarin er op wordt aangedrongen dat GS Zuid-Holland zo snel mogelijk na bestuurlijk overleg met de drie gemeenten een beslissing zullen nemen over het vervolg van de Arhi-procedure	Kamerdebat 08-02-2012 AO Verzamel overleg BiZa-onderwerpen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 28 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 750, nr. 47)
De minister zegt toe de autoriteiten (ministers en gemeenten via VNG zijn concreet genoemd) vergewissen of altijd wel aangifte wordt gedaan ex. art. 162 WvS	Kamerdebat 28-06-2011 Vragenuur	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 844, nr. 62)
De minister zegt toe (op verzoek van lid Van Gent) om een toelichtende brief bij het Tijdelijk besluit Commissie advies- en verwijspunt klokkenluiden, waarin de stap ná «advies en verwijzing» nader wordt omschreven	Kamerdebat 09-11-2011 AO Klokkenluiders	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 844, nr. 59)
De minister zegt toe de Tweede Kamer in de eerste helft van april 2012 te informeren over de overgangsregeling neveninkomsten. In de brief zullen twee varianten worden beschreven over de aanpassing van de overgangsregeling: a. overgangsrecht eindigt bij herbenoeming of herverkiezing; b. overgangsrecht geldt niet meer voor nieuwe neveninkomsten. Daarna zal een wetswijziging in gang worden gezet	Kamerdebat 08-02-2012 AO Verzamel overleg BiZa-onderwerpen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 479, nr. 60)
De minister zegt toe jaarlijks een reactie te zullen geven op het jaarverslag van de Nationale ombudsman namens het Kabinet	Kamerdebat 01-07-2008 Plenair debat Jaarverslag van de Nationale Ombudsman	Afgedaan. De toezegging wordt meegenomen in het reguliere BZK beleid

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe het verzoek van de Tweede Kamer om vanuit de waterschappen te worden geïnformeerd over het automatiseringsproject voor de inning van waterschapsbelasting over te brengen aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu	Kamerdebat 29-11-2011 Mondelinge vraag van het lid het lid KOOPMANS (CDA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het ICT-drama bij de waterschappen (Volkskrant, 26 november 2011)	Afgedaan. De verantwoordelijkheid van de toezegging is op 6 december 2011 overgedragen aan de minister van I&M
De minister zegt toe een brief aan Tweede Kamer te sturen over de mogelijkheden om de NIK geschikt te maken voor een 10 jaar geldigheidsduur	Kamerdebat 08-02-2012 AO Verzamel overleg BiZa-onderwerpen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 33 011, nr. 20)
De minister zegt toe het onderzoek van Stichting Accessibility aan de Tweede Kamer te zenden. Daarbij wordt een termijn aangegeven voor wanneer de gemeenten aan de webrichtlijnen moeten voldoen	Kamerdebat 22-03-2011 AO ICT-projecten bij de Rijksoverheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 26 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010-2011, 26 643 nr. 186)
De minister zegt toe (in het eerste halfjaar van 2012) opnieuw een Gateway Review te laten uitvoeren om de Tweede Kamer informatie te verschaffen over de stand van zaken van het programma Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie (mGBA)	Kamerdebat 30-11-2011 AO Gemeentelijke Basisadministratie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 21 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 27 859, nr. 59)
De minister zegt toe de Tweede Kamer nader te informeren over DigiD-gebruikende organisaties die hun ICT-beveiliging toetsen op basis van een beveiligingsassessment	Brief Tweede Kamer inzake stand van zaken moties Diginotar en ICT-problemen bij de overheid (2011-2000503607)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 26 643, nr. 224)
De minister zegt toe bij invoering van de Wet dualisering dat vijf jaar na instelling van de provinciale en gemeentelijke rekenkamers hun functioneren zou worden geëvalueerd	Brief aan de Tweede Kamer, d.d. 16 augustus 2011, kst 32 500-B, nr. 17	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 19 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 33 000-B-11)
De minister zegt toe een brief naar de Tweede Kamer te sturen hoe het kabinet om denkt te gaan met de aangenomen moties op het terrein van de bestuurlijke organisatie (waaronder de aangenomen motie inzake het herindelingskader)	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 28 750, nr. 49)
De minister zegt toe een korte verkenning uit te voeren in de Gooi en Vechtstreek naar het draagvlak rond de herindeling, naar aanleiding van de twee amendementen die Van Beek (VVD) heeft ingediend. Hiervoor worden de 9 gemeenten in de regio benaderd. Bij Bussum, Naarden, Muiden en Weesp wordt de gemeenteraad aangeschreven, bij de Wijdemeeren, Hilversum, Huizen, Blaricum en Laren het college. Ook de provincie wordt aangeschreven. Het is aan de gemeenten op welke wijze zij tot een standpunt komen De minister informeert binnen 6 weken de Tweede Kamer over de uitkomsten	Kamerdebat 07-03-2012 Plenair debat Samenvoeging van de gemeenten Bussum, Muiden, Naarden en Weesp(32 280) 1e termijn	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 20 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 32 280, nr. 13)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe bij het vaststellen van de nadere regels voor de wijze waarop rekening kan worden gehouden met het vermogen, zal worden vastgesteld hoe voorkomen kan worden dat de armoedeval groter wordt	Kamerdebat 22-03-2011 32 315 Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet ivm verruiming van de bevoegdheid van Raad, Provinciale staten en het alg. bestuur om kwijtschelding van belastingen te verlenen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 315, nr. 10)
De minister zegt toe in alle gevallen te zullen bekijken hoe fluctuaties in het inkomen van ondernemers kunnen worden opgevangen, juist om te voorkomen dat het inderdaad het ene jaar zo uitvalt en het andere jaar weer anders. Uitgangspunt is de berekening van inkomen door de Belastingdienst	Kamerdebat 22-03-2011 32 315 Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet ivm verruiming van de bevoegdheid van Raad, Provinciale staten en het alg. bestuur om kwijtschelding van belastingen te verlenen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 315, nr. 10)
De minister zegt toe dat bij de uitvoeringsregelingen erop moeten worden gelet of binnen de grens van de inzet van het laatste zo goed mogelijk recht kan worden gedaan aan het aspect van de administratieve lasten	Kamerdebat 22-03-2011 32 315 Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet ivm verruiming van de bevoegdheid van Raad, Provinciale staten en het alg. bestuur om kwijtschelding van belastingen te verlenen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 315, nr. 10)
De minister zegt toe de Kamer nader te informeren over de vraag of aan een politieke partij die het financieel verslag niet indient, uitsluitend een bestuurlijke boete van maximaal € 25 000 kan worden opgelegd, of dat er nog andere sanctiemogelijkheden zijn	Kamerdebat 14-03-2012 Wet financiering politieke partijen (32 752) + Wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen met het oog op verlaging van de subsidies (31 906) re- en dupliek	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 23 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 752, nr. 36)
De minister zegt toe de Tweede Kamer voor 1 december 2011 duidelijkheid te verschaffen over het openbaar maken van de data uit het Cebeon/Regioplan-onderzoek verdeling gemeentefonds	Kamerdebat 15-11-2010 Begrotingsonderdeel Binnenlands bestuur, Gemeente- en Provinciefonds 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 december 2010 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 500-B, nr. 10)
De staatssecretaris zegt toe een onderzoek te doen naar de ervaringen van gemeenten en provincies met de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi)	Kamerdebat 02-07-2009 VAO Vernieuwde Beleidskader gemeentelijke herindeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 28 750, nr. 25)
De minister zegt toe de Tweede Kamer, als onderdeel van de bestuursafspraken met VNG, een brief te sturen over het verschuiven van onderwijsmiddelen voor de groep nul-klassen naar de grote steden en over het rechtstreeks beschikbaar stellen van de huisvestingsmiddelen aan basisscholen	Kamerdebat 21-09-2011 Algemene Politieke Beschouwingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 4 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-VIII, nr. 8)
De minister zegt toe de nadere visie op vorming Randstadprovincie begin maart aan de Tweede Kamer toe te sturen	Kamerdebat 08-02-2012 AO Verzamel overleg BiZa-onderwerpen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 047, nr. 3 en nr. 4)
De minister zegt toe de Tweede Kamer begin december 2011 te informeren over de mogelijke consequenties van de bevindingen nav de onderzoeksresultaten voor het cluster Educatie (binnen de verdeling van het gemeentefonds)	Brief d.d. 30 november 2011 inzake Onderzoek cluster Educatie van het gemeentefonds	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-B, nr. 8)
De minister zegt toe met afstand naar dit dossier te laten kijken met betrekking tot de aantijgingen die zijn gedaan. De minister zal de onderzoeksopdracht aan de Tweede Kamer toezenden	Kamerdebat 27-04-2011 AO Normen veiligheidkenmerken biometrische gegevens in paspoorten en reisdocumenten	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 20 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 25 764, nr. 49)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe een berekening te maken van de kosten van Kamerwerk (Kamervragen, (spoed)debatten incl. kosten ambtelijke ondersteuning ministeries) en dit aan de Tweede Kamer doen toekomen	Kamerdebat 19-05-2011 Verantwoordingsdebat	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 84)
De minister zegt de Eerste Kamer toe het in te richten BSN-punt vier jaar na oprichting te evalueren (T00275)	Kamerdebat 09-07-2007 Plenair debat BurgerServiceNummer (BSN)	Afgedaan. De Eerste Kamer en Tweede Kamer zijn op 25 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 859 nr. 56).
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de resultaten van de onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid (art 33. van de BZK-begroting)	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken (onderdeel BiZa en Volkshuisvesting)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 985, nr. 6)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over het onderzoek inzake gecompromitteerde webservers en de uitgifte van PKI-Overheid certificaten	Brief d.d. 4 november 2011 met onderwerp KPN/Getronics	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643, nr. 213)
De staatssecretaris zegt de Tweede Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Bijsterveld (CDA), om het idee van een koninkrijkssecretariaat mee te nemen in de eerder toegezegde toekomstvisie op het Koninkrijk (T01030) (T01221)	Kamerdebat 06-07-2010 Consensus rijkswetsvoorstellen (32 017 t/m 320 020, 32 026, 32 041, 32 178 en 32 179, 32 186, 32 213)	Afgedaan. De Tweede Kamer is per brief op 15 juli 2011 geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 850, nr. 1)
De minister zegt toe de Tweede Kamer over de derde rapportage van de Voortgangscommissie Sint Maarten, die betrekking heeft op het tweede kwartaal van 2011, te informeren	Brief van de Minister BZK over de tweede rapportage van de Voortgangscommissie Sint Maarten d.d. 29 augustus 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-IV, nr. 41)
	Nota naar aanleiding van het verslag d.d. 27 april 2010	Afgedaan. De verantwoordelijkheid van de toezegging is op 15 augustus 2011 overgedragen aan de minister van VWS
De minister zegt toe te komen met een nadere precisering van deze visie, alsmede de Tweede Kamer te informeren over de stappen die sinds 15 juli 2011 zijn gezet om nadere invulling te geven aan deze visie	Kamerdebat 05-10-2011 AO Waarborgfunctie, de visie op het Koninkrijk en de Voorlichting van de Raad van State over de visie op het Koninkrijk	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 850, nr. 4)
De minister zegt toe dat de visie op het Koninkrijk in de loop van 2010 zal verschijnen	Kamerdebat 19-05-2009 Plenair debat Het staatkundig proces Nederlandse Antillen	Afgedaan. De Eerste Kamer en Tweede Kamer zijn op 15 juli 2011 per brief geïnformeerd (EK 2010–2011, 32 500-IV nr. E / TK 2010–2011, 32 850, nr. 1)
De minister zegt toe met betrekking tot het moderniseren van het stemproces de voorwaarden waaraan stemmachines moeten voldoen en de plannen voor een nieuw stembiljet voor te leggen in het algemeen overleg van 1 februari 2012	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuis-vesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 26 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 142, nr. 32)
De minister zegt toe nadere informatie te zullen geven over de bedragen in de begroting (artikel 6) voor de online raadpleegbare reisdocumentenadministratie (ORRA)	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-VII, nr. 94).

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe een overzicht te zullen geven van het aantal jeugd-NIK's dat in voorgaande jaren is uitgeven en welk bedragen daarmee waren gemoeid	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-VII, nr. 94)
De minister zegt toe inzage te geven in de ontwikkeling in de afzet en kosten van de Jeugd-NIK in 2010 en 2011	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-VII, nr. 94)
De minister zegt toe direct na Prinsjesdag met een aparte brief helderheid te verschaffen over de manier waarop de korting van 100 miljoen euro op de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) in de begrotingsstukken is verwerkt en gereserveerd	Kamerdebat 07-09-2011 AO Bestuursakkoord	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 23 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-B, nr. 3)
De minister zegt toe voor maart 2011 het rapport van de commissie-Hoekstra aan de Tweede en Eerste Kamer doen toekomen	Kamerdebat 07-12-2010 Algemene Politieke Beschouwingen (antwoord Regering)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 293/31 289, nr. 105)
De minister zegt toe dat er een technische briefing komt over de mGBA en de keuze tot nieuwbouw	Kamerdebat 13-04-2011 AO Modernisering GBA	Afgedaan. De technische briefing heeft plaatsgevonden op 14 september 2011
De minister zegt de Tweede Kamer een brief toe over de uitkomsten van de aanstaande gateway review mGBA. Deadline: aansluitend op gate way	Kamerdebat 13-04-2011 AO Modernisering GBA	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 859, nr. 48)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de uitkomsten van de evaluatie van het actieplan kwaliteit GBA die dit jaar zal worden uitgevoerd	Kamerdebat 13-04-2011 AO Modernisering GBA	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 859 nr. 48)
De minister zegt toe dat met de afloop van het mandaat van de grensmakelaar en de Task Force GROS, een voorstel wordt gedaan over de toekomstige aanpak van grensoverschrijdende samenwerking	Brief aan de TK d.d. 23 april 2010 (KT 32 123-VII, nr. 67)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 851, nr 1)
De minister zegt toe de geconsolideerde Friese vertaling van de Europese verdragen aan de Eerste Kamer te zullen sturen (T00299)	Kamerdebat 18-03-2008 Begrotingsbehan- deling BZK	Afgedaan. De Eerste en Tweede Kamer zijn op 5 oktober 2011 per brief geïnformeerd (EK 2011–2012, DIE-1166/11)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen met daarin aangegeven binnen welke termijn de Kamer een overzicht kan verwachten van de terreinen waar zich beleidsmonitoren bevinden en waar eventueel nog reductie mogelijk is	Kamerdebat 14-09-2011 Wet revitalisering generiek toezicht (32 389)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 389, nr. 15)
De minister zegt toe een overzicht aan de Tweede Kamer te sturen van de terreinen waar zich beleidsmonitoren bevinden en waar eventueel nog reductie mogelijk is	Kamerdebat 14-09-2011 Wet revitalisering generiek toezicht (32 389)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 389, nr. 15)
De minister zegt toe, samen met de minister van V&J, een aanscherping over het actieprogramma antidiscriminatie aan de Tweede Kamer te zenden	Kamerdebat 24-06-2010 Dertigledendebat Snel groeiend antisemi- tisme in Nederland	Afgedaan. De antwoordbrief is verzonden door minister V&J, namens minister BZK, d.d. 8 juli 2011 (TK 2010–2011, 30 950, nr. 34)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt de Tweede Kamer toe dat hij de VNG zal vragen gericht te bekijken of er problemen zijn met de peildatum en vermogen dat tijdelijk op de rekening van een aanvrager van kwijtschelding staat, maar dat niet van hem is, omdat het moet worden doorbetaald aan een andere overheidsinstantie. Als er problemen zijn dan zal bij de uitvoeringsregelingen moeten worden bekeken in hoeverre rekening moet worden gehouden met de bevindingen die dan worden gedaan	Kamerdebat 22-03-2011 32 315 Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet ivm verruiming van de bevoegdheid van Raad, Provinciale staten en het alg. bestuur om kwijtschelding van belastingen te verlenen	Afgedaan. De verantwoordelijkheid van de toezegging is op 1 juli 2011 overgedragen aan de minister van Financiën
De minister zegt toe de Tweede Kamer in een volgende rapportage te informeren over de interbestuurlijke lasten een overzicht per departement en een beeld per profiel. De Tweede Kamer ontvangt in die rapportage tevens adviezen over de vermindering van deze interbestuurlijke laste	Kamerdebat 10-03-2010 AO Dienstverlening en (interbestuurlijke) administratieve lasten	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 28 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 29 362, nr. 193)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over hoe andere landen omgaan met peilingen kort voor de verkiezingen: bijvoorbeeld verbod, gentlemens agreement of juist geen regelgeving en de handhaving ervan. De minister heeft geen datum genoemd waarop de gegevens aan de Kamer zullen worden gestuurd	Kamerdebat 09-12-2010 AO Herinrichting van het verkiezingsproces	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 26 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 142, nr. 31)
De minister zegt toe bij evaluatie van de Provinciale Staten verkiezingen na te gaan of het mogelijk is in de evaluatie te onderzoeken of kiezers de stempas niet toegestuurd hebben gekregen als gevolg van onjuiste registratie in de GBA (als dit op betrouwbare wijze kan gebeuren)	Kamerdebat 09-12-2010 AO Herinrichting van het verkiezingsproces	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 26 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 142, nr. 31)
De minister zegt toe dat de Tweede Kamer jaarlijks een overzicht van de rapportages van de antidiscriminatie-voorzieningen zal ontvangen	Kamerdebat 28-01-2009 Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (31 439)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 439, nr. 19). De toezegging wordt meegenomen in het reguliere BZK beleid.
De minister zegt toe uiterlijk maart 2011 een visienota inzake de inrichting en het functioneren van het binnenlands bestuur aan de Tweede Kamer toe te zenden. Hierin zal ook aandacht voor taakdifferentiatie, alsmede de onderliggende redengeving om tot instelling van een infrastructuurautoriteit Randstad te komen worden meegenomen	Kamerdebat 15-11-2010 Begrotingsonderdeel Binnenlands bestuur, Gemeenten Provinciefonds 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 047, nr. 1)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over het geactualiseerde en aangevulde beleidskader gemeentelijke herindelingen	Kamerdebat 15-11-2010 Begrotingsonderdeel Binnenlands bestuur, Gemeenten Provinciefonds 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 12 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 28 750 nr. 28)
De minister zegt toe binnenkort een visie op de inrichting van het binnenlands bestuur aan de Tweede Kamer te zenden met inbegrip van een kabinetsstandpunt over opschaling van het provinciaal bestuur in de Randstad	Kamerdebat 21-09-2011 Algemene Politieke Beschouwingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 047, nr.1)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zegt de Eerste Kamer toe te komen met voorstellen tbv fundamentele discussie over inrichting openbaar bestuur. Nummer toezegging EK: T01125	Kamerdebat 02-02-2010 Plenair debat Veiligheidsregio's	Afgedaan. De Eerste Kamer is op 10 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 047, nr. 1)
De minister zegt toe voor de begrotingsbehandeling BZK een brief aan de Tweede Kamer te zenden over het huidige beleid omtrent het installeren van zonnepanelen op daken van rijksgebouwen	Kamerdebat 21-09-2011 Algemene Politieke Beschouwingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 041, nr. 2)
De minister zegt toe na publicatie en behandeling van voorstellen inzake de herziening van de Richtlijn gegevensbescherming uit 1995 door de Europese Commissaris voor Justitie, grondrechten en burgerschap eind januari 2012 de Kamer nader te informeren	Brief TK d.d. 15 december 2011 (moties Elissen/Schouw en Van der Steur	Afgedaan. De verantwoordelijkheid van de toezegging is op 10 mei 2012 overgedragen aan de minister van V&J
De minister zegt toe in reactie op de vraag over de omzetting bij de batenlastendiensten, de daarmee samenhangende verlaging van de budgetten bij de moederdepartementen inzichtelijk te maken in de voortgangs- en verantwoordingscyclus van het programma Compacte Rijksdienst	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 88)
De minister zegt toe de brief over de I-strategie voor 16 november 2011 12.00 uur naar de Tweede Kamer te sturen	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643, nr. 216)
De minister zegt toe de voorstellen ten aanzien van het Dashboard grote ICT-projecten expliciet in beschouwing te nemen. Het resultaat wordt aan de Tweede Kamer gemeld	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 88)
De minister zegt een handzaam overzicht van de realisatieresultaten Compacte Rijksdienst toe, in antwoord op de discussie ICT-projecten	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 25 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 80)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de wijze waarop ZBO's meedoen aan de rijksbrede infrastructuur en de EU-aanbestedingsregels en daarmee gepaard gaande juridische belemmeringen	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 82)
De minister zegt toe de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk te informeren over het doen van aangifte bij strafbare feiten door ambtenaren (mondelijke vraag d.d. 28 juni jl.)	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 844, nr. 62)
De minister zegt toe dat EB&F vanaf september wordt uitgerold en de Tweede Kamer ontvangt een brief met de planning van de uitrol over de ministeries	Kamerdebat 26-04-2011 AO Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 26 643, nr. 184)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de Tweede Kamer, rond de zomer van 2011, nader te informeren over de ontwikkelingen van het rijkshuisvestingsstelsel, mede in relatie tot de Rijksgebouwendienst	Brief van de minister inzake de specifieke positie van, en de gevolgen voor de Rijksgebouwendienst van de voorstellen tot reorganisatie van de Rijksdienst en van de bezuinigingen (TK 31 490, nr. 67) d.d. 9 juni 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 75)
De minister zegt een lijst toe van de 57 plaatsen waar zich naar huidige inzichten in 2020 eigendomsposities van het rijk bevinden (voor zover het gebouwen met een vrijwel exclusieve kantorenfunctie betreft)	Kamerdebat 14-11-2011 BZK Begroting (33 000-VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 78)
De minister zegt toe de accessibility monitor (een toets voor webrichtlijnen) toe te passen op de gemeentelijke websites en de website rijksoverheid.nl	Kamerdebat 12-05-2010 AO ICT bij de overheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 26 643, nr. 186)
De minister zegt toe de mogelijkheden van een technische toets op ICT-projecten te bezien	Kamerdebat 09-06-2011 Jaarverslagen en Eindrapportage Vernieuwing Rijksdienst	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 november per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643, nr. 216)
De minister zegt toe de Tweede Kamer in oktober/november de brief over de I-strategie te sturen	Kamerdebat 26-04-2011 AO Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 26 643, nr. 216)
De minister zegt toe de resultaten van het maatschappelijk verantwoord werkgeverschap Rijk over 2011 in de reguliere Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk op de derde woensdag in mei 2012 te melden	Brief TK «Rapportage maatschappelijk verantwoord werkgeverschap Rijk 2010»	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 88)
De minister zegt toe dat in de volgende evaluatie van de Kaderwet adviescolleges het beoogde grotere aantal «uitvoerders» een expliciet punt van aandacht zal zijn	Kamerdebat 05-03-2008 AO met min BZK over het kabinets-standpunt eindrapport Nationale conventie «Hart voor de publieke zaak». En brief van de cie. voor de werkwijze d.d. 1-2-08 met reactie op een aantal aanbevelingen van de Nationale conventie.	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 101, nr. 11)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over conclusies onderzoek SG EL&I	Kamerdebat 30-03-2011 Spoeddebat over het mogelijk inzetten van ambtenaren voor de CDA-campagne	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 28 844, nr. 53)
De minister zegt toe de Tweede Kamer per brief te informeren over de departementale actieplannen. Of in de begrotingen te verwerken	Kamerdebat 26-04-2011 AO Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 20 september 2011 per brief geïnformeerd over de begrotingshoofdstukken (TK 2011–2012, 33 000-IV)
De minister zegt toe te reageren op het RTL-onderzoek naar integriteit (25 juni 2011), voor zover bruikbaar. Hij herkent de cijfers in het onderzoek van RTL niet en verwijst naar het SJV	Kamerdebat 28-06-2011 Vragenuur	De Tweede Kamer is op 13 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 844, nr. 62)
De minister zegt toe te onderzoeken wat het effect is als de doelstelling wordt gehandhaafd, maar minus de doelgroep WIA, en zal dit meenemen in de rapportage	Kamerdebat 09-06-2011 Jaarverslagen en Eindrapportage Vernieuwing Rijksdienst	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 juni per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 490, nr. 65)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de Tweede Kamer de redenen, die de ZBO's aanvoeren voor een eventueel verlate indiening van hun jaarverslag in kaart te brengen in de eerste helft van 2012. Dit zal gebeuren aan de hand van binnenkomende jaarverslagen over 2011	Brief aan TK d.d. 17 januari 2012 (Evaluatie Kaderwet ZBO's)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 25 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 33 147, nr. 2)
De minister zal de vraag van het lid Sterk over VVE en het belang van ouderbetrokkenheid schriftelijk beantwoorden	Kamerdebat 22-03-2012 AO Integratie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 29 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 31 293, nr. 142)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de voortgang en de werking van de maatregelen van het crisispakket ten behoeve van energiebesparing door woningcorporaties	Kamerdebat 31-03-2010 AO Inzet 3e tranche stimuleringsbudget woningbouw en BEW en over de stand van zaken bij de startersleningen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 31 757, nr. 41)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren in hoeverre de vergunning voor een mantelzorgwoning niet tot vijf jaar beperkt wordt, maar kan doorlopen voor de duur van de zorg	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuis-vesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 28 325, nr. 144)
De minister zegt de Tweede Kamer toe om meer regie te zullen voeren rond de (tijdelijke) huisvesting van EU-arbeidsmigranten	Brief d.d. 11 april 2012 over de «Nationale verklaring (tijdelijke) huisvesting EU-arbeidsmigranten»	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 29 407, nr. 146)
De minister zal de Tweede Kamer (in de eerste helft 2012) informeren over de gesprekken met partijen inzake de wijze waarop erfpacht in de bestaande modelkoopovereenkomst voor woningen, alsmede bij gelieerde koopwoningwebsites, beter onder de aandacht van aspirant-kopers kan worden gebracht	Kamerdebat 08-12-2011 AO Erfpacht	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, AH 2521)
De Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de stand van zaken van de uitvoering van de door de vorige minister gedane toezegging inzake de mogelijkheden van mensen die verhuizen naar een bedrijventerrein en dan alsnog bezwaar maken tegen activiteiten van de bedrijven en ontwikkelingen op het bedrijventerrein	Kamerdebat 28-05-2008 Transformatie van kantoren naar woningen (31 200 XVIII, nr. 59)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 06 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 33 078, nr. 6)
Met betrekking tot de door de G4 en Kences gevraagde flexibilerering van de regelgeving, waaronder het mogelijk maken van semipermanente bouw, zal de minister na de zomer de Tweede Kamer informeren	Brief d.d. 13 juli 2011, ABC 2 011 049 198	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011-2012, 28 325, nr. 146)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
Voorjaar 2012 informeert de minister de Tweede Kamer over de gerealiseerde verbeteringen van het label en de dan ingevoerde uniforme berekeningsmethode. Tevens zal de minister ingaan op de mogelijkheid van het eisen van een energielabel bij nieuwbouw. De minister zal in de brief ingaan op de vraag welke reële foutmarges aanvaardbaar zijn en wanneer er voor de inspectie en de certificerende instellingen aanleiding is om een certificaat in te trekken. Ook zal de minister ingaan op de vraag in hoeverre het energielabel moet worden bijgesteld als er bijvoorbeeld een nieuw dak op de woning wordt gezet	Kamerdebat 16-03-2011 AO Energiebesparing woningen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 196, nr. 157)
Beleidsreactie advies Rijksbouwmeester over scholenbouw: nav het Periodiek Onderhoudsrapport 2010 wordt er onder andere onderzoek gedaan naar het uitgavencluster Educatie. De resultaten van het onderzoek worden rond de zomer van 2010 verwacht. De Tweede Kamer zal hierover worden geïnformeerd	Uitgaande brief 06-11-2009 Beleidsreactie advies Rijksbouwmeester over scholenbouw	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 29 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-B, nr. 5)
De minister zegt toe delen 2 en 3 van de CFV-rapportage in december 2011 naar de Tweede Kamer te zenden	Brief Tweede Kamer d.d. 14 november 2011 ABC 2 011 056 651 inzake Aanbieding CFV-rapportage «VHV trends 2006–2010»	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 221)
Het Kabinet zal voor 1 januari 2012 voorstellen bij de Tweede Kamer indienen over het kooprecht met het oog op inwerkingstreding in 2013	Kamerdebat 21-09-2011 Algemene Politieke Beschouwingen	Afgedaan. Het wetsvoorstel is op 23-12-2011 aanvaard door MR en het wetsvoorstel is nu in voorbereiding.
De minister zegt toe de Tweede Kamer (uiterlijk eind mei of zoveel eerder als mogelijk is) schriftelijk te informeren over definitieve oordeel inzake verbeterplan Vestia	Brief aan de Tweede Kamer d.d. 26 april 2012 inzake Woningcorporatie Vestia	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 249)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de conclusies hoe corporaties inspanningen ondernemen om de geboden ruimte bij (90%)-toewijzingsregels toe te passen	Brief d.d. 30 november 2011–2000527908 inzake Woningcorporaties, staatssteun en concept-regels DAEB	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 november 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 215)
De minister zegt de Tweede Kamer toe te reageren op het zwartboek (over ervaringen van huurders van een corporatie bij asbestverwijdering)	Kamerdebat 02-02-2012 AO Woningcorporaties en staatssteunregeling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 25 834, nr. 73)
De minister zegt toe goed te bezien welke resultaten de inventarisatie bij de woningcorporaties omtrent de toewijzingspraktijk oplevert en de Tweede Kamer daarover te informeren	Brief d.d. 15 december 2011 «Staatsteunregels voor woningcorporaties»	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 217)
De minister informeert de Tweede Kamer in hoeverre gemeenten het ontwikkelingen van leegstandbeleid voortvarend hebben opgepakt	Brief «Uitvoering motie Anker mbt stimulering mbt leegstandbeheer» d.d. 9 mei 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 29 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 560, nr. 33)
De minister informeert de Tweede Kamer (in mei 2012) over de regelgeving omtrent huisjesmelkers	Kamerdebat 06-03-2012 AO Wijknaankpak	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 20 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 847, nr. 18)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt de Tweede Kamer toe (begin april) de opdracht voor de Commissie van Wijzen toe te zenden	Kamerdebat 08-03-2012 AO Woningbouwvereniging Vestia	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 243)
De minister zegt toe de Tweede Kamer (eind maart) het onderzoek van het CFV naar de derivatenposities van corporaties toe te zenden	Kamerdebat 08-03-2012 AO Woningbouwvereniging Vestia	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 243)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren (in het najaar) over de evaluatie van Huur op Maat. Daarbij wordt ingegaan op tijdelijke huurcontracten en het D66-plan «Weg met de wachtlijst»	Kamerdebat 12-10-2011 AO Woonvisie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 926, nr. 178)
De minister zegt toe in te zullen gaan op een door mevrouw Voortman aangedragen voorbeeld, waarin een huurder in een aangepaste woning er € 25 per maand op achteruit zou gaan	Kamerdebat 04-10-2011 Wijziging van de Wet op de huurtoeslag	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 694, nr. 11)
De minister zegt toe de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk te informeren over het voornemen de NHG-garantie te verlengen	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuis-vesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 847, nr. 7)
De Minister zal begin juni per brief ingaan op een alternatief voor het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit huurprijzen woonruimte ter uitwerking van het voornemen inzake de 25 extra WWS-punten	Kamerdebat 18-05-2011 AO Aanpassing woningwaarderingstelsel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 926, nr. 163)
Met betrekking tot de discussie over tekorten Huurtoeslag en systematiek Belastingdienst wordt verwezen naar de binnenkort in te dienen AmvB	WGO Jaarverslagen 2010 d.d. 9 juni 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 926, nr. 164)
Onderzoeken of in een wet opgenomen kan worden dat verhuurders verplicht zijn om bij het sluiten van het contract de huurder te informeren over zijn recht om de aanvangshuurprijs te laten toetsen door de Huurcommissie. De minister zal hierover eerst met koepels praten. Daarin wordt ook meegenomen: of advertenties voor huurwoningen ook informatie over puntenaantal, kale huurprijs en de prijs per punt zouden moeten bevatten. Daarbij ook nadenken of kwaliteitsaspecten kunnen worden meegenomen	Kamerdebat 19-11-2009 Wijziging van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (instelling van een landelijke huurcommissie (31 903)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 september per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 926, nr. 168)
De minister heeft toegezegd na te gaan of «servicekosten» kunnen worden meegenomen in een volgende rapportage «Feiten en achtergronden van het huurbeleid».	Kamerdebat 19-04-2011 AO Huurbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 926, nr. 175)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe te praten met koepels van huurders en verhuurders over de mogelijkheid van een wettelijke informatieplicht voor verhuurders inhoudend dat de verhuurder de huurder wijst op de mogelijkheid om binnen 6 maanden de aanvangshuurprijs te laten toetsen door de huurcommissie. Een dergelijke wettelijke informatieplicht zou mogelijk worden meegenomen bij één van de lopende wetsvoorstellen	Kamerdebat 19-11-2009 Wijziging van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (instelling van een landelijke huurcommissie (31 903)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 926, nr. 168)
De minister zegt toe de Tweede Kamer nader te informeren over een verantwoordte verruiming van het financieringslastpercentage voor tweeverdieners	Brief Tweede Kamer d.d. 5 oktober 2011, ABC 2011054836	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, AH 677)
De Tweede Kamer wordt schriftelijk geïnformeerd over de huur- en koopquote in relatie tot het inkomen van de huurders/kopers	Kamerdebat 16-06-2011 Doorrekening regeerakkoord voor woningcorporaties en het woningwaarderingstelsel	Afgedaan met brief Woonvisie, d.d. 1 juli 2011, (TK 2010–2011, 32 847 nr 1), pagina 18 van de Woonvisie
De minister heeft toegezegd de Tweede Kamer schriftelijk te informeren over de juiste hoogte van de bedragen inzake de extra bezuiniging op de huurtoeslag in 2012	Kamerdebat 13-10-2011 AO Kwaliteitskorting Huurtoeslag	Afgedaan. De gevraagde informatie is opgenomen in het antwoord op vraag 84 van de schriftelijke vragen bij de begroting BZK.
De minister zal bezien of een onderzoek naar effect van maatregel op de woningmarkt mogelijk is. Indien zo, dan daarbij de effecten op wijkaanpak betrekken (verzoek Heijnen) en zal de Tweede Kamer daarover over twee weken informeren	Kamerdebat 06-10-2011 AO Uitvoering moties staatssteun woningcorporaties	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 31 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 212)
De minister zegt toe nadere informatie te zullen verstrekken over het aantal mensen met beperkingen dat van de huurtoeslag gebruik maakt, dit in relatie tot de vraag of deze onevenredig hard zou worden getroffen door de voorgestelde aanscherping van de kwaliteitskorting	Kamerdebat 04-10-2011 Wijziging van de Wet op de huurtoeslag	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 oktober 2011 geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 694, nr. 11)
De minister stuurt «Actieplan studentenhuisvesting 2011–2015» in najaar 2011 naar Tweede de Kamer	Brief d.d. 13 juli 2011, ABC 2011049198	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 104, nr. 1)
De minister zal voordat het WWS in werking treedt, nog eens met de heer Jansen spreken over zijn zorgen inzake de woningen met stadsverwarming en in hoeverre die steekhoudend zijn. Als er aanleiding toe is, zal hij de Tweede Kamer vervolgens inlichten over de wijze waarop daaraan wel of niet gevolg aan kan worden gegeven	Kamerdebat 03-03-2011 Wijziging Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (wettelijke grondslag verschillende waardering energieprestaties huurwoningen) (32 302)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 926, nr. 175)
De minister stuurt op korte termijn de Tweede Kamer het rapport van het Centraal Fonds Volkshuisvesting over het investeringsvermogen van woningcorporaties	Brief TK d.d. 30 juni over Interbestuurlijke Voortgangsrapportage Bevolkingsdaling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 207)
De minister zegt toe op korte termijn de Tweede Kamer een kaart met de geografische afbakening van de anticipeergebieden te zenden	Brief TK d.d. 30 juni over Interbestuurlijke Voortgangsrapportage Bevolkingsdaling	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 18 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 757, nr. 32)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister heeft toegezegd de Tweede Kamer te informeren over Marokkaans-Nederlandse risicojongeren en Antilliaans-Nederlandse risicojongeren (TK 26 283, nr. 52 en 31 268, nr. 34 en 36)	Kamerdebat 30-09-2010 AO Aanpak risicojongeren	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 26 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 268, nr. 53)
In het kader van de aanpassingen van het inburgeringsstelsel worden de examenprofielen tegen het licht gehouden	Kamerdebat 19-01-2011 AO Inburgering	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 086, nr. 1 en 2)
Over de erkenning van diploma's gaat de minister met OCW en VWS spreken	Kamerdebat 19-01-2011 AO Inburgering	Afgedaan. De Kamer is op 16 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 824, nr. 1)
De minister van WWI zegt de Tweede Kamer toe, zodra de voorstellen over de schriftelijke toets, de verhoging van het taalniveau en wat er verder bijkomt aan voorlichting, het beter inschakelen van de ambassades et cetera gereed zijn, dat gehele pakket naar de Eerste Kamer te sturen	Kamerdebat 01-12-2009 Wetsvoorstel Wijziging Inburgering	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 oktober 2011 per brief (TK 2011–2012, 31 791, nr. 1)
In de loop van dit jaar stuurt de minister een voorstel voor een aangepast inburgeringsstelsel en het sociaal leenstelsel naar de Tweede Kamer	Kamerdebat 19-01-2011 AO Inburgering	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 086, nr. 1 en 2)
De Tweede Kamer krijgt nadere informatie over de toename van de aantallen Roma, met name uit Bulgarije en Roemenië	Kamerdebat 08-10-2009 AO Roma-kinderen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 18 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 407, nr. 132)
De minister zegt een onderzoek naar de instroom van de Bulgaren en Roemenen toe en betreft hierbij: de criminaliteit en de Roma. De uitkomsten hiervan komen het 3e kwartaal beschikbaar. (Werd door de voorzitter abusievelijk genoemd bij de toezegging over het Actieplan.)	Kamerdebat 21-01-2010 AO Arbeidsmigranten MOE-landen (Polen in Nederland)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 18 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 407, nr. 132)
De Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de effecten van de stimuleringsmaatregelen «bouw scholen en ziekenhuizen», inclusief de gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de ventilatieproblematiek in scholen	Kamerdebat 18-02-2010 AO Crisismaatregelen woningmarkt	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 september 2011 door Min. Financiën per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000, nr. 32)
In het vervolg op de studie «Senioren op de Woningmarkt» zal er onderzoek gedaan worden naar de effecten op langere termijn (tot 2040) van de netto woningproductie die als gevolg van de economische crisis onder druk staat	Uitgaande brief 30-03-2010 Aanbieding WoON themapublicatie «Senioren op de Woningmarkt».	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2011, 32 847, nr. 1)
In samenwerking met VWS zal aan de hand van het nieuwe WoonOnderzoek Nederland uit 2009 de nieuwe opgave op het terrein van wonen en zorg in kaart gebracht worden. De resultaten worden in de loop van 2010 aan de Tweede Kamer aangeboden worden	Uitgaande brief 30-03-2010 Aanbieding WoON themapublicatie «Senioren op de Woningmarkt».	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 847, nr. 2)
De Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de voortgang van de crisismaatregelen voor scholen en zorginstellingen in verband met isolatie en klimaatverbetering	Kamerdebat 31-03-2010 AO Inzet 3e tranche stimuleringsbudget woningbouw en BEW en over de standvan zaken bij de startersleningen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 september 2011 per brief door de minister van Financiën geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000, nr. 32)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
Er wordt een studie gedaan naar de blijvende gevolgen van de crisis voor het woningmarktsysteem. Ten behoeve van deze studie wordt in 2010 onderzoek gedaan door het Planbureau voor de Leefomgeving. De uitkomsten van dit onderzoek maken onderdeel uit van deze studie, die naar verwachting in het voorjaar van 2011 zal worden afgerond. Minister zal bezien of dit kan worden vervroegd zodat de resultaten nog in 2010 beschikbaar komen	Uitgaande brief 19-05-2006 Beantwoording vragen huurbeleid:i.v.m. leegstand in de huurwoningvoorraad	Afgedaan. Met publicatie door PBL (op hun website) is aan de toezegging van de minister voldaan.
De minister-president, minister van Algemene Zaken, zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Kox, toe dat het kabinet met een visie op de woningmarkt komt en daarbij het aspect van de hypotheekrenteaftrek betreft, zoals gevraagd in de motie-De Boer (T01246)	Kamerdebat 07-12-2010 Algemene Politieke Beschouwingen (antwoord Regering)	Afgedaan. De Eerste Kamer is op 22 augustus 2011 per brief geïnformeerd (KV2011052495)
De minister-president, minister van Algemene Zaken, zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Werner, toe de Wet-Hillen te betrekken bij de visie op de woningmarkt in het kader van de motie-De Boer (T01251)	Kamerdebat 07-12-2010 Algemene Politieke Beschouwingen (antwoord Regering)	Afgedaan. De Eerste Kamer is op 22 augustus 2011 per brief geïnformeerd (KV2011052495)
De minister zal nagaan of de Chinezen in de eerstvolgende Survey Integratie Nieuwe Groepen (SING) zijn opgenomen en zal de Tweede Kamer hierover informeren	Kamerdebat 21-05-2008 Jaarnota Integratiebeleid 2007–2011 (31 268 nr. 2 en 5)	Afgedaan. De Tweede Kamer is in 2008 geïnformeerd dat de Chinezen in de SCP-rapportage van 2009 worden meegenomen. Toezegging is daarmee afgehandeld
De minister zegt toe op korte termijn een brief naar de Tweede Kamer te sturen met daarin een voorstel met welke definitie en hoe scheefwonen onderzocht kan worden, met name op gemeentelijk niveau	Kamerdebat 12-10-2011 AO Woonvisie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 847, nr. 9)
De Tweede Kamer wordt geïnformeerd over wanneer de banken hun verantwoordelijkheid oppakken bij mensen die betalingsproblemen hebben, de zogenaamde verklaring	Kamerdebat 31-03-2010 AO Inzet 3e tranche stimuleringsbudget woningbouw en BEW en over de stand van zaken bij de startersleningen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 september 2011 per brief min. Financiën geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000, nr. 32)
De minister zegt toe de Tweede Kamer voorafgaand aan de Koninkrijksconferentie in te lichten over de agenda en de inzet van Nederland	Kamerdebat 26-10-2011 Begroting Koninkrijksrelaties (33 000 IV) rest	De Tweede Kamer is op 28 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-IV nr. 40)
De minister zegt toe dat de jaarstukken van de Rederij SS Rotterdam B.V ter inzage aan de commissie zou worden verstrekt	Kamerdebat 30-06-2011 AO SS Rotterdam	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 07 juli 2011 geïnformeerd (TK 2010–2011, 29 453, nr. 198)
De minister zegt toe te kijken naar de knelpunten van het woningwaarderingssysteem met betrekking tot de studenten-huisvesting	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken 2011 (Tweede termijn)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 500- VII, nr. 111)
De minister zegt toe een brief te sturen over de (bezuinigingen op de) huurtoeslag	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken 2011 (Tweede termijn)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 926, nr. 164)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
In juni komt er een knelpuntenbrief m.b.t. studentenhuisvesting, waarin ingegaan wordt op concrete voorbeelden. Bij deze brief zullen de brief van de G4 met 7-puntenplan en het voorstel voor een Nationaal Akkoord studentenhuisvesting betrokken worden	Kamerdebat 08-03-2011 AO Studenten- en ouderenhuisvesting	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 500-VII, nr. 111)
De mogelijkheid tot het verlengen van de termijn om ergens tijdelijk een woonruimte te creëren (zoals een complex wooncontainers) voor een periode van 5 naar 10 jaar wordt meegenomen bij de knelpuntenbrief van juni 2011	Kamerdebat 08-03-2011 AO Studenten- en ouderenhuisvesting	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 500-VII, nr. 111)
De MIT brief wordt op korte termijn verstuurd naar de Tweede Kamer	Kamerdebat 08-03-2011 AO Studenten- en ouderenhuisvesting	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 847, nr. 2)
Over de voorgenomen (Vogelaar)heffing bij verhuurders vanaf 2012 wordt de Kamer rond de zomer geïnformeerd	Uitgaande brief 28-01-2011 Wijkanaanpak en Vogelaarheffing	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 995, nr. 91)
De minister zegt toe vóór de zomer terug te komen op het commissarissenregister	Kamerdebat 19-04-2011 AO Diverse onderwerpen m.b.t. woningcorporaties	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 5 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 29 543, nr. 197)
De minister heeft toegezegd een voortgangsrapportage over het actieprogramma antidiscriminatie aan de Tweede Kamer te zenden	Kamerdebat 24-06-2010 Spoeddebat over het snel groeiende antisemitisme in Nederland	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 123 VII, nr. 74)
De minister zegt toe te bekijken of het passend is met LOM organisaties en islamitische organisaties in gesprek te gaan over antisemitische gevoelens/denkbeelden binnen de islam	Kamerdebat 02-02-2011 AO Antisemitisme	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 123 VII, nr. 74)
De minister zegt toe begin volgend jaar een nota op te stellen over de toekomst van het integratiebeleid	Kamerdebat 02-12-2010 Begroting Binnenlandse Zaken 2011 (Tweede termijn)	Afgedaan. De Tweede Kamer is per brief op 16 juni 2011 geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 824, nr. 1)
De minister zendt de Tweede Kamer een brief over de uitvoering van het actieprogramma Discriminatie en de eventuele aanscherping daarvan	Uitgaande brief 28-01-2011 Kabinetsreactie op en een actueel beeld van incidenten rond antisemitisme	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 123 VII, nr. 74)
Voor de zomer gaat er een brief naar de Tweede Kamer met stand van zaken rondom de diverse acties en tijdens het AO gedane toezeggingen (nb wordt gekoppeld aan al toegezegde brief over aanpak antidiscriminatie)	Kamerdebat 02-02-2011 AO Antisemitisme	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 123 VII, nr. 74)
Het Kabinet zal in juni 2011 de woonvisie aan de Tweede Kamer aanbieden	Kamerdebat 19-05-2011 Verantwoordingsdebat	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 847, nr. 1)
De minister heeft toegezegd de ontwikkeling bouwkosten (m.n. beslissingen in bouwproces) mee te nemen in de Woonvisie	Kamerdebat 19-04-2011 AO Diverse onderwerpen m.b.t. woningcorporaties	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 847, nr. 1)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De woonvisie zal aandacht besteden aan de exploitatiemogelijkheden, de liberalisatiegrens en de wettelijke maximale huur voor verhuur aan de doelgroep van beleid, en of er een risico bestaat dat woningen onbereikbaar worden voor de doelgroep van beleid, namelijk de sociale woningbouwsector	Kamerdebat 03-03-2011 Wijziging Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (wettelijke grondslag verschillende waardering energieprestaties huurwoningen) (32 302)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 847, nr. 1)
Toegezegd is in de woningmarktvisie aandacht te besteden aan de huisvestings-situatie van middeninkomensgroepen. De minister zal de Tweede Kamer deze visie in 2011 doen toekomen	Uitgaande brief 08-12-2010 Antwoordbrief Kamervragen van het lid Ortega-Martijn over de positie van starters op de woningmarkt	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 847, nr. 1)
Bevolkingsdaling/Krimp: Omdat ziekenhuizen klagen over beperkingen die NMA oplegt aan samenwerking in krimpregios gaat Minister met NMA in gesprek over mogelijkheden en onmogelijkheden voor samenwerking uit oogpunt van mededinging. De Tweede Kamer wordt hierover in aparte brief of in voortgangsrapportage geïnformeerd	Kamerdebat 15-02-2011 AO Bevolkingsdaling / Krimp	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 757, nr. 31)
Bevolkingsdaling/Krimp: De mogelijkheden van deeltijdwonen om gevolgen van krimp te compenseren worden meegenomen in gedachtevorming	Kamerdebat 15-02-2011 AO Bevolkingsdaling / Krimp	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 747, nr. 31)
Bevolkingsdaling/Krimp: De minister bespreekt de mogelijkheden om ook uitkering Provinciefonds aan te passen op mate van krimp	Kamerdebat 15-02-2011 AO Bevolkingsdaling / Krimp	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 757, nr. 31)
Bevolkingsdaling/Krimp: In de voortgangsrapportage wordt ingegaan op mogelijkheden voor scholen om samen te werken over grenzen van denominaties heen	Kamerdebat 15-02-2011 AO Bevolkingsdaling / Krimp	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 757, nr. 31)
Minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de inwerkingtreding van het nieuwe Bouwbesluit 2012 van 1 januari 2012 te verschuiven naar 1 april of 1 juli 2012 en dat hij zijn beslissing daarover zal nemen na een snelle consultatieronde langs organisaties in de bouwsector	Kamerdebat 12-10-2011 AO Bouwbesluit 2012	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 757, nr. 7)
De Tweede Kamer wordt op korte termijn geïnformeerd over het kabinetsstandpunt inzake de evaluatie van het welstandsbeleid en de welstandscommissies	Kamerdebat 22-10-2008 AO Rapport commissie Dekker	De Tweede Kamer is op 22 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 325, nr. 142)
Na de zomer stuurt de minister een verdere uitwerking van de fundamentele bezinning op de bouwregelgeving naar de Tweede Kamer. Hierin zit verdere uitwerking van Dekker	Kamerdebat 09-02-2011 AO Bouwregelgeving, funderingsproblematiek en brandveiligheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 325, nr. 146)
Bevolkingsdaling/Krimp: De minister bekijkt de mogelijkheden om Plattelandsparlement financieel te ondersteunen en komt hier voor 1 maart bij Tweede Kamer op terug	Kamerdebat 15-02-2011 AO Bevolkingsdaling / Krimp	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 757, nr. 31)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister van BZK zegt toe de Tweede Kamer vóór de zomer van 2011 te informeren over de pilots met betrekking tot de transformatie van kantoren tot woningen	Kamerdebat 22-03-2011 AO Plattelandswoningen en leegstand kantoren	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-XII, nr. 3)
De minister zal de Tweede Kamer informeren over de vraag in hoeverre ruilverkaveling in de stad bruikbaar is bij krimp en de wijkaanpak	Kamerdebat 27-01-2010 AO Wijkaanpak (+ Uitvoeringsagenda van New Towns)	Afgedaan. De Tweede Kamer is d.d. 30 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 31 757, nr. 31)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen over welstandstoezicht met daarin een nadere nuancering van het kabinetsstandpunt	Kamerdebat 14-04-2009 AO Welstandstoezicht	Afgedaan. De Tweede Kamer is geïnformeerd over KAN-bepaling en deze wordt geïmplementeerd.
De minister komt in het AO energiebesparing terug op het realiseren van de totaaldoelstelling van 500 000 woningen die een energiebesparing zouden moeten opleveren van 20% à 30%	Kamerdebat 03-03-2011 Wijziging Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (wettelijke grondslag verschillende waardering energieprestaties huurwoningen) (32 302)	Afgedaan. De minister is in hetzelfde AO (Wijziging Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte – WWS) van 3 maart 2011 reeds teruggekomen op dit punt, zie het vastgestelde verslag 32 302, nr. 56
Ten aanzien van de problematiek op het gebied van constructieve veiligheid wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de mogelijkheden van de verzekerde garantie en de bijdrage van een hoofdconstructeur	Kamerdebat 26-05-2009 AO Bouwregelgeving en brandveiligheid.	De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 325, nr. 46)
De minister zegt toe (in najaar 2011) de Tweede Kamer te informeren over pilots omzetten kantoorgebouwen naar woningen	Kamerdebat 09-02-2011 AO Bouwregelgeving, funderingsproblematiek en brandveiligheid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000-XII, nr. 3)
De minister heeft een brief toegezegd waarin wordt ingegaan op de punten die door de leden van de vaste commissie tijdens het AO Bouwbesluit zijn ingebracht. Tevens is afgesproken dat in de brief wordt aangegeven welke punten zullen worden meegenomen in het veegbesluit	Kamerdebat 30-06-2011 AO Bouwbesluit 2012	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 augustus 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 757, nr. 4)
Minister zegt toe (voor het einde van het jaar) de Kamer een brief te sturen over de wijze waarop het kabinet belemmeringen wil wegnemen ter stimulering van de bouw van mantelzorg-, meegroe- en meergeneratiewoningen	Kamerdebat 17-11-2011 Begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (inclusief onderdeel Integratie en onderdeel Volkshuis-vesting) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 325, nr. 144)
In de brief Voortgangsrapportage Wijkenaanpak 2010 van 13 oktober (30995, nr. 84) heeft de minister toegezegd het advies Visitatiecommissie Wijkenaanpak aan de Tweede Kamer te zenden	Voortgangsrapportage Wijkenaanpak 2010 van 13 oktober (30 995, nr. 84)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 26 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 847, nr. 4)
De minister zegt toe de CFV-doorrekeningen van de krimpgebieden Eemsdelta en Parkstad Limburg binnenkort naar de Tweede Kamer te zenden	Brief TK d.d. 11 augustus 2011 inzake aanbieding CFV-rapportage «Sectorbeeld voornemens woningcorporaties, periode 2011–2015	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 453, nr. 207)
De minister zegt de Tweede Kamer toe te informeren over het in wederom gebruik nemen van Detentiecentrum te Alphen aan den Rijn (DCA)	Brief aan Tweede Kamer d.d. 8 juni 2011	Afgedaan. De minister heeft de Tweede Kamer mondeling geïnformeerd in het AO Rijksgebouwendienst en Rijkshuisvestingsstelsel op 8 november 2011

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de mate waarin de Rgd een rol speelt in de taakstelling	WGO Jaarverslagen 2010 d.d. 9 juni 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 490, nr. 67)

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

B.2 Afgedane toezeggingen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe het actieplan «stapelen Asiel» aan de Tweede Kamer toe te sturen	Kamerdebat 25-04-2012 AO JBZ-Raad 26 en 27 april 2012	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)
De minister zegt toe de aantallen behandelde aanvragen van verblijfsvergunningen en afwijzingen/inwilligingen naar de Tweede Kamer te sturen	Kamerdebat 06-02-2012 AO BES aangelegenheden met de minister voor Immigratie en Asiel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 568, nr. 97)
de minister zegt toe het nieuwe artikel 38 (veilig derde landen) van de procedure-richtlijn kritisch te onderzoeken. De Eerste Kamer vreest dat oostelijke LS veel asielzoekers de facto zullen kunnen uitsluiten van toegang tot de asielprocedure door de toepassing van dit artikel 38	Kamerdebat 27-11-2011 en 04-10-2011 Commissie Immigratie & Asiel/JBZ-raad	Afgedaan. De Eerste Kamer is op 22 november 2011 per brief geïnformeerd (EK 2011–2012, 33 081, A)
De minister zegt toe te bezien of de vraag naar de gevolgen van leges-verlaging met 10% voor de organisatie, de kostendekkendheid en de risico's op misbruik en fraude, een plaats kan worden gegeven in het lopende onderzoek, en daarover duidelijkheid in de Voorjaarsnota	Kamerdebat 11-02-2010 Plenair debat 32 052 Wet Modern Migratiebeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 573, nr. 73)
De minister zegt toe te bezien of de hoogte van de leges de kennisinstellingen in de weg zitten	Kamerdebat 11-02-2010 Plenair debat 32 052 Wet Modern Migratiebeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 573, nr. 73)
De staatssecretaris van SZW wordt verzocht nogmaals een bestandsvergelijking uit te voeren om na te gaan hoeveel pardonners er in de bijstand zitten	Kamerdebat 19-11-2009 AO Afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 31 018, nr. 58)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te doen toekomen over het beleid ten aanzien van Chinese vreemdelingen	Kamerdebat 08-12-2010 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 20 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1433)
De minister zegt toe een schriftelijke reactie met betrekking tot de registratie en praktijk ten aanzien van intrekkingen na verplaatsing hoofdverblijf aan de Tweede Kamer te zenden	Kamerdebat 27-04-2011 AO Wijzigingen asielprocedures	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1490)
De minister zegt toe vóór het zomerreces 2011 terug te komen op het vraagstuk van strafbaarstelling illegaliteit in relatie tot de positie van amv's	Kamerdebat 24-05-2011 AO Herijking beleid Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1435)
De minister zegt toe de Tweede Kamer vertrouwelijk te informeren over het individuele geval Karim	Kamerdebat 08-06-2011 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per vertrouwelijke brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637 nr. 1437)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe na juni 2011 het onderzoek naar de mogelijkheden van de partner om inzage te verkrijgen in gegevens met betrekking tot eerdere huwelijken en antecedenten van de referent aan de Tweede Kamer toe te sturen, inclusief kabinetsreactie	Kamerdebat 18-01-2011 AO Huwelijks- en gezinsmigratie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 23 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 175, nr. 20)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen over het wegnemen van knelpunten bij kennismigratie	Kamerdebat 01-12-2010 Begroting Immigratie & Asiel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 87)
De minister zegt toe de Tweede Kamer het concept van het gemeenschappelijk standpunt toe te sturen ten minste twee weken voordat dit in de Raad besproken wordt, inclusief appreciatie door de regering	Kamerdebat 09-11-2011 AO Behandelvoorbehoud Schengen	Afgedaan. Minister I&A heeft de toezegging mondeling uitgevoerd in het Algemeen Overleg JBZ raad d.d. 13/14 december 2011
De minister zegt toe dat wanneer er door de heer Mauro Manuel een studie-visum wordt aangevraagd, deze aanvraag met de hoogste snelheid wordt afgewikkeld	Kamerdebat 27-10-2011 AO Mogelijke uitzetting van een jonge asielzoeker	Afgedaan. Aan de heer Mauro Manuel is een verblijfsvergunning verleend om zijn studie af te ronden
De minister zegt toe de Tweede Kamer een afschrift te sturen van de nadere informatie over het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 6 december 2011 inzake Achughbadian (C-329/11) die tijdens de plenaire behandeling in de Eerste Kamer op 6 december 2011 van het wetsvoorstel implementatie terugkeerrichtlijn (32 420) aan de Eerste Kamer is toegezegd	Kamerdebat 08-12-2011 AO JBZ-Raad 13 en 14 december 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317, nr. 94)
De minister zegt toe de Tweede Kamer per brief te informeren over het geldende beleid ten aanzien van de naturalisatieprocedure voor een vreemdeling, die is toegelaten op grond van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet (Ranov)	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 07 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1480)
De minister zegt toe de Eerste Kamer schriftelijk enkele (technische) vragen te beantwoorden, vóór de stemmingen op 13 december 2011 (T01485)	Kamerdebat 06-12-2011 AO Implementatie terugkeerrichtlijn	Afgedaan. De Eerste Kamer is op 12 december 2011 per brief geïnformeerd (EK 2011–2012, 32 420, H)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de ontwikkelingen wat betreft de noodremprocedure	Kamerdebat 08-12-2011 AO JBZ-Raad 13 en 14 december 2011	Afgedaan. De minister voor I&A heeft de toezegging mondeling uitgevoerd in het Algemeen Overleg Informele JBZ-Raad 26 en 27 januari 2012 (deel I&A) d.d. 24 januari 2012
De minister zegt toe de kennismigrantenregeling te monitoren en het resultaat terug te leggen bij de Tweede Kamer. Hij zal iedere fraude met de regeling aanpakken	Kamerdebat 08-06-2011 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 87)
De minister zegt toe in de brief over de Richtlijn gezinshereniging de Tweede Kamer nader te informeren over hoe nareis onder regulier beleid gebracht zal worden en daarbij de motie Voordewind (geen extra drempels bij nareis) in acht nemen	Kamerdebat 08-06-2011 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe na te gaan of een antwoordbrief van Eurocommissaris Malmström inzake Eurodac-gegevens van Tunesische immigranten in Italië gedeeld kan worden met de Tweede Kamer en indien dit kan, dient de brief ter informatie aan de Tweede Kamer gezonden te worden	Kamerdebat 15-09-2011 AO JBZ-Raad 22 en 23 september 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 29 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317, nr. 73)
De minister zegt toe de Tweede Kamer informatie te verstrekken over de verbetering van informatieverstrekking aan kinderen in de opvang (Kinderraden, website)	Kamerdebat 08-09-2011 VSO Directe plaatsing van vluchtelingen in gemeenten	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1486)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren (uiterlijk begin maart 2012) over het verloop van het nieuwe beleid door middel van een tussentijds bericht	Kamerdebat 08-09-2011 VSO Directe plaatsing van vluchtelingen in gemeenten	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1502)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de opzet van het onderzoek en de onderzoeksvragen welke zij beantwoord wil zien. Ook zal hij de Tweede Kamer laten weten door wie het onderzoek zal worden uitgevoerd	Brief 30-09-2011 DDS 5712085/11	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 042, nr. 2)
De minister zegt toe de Tweede Kamer schriftelijk te informeren over de nareisprocedure en DNA-onderzoek en identificerend onderzoek in deze procedure, en de invloed hiervan op de duur van de procedure. Tevens wordt de voorwaarde voor nareis, het indienen van de aanvraag binnen 3 maanden, toegelicht	Kamerdebat 06-10-2011 AO Aanpak illegaal verblijf en fraude	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 24 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1487)
De minister zegt toe de Tweede Kamer binnen enkele weken te rapporteren over de uitkomsten van het onderzoek naar misbruik van de B9-regeling	Kamerdebat 06-10-2011 AO Aanpak illegaal verblijf en fraude	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 28 638, nr. 57)
De minister zegt toe een brief te sturen over de (inrichting van) gezinslocaties. De brief aan de Tweede Kamer moet ook feitelijke antwoorden bevatten op de vragen in een brief van het Humanistisch Verbond	Kamerdebat 11-10-2011 AO Terugkeerbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 21 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 344, nr. 85)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te doen toekomen over de alternatieven voor vreemdelingenbewaring waarin onder meer wordt ingegaan op: – de pilots die als alternatief worden opgestart- de informatie uit Zweden/ Australië- de informatie uit het rapport van Amnesty International	Kamerdebat 11-10-2011 AO Terugkeerbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1483)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een uitnodiging te sturen voor een bijeenkomst om uit te leggen hoe in de praktijk wordt omgegaan met de gegevens van vreemdelingen in relatie tot het buitenland	Kamerdebat 11-10-2011 AO Terugkeerbeleid	Afgedaan. De Commissie I&A is via de griffier I&A op 26 maart 2012 uitgenodigd voor de bijeenkomst. De Tweede Kamer heeft het bezoek uitgesteld tot na de verkiezingen in september 2012

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de EMN-rapportage aan de Tweede Kamer te sturen over de wijze waarop financiële prikkels voor gezinnen met kinderen ten behoeve van terugkeer in andere lidstaten vorm krijgt	Kamerdebat 11-10-2011 AO Terugkeerbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 31 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 344, nr. 83)
De minister zegt toe de Tweede Kamer het rapport «Maatgeven» te sturen en ook een brief over de kostenopbouw van de leges	Kamerdebat 10-11-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 31 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 94)
De minister zegt toe de Tweede Kamer driemaandelijkse voortgangsrapportages over INDIGO te sturen. Bovendien zal de minister de Tweede Kamer informeren indien INDIGO extra kosten met zich meebrengt	Kamerdebat 10-11-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 100)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen over de labeling van perspectief-zaken in Indis en een toelichting op de antwoorden op schriftelijke vragen van het lid Spekman	Kamerdebat 10-11-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1476)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen met een verduidelijking van zijn antwoorden op Kamervragen van de heer Spekman inzake Perspectief	Kamerdebat 10-11-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1476)
De minister zegt toe een analyse uit te voeren naar de relatie tussen kennismigratie en de stijging van gezinshereniging en -vorming (gericht op de toekomst) en daarover informatie verstrekken aan de Tweede Kamer	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1531)
De minister zegt toe te bezien of tegemoet gekomen kan worden aan de problematiek van de krimpgemeenten in relatie tot locaties van AZC's en plaatsing van stathouders	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII)	Afgedaan. In het besluitvormingsproces rond te sluiten azc's zal het COA de desbetreffende provincie en gemeente attenderen op het beschikbaar zijn van deze panden, tenzij hierover reeds bestemmingsafspraken zijn gemaakt op regionaal of lokaal niveau. Hierbij zal verwezen worden naar de mogelijkheid om in deze panden, onder de gehele verantwoordelijkheid en voor rekening van de provincie en desbetreffende gemeente, vergunninghouders te huisvesten. Het initiatief tot de uitwerking van deze mogelijkheden is logischerwijs bij de provincie of gemeente belegd. Uiteraard kan het COA in het uitwerkings- en overgangsproces verder begeleiden en adviseren
De minister zegt toe in gesprek te blijven (via DT&V) met de Pauluskerk en de gemeente Rotterdam om bij te dragen aan een oplossing voor de groep van vreemdelingen die wil terugkeren naar herkomstland	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII)	Afgedaan. De toezegging wordt meegenomen in het reguliere BZK beleid
De minister zegt toe bij de behandeling van de terugkeerbrief specifiek in te gaan op vermindering van de caseload voor DT&V medewerkers	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII)	Afgedaan. De minister van I&A heeft de toezegging mondeling uitgevoerd in het plenair debat Implementatie terugkeerrichtlijn d.d. 6 december 2011

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe om meer druk uit te oefenen op Turkije met betrekking tot integriteit van de grenzen en de overname overeenkomst	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 18 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317, nr. BH)
De minister zegt toe de Tweede Kamer per brief te informeren over de doorlooptijden van het COA onderzoek	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 21 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 042, nr. 5)
De minister zegt toe de reactie aan Eurocommissaris 30 dagen van tevoren per brief aan de Tweede Kamer te sturen	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 93)
De minister zegt toe om naar aanleiding van het amendement de Tweede Kamer een brief te sturen die ingaat op de relatie tussen teruggang van fte's bij IND en capaciteit beslismedewerkers en de wijze waarop de versnelling van procedures wordt gerealiseerd	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 19 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 000 VII, nr. 109)
De minister zegt toe schriftelijk te reageren op de vraag of er met de overheveling van nareizigers naar regulier extra drempels worden opgeworpen	Kamerdebat 27-04-2011 AO Wijzigingen asielpcedures	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)
De minister zegt toe, in de terugkeerbrief, die aan het begin van het zomerreces 2012 naar de Tweede Kamer komt, uitvoerig in te gaan op diverse aspecten van de nieuwe beleidsvisie, waarbij ook de financiële componenten en de geweldinstructie aan de KMar aan bod komen.	Kamerdebat 08-06-2011 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1526)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de inzet, financieel, materieel en personeel, van Nederland aan Frontex	Kamerdebat 08-06-2011 AO JBZ-raad d.d. 9 en 10 juni 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 3 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317, nr. 102)
De minister zegt toe de hele procesgang van de opvang van AMV's vanaf de aankomst op Schiphol schriftelijk aan de Tweede Kamer te doen toekomen, voor het zomerreces 2011	Kamerdebat 24-05-2011 AO Herijking beleid Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 062, nr. 71)
De minister zegt toe diverse voorstellen bij de Tweede Kamer in te dienen inzake het immigratie- en integratiebeleid: -Circulaire waarmee verblijfsvergunning wordt ingetrokken na verblijf van 6 maanden in het buitenland in plaats van 9 maanden (voor Prinsjesdag 2011)	Kamerdebat 19-05-2011 Plenair debat Verantwoordingsdebat	Afgedaan. Op 6 oktober 2011 is WBV in de Staatscourant gepubliceerd (Staatscourant 2011, nr. 17984)
De minister zegt toe diverse voorstellen bij de Tweede Kamer in te dienen inzake het immigratie- en integratiebeleid: Wetsvoorstel gebruik biometrische gegevens in de vreemdelingenketen	Kamerdebat 19-05-2011 Plenair Debat Verantwoordingsdebat	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317, nr. 111)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe maatregelen te nemen en diverse voorstellen bij de Tweede Kamer in te dienen inzake het immigratie- en integratiebeleid: samenhangend pakket om procedurestapelen tegen te gaan, met ex-ante-uitvoeringstoets (in de loop van het jaar 2012)	Kamerdebat 19-05-2011 Plenair debat Verantwoordingsdebat	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)
De minister zegt toe de komende maatregelen diverse voorstellen bij de Tweede Kamer in te dienen inzake het immigratie- en integratiebeleid: AMvB waarin wordt geregeld dat minder vaak een uitzondering kan worden gemaakt op de hoofdregel dat reguliere aanvragen vanuit het buitenland moeten worden opgestart (voor Prinsjesdag)	Kamerdebat 19-05-2011 Plenair debat Verantwoordingsdebat	Afgedaan. Op 11 april 2012 is het besluit houdende wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 in verband met het vereiste van een machtiging tot voorlopig verblijf in de Staatscourant gepubliceerd (2012–147)
De minister zegt, ten aanzien van het Europees immigratiebeleid, toe in overleg te treden met Europese lidstaten en Europese autoriteiten over snellere bespreking van het Groenboek gezinshereniging	Kamerdebat 19-05-2011 Plenair debat Verantwoordingsdebat	Afgedaan. Op 15 november 2011 is het Groenboek gezinshereniging gepubliceerd
De minister zegt toe de Tweede Kamer schriftelijk of anderszins te informeren over de vraag in hoeveel gevallen de contra-expertise van de taaltoets leidt tot een bijstelling van het oorspronkelijke oordeel	Kamerdebat 17-05-2011 Voortzetting AO Wijzigingen asielprocedures	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 augustus 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1444)
De minister zegt toe nader in te gaan op de vliegtuigtrapprocedure bij de behandeling van het Jaarverslag van de Commissie Integraal Toezicht Terugkeer	Kamerdebat 17-05-2011 Voortzetting AO Wijzigingen asielprocedures	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1443)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de uitkomsten van zijn gesprek met Eurocommissaris Malmström op 25 mei 2011	Kamerdebat 26-04-2011 AO Europa en het Nederlandse vreemdelingen- en asielpbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 32 317, nr. 61)
De minister zegt toe om met het WODC na te gaan in hoeverre de vraag naar pardonners in de bijstand en de kosten daarvan kan worden meegenomen in de evaluatie van de pardonregeling door het WODC. De Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomsten van deze evaluatie	Kamerdebat 19-11-2009 AO Afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 april 2012 per brief geïnformeerd (2011–2012, 31 018, nr. 58)
De minister zegt toe de nieuwe regelgeving inzake de glijdende schaal na een aantal jaren door het WODC te laten evalueren	Kamerdebat 27-01-2010 AO Glijdende schaal	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1494)
De minister zegt toe een brief aan de Tweede Kamer te zenden over welke criteria er voor nareizigers gelden naast inkomen en huisvesting	Kamerdebat 30-11-2010 Begroting Immigratie en asiel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen over de uitkomsten van het gesprek van 31 januari 2011 met het COC over de uitwerking van het voornemen tot inperking van gezinsmigratie tot gehuwde en geregistreerde partners	Kamerdebat 18-01-2011 AO Huwelijks- en gezinsmigratie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 november 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 175, nr. 19)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister van Justitie zegt toe een zorgvuldige afweging te maken voor wat betreft de opslag van biometrische gegevens en het toekennen van rechten voor het raadplegen van het systeem	Uitgaande brief 07-07-2010 5 641 391 «Aard en omvang fraude en misbruik bij asielaanvragen»	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 192, nr. 2)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief over de uitvoering van de motie Spekman inzake de Perspectief-aanpak van ex-amv'en te sturen	Planningsbrief 22/11/2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1461)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen over de eerste ervaringen met de wijzigingen in de asielprocedure die sinds 1 juli 2010 van kracht zijn	Planningsbrief 22/11/2010	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 oktober 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1460)
De minister zegt toe de commissie uit te nodigen voor een werkbezoek aan de afdeling van de IND die de 1F-toetsing uitvoert	Kamerdebat 29-02-2012 Verzamel algemeen overleg I&A	Afgedaan. Tijdens de procedurevergadering I&A d.d. 7 maart 2012 is besloten dat de commissie akkoord gaat met een werkbezoek aan de afdeling van de IND die de 1F-toetsing uitvoert
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de ervaringen met het uitnodigingsbeleid en een uitwerking en toelichting geven op het integratieperspectief daarbij	Kamerdebat 29-02-2012 Verzamel algemeen overleg I&A	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1502)
De minister zegt toe een gesprek aan te gaan met de voorzitter van de ACVZ over de zorgvuldigheid van de 1F-toets	Kamerdebat 29-02-2012 Verzamel algemeen overleg I&A	Afgedaan. Het gesprek met de voorzitter van de ACVZ heeft op 12 maart 2012 plaatsgevonden
De minister zegt toe Malström aan de orde te brengen of, bij de Commissievoorstellen in de herziene Dublinverordening, kan worden opgenomen dat Dublinoverdrachten niet mogen plaats vinden in strijd met fundamentele mensenrechten	Kamerdebat 06-03-2012 AO JBZ-Raad 8 maart 2012 (deel I&A)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 18 april 2012 per brief geïnformeerd door de minister van V&J (TK 2011–2012, 32 317, nr. 116)
De minister zegt toe dat kinderen worden vrijgesteld van de inhuysregistratie op zaterdag en dat de inhuysregistratie voor volwassenen op zaterdag wordt verschoven naar het eind van de middag	Kamerdebat 21-03-2012 AO Opvang en terugkeer	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 344, nr. 86)
De minister zegt toe dat hij in de reactie op het rapport van de kinderombudsman zal ingaan op het recht op opvang voor kinderen in relatie tot Europese verdragen en richtlijnen / de resolutie van het Comité van Minister van de Raad van Europa	Kamerdebat 21-03-2012 AO Opvang en terugkeer	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1534)
De minister zegt toe een brief te sturen met daarin de gevolgen voor Nederland van de Hofzaak gevangenneming uitgeprocedeerde	Kamerdebat 08-12-2011 AO JBZ-Raad 13 en 14 december 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 december per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 420, H)
De minister zegt toe de Tweede Kamer begin 2012 over de uitkomsten van het Programma Stroomlijning Toelatingsprocedures te informeren, waarna bekeken wordt of alle reële mogelijkheden om de doorlooptijden te verkorten zijn benut	Brief aan de Tweede Kamer 19-12-2011 Reactie amendement Spekman Kamerstuk 33 000 VII nr. 31	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe in de driemaandelijke monitor over INDIGO in te gaan op de punten die in de motie-Schouw zijn benoemd	Kamerdebat 20-12-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 100)
De minister zegt toe een afschrift van de reactie op de brief van veertig burgemeesters wat betreft de bevoegdheidsverdeling tussen Rijksoverheid en lokaal bestuur bij beëindiging van opvang en bij uitzettingen van vreemdelingen aan de Tweede Kamer te zenden	Brief aan de Tweede Kamer 02-04-2012 Verzoek om een brief met antwoord op vragen over het voorkomen van een uitzetting van een afghaan door de burgemeester van Giessenlanden	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 2 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1519)
De minister zegt toe de Tweede Kamer op korte termijn te informeren over de wijze waarop hij gevolg zal geven aan de uitspraak van het EHRM	Antwoordbrief 17-02-2012 Kamervragen door de leden Spekman en Samsom (beiden PvdA) en Voordewind (ChristenUnie) over een uitspraak van het Europese Hof over de vrijstelling van leges voor een verblijfsvergunning voor gezinsleden voor mensen in de bijstand	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 13 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 175, nr. 28)
De minister zegt toe de antwoorden op de schriftelijke vragen van de Europese commissie van 17 november 2011 over het systeem naar de Tweede Kamer te sturen	Brief aan de Tweede Kamer 23-12-2011 De cameraondersteuning van MTV-controles van de Koninklijke Marechaussee (2000581304)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1492)
De minister van Justitie zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van vragen/opmerkingen van de leden Strik, Meurs en Meulenbelt en Van de Beeten, toe dat de Eerste Kamer periodiek en voor het eerst na één jaar, zal worden geïnformeerd over de ervaringen die met de nieuwe wetgeving worden opgedaan (T01195)	Kamerdebat 18-05-2010 Voorstel Wijziging Vreemdelingenwet 2000 inzake aanpassen asielpprocedure (2009–2010, nr. 29)	Afgedaan. De Eerste Kamer is op 17 oktober 2011 per brief geïnformeerd (EK 2011–2012, 31 994, H)
De minister zegt toe, bij gelegenheid, de JBZ raad van 7–8 maart 2012 te informeren naar het standpunt van de CIE over het hek dat Griekenland bouwt, met het oog op de eigen verantwoordelijkheid van de lidstaten ten aanzien van grenstoezicht en burgerrechten	Kamerdebat 16-02-2012 AO Behandelvoorbehoud inzake wetgevend voorstel betreffende de oprichting van een Europees grensbewakingssysteem (Eurosur)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 28 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 1709)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over kosten van het position paper	Kamerdebat 15-02-2012 AO Groenboek gezinshereniging	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 26 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317, nr. 113)
De minister zegt toe de Tweede Kamer half maart 2012 per brief te informeren over de wijziging van artikel 8 van de kwalificatierichtlijn	Kamerdebat 15-02-2012 AO Groenboek gezinshereniging	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 96)
De minister zegt toe de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk een brief te sturen met: – de antwoorden op de 15 vragen van de Europese Commissie over het Groenboek gezinshereniging – de cijfers ten behoeve van de Annex van het Groenboek gezinshereniging – een toelichting op de door de minister voorgestelde wijziging van artikel 4, vijfde lid, van de Kwalificatierichtlijn	Kamerdebat 24-01-2012 AO Informele JBZ-Raad 26 en 27 januari 2012 (deel I&A)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 januari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 93)
De minister zegt toe een nadere schriftelijke toelichting te geven over de mogelijkheden tot terugkeer naar Somalië	Kamerdebat 15-05-2012 AO Situatie asielzoekers Ter Apel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1535)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe extra inspanningen te zullen verrichten richting Irak dat een van de belangrijkste landen is in de terugkeerpraktijk	Kamerdebat 15-05-2012 AO Situatie asielzoekers Ter Apel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 21 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 29 344, nr. 89)
De minister zegt toe kwetsbare groepen een betere locatie aan te bieden en de Tweede Kamer daarover binnen twee weken te informeren	Kamerdebat 15-05-2012 Situatie asielzoekers Ter Apel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 25 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1536)
De minister zegt toe de Tweede Kamer na een eventuele beëindiging van de actie in Ter Apel te informeren	Kamerdebat 15-05-2012 AO Situatie asielzoekers Ter Apel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 25 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1536)
De minister zegt toe dat de Tweede Kamer begin 2011 een reactie ontvangt op een vijftal verzoeken van de Algemene Commissie voor I&A inzake wenselijkheid van verdere behandeling van: herijking amv-beleid, visie op bescherming, voortgangsrapportage internationale migratie en ontwikkeling en twee brieven over medische problematiek en rechtsbijstand in vreemdelingenzaken	Planningsbrief 22-11-2010	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 juni 2012 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 573, nr. 70)
De minister zegt toe dat begin 2011 de Tweede Kamer een brief over invoering wetswijziging als gevolg van modern migratiebeleid ontvangt	Planningsbrief 22-11-2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 september per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 77)
De minister zegt toe schriftelijke te reageren op het aantal zaken waarbij contra-expertise taalanalyse tot een andere uitkomst leidt	Kamerdebat 17-05-2011 Voortzetting AO Wijzigingen asielpcedures	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 augustus 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1444)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te zenden over de zaak Safi en de aanleiding om hier af te wijken van het beleid	Kamerdebat 08-06-2011 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 21 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 2891)
De minister zegt toe uit te laten zoeken wat de betekenis is van de lijst die de heer Fritsma op de site van de IND heeft aangetroffen en waarop dubieuze bedrijven als coffee shops en snackbars staan aan wie verblijfsvergunningen voor kennismigranten zijn afgegeven	Kamerdebat 08-06-2011 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 30 573, nr. 87)
De minister zegt toe een brief aan de Tweede Kamer te zenden met nadere informatie naar aanleiding van de schriftelijke vragen over de uitspraak van de RvS over de vreemdelingenbewaring van Irakezen	Kamerdebat 26-01-2011 AO Vreemdelingenbewaring	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 062, nr. 69)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren in de Terugkeerbrief, die de Tweede Kamer in mei 2011 zal ontvangen, over mogelijkheden om de kosten van uitzetting te verhalen op vreemdelingen	Kamerdebat 26-01-2011 AO Vreemdelingenbewaring	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1436)
De minister zegt toe de terugkeerbrief in 2011 naar de Tweede Kamer te sturen	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1436)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe te komen met de uitwerking strafbaarstelling illegaliteit	Kamerdebat 15-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1435)
De minister zegt toe dat het antwoord op de vraag (VVD) of de Pilot intensivering OVR landelijk kan worden uitgerold, meegenomen wordt in de visie op het politieel vreemdelingtoezicht	Kamerdebat 08-12-2010 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De minister I&A heeft de toezegging mondeling uitgevoerd in het AO Terugkeerrichtlijn d.d. 6 december 2011
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over het illegalen-onderzoek van het WODC	Kamerdebat 16-12-2010 AO Opvang- en terugkeerbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1435)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de voortgang van de wijziging van het Vreemdelingenbesluit (verhoging van de termijn bij voortgezet verblijf van drie naar vijf jaar)	Kamerdebat 18-01-2011 AO Huwelijks- en gezinsmigratie	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 175 nr. 21)
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de groep die langer dan vijf jaar in de opvang zit bij de brief over Stroomlijning Toelatingsprocedures begin 2012 en eventueel bij de RVK	Kamerdebat 17-11-2011 Onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (33 000 VII) rest	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 22 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1532)
De minister zegt toe het vervolgonderzoek passend wonen zo snel mogelijk naar de Tweede Kamer te zenden, vergezeld van een kabinetsreactie daarop	Kamerdebat 10-11-2011 Verzamel algemeen overleg vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 16 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 062, nr. 74)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een uitwerking te sturen van het voornemen uit het regeerakkoord om de termijn waarna gezinsmigranten een zelfstandige verblijfsvergunning kunnen krijgen te verlengen van drie naar vijf jaar behoudens bijzondere omstandigheden, en zal hierbij ingaan op de motie van het lid Dibi (32 500 VI, nr. 55) en de eventuele gevolgen voor de positie van vrouwen	Kamerdebat 01-12-2010 Begroting Immigratie & Asiel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 175, nr. 21)
De minister zegt toe in de tweede helft van het jaar de Tweede Kamer nader te informeren over de status van het Europees Actieplan voor amv's	Kamerdebat 24-05-2011 AO AMV's	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 10 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 573, nr. 70)
De minister zegt toe schriftelijk te reageren op de opvangsituatie in Irak en op de status van het Europees actieplan	Kamerdebat 24-05-2011 AO Herijking beleid Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 062, nr. 69)
De minister zegt toe de Tweede Kamer voor het einde van het jaar in te lichten over de voortgang van de ingebruikname van INDiGO, en over de gevolgen daarvan voor de invoering van de Wet modern migratiebeleid	Brief aan de Tweede Kamer 28-09-2011 (5710869/11)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 573, nr. 100)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de procedure voor het terugdraaien van de visumvrijstelling door de Europese Commissie. Hierbij zal worden ingegaan op de vraag of hiervoor nieuwe wetgeving noodzakelijk is of gebruik kan worden gemaakt van bestaande wetgeving, en hoeveel tijd nodig is voor het terugdraaien van de visumvrijstelling	Kamerdebat 14-12-2010 AO Visumplicht Albanezen en Bosniërs	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 11 juli 2011 door de Staatssecretaris BuZa geïnformeerd (TK 2010–2011, 22 112, nr 1191)
De minister zegt toe nadere informatie te sturen over de uitzending van Eén Vandaag waarin de situatie van Tibetanen in bewaring is besproken	Kamerdebat 26-01-2011 AO Vreemdelingenbewaring	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 20 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1433)
De minister zegt toe de Tweede Kamer nader te informeren over de gesloten opvangprocedure, inclusief cijfermatige gegevens	Kamerdebat 26-01-2011 AO Vreemdelingenbewaring	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 17 oktober per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637 nr. 1460)
De minister zegt toe de Tweede Kamer vóór het zomerreces 2011 een brief te sturen over de criteria voor de beoordeling of sprake moet zijn van vreemdelingenbewaring, na overleg met o.a. Amnesty International	Kamerdebat 26-01-2011 AO Vreemdelingenbewaring	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1436)
De minister zegt toe schriftelijk te reageren op het rapport Huiskerken in de woestijn als verboden oasen van het platform Christen asielzoekers Iran	Kamerdebat 17-05-2011 Voortzetting AO Wijzigingen asielprocedures	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 19 september per brief geïnformeerd (2010–2011, 19 637, nr. 1456)
De minister zegt toe het WODC-onderzoek inzake dataverzameling in de zomer 2011 naar de Tweede Kamer te sturen	Kamerdebat 24-05-2011 AO Herijking beleid Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 14 september 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1461).
De minister zegt toe voor het kerstreces 2012 een brief te sturen met nadere toelichting wat betreft cameratoezicht binnen Schengen	Kamerdebat 08-12-2011 AO JBZ-Raad 13 en 14 december 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 23 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1485)
De minister zegt toe begin 2012 de Tweede Kamer verder te informeren over de resultaten van de pilot en over de maatregelen die dan genomen zullen worden met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders	Brief aan de Tweede Kamer 07-07-2011 (19 637, nr. 1442)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 april 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1524)
De minister zegt toe de hele procesgang van de opvang van AMV's vanaf de aankomst op Schiphol schriftelijk aan de Tweede Kamer te doen toekomen, voor het zomerreces 2011	Kamerdebat 24-05-2011 AO Herijking beleid Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 7 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 27 062 nr. 71)
De minister zegt toe in de in 2011 te verwachten Terugkeerbrief in te gaan op het voornemen uit het RA om de terugkeer van gezinnen met kinderen prioritair te maken bij de uitvoering van het terugkeer- en uitzetbeleid	Kamerdebat 26-11-2010 Begroting Immigratie en Asiel	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 1 juli 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 19 637, nr. 1436)
De minister zegt toe de Tweede Kamer nader te informeren over de motie CU/PvdA inzake leges in het kader van Momi	Kamerdebat 08-12-2010 AO Vreemdelingen- en asielbeleid	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 27 juni 2011 per brief geïnformeerd (TK 2010–2011, 30 573, nr. 73)

De Bijlagen

Omschrijving toezegging	Vindplaats	Stand van zaken
De minister zegt toe een terugkoppeling te geven van het gesprek met Utrecht over hun beslissing om bepaalde groepen op te vangen (voor het zomerreces 2012)	Kamerdebat 21-03-2012 AO Opvang en terugkeer	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 25 mei 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 19 637, nr. 1541)
De minister zegt toe de Tweede Kamer een brief te sturen met daarin uitleg waarom het gebruik van PNR-gegevens van belang is	Kamerdebat 06-03-2012 AO JBZ-Raad 8 maart 2012 (deel I&A)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 9 maart 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317, nr. 111)
De minister zegt toe te komen met een analyse van de vier genoemde onderzoeken. De uitkomsten van de analyse zullen worden meegenomen in de brief met de uitkomsten van het gesprek die minister Opstelten op 14 februari 2012 zal voeren met burgemeesters, OM en Politie van een aantal gemeenten waar homoseksuelen zijn weggepest	Kamerdebat 08-02-2012 AO Het wegpesten van homoseksuelen	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 6 maart 2012 per brief door minister VenJ geïnformeerd (TK 2011–2012, 27 017, nr. 92)
De minister zegt toe na te gaan hoe in andere EU-landen de taalplicht is geregeld	Kamerdebat 11-10-2011 Mondelinge vraag van het lid VAN KLAVEREN (PVV) aan de minister voor Immigratie en Asiel, bij afwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over het bericht «Duizenden Turken eisen geld inburgeringscursus terug» (Elsevier, 11 oktober 2011)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 8 februari 2012 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 33 086, nr. 6)
De minister zegt toe de Tweede Kamer zo snel mogelijk informatie over het al dan niet aannemen als A-punt van de JBZ-raadsconclusies inzake integratie (niet alleen voor derde-landers maar ook voor EU-onderdanen) te doen toekomen	Kamerdebat 08-12-2011 AO JBZ-Raad 13 en 14 december 2011	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 15 december 2011 per brief geïnformeerd (TK 2011–2012, 32 317 nr. 97)
De minister zegt toe de Tweede Kamer voorafgaande aan de stemming over het wetsvoorstel een brief te sturen over twee onderwerpen, namelijk over het openstellen van de sociale leenfaciliteit voor anderen dan diegenen die verplicht zijn in te burgeren en over de maatschappelijke begeleiding van asielgerechtigden	Kamerdebat 11-04-2012 Vervolg Wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met de versterking van de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeringsplichtige (33 086)	Afgedaan. De Tweede Kamer is op 23 april 2012 per brief geïnformeerd. (TK 2011–2012, 33 086, nr. 46)
De minister zegt toe de inburgering in de hulpverleningsketen te blijven volgen (in verband met huiselijk en eengerelateerd geweld)	Kamerdebat 19-01-2011 AO Inburgering	Afgedaan. De informatie over de hulpverleningsketen in de inburgeringscafés is doorgegeven aan de daar aanwezige gemeenten en zij hebben het rapport van Regioplan digitaal ontvangen

6.3 Evaluatie- en overig onderzoek

Overzicht evaluatie onderzoek

Soort onderzoek	Onderwerp	A(Artikel) of AO(Artikelonderdeel)	Start	Afronding	Vindplaats
Beleids- doorlich- ting	Informatievoorziening overheid	AO 6.1, 6.2 & 6.3	2010	2011	http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/06/01/aanbieden-resultaten-beleidsdoorlichting-artikel-33-rijksbegroting.html
	Wijkenaanpak	AO 4.3	2011	2011	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/06/30/eindrapportage-visitatiecommissie-wijkenaanpak-doorzetten-en-loslaten-deel-1.html
	Burgerschap	AO 6.4	2011	2012	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/05/11/rapport-beleidsdoorlichting-burgerparticipatie-2007-2011.html
	Arbeidszaken	AO 7.1	2011	2012	
	Integratie, inburgering en maatschappelijke samenhang	A 5	2012	2012	
	Bestuurlijke en financiële verhoudingen	AO 1.1	2012	2013	
	Energiebesparing gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	AO 4.1	2014	2014	
	Kwaliteit woonomgeving	AO 4.3	2014	2014	
	Betrouwbare GBA en reis- en identiteitsdocumenten	AO 6.5	2014	2014	
	Immigratie en Asiel	A 10	2014	2014	
	Betaalbaarheid	AO 3.1	2015	2015	
	Regeldruk, Informatiebeleid en E-overheid	AO 6.1, 6.2 & 6.3	2015	2015	
Voldoende woningbouwproductie	AO 4.2	2016	2016		
Effecten- onderzoek ex-post	Evaluatie werking van de wet Arhi	A 1	2010	2011	http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/06/09/onderzoek-naar-de-ervaringen-van-overheden-met-de-wet-algemene-regels-herindeling-wet-arhi.html
	Effectiviteit Korpsinitiatieven	AO 6.1	2010	2011	Bestand beschikbaar, maar staat niet online
	Evaluatie Maakhetveilig.nl	AO 6.2	2011	2011	Bestand beschikbaar, maar staat niet online
	Effecten woningbouwafspraken 2005/2009	AO 4.2	2011	2011	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/02/17/evaluatie-woningbouwafspraken-2009.html
	Evaluatie Stimuleringspakket woningbouw	AO 4.2	2011	2012	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/01/24/evaluatie-stimuleringspakket-woningbouw.html
	Evaluatie programma Zichtbare schakel	AO 4.3	2012	2012	

De Bijlagen

Soort onderzoek	Onderwerp	A(Artikel) of AO(Artikelonderdeel)	Start	Afronding	Vindplaats
Overig evaluatie-onderzoek	Evaluatie WGR-plus	AO 1.1	2009	2010	http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk/documenten-en-publicaties/rapporten/2010/08/18/rapport-plussen-en-minnen-evaluatie-van-de-wgr-plus.html
	Evaluatie bestuursakkoorden Rijk-VNG & Rijk-IPO	AO 1.1	2010	2010	http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk/documenten-en-publicaties/rapporten/2010/07/20/evaluatie-bestuursakkoorden-ministerie-van-bzk-interprovinciaal-overleg-en-vereniging-van-nederlandse-gemeenten.html
	Integrale evaluatie financiële functie	AO 1.1	2010	2010	http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk/documenten-en-publicaties/rapporten/2010/07/14/evaluatie-financiele-functie-gemeenten-en-provincies.html
	Evaluatie Extern Klachtrecht	AO 6	2010	2010	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/02/15/evaluatie-wet-extern-klachtrecht.html
	Evaluatie gebruik webrichtlijnen	AO 6.2	2010	2011	http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/06/27/toezending-rapport-webrichtlijnenmonitor.html
	Wijkenaanpak: rapport visitatiecommissie Wijkenaanpak	AO 4.2	2011	2011	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/06/30/eindrapportage-visitatiecommissie-wijkenaanpak-doorzetten-en-loslaten-deel-1.html
	Evaluatie provinciale en gemeentelijke rekenkamers	AO 1.1	2010	2011	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/08/17/eindrapport-evaluatie-van-de-gemeentelijke-en-provinciale-rekenkamers.html
	Evaluatie Rijkshuisvestingsstelsel	AO 9.1	2010	2011	Bestand beschikbaar, maar staat niet online
	Evaluatie pardonregeling door WODC	A 10	2010	2011	http://wodc.nl/onderzoeksdatabase/evaluatie-regeling-afwikkeling-nalatenschap-oude-vw-pardon-regeling.aspx?cp=44&cs=6799
	Evaluatie beheersmaatregelen grote ICT-projecten	A 8	2010	2011	Bestand beschikbaar, maar staat niet online
	Evaluatie Perspectiefaanpak vml AMV's	A 10	2011	2011	http://wodc.nl/onderzoeksdatabase/evaluatie-perspectiefprojecten.aspx
	Evaluatie regeling hoogopgeleiden	AO 10.1	2011	2011	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/02/27/rapport-evaluatie-regeling-hoogopgeleiden-de-kenniseconomie-versterkt.html
	Evaluatie beëindiging categoriaal beschermingsbeleid Irak	AO 10.1	2011	2011	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/03/20/evaluatie-gevolgen-beeindiging-categoriaal-beschermingsbeleid-irak.html
	Evaluatie Kaderwet Adviescolleges	A 8	2011	2011	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/11/08/evaluatie-kaderwet-adviescolleges-derde-staat-van-advies-2005-2010.html

De Bijlagen

Soort onderzoek	Onderwerp	A(Artikel) of AO(Artikelonderdeel)	Start	Afronding	Vindplaats
	Evaluatie (wijzigingen) Financiële verhoudingswet (Sisa)	AO 1.1	2011	2012	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/02/17/evaluatierapport-sisa-17-februari-2012.html
	Mogelijke effecten van de Kabinetsmaatregelen op de woningmarkt	A 3 & 4	2011	2012	http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/04/06/mogelijke-effecten-van-de-kabinetsmaatregelen-op-de-woningmarkt-doorkijk-tot-2020/mogelijke-effecten-van-de-kabinetsmaatregelen-op-de-woningmarkt-doorkijk-tot-2020.pdf
	Evaluatie New Towns	AO 4.3	2011	2012	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/03/02/evaluatie-en-advies-uitvoeringsagenda-ortega-gemeenten.html
	Evaluatie PKI	AO 5.3	2011	2012	http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/03/16/rapport-pki-onderzoek/rapport-pki-onderzoek.pdf
	Evaluatie Sociaal Flankerend Beleid	A 8	2010	2012	Bestand beschikbaar, maar staat niet online
	Evaluatie Kaderwet zelfstandige bestuursorganen	A 8	2011	2012	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/verslagen/2012/01/18/verslag-evaluatie-kaderwet-zbo.html
	Evaluatie van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek	AO 3.1	2011	2012	
	Evaluatie Wet Antidiscriminatievoorziening	AO 6.4	2011	2012	
	Monitoring effecten alternatieven voor bewaring bij AMV's	A 10	2011	2012	
	Evaluatie van de formule achter energieprestatiecertificaat	AO 4.1	2012	2012	
	Evaluatie Eenduidige Landelijke Afspraken Agressie en Geweld	AO 7.1	2012	2012	
	Misbruik au pair regeling	A 10	2012	2012	
	Evaluatie pilot categoriale opvang slachtoffers mensenhandel	AO 10.1	2012	2012	
	Evaluatie wijziging van directe huisvesting van uitgenodigde vluchtelingen	AO 10.1	2012	2012	
	Evaluatie pilots identiteitsmanagement in de vreemdelingenketen	A 10	2012	2014	
	Evaluatie Pilots Maincontracting	A 9	2012	2015	

De Bijlagen

6.4 ZBO's en RWT's

Naam organisatie	RWT	ZBO	Functie	Begrotingsartikel	Begrotingsraming 2013 (x € 1 000)	Verwijzing URL naar website RWT/ZBO
Kiesraad		X	De Kiesraad is centraal stembureau, adviesorgaan én informatiecentrum op het gebied van kiesrecht en verkiezingen.	Art. 1 Openbaar bestuur en democratie	2 015	www.kiesraad.nl
Huurcommissie		X	Het doen van uitspraken in geschillen ten aanzien van aanvangshuur, huur- stijgingen en servicekosten. Tevens huurprijsstoetsing in het kader van een huurtoeslag aanvraag.	Art. 3 Woningmarkt	11 989	www.Huurcommissie.nl
Bureau Architectenregister	X	X	Beheren van het architectenregister	Art. 9 Uitvoering Rijkshuisvesting	0	www.architectenregister.nl
Centraal orgaan Opvang Asielzoekers	X	X	Huisvesting van asielzoekers, het geven van begeleiding en informatie aan asielzoekers, het leveren van goederen aan asielzoekers, het verwerven, beheren en sluiten van opvanglocaties en het handhaven van de veiligheid in de opvanglocaties	Art. 10 Vreemdelingen	385 103	www.coa.nl
Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting	X	X	Het houden van financieel toezicht op corporaties en de sector als geheel. Daarnaast verstrekking van sanerings- en projectsteun in het belang van de volkshuisvesting.	Art. 3 Woningmarkt	0	www.cfv.nl
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	X	X	Uitvoeren van pensioenregelingen van gewezen overheidspersoneel van Indonesië	Art. 7 Arbeidszaken overheid	17 755	www.saip.nl
Waarborgfonds Eigen Woningen		X	De WEW voert de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) uit.	Art. 3 Woningmarkt	0	www.nhg.nl

6.5 Horizontale overzichtsconstructie integratiebeleid etnische minderheden

Hoofdstuk	Ministerie	Artikel	Artikelonderdeel	Naam Artikelonderdeel
Inburgering				
VII	BZK	5	5.1	Faciliteren dat inburgeringsplichtigen hun inburgeringsexamen halen.
Arbeid en werkgelegenheid				
VII	BZK	4	4.2	Vitale wijken tot stand brengen
VI	V&J	23	23.3	Verhogen van het prestatievermogen en de professionaliteit van de politieorganisatie.
VII	BZK	7	7.1	Mede zorgen voor een voldoende aanbod van goed geschoold overheidspersoneel en voor een betrouwbare, herkenbare overheid door het bevorderen van integriteit, diversiteit, transparantie en kostenbewustzijn van overheidsorganisaties.
VII	BZK	8	8.1	Het bevorderen van de kwaliteit van het management van het Rijk
VII	BZK	8	8.1	Het bevorderen van de kwaliteit van het personeel van het Rijk.
Jeugd (en veiligheid)				
VII	BZK	4	4.2	Stimuleren krachtige steden
VII	BZK	5	5.2	Het versterken van maatschappelijke en economische zelfredzaamheid, zodat de maatschappelijke samenhang toeneemt en tegenstellingen worden tegengegaan.
XVI	VWS	5	5.1	Laagdrempelige ondersteuning bij het opvoeden en opgroeien
Onderwijs				
VIII	OCW	1		
VIII	OCW	3		
Cultuur				
VIII	OCW	15		
Participatie				
VII	BZK	5	5.2	Het versterken van maatschappelijke en economische zelfredzaamheid, zodat de maatschappelijke samenhang toeneemt en tegenstellingen worden tegengegaan.
XVI	VWS	1	1.1	Gezondheidsbescherming
XVI	VWS	1	1.2	Ziektepreventie
XVI	VWS	4	4.3	Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling
VII	BZK	7	7.2	Uitvoeren van pensioenregelingen van Nederlandse ambtenaren uit de (voormalige) overzeese gebiedsdelen en hun nagelaten betrekkingen.
VII	BZK	3	3.1	Verruiming van het aanbod van geschikte woningen voor bijzondere aandachtsgroepen, alsmede het bestrijden van onrechtmatige bewoning

Toelichting bij het interdepartementaal overzicht integratiebeleid etnische minderheden

In het interdepartementaal overzicht integratiebeleid etnische minderheden zijn opgenomen de operationele doelstellingen uit de begrotingen met specifieke maatregelen en algemene maatregelen, waarbij expliciete beleidsdoelstellingen op het terrein van het integratiebeleid etnische minderheden zijn geformuleerd in de begroting, in beleidsnota's of in de

De Bijlagen

integratiemonitor. Het gaat hierbij om rijks gelden, d.w.z. maatregelen met bedragen die deel uitmaken van de Rijksbegroting.

Het overzicht is ingedeeld naar een vijftal beleidsterreinen om de samenhang tussen de beleidsmaatregelen van de verschillende ministeries inzichtelijker te maken: Inburgering, Arbeid en werkgelegenheid, Jeugd (en veiligheid), Onderwijs, Cultuur en Participatie. Voor elk beleidsterrein is weergegeven waar de specifieke en algemene maatregelen zijn te vinden in de Rijksbegroting. Weergegeven zijn:

- begrotingshoofdstuk;
- ministerie;
- nummer artikel;
- indien in begroting opgenomen nummer artikelonderdeel;
- omschrijving artikel/omschrijving artikelonderdeel waar de maatregel deel van uitmaakt.

Aangezien een operationeel doel kan bijdragen aan meerdere beleidsterreinen, komen sommige operationele doelen op meerdere plaatsen in de overzichtsconstructie voor.

De maatregelen op andere begrotingshoofdstukken dan die van BZK worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bewindslieden van andere departementen.

6.6 Extra-comptabel overzicht stedenbeleid 2013

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is programmaminister voor het stedenbeleid. Vanuit die coördinerende verantwoordelijkheid heeft hij onderhavige overzichtconstructie tot zijn beschikking, conform de Rijksbegrotingsvoorschriften 2012. Het overzicht heeft een informatiefunctie voor de Staten-Generaal. Op deze wijze wordt het integrale overheidsbeleid zichtbaar gemaakt, ook al wordt het beleid door meer ministers uitgevoerd. De individuele ministeriële verantwoordelijkheid blijft daarbij gehandhaafd.

Beleidssterrein/instrument	Type uitkering 2013	Ministerie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>(indicatieve bedragen x € miljoen)¹</i>								
Sociaal domein								
<i>Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid²</i>	decentralisatieuitkering	VWS	255	254	254	254	254	254
Gezond in de stad	decentralisatieuitkering	VWS	5	5	5	5	5	5
<i>Onderwijsachterstandenbeleid</i>								
OAB-Besluit van 23 augustus 2010 ⁴	specifieke uitkering ³	OCW	182	182	182	182	182	182
OAB-Besluit tot wijziging van 28 november 2011 ⁵		OCW	70	95	95	95	95	95
Participatiebudget ⁶								
Inburgering	specifieke uitkering	BZK	98	46	0	0	0	0
Volwasseneneducatie ⁷		OCW	43	21	21	21	21	21
<i>Aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren</i>								
Voorkomen criminele loopbaan allochtone jongeren (G4)	decentralisatieuitkering	V&J	5	0	0	0	0	0
Jeugd								
Voortijdig schoolverlaten (accent op aanpak overbelaste jongeren) ⁸	decentralisatieuitkering	OCW	22	22	22	22	22	22
Vrouwenopvang/huiselijk geweld ⁹	decentralisatieuitkering	VWS	90	90	90	90	90	90
Totaal beschikbare middelen sociale domein			770	715	669	669	669	669
Fysiek domein								
<i>Investeringsbudget stedelijke vernieuwing</i>	decentralisatieuitkering	BZK	148	153	139	0	0	0
<i>Budget voor stedelijke vernieuwing (bodem)</i>	decentralisatieuitkering	I en M	21	21	21	0	0	0

De Bijlagen

Beleidssterrein/instrument	Type uitkering 2013	Ministerie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal beschikbare middelen sociale en fysieke domein			939	889	829	669	669	669

¹ Met het oog op de vergelijkbaarheid met de reeksen in voorgaande jaren wordt uitgegaan van de G4/G27 (G31), tenzij anders vermeld.

² Het betreft hier de 27 centrumgemeenten maatschappelijke opvang binnen de G31.

³ In eerste instantie geldt de specifieke uitkering voor een periode van vier jaar (tot en met 2014); bij de evaluatie kan worden bezien of oormerking langer wenselijk of nodig is (Staatsblad 2010, 687).

⁴ De specifieke uitkering gaat naar alle gemeenten met onderwijsachterstandlerlingen (n.a.v. de som van de schoolgewichten in de desbetreffende gemeente); het betreft hier het bedrag voor de G31.

⁵ Het betreft hier een aanvullende bekostiging bestemd voor vve, schakelklassen en zomerscholen aan G37 (G31, Ortega-gemeenten en gemeente Delft); Staatsblad 2011, 582.

⁶ Vanaf 2010 zijn voor de G31 de middelen voor inburgering en volwasseneneducatie toegevoegd aan het Participatiebudget. In 2013 zal de verdeling (deels) plaatsvinden op basis van output-verdeelmaatstaven. Hierdoor kan de verdeling van het budget tussen de G31 en de andere gemeenten wijzigen.

⁷ Het betreft hier volwasseneneducatie aan de G37 (G31, Ortega-gemeenten en gemeente Delft).

⁸ De uitkering gaat naar de G31 en naar de gemeenten Almere, Apeldoorn, Ede en Zoetermeer.

⁹ Het betreft hier de 25 centrumgemeenten vrouwenopvang binnen de G31.

6.7 Subsidiebijlage

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
1.1	Oorlogsgravenstichting; https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-1997-128-p10-SC9868.html	2 579	2 646	2 495	2 495	2 495	2 495	2 489	1	2009: Rapport intern beschikbaar			Er is geen einddatum: oorlogsgraven zullen voor onbepaalde tijd onderhouden dienen te worden.
1.1	Europa Decentraal; https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2007-175-p11-SC82097.html	370	641	579	554	530	530	530	3	Op basis van jaarverslag.	Op basis van jaarverslag.		Regeling is voor onbepaalde tijd verlengd. Jaarlijkse beoordeling van activiteiten.
1.1	Actieprogramma lokaal bestuur	600	620	275	175	-	-	-	1				ALB-subsidie loopt in beginsel af in 2014.
1.1	Wet Openbaar Lichaam BES		320										Betreft incidentele subsidie.
1.2	Subsidiëring politieke partijen; http://wetten.overheid.nl/BWBR0010465/geldigheidsdatum_15-08-2012	14 672	15 322	15 810	15 810	15 810	15 810	15 810	10	Op basis financieel en activiteiten verslag.	Op basis financieel en activiteiten verslag.		Doorlopend, op basis van de huidige Wet subsidiëring politieke partijen. Vanaf 2013 waarschijnlijk op basis van nieuwe Wet financiering politieke partijen.
1.2	Scholing en vorming gemeenteraadsleden; http://wetten.overheid.nl/BWBR0031058/geldigheidsdatum_15-08-2012	400	-	-	-	-	-	-	Ca. 150	Niet van toepassing.		2011	Naar aanleiding van het amendement Karabulut (begrotingsbehandeling BZK 2012) afgeschaft.
3.1	Bevordering Eigen Woningbezit (BEW)	32 925	39 812	34 096	27 323	18 026	15 134	9 652	Ca. 33 000 tot maart 2010; regeling is in 2011 gesloten voor nieuwe aanvragen.	2010 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/BLG-108768.html		2010	Betreft alleen betalingen op verplichtingen uit het verleden.
3.1	Eigen Woningregelingen (EW)	8 888	723	802	1 365	1 068	1 068	6 381	N.v.t.	Niet van toepassing. Betreft betalingen op verplichtingen uit verleden.		2010	Betreft alleen betalingen op verplichtingen uit het verleden.

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
3.1	Woonconsumentenorganisaties (Stg. VAC-punt Wonen en Woonbond); https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2006-455.html	1 361	1 291	1 266	1 241	1 221	1 221	1 221	2	Jaarlijks op basis van jaarverslag, inclusief financiële verantwoording.	Jaarlijks op basis van jaarverslag, inclusief financiële verantwoording.		Wordt verstrekt o.b.v. subsidiebesluit Experimenten en kennisoverdracht wonen, dat geen einddatum heeft. Jaarlijks wordt aan de hand van beoordeling van activiteitenplan en begroting een beschikking opgesteld. Betreft incidentele subsidie.
3.1	Beleidsprogramma betaalbaarheid	-	821										
3.2	Subsidie conform het subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen aan de Samenwerkende kennisinstellingen (inclusief afronding FES-project Kennis voor krachtige steden in 2014); https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2006-455.html	5 086	3 788	2 069	1 811	1 733	1 733	1 733	4	Samenwerking is op 1 januari 2012 gestart.	2015		Wordt verstrekt o.b.v. subsidiebesluit Experimenten en kennisoverdracht wonen, dat geen einddatum heeft. Jaarlijks wordt aan de hand van beoordeling van activiteitenplan en begroting een beschikking opgesteld.
4.1	Tijdelijke stimuleringsregeling energiebesparende voorzieningen; https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2010-11039.html	7 399	5 281	-	-	-	-	-		Niet van toepassing; regeling loopt eind 2012 af.		2012	
4.1	Tijdelijke regeling blok voor blok; http://wetten.overheid.nl/BWBR0030094/geldigheidsdatum_15-08-2012	1 000	1 000	-	500	-	-	-	N.v.t.	Evaluatie na afloop van de pilot.	2014	2014	

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
4.1	Innovatieregelingen gebouwde omgeving; https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2006-455.html	18 386	16 600	4 000	1 000	–	–	–	N.v.t.	Niet van toepassing; evaluatie als onderdeel van uitvoering plan van aanpak energie besparing gebouwde omgeving.		2014	
4.1	Projectbijdrage Stichting Bouwkwaliiteit; https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2006-455.html	403	403	403	403	403	403	403	1				Jaarlijks vindt beoordeling van activiteitenplan en begroting plaats, waarna beschikking wordt opgesteld.
4.3	Subsidie conform het subsidiebesluit experimenten en kennisoverdracht wonen aan Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken; https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2006-455.html	229	200	–	–	–	–	–	1		Evaluatie na beëindiging activiteiten met een verantwoordingsverslag van de subsidienemer.	2012	
5.2	Leerstoel Management van Diversiteit en Integratie	35	35	35	35	35	–	–	1	Niet van toepassing.		2015	
5.2	Vluchtelingenwerk Nederland (integratiedeel) (gebaseerd op Wet Justitiesubsidies); http://wetten.overheid.nl/BWBR0008121/geldigheidsdatum_15-08-2012	1 032	1 032	1 032	1 032	1 032	1 032	1 032	1	In Regeerakkoord vastgelegd dat subsidie wordt voortgezet.			Het belang van de activiteiten van VWN is bij de start door het kabinet Rutte uitgesproken. Tevens is hierbij aangegeven dat de subsidie wordt gecontinueerd, zonder hierbij een einddatum op te nemen.

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
5.2	Vluchtelingenwerk Nederland; http://wetten.overheid.nl/BWBR0008121/geldigheidsdatum_15-08-2012		825										Betreft incidentele subsidies. Op basis van ingediend subsidieverzoek vindt beoordeling en vaststelling plaats.
5.2	Ruimte voor Contact; http://wetten.overheid.nl/BWBR0020329/geldigheidsdatum_15-08-2012	1 600	40	–	–	–	–	–	0	Niet van toepassing. Regeling is al in 2009 stopgezet; betreft betalingen op verplichtingen uit verleden.		2009	
5.2	Forum (gebaseerd op Wet Justitiesubsidies); http://wetten.overheid.nl/BWBR0008121/geldigheidsdatum_15-08-2012	6 000	5 910	5 820	5 730	3 240	3 240	3 240	1			2018	
5.2	Subsidiëring samenwerkingsverbanden en gezamenlijke rechtspersoon minderheden; https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-1999-183-p18-SC20512.html	3 155	2 600	3 078	3 000	785	–	–	8	Niet van toepassing. Regeling wordt in 2011 beëindigd; overgangsfase t/m 2014.		2015	
5.2	Overig, Wet Justitiesubsidies; http://wetten.overheid.nl/BWBR0008121/geldigheidsdatum_15-08-2012	1 900	690	59	39	–	–	–	N.v.t.	Niet van toepassing. Beleidskader is stopgezet; betreft betalingen op verplichtingen uit verleden (eenmalige en incidentele subsidies).		2014	

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
6.4	Nationaal Comité 4/5 mei;	119	111	109	107	106	106	106	2	Jaarlijkse evaluatie.	Jaarlijkse evaluatie.		Doorlopend, waarbij het ieder jaar terugkerend karakter van de herdenking/viering van de bevrijding een rol speelt.
6.4	Huis voor Democratie en Rechtsstaat; http://wetten.overheid.nl/BWBR0028205/ geldigheidsdatum_15-08-2012	5 061	4 223	4 253	5 925	5 850	5 850	5 850	1	Periodieke visitatie.			Jaarlijks vindt beoordeling van activiteitenplan en begroting plaats, waarna beschikking wordt opgesteld.
6.4	Programma Burgerschap		563	-	-	-	-	-		Niet van toepassing.			Betreft incidentele subsidie. Op basis van ingediend subsidieverzoek vindt beoordeling en vaststelling plaats.
7.1	Subsidie Verbond Werkgevers Overheid (VSO); http://wetten.overheid.nl/BWBR0031792/ geldigheidsdatum_15-08-2012	205	300	300	300	300	300	300	1	2011: Rapport intern beschikbaar		2017	
7.1	Stichting Verdeling Overheidsbijdragen (SVO)	1 525	1 497	1 475	1 453	1 431	1 431	1 431	1	Jaarlijks overleggen accountantsverklaring.			Subsidieverzoek wordt jaarlijks ingediend en vastgesteld.
7.1	Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP); http://wetten.overheid.nl/BWBR0019438/ geldigheidsdatum_15-08-2012		1 084	1 068	1 052	1 036	1 036	1 036	1		2013/2014		Jaarlijks vindt beoordeling van activiteitenplan en begroting plaats, waarna beschikking wordt opgesteld.
7.1	European Institute for Public Administration (EIPA)	186	183	180	177	175	175	175	1		2013/2014		Subsidieverzoek wordt jaarlijks ingediend en vastgesteld.
7.1	Veilige Publieke Taak; http://wetten.overheid.nl/BWBR0019438/ geldigheidsdatum_15-08-2012	-	3 100	3 100	2 350	-	-	-		Nieuwe regeling.		2014	

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
7.1	Professionaliseringsfonds burgemeesters; http://wetten.overheid.nl/BWBR0023581/ geldigheidsdatum_15-08-2012	1 189	1 189	1 189	1 189	1 189	1 189	1 189				2017	
7.1	IPSE (Innovatie en Publieke Sector Efficiëntie)	200	200	200	-	-	-	-	1	Op basis van jaarlijkse verantwoording.		2013	
7.1	Bureau Integriteitbevordering Openbare Sector (BIOS)	1 200	1 084	1 068	1 052	1 036	1 036	1 036			2015		
7.1	CEEP	22	22	22	22	22	22	22	1				Subsidieverzoek wordt jaarlijks ingediend en vastgesteld.
7.1	OESO	23	23	23	23	23	23	23	1				Subsidieverzoek wordt jaarlijks ingediend en vastgesteld.
7.1	Commissie advies- en verwijspunt klokkenluiders		850	850	850	850	850	850	1		2015		Betreft een voorziening die in 2015 wordt geëvalueerd.
7.1	Beter werken in het openbaar bestuur	500	500	550	750	750	750	750		Op basis van jaarlijkse verantwoording.	Op basis van jaarlijkse verantwoording.		Subsidieverzoeken worden jaarlijks ingediend en vastgesteld.

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
8.1	Subsidie A&O-fonds	3 350	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400	1	2010: Rapport intern beschikbaar			In het Sectoroverleg Rijkspersoneel is overeenstemming bereikt over de structurele bijdrage aan het fonds. Op basis van de in de meerjarenraming van de begroting van het Ministerie van BZK opgenomen bedragen kent de Minister jaarlijks een bijdrage toe aan de Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Rijk – verder te noemen de stichting – t.b.v. het stimuleren van de arbeidsmarkt-, werkgelegenheids- en opleidingsactiviteiten. De stichting wordt door middel van een besluit op de hoogte gesteld van de raming van de bijdrage voor het betreffende jaar en de jaren daarop.
8.1	EUR «Ontwikkeling rijksbreed bedrijfsvoering-beleid»	63	63	63	-	-	-	-	1	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.	2013	
8.1	Promovendus «Ontwikkeling en gebruik van scenariomodellen»	63	63	63	-	-	-	-	1	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.	2013	

Art.	Subsidie(-regeling)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Aantal verleningen 2011	Laatste evaluatie moment	Volgende evaluatie	Eind datum	Toelichting indien geen einddatum (comply or explain)
8.1	Promovendus EUR «Veranderkundige aspecten van de implementatie van het beleid tot duurzaam inkopen»	32	32	32	32	–	–	–	1	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.	2014	
9	Leerling-bouwplaats subsidie; http://www.fundeon.nl/werkgever/leerlingbouwplaats/subsidieleerlingbouwplaats-de-bouw-en-infra	886	886	853	853	853	853	853	1	Doorlopend			
10.1	Vluchtelingenwerk Nederland; http://wetten.overheid.nl/BWBR0008121/geldigheidsdatum_15-08-2012	7 300	7 428	6 165	6 362	7 308	7 295	7 285	4	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.	Jaarlijks verantwoording over voortgang en besteding.		Betreft subsidie die op begrotingsartikel is opgenomen en daarmee elk jaar wordt beoordeeld.
10.1	The Hague Process on Refugee and Migration	50	49	49	48	47	47	47	1				Dit betreft een bijdrage aan het HPRM, die is opgenomen en toegelicht in de begroting.
10.2	REAN-regeling (uitgevoerd door IOM); http://wetten.overheid.nl/BWBR0008121/geldigheidsdatum_15-08-2012	–	6 800	6 600	6 600	6 400	6 300	6 280					Betreft subsidie gebaseerd op de Vreemdelingencirculaire, die op begrotingsartikel is opgenomen en jaarlijks wordt beoordeeld en vastgesteld.
12	Stichting Koninklijk Paleis Amsterdam	184	181	178	177	173	173	173	1	Niet van toepassing; vaste bijdrage.			In het kader van de belangrijke publieke functie die het Paleis op de Dam vervult, wordt jaarlijks aan de hand van het ontvangen jaarplan een subsidie toegekend.
	TOTAAL	130 178	134 431	103 609	95 235	77 327	73 502	73 297					

6.8 Afkortingen

A&O-fonds	Arbeidsmarkt- en opleidingsfonds
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
AMVB	Algemene Maatregel van Bestuur
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AWIR	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
AZ	Algemene Zaken
BD	Belastingdienst
BES	Bonaire, Sint Eustatius, Saba
BEW	Bevorderen Eigen Woningbezit
BIOS	Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector
BPR	Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten
BRP	Basisregistratie Personen
BSN	Burger Service Nummer
BVO	Bruto vloer oppervlakte
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZ	Buitenlandse Zaken
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CAVK	Commissie Advies- en Verwijspunt Klokkenluiden
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CFV	Centraal Fonds voor de Volkhuysvesting
CIVD	Commissie voor de Inlichtingen -en Veiligheidsdiensten
COELO	Centrum voor onderzoek v/d Economie v/d Lagere Overheden
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CRM	Customer Relationship Management
DHC	Dienst Huurcommissie
DGOBR	Directoraat-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk
DigiD	Digitale identificatie
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DWR	Digitale Werkplek Rijk
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
DWM	De Werkmaatschappij
DJI	Dienst Justitiële inrichtingen
EC O&P	Expertisecentrum Organisatie & Personeel
EGO	Energiebesparing Gebouwde Omgeving
EL&I	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
eNIK	Elektronische Nederlandse IdentiteitsKaart
EU	Europese Unie
EUKN	European Urban Knowledge Network
FCIB	Functioneel Controleren, Inregelen en Beproeven
FMH	FMHaaglanden
Fte	Fulltime-equivalent
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GBA-V	GBA-Verstrekkingen
HR	Human Resource
HRM	Human Resources Management
IAR	Individuele arbeidsrelatie
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IDMI	Identiteitsmanagement en Immigratie
IdM	Identitymanagement
lenM	Infrastructuur en Milieu
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
ITK	Indicator Technische Kwaliteit
IPO	Interprovinciaal Overleg
KBA	Kosten en Baten Analyse
KING	Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten

De Bijlagen

KEI	Kennis, Expertise- en innovatiecentrum Stedelijke Vernieuwing
LBA	Landelijke Vereniging Antidiscrimatievoorzieningen
LFMO	Landelijk Facilitair Management Overleg
LOM	Landelijk Overleg Minderheden
LSA	Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken
LTV	loan-to-value
mGBA	Modernisering Gemeentelijke Basisadministratie
NICIS	Netherlands Institute for City Innovation Studies
Nirov	Nederlands instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
NMa	Nederlandse Mededingingsautoriteit
NMI	Nederlands Migratie Instituut
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma
JBZ Raad	Raad voor Justitie en Binnenlandse Zaken
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OGS	Oorlogsgravenstichting
OGP	Open Government Partnership
OPTA	Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit
OTP	Overheid Transactie Poort
PIVA	Personeelsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba
PKI	Public Key Infrastructure
POMO	Personeelontwikkeling en Mobiliteitsonderzoek
PPS	Publiek Private Samenwerking
RANOV	Regeling Afwikkeling Nalatenschap Oude Vreemdelingenwet
Rgd	Rijksgebouwendienst
RNI	Register Niet-Ingezetenen
RWS	Rijkswaterstaat
RWT	Rechtspersoon wettelijke taak
SBR	Standard Business Reporting
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SEV	Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting
SSC-ICT	Shared Service Centrum-ICT
SSO	Shared Services Organisatie
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVO	Stichting Verdeling Overheidsbijdragen
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UvW	Unie van Waterschappen
VGB	Verklaring van geen bezwaar
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPT	Veiligheid Publieke Taak
VSO	Verbond Sectorwerkgevers Overheidspersoneel
VUT	Vervroegde Uittreding
VVA	VerblijfsvergunningAsiel
VVR	VerblijfsvergunningRegulier
VWN	Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WIB	Wet inburgering in het buitenland
Wiv	Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten
WOHV	Wet op het overleg huurders verhuurders
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan

6.9 Trefwoorden

4-jaren programma P-Direkt 89
Additionele taakstelling 5, 78, 86, 96, 100, 105, 106
Aedes 29, 135, 156
Afschrijvingskosten 78, 81, 85, 90, 92, 95, 99, 101, 103, 104, 114, 116
Afwegingskader Sourcing 59
Agentschap NL 28, 31, 35, 37
Agressie en geweld 52, 55, 137, 164
Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) 9, 22, 70
Ambtenarenwet 52
ANBO 8, 29, 34, 43, 46, 126, 135, 136, 146, 197
Apparaat-omzetindicator 112, 113
Arbeidsmarkt 4, 8, 11, 40, 41, 53, 54, 58, 59, 95, 207, 209
Arbeidsvoorwaarden 52, 54, 55, 57
Asiel 3, 4, 6, 9, 10, 40, 42, 43, 44, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 72, 102, 105, 106, 136, 147, 148, 149, 158, 159, 160, 161, 181, 182, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 196, 209, 210
Basisdienstverlening 94, 102
Basisregister 77, 80
Basisregistraties 46
Bedrijfsvoering Rijk 58, 59, 72, 83, 106, 171, 209
Bekostigingssystematiek 13, 84
Belastingdienst 15, 25, 32, 98, 120, 135, 154, 156, 174, 209
Belastingen en heffingen 107, 110
Beleidssterreinen 73, 134, 198
Benchmarkonderzoek 93
Bezuinigingen 8, 91, 171, 177
Bezuinigingstaakstelling 91
Bijdrage SSO 70, 71
BIOS 53, 206, 209
BPR Full Service 77
BSN 77, 78, 79, 80, 167, 209
B-taak 23
Bureau Forum Standaardisatie 86
CAVK 53, 54, 209
Centraal Fonds Volkshuisvesting 32, 175
Commissie gelijke behandeling 150
Contactcenter 89, 94
Corporate Real Estate Manager 107
De Werkmaatschappij 1, 3, 49, 59, 72, 95, 96, 97, 98, 209
De Woonbond 29
Democratische rechtsstaat 6, 9
Dienstverlening 7, 38, 57, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 98, 99, 100, 101, 110, 113, 127, 129, 130, 169
DigiD 48, 49, 86, 88, 89, 165, 209
Digikoppeling 48, 49, 86
Digilevering 48, 49, 86
Digimelding 48, 49, 86
Digipoort 86, 88
Diversiteit 10, 34, 107, 197, 203
Doc-Direkt 1, 3, 58, 59, 72, 80, 81, 82, 83, 126
Doorlooptijd 65, 68, 77, 88, 89, 105, 106, 117, 185, 187
Efficiencyslag 92
Eigen woningbezit 28, 29, 145, 201, 209
Electronic Purchasing Voorziening 86
Enterprise Architectuur Rijk 59

De Bijlagen

E-overheid 14, 46, 47
E-overheidsvoorzieningen 16, 47, 48, 49, 124
Europa-route 105
European Institute for Public Administration 54, 205
Externe inhuur 70, 71, 78, 80, 81, 83, 85, 88, 90, 94, 95, 96, 97, 99, 102, 103, 105, 112, 114, 142
Facilitaire concerndienstverleners 98, 99
FMHaaglanden 1, 3, 72, 98, 99, 100, 101, 102, 209
Forum 42, 44, 204
GBA 42, 46, 47, 50, 51, 77, 78, 79, 80, 140, 151, 152, 155, 165, 167, 168, 169, 193, 209, 210
Gebruiksvergoeding 107, 108, 109, 110, 111
Gemeentefonds 14, 43, 51, 121, 122, 153, 166
Gemeenten 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 27, 34, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 48, 49, 50, 55, 80, 121, 122, 123, 133, 134, 138, 139, 143, 144, 147, 149, 156, 158, 161, 164, 165, 166, 173, 183, 184, 192, 194, 195, 199, 200, 209, 210
Generieke taakstellingen 96
Geweld 185, 192, 195, 199
Grondwet 9, 17, 34, 150
HR-kolom 92
HR-systemen 89
Huurcommissie 2, 3, 26, 28, 31, 32, 72, 113, 114, 115, 116, 117, 129, 155, 174, 175, 196, 209
Huurquote 29, 30
Huurtoeslag 12, 14, 15, 25, 28, 29, 30, 32, 120, 135, 157, 174, 175, 177, 196
Huurtoeslagontvangers 29
Huur-verhuurstelsel 61, 108, 109, 110
I-infrastructuur 58
Implementatie NUP 47
Indexcijfer 88, 97, 98
Informatiebeveiliging 48
Informatiehuishouding 81
Informatievoorziening 23, 50, 59, 67, 77, 80, 89, 141, 159, 193, 210
Integratiebeleid etnische minderheden 2, 197
Integriteit 52, 53, 133, 134, 137, 171, 185, 197, 206, 209
Intensiveringen 105
Interdepartementale Post- en Koeriersdienst 96
Interim Rijk 96
Investerings 11, 23, 35, 51, 60, 78, 79, 82, 84, 87, 90, 92, 97, 101, 104, 107, 108, 110, 111, 116, 145
I-strategie Rijk 58
Jaarrapport Integratie 44
Jeugd 7, 17, 41, 44, 79, 123, 168, 197, 198, 199
Justitie 55, 73, 98, 127, 141, 147, 153, 157, 160, 162, 170, 182, 187, 188, 203, 204, 210
Kenniscentrum Europa 18
Kiesraad 17, 18, 19, 20, 70, 72, 196
Kieswet 17
Klokkenluiders 52, 137, 164, 206
Kwaliteitswinst 90
Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken 50, 203, 210
Leenfaciliteit 7, 14, 15, 79, 82, 84, 87, 92, 97, 101, 104, 111, 116, 122, 132, 192
Legesderiving 103
Legeshuis 103
Legesopbrengst 103

De Bijlagen

Legestaakstelling 103
Levensloop 76
Logius 1, 3, 47, 49, 72, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89
MijnOverheid 48, 49
Moederbijdrage 103
Nationaal Archief 81
Naturalisatie 1, 3, 10, 63, 64, 66, 67, 68, 72, 102, 103, 104, 105, 106, 163, 182, 209
Nederlands Genootschap van Burgemeesters 53
OM 55, 68, 69, 122, 123, 130, 156, 178, 192, 208, 209, 210
Omzet departementen 108
Onderhoud 19, 42, 43, 52, 60, 61, 63, 69, 73, 84, 107, 108, 109, 110, 129, 132, 141, 173, 201
Open data 46, 48
Participatiebudget 43, 199, 200
Paspoort 51, 79, 80, 125, 133, 141, 151, 152, 166
Paspoortwet 46, 51, 151, 152
P-Direkt 1, 3, 7, 72, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 127
P-Direkt-keten 89
Percentage leegstand 112, 113
Personele kosten 78, 81, 82, 83, 85, 90, 92, 95, 99, 100, 103, 112, 114, 115
P-Lien verbeterprojecten 92
PPS constructie 99
Processpecifieke kosten 104
Productgroepen 100
Programma Burgerschap 50, 205
Provincies 6, 7, 13, 17, 20, 34, 39, 55, 140, 152, 155, 166, 194
Randstad 34, 140, 166, 169
RANOV regeling 106
Regeerakkoord 9, 12, 91, 103, 105, 106, 114, 144, 145, 157, 175, 190, 203
Regeldruk 7, 8, 16, 46, 47, 48, 124, 138, 193
Reisdocumenten 1, 3, 16, 47, 49, 50, 51, 69, 72, 77, 78, 79, 80, 124, 125, 166, 167, 209
Reisdocumentenketen 77
Rekening-courantsaldo 97
Remigratiewet 11, 40, 41, 44, 45, 136
Rentelasten 78, 81, 85, 90, 92, 95, 99, 101, 103, 104, 107, 109, 114, 116
Rijksgebouwendienst 2, 3, 7, 60, 61, 62, 72, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 130, 141, 171, 180, 210
Rijkshuisvesting 1, 7, 16, 60, 61, 106, 107, 108, 111, 126, 171, 180, 194, 196
Rijksportal Personeel 94
Servicelevels 86, 93
Services 89, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 210
Shared service organisatie 7, 59, 70, 71, 80, 97, 129
Signaleringsregister 77
Standard Business Reporting 84, 86, 210
Stedenbeleid 2, 199
Stelselcatalogus 48
Stichting Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel 54
Stichting VACPunt Wonen 29
Taakstelling 14, 44, 58, 82, 83, 86, 96, 98, 100, 102, 103, 105, 111, 112, 113, 114, 119, 120, 122, 123, 127, 129, 131, 132, 163, 181
Taakstellingsbedragen 98
Terugkeer vreemdelingen 66, 69
Topinkomens 54, 137
Topmanagementgroep 57, 72

De Bijlagen

Turfmarkt 147 102
Uitvoeringswet Huurprijzen woonruimte 117
Veilige Publieke Taak 8, 53, 54, 55, 164, 205
Veiligheidsonderzoeken 22, 23, 24
Vereniging van Gemeentesecretarissen 50
Verkiezing 17, 18, 19, 20, 21, 118, 153, 164, 169, 183, 196
Verkiezingsproces 19, 20, 169
Vijfkeerblauw 96
Vluchtelingenwerk Nederland 42, 66, 203, 204, 208, 210
VNG 11, 17, 18, 19, 29, 37, 47, 49, 50, 51, 133, 145, 152, 164, 166, 169, 194,
210
Vreemdelingenbewaring 63, 66, 69, 149, 158, 183, 189, 191
VUT-fonds 1, 14, 15, 76, 132
Woningcorporaties 12, 25, 27, 135, 144, 145, 146, 156, 157, 172, 173, 175,
178, 180
Woningvoorraad 12, 25, 34, 177
Woningwet 12, 27, 34, 144